

ספר

ספורי מעשיות

היוצא בקדשה ובטהרה. מפני קדשים. נבון
לחש וחקם חרשים. כבוד אדונינו מורנו ורבונו.
הרב האמת הגדול והקדוש, צדיק יסוד עולם,
אור ישראל וקדושו, נחל נובע מקור חכמה
ואמונה, רבנו נחמן בן שמחה בן פינא
נ נח נחמ נחמן מאומן
זכר צדיק וקדוש לברכה זכותו יגן עלינו
אמן:

נכתב על ידי תלמידו רבי נתן מברסלב זצוק"ל זיע"א

הוצאת

נ נח נחמ נחמן מאומן

נא לשמור על קדשת הספר

עַל יְדֵי סַפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מְצַדִּיקִים נִתְעוֹרֵר
 וְנִתְלַהֵב הַלֵּב בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹל לַהֲשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ בְּחֵשֶׁק גְּמָרָן מְאֹד, וְכִמָּה צַדִּיקִים
 גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים מְאֹד סָפְרוּ שְׁעַקֵּר הִתְעוֹרְרוֹת
 שְׁלָהֶם לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ הִיָּה עַל יְדֵי סַפּוּרֵי
 מַעֲשֵׂיֹת מְצַדִּיקִים, שְׁזָה הַבְּעִיר לְבָב לַהֲשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ עַד שִׁיָּגְעוּ בְּעִבּוֹדָתוֹ וְזָכוּ לְמָה שִׁזְכוּ,
 אֲשֶׁרֵי לָהֶם.

קיצור ליקוטי מוהר"ן - ח"א - רמח

שָׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּעֵת שְׁדַבֵּר עִמָּנוּ מִגְּדֹל
 הָעֲנָן שֶׁל סַפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מְצַדִּיקִים שֶׁנִּדְפַס
 בְּסַפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים (בְּסִימָן רל"ד חלק א'), וְאָמַר אֲזַ
 שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָּה עַקֵּר הִתְעוֹרְרוֹתוֹ
 לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת הִיָּה עַל יְדֵי
 סַפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מְצַדִּיקִים.

שיחות הר"ן - אות קלח

מפתחות

מַעֲשֵׂה א	מַאֲבֵדַת בַּת מֶלֶךְ.....א-יא
מַעֲשֵׂה ב	מִמֶּלֶךְ וְקִיָּסָר.....יב-לא
מַעֲשֵׂה ג	מַחֲיֵנָה.....לב-נא
מַעֲשֵׂה ד	מִמֶּלֶךְ שְׁגֹרֵר שְׂמֵד.....נב-ס
מַעֲשֵׂה ה	בֶּן מֶלֶךְ שֶׁהָיָה מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת.....סא-סה
מַעֲשֵׂה ו	מִמֶּלֶךְ עָנָו.....סו-ע
מַעֲשֵׂה ז	מִזְבוֹב וְעַכְבֵּי־שׁ.....עא-עח
מַעֲשֵׂה ח	מֶרֶב וּבֶן יָחִיד.....עט-פג
מַעֲשֵׂה ט	מִחֲכָם וְתָם.....פד-קטז
מַעֲשֵׂה י	מִבְּעֵרְגֵיר וְעָנִי.....קטז-קנג
מַעֲשֵׂה יא	מִבֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שֹׁפֵחַ.....קנד-קפז
מַעֲשֵׂה יב	מִבַּעַל הַתְּפִלָּה.....קפח-רסא
מַעֲשֵׂה יג	מִהַשְׁבָּעָה בְּעֵטְלֵירָם.....רלב-שטז
שִׁיחֹת שְׂאֲחָרֵי סְפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת	שִׁיז-שלה
מַעֲשֵׂה מִבְּפִתְחוֹן	שלו-שמב
סִפּוּרִים תְּדָשִׁים-יג' סִפּוּרִים קְצָרִים שֶׁנִּשְׁמְעוּ מִפִּי רַבָּנּוּ	שמג-שסד

. אָמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ בְּדַרְךְ צַחֲוֹת:
הַיּוֹם אָמַרְתִּי שְׁלֹשָׁה דְבָרִים שְׁלֹא כְּדַבְרֵי הָעוֹלָם.

א. הָעוֹלָם אוֹמְרִים שְׁסַפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מְסַנְּגִים
לְשָׁנָה, וְאֲנִי אָמַרְתִּי וְאֲנִי אָמַרְתִּי שֶׁעַל יְדֵי
סַפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מְעוֹרְרִין בְּנֵי אָדָם מִשְׁנָתָם.

ב. הָעוֹלָם אוֹמְרִים: שְׁמַסְפּוּרֵי דְבָרִים אֵינָם
בָּאִים לְיַדֵי הַרְיוֹן וְאֲנִי אָמַרְתִּי שְׁמַסְפּוּרֵי
דְבָרִים שֶׁל הַצְּדִיק, שְׁמַעוֹרֵר עַל יְדֵי זֶה בְּנֵי
אָדָם מִשְׁנָתָם, עַל יְדֵי זֶה בָּא פְּקִידַת עֲקָרוֹת.

ג. הָעוֹלָם אוֹמְרִים כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַמְּפֹלָג
בְּמַעֲלָה אֵין צָרִיךְ לְמַעוֹת הַרְבֵּה כִּי לָמָּה לוֹ
מַעוֹת, וְאֲנִי אָמַרְתִּי שֶׁיֵּשׁ הַתְּבוּנָנוֹת כְּזֶה
שֶׁצָּרִיךְ לָזֶה כָּל הַזֶּה דְּעֵלְמָא:

חיי מוהר"ן – שיחות השיכים להתורות – אות כה

ספורי מאבדת בת מלך מעשיות א

מעשה א

מאבדת בת מלך

ענה ואמר: בדרך ספרתי מעשה, שכל מי שהיה שומעה היה לו הרהור תשובה. וזו היא:

מעשה במלך אחד שהיו לו ששה בנים ובת אחת. ואותה הבת היתה חשובה בעיניו מאד, והיה מחבבה ביותר והיה משעשע עמה מאד: פעם אחת היה מתועד עמה ביחד באיזה יום, ונעשה ברגז עליה, ונזרקה מפיו דבור, שהלא טוב יקח אותך. בלילה הלכה לחדרה, ובבקר לא ידעו היכן היא. והיה אביה מצער מאד, והלך לבקשה אנה ואנה. עמד השני למלכות, מחמת שראה שהמלך מצטער מאד, ובקש שיתנו לו משרת וסוס ומעות על הוצאות, והלך לבקשה. והיה מבקשה מאד, זמן מרבה מאד, עד שמצאה. (עתה מספר איך בקשה עד שמצאה):

והיה הולך אנה ואנה זמן רב ובמדבריות ובשדות וביערים, והיה מבקשה זמן רב מאד.

ב ספורי מאבדת בת מלך מעשיות

וְהָיָה הוֹלֵךְ בַּמִּדְבָּר, וְרָאָה שְׂבִיל אֶחָד מִן הַצֵּד
וְהָיָה מֵיִשָּׁב עֲצָמוֹ:

בַּאֲשֶׁר שָׂאֲנִי הוֹלֵךְ כָּל כֶּף זְמַן רַב בַּמִּדְבָּר
וְאֵינִי יָכוֹל לְמַצְאָהּ, אֵלֶיךָ בְּשִׁבִיל הַזֶּה, אוֹלֵי
אָבוֹא לְמָקוֹם יָשׁוּב. וְהָיָה הוֹלֵךְ זְמַן רַב:

אַחֲרַי כֶּף רָאָה מִבְּצֵר (שְׁקוּרִין 'שְׁלֵאִים'), וְכַמָּה
חִילוֹת הָיוּ עוֹמְדִים שָׁם סְבִיבוֹ, וְהַמְּבַצֵּר הָיָה
נָאָה וּמְתַקֵּן וּמְסַדֵּר מְאֹד עִם הַחִילוֹת. וְהָיָה
מִתְיָרָא מִפְּנֵי הַחִילוֹת, פֶּן לֹא יִנְיַחוּהוּ לְכַנֵּם.
וְהָיָה מֵיִשָּׁב עֲצָמוֹ: אֵלֶיךָ וְאַנְסָה. וְהַשְׂאִיר הַסּוּם
וְהִלֵּךְ לְהַמְּבַצֵּר, וְהָיוּ מְנִיחִים אוֹתוֹ וְלֹא
עִכְבוּהוּ כָּלֵל. וְהָיָה הוֹלֵךְ מִחֶדֶר לְחֶדֶר בְּלִי
עִכּוּב, וּבָא לְפִלְטִין (אַרְמוֹן) אֶחָד וְרָאָה שְׂיִשָּׁב
שָׁם הַמֶּלֶךְ בְּעֶטְרָה, וְכַמָּה חִילוֹת שָׁם, וְכַמָּה
מְשׁוֹרְרִים בְּכֵלִים לְפָנָיו, וְהָיָה שָׁם נָאָה וַיִּפֶּה
מְאֹד, וְהַמֶּלֶךְ וְשׁוּם אֶחָד מֵהֶם לֹא שָׂאֲלוּהוּ
כָּלֵל. וְרָאָה שָׁם מְעַדְנִים וּמֵאֲכָלִים טוֹבִים,
וְעָמַד וְאָכַל, וְהִלֵּךְ וְשָׁכַב בְּזוּיַת לְרֵאוֹת מֶה
נַעֲשֶׂה שָׁם:

וְרָאָה שֶׁהַמֶּלֶךְ צוּה לְהָבִיא הַמַּלְכָּה. וְהִלְכוּ
 לְהָבִיא אוֹתָהּ, וְהָיָה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל וְשִׁמְחָה
 גָּדוֹלָה, וְהַמְשׁוֹרְרִים הָיוּ מְזַמְּרִים וּמְשׁוֹרְרִים
 מְאֹד בְּאֲשֶׁר שֶׁהֵבִיאוּ אֶת הַמַּלְכָּה. וְהֶעֱמִידוּ
 לָהּ כִּסֵּא וְהוֹשִׁיבוּהָ אֵצֶלוֹ. וְהִיא הִיָּתְהָ הַבַּת
 מֶלֶךְ הַנִּ"ל, וְהוּא (הֵינּוּ הַשְּׁנַי לַמַּלְכוּת) רָאָה
 וְהִכִּירָהּ. אַחֵר כָּף הִצִּיעָה הַמַּלְכָּה וְרָאָתָה
 אֶחָד שֶׁשׁוֹכֵב בַּזּוּיָת, וְהִכִּירָה אוֹתוֹ. וְעָמְדָה
 מִכִּסְאָהּ וְהִלְכָה לְשָׁם וְנִגְעָה בּוֹ, וְשָׁאַלָה אוֹתוֹ:
 הֲאֵתָה מִכִּיר אוֹתִי. וְהִשִּׁיב לָהּ: הֵן, אֲנִי מִכִּיר
 אוֹתְךָ: אֵת הִיא הַבַּת מֶלֶךְ שֶׁנֶּאֱבָדָה:

וְשָׁאַל אוֹתָהּ: הָאֵיךְ בָּאת לְכָאן. וְהִשִּׁיבָה:
 בְּאֲשֶׁר שָׁאַבִּי הַמֶּלֶךְ נִזְרַק מִפִּי דְבוֹר הַנִּ"ל,
 וְכָאן הַמָּקוֹם הַזֶּה הוּא לֹא טוֹב. וְסִפֵּר לָהּ
 שֶׁשָׁאֲבִיהָ מִצְטַעַר מְאֹד, וְשֶׁהוּא מְבַקֵּשָׁה כִּמְהָ
 שָׁנִים.

וְשָׁאַל אוֹתָהּ: אֵיךְ אֲנִי יְכוּל לְהוֹצִיא אוֹתְךָ.
 וְאָמְרָה לוֹ, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְךָ לְהוֹצִיא אוֹתִי, כִּי
 אִם כְּשֶׁתְּהִיָּה בּוֹחֵר לְךָ מָקוֹם וְתִהְיֶיהָ יוֹשֵׁב שָׁם
 שָׁנָה אַחַת, וְכָל הַשָּׁנָה תִּתְנַעֵנַע אַחֲרֵי

להוציא אותי. ובכל זמן שיהיה לך פנאי, תהיה רק מתעניע ומבקש ומצפה להוציא אותי, ותהיה מתענה. וביום האחרון מהשנה תהיה מתענה, ולא תישן כל המעת לעת. והלך ועשה כן, ובסוף השנה ביום האחרון היה מתענה, ולא היה ישן, ועמד והלך לשם. והיה רואה אילן ועליו גדלים תפוחים נאים מאד, והיה מתאנה לעיניו מאד, ועמד ואכל משם. ותכף שאכל התפוח נפל וחתפו שנה, והיה ישן זמן מרבה מאד. והיה המשרת מנער אותו, ולא היה נעור כלל:

אחר כך הקיץ משנתו ושאל להמשרת: היכן אני בעולם. וספר לו המעשה (הינו המשרת ספר להשני למלך המעשה ואמר לו): שאתה ישן זמן מרבה מאד, זה כמה שנים, ואני הייתי מתפרנס מהפרות. והיה מצער עצמו מאד. הלך לשם ומצא אותה. והיתה מצטערת לפניו מאד, כי אלו באת באותו היום היית מוציא אותי מכאן, ובשביל יום אחד אבדת. אמנם שלא לאכל הוא דבר קשה מאד, בפרט ביום האחרון, אז מתגבר היצר הרע

ספורי מאבדת בת מלך מעשיות ה

מאד (הינו שהבת מלך אמרה לו שעתה תקל עליו האזרה, ולא יהיה מזוהר שלא לאכל, כי הוא דבר קשה לעמד בו וכו'). בכך תשוב לבחר לך מקום, ותשב גם כן שנה כנ"ל, וביום האחרון תהיה רשאי לאכל, רק שלא תישן, ולא תשתה יין כדי שלא תישן, כי העקר הוא השנה. והלך ועשה כן:

ביום האחרון היה הולך לשם וראה מעין הולך, והמראה אדם והריח של יין. ושאל את המשרת: הראית שזה מעין, וראוי שיהיה בו מים, והמראה אדמומית, והריח של יין. והלך וטעם מהמעין, ונפל וישן מיד כמה שנים, עד שבעים שנה. והיו הולכין חילות רבות עם השיך להם מה שנזכר אחריהם (שקורין 'אובאזין'). והמשרת הטמין עצמו מחמת החילות. אחר כך הלכה מרכבה ועגלות צב ושם ישבה הבת מלך. ועמדה שם אצלו, וירדה וישבה אצלו והכירה אותו. והיתה מנערת אותו מאד ולא ננער. והתחילה לקבל עליו, אשר כמה וכמה יגיעות וטרחות גדולות מאד שהיו לו זה כמה וכמה שנים כדי להוציא אותי,

ובשביל אותו היום, שהיה יכול להוציאני, ואבדו. והיתה בוכה מאד על זה, כי יש רחמנות גדול עליו ועלי, שכל כך זמן שאני כאן ואיני יכולה לצאת. אחר כך לקחה פאטישיילע (מטפחת) מעל ראשה וכתבה עליו בדמעות שלה והניחה אצלו, ועמדה וישבה במרכבתה ונסעה משם:

אחר כך הקיץ, ושאל את המשרת: היכן אני בעולם. וספר לו כל המעשה, ושחילות רבות הלכו שם, ושהיתה כאן מרכבה הנ"ל, ושהיתה בוכה עליו והיתה צועקת שיש רחמנות עליו ועליה כנ"ל. בתוך כך הציץ וראה שהפאטישיילע מנחת אצלו. ושאל מאין זה, והשיב לו, שהיא כתבה עליו בהדמעות. ולקחה והרים אותה כנגד השמש, והתחיל לראות האותיות, וקרא מה שכתוב שם, כל קבלתה וצעקתה כנ"ל ושכעת איננה שם במבצר הנ"ל, כי אם שביבקש הר של זהב ומבצר של מרגליות, שם תמצאני. והשאיר את המשרת והניחו, והלך לבדו לבקשה. והלך כמה שנים לבקשה. וישב עצמו,

שְׁבוּדַאי בִּישׁוּב לֹא נִמְצָא הָר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר
 שֶׁל מֶרְגְּלִיּוֹת, כִּי הוּא בָקִי בְּמִפֶּת הָעוֹלָם (שְׁקוֹרִין
 לְאַנְד קְאֵרְטִי), וְעַל כֵּן אֵלֶּךְ אֶל הַמְדַבְּרִיּוֹת. וְהִלְךְ
 לְבִקְשָׁה בְּמֶדְבְּרֵיּוֹת כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים:

אַחַר כִּךְ רָאָה אָדָם גָּדוֹל מְאֹד, שְׂאִינוּ (גִּידֵר)
 אֲנוֹשֵׁי כָּלֵל שְׂיִהְיָה אָדָם גָּדוֹל כָּל כֶּךְ. וְנִשְׂא
 אֵילָן גָּדוֹל, שֶׁבִּישׁוּב אֵינוֹ נִמְצָא אֵילָן גָּדוֹל
 כִּזֶּה. וְאוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁאַל אוֹתוֹ: מִי אַתָּה. וְאָמַר
 לוֹ: אֲנִי אָדָם. וְתָמָּה וְאָמַר, שְׂזֵה כָּל כֶּךְ זְמַן
 שְׂאִנִּי בְּהַמְדַבֵּר, וְלֹא רָאִיתִי מֵעוֹלָם בְּכֹאֵן
 אָדָם. וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה, וְשֶׁהוּא
 מְבַקֵּשׁ הָר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מֶרְגְּלִיּוֹת. אָמַר
 לוֹ: בְּיָדַי אֵינוֹ בְּנִמְצָא כָּלֵל. וְדָחָה אוֹתוֹ
 וְאָמַר לוֹ שְׂהִשִּׂיאוּ אֶת דַּעְתוֹ בְּדַבַּר שְׂטוּת, כִּי
 בְּיָדַי אֵינוֹ נִמְצָא כָּלֵל. וְהִתְחִיל לְבִכּוֹת מְאֹד
 (הֵינּוּ הַשְּׁנַי לְמַלְכוּת בְּכָה מְאֹד וְאָמַר), כִּי בְּיָדַי
 בְּהִכְרַח הוּא נִמְצָא בְּאֵיזָה מְקוֹם. וְהוּא דָּחָה
 אוֹתוֹ (הֵינּוּ הָאָדָם הַמְּשַׁנֶּה שֶׁפָּגַע דָּחָה אוֹתוֹ בְּדַבְּרָיו וְאָמַר)
 כִּי בְּיָדַי דְּבַר שְׂטוּת אָמְרוּ לְפָנָיו. וְהוּא אָמַר
 (הֵינּוּ הַשְּׁנַי לְמַלְכוּת), שְׁבוּדַאי יֵשׁ. אָמַר לוֹ (הָאָדָם)
 הַמְּשַׁנֶּה לְהִשְׁנֵי לְמַלְכוּת): לְדַעְתִּי הִיא שְׂטוּת, אֵךְ

מחמת שאתה מתעקש, הנה אני ממנה על כל החיות; אעשה למענך ואקרא לכל החיות, כי הם רצים את כל העולם, אולי תדע אחת מהם מהר ומבצר כנ"ל. וקרא את כלם, מקטן ועד גדול, כל מיני החיות, ושאל אותם, וכלם השיבו שלא ראו. ואמר לו: ראה ששטות ספרו לפניך; אם תשמע, שוב לאחוריך, כי בודאי לא תמצא, כי איננו בעולם. והוא הפעיר מאד ואמר, שבהכרח הוא בנמצא בודאי, אמר לו (האדם המשנה להשני למלכות): הנה במדבר נמצא שם אחי, והוא ממנה על כל העופות, ואולי יודעים הם מחמת שהם פורחים באויר בגבוה, אולי ראו הר ומבצר הנ"ל. ותלך אליו ותאמר לו שאני שלחתי אותך אליו:

והלך כמה וכמה שנים לבקשו, ומצא שוב אדם גדול מאד כנ"ל, ונשא גם כן אילן גדול כנ"ל, ושאל אותו גם כן כנ"ל, והשיב לו כל המעשה ושאחיו שלחו אליו. והוא דחה אותו גם כן, כי בודאי אינו בנמצא. והוא הפעיר אותו גם כן. ואמר לו (האדם הזה להשני למלכות):

הינה אני ממנה על כל העופות; אקרא אותם, אולי יודעים הם. וקרא כל העופות, ושאל את כלם, מקטן ועד גדול, והשיבו שאינם יודעים מהר ומבצר הנ"ל. אמר לו: הלא אתה רואה שבודאי איננו בעולם. אם תשמע לי, שוב לאחוריק, כי בודאי איננו. והוא (הינו השני למלכות) הפציר אותו ואמר שבודאי ישנו בעולם. אמר לו (האדם הב' להשני למלכות): להלן במדבר נמצא שם אחי, שממנה על כל הרוחות, והם רצים כל העולם; אולי יודעים הם:

והלך כמה וכמה שנים לבקש, ומצא אדם גדול גם כן כנ"ל, ונשא גם כן אילן גדול כנ"ל, ושאל אותו גם כן כנ"ל. והשיב לו כל המעשה כנ"ל, ודחה אותו גם כן, והוא הפציר אותו גם כן. ואמר לו (האדם הג' הנה להשני למלכות), שלמענו יקרא שיבואו כל הרוחות וישאל אותם. וקרא אותם, ובאו כל הרוחות, ושאל את כלם, ולא ידעו שום אחד מהם מהר ומבצר הנ"ל. ואמר לו (האדם הג' להשני למלכות): הלא אתה רואה ששטות ספרו

לְפָנַיָּךְ. וְהִתְחִיל לְבָכוֹת מְאֹד וְאָמַר: אֲנִי יוֹדֵעַ
שֵׁי שְׁנֵנוּ בְּיָדַי:

בְּתוֹךְ כֶּךָ רָאָה שָׁבָא עוֹד רוּחַ אֶחָד. וּכְעַם
עָלְיו הַמְּמַנֶּה הַנִּ"ל: מֵדוּעַ נִתְאַחֲרָתָ לְבוֹא,
הֲלֹא גִזְרָתִי שָׁיְבוּאוּ כָּל הָרוּחֹת, וְלָמָּה לֹא
בָּאתָ עִמָּהֶם. הַשֵּׁיב לוֹ, שְׁנַתְּ עַכְבָּתִי מִחַמַּת
שְׁהִייתִי צָרִיךְ לְשֵׂאת בֵּת מְלָכָה אֶל הַר שֶׁל
זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגְּלִיּוֹת. וְשָׂמַח מְאֹד. וְשָׂאֵל
הַמְּמַנֶּה אֶת הָרוּחַ: מַה יִּקָּר שֵׁם (הֵינּוּ אֵיזָה דְּבָרִים
הֵם שֵׁם בְּיָקָר וּבְחֵשִׁיבוֹת). וְאָמַר לוֹ, שְׁכָל הַדְּבָרִים
הֵם שֵׁם בְּיָקָר גָּדוֹל:

וְאָמַר הַמְּמַנֶּה עַל הָרוּחֹת לְהַשְׁנִי לַמְּלָכוֹת:
בְּאִשֶּׁר שָׁזָה זְמַן גָּדוֹל כָּל כֶּךָ שְׂאִתָּה מִבְּקִשָּׁה,
וּכְמָה יִגִּיעוֹת שְׁהִיוּ לָךְ; וְאוּלַי יִהְיֶה לָךְ עֲתָה
מְנִיעָה מִחַמַּת מָמוֹן, עַל כֵּן אֲנִי נוֹתֵן לָךְ כְּלִי,
כְּשֶׁתּוֹשִׁיט יָדְךָ לְתוֹכָהּ תִּקְבֹּל מִשָּׁם מְעוֹת.
וְגִזַּר עַל הָרוּחַ הַנִּ"ל שִׁיזְלִיךְ אוֹתוֹ לְשָׁם, וּבֹא
הָרוּחַ סְעָרָה וְנָשָׂא אוֹתוֹ לְשָׁם. וְהִבִּיא אוֹתוֹ
אֶל שַׁעַר, וְהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם חִילוֹת שְׁלֹא הִנִּיחוּ
לְכַנְס אֶל הָעִיר. וְהוֹשִׁיט יָדוֹ אֶל הַכְּלִי וְלָקַח

ספּוּרֵי מַאֲבֵדַת בֵּת מֶלֶךְ מַעֲשֵׂיֹת יֵא

מַעוֹת וְשִׁחַד אוֹתָם, וְנִכְנַם לְתוֹךְ הָעִיר. וְהִיִּתָּה
עִיר נָאָה. וְהִלֵּךְ אֶל גְּבִיר, וְשָׁכַר לוֹ מְזוֹנוֹת, כִּי
צָרִיךְ לְשִׁהוֹת שָׁם, כִּי צָרִיךְ לְשׁוֹם שֶׁכֶּל
וְחִכְמָה לְהוֹצִיָּאָה. וְאֵיךְ שֶׁהוֹצִיָּאָה לֹא סֵפֶר,
וּבְסוֹף הוֹצִיָּאָה.

מעשה ב

במולךד וקיסר

מעשה בקיסר אחד שלא היה לו בנים. גם
מלךד אחד לא היה לו בנים. ונסע הקיסר על
הארץ לשוטט לבקש, אולי ימצא איזה עצה
ותרופה להוליד בנים. גם המלךד נסע כמו כן,
ונזדמנו שניהם לפנדק אחד. ולא היו יודעים
זה מזה. והכיר הקיסר בהמלךד שיש לו נמוס
של מלכות, ושאל אותו, והודה לו שהוא
מלךד. גם המלךד הכיר בקיסר גם כן, והודה לו
גם כן, והודיעו זה לזה שנוסעים בשביל בנים.
ונתקשרו שניהם, באם שיבואו לביתם
ויולידו נשותיהם זכר ונקבה, באפן שיהיו
יכולים להתחתן, אזי יתחתנו בין שניהם.
ונסע הקיסר לביתו והוליד בת, והמלךד נסע
לביתו והוליד כן, וההתקשרות הנ"ל נשכח
מהם.

וְשַׁלַּח הַקִּיסָר אֶת בְּתוֹ לְלַמֵּד. גַּם הַמֶּלֶךְ
שָׁלַח אֶת בְּנוֹ לְלַמֵּד. וּנְזַדְמָנוּ שְׁנֵיהֶם אֶצֶל
מְלִיכָא אַחַד. וְהָיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה מְאֹד,
וְנִתְקַשְּׁרוּ בִּינֵיהֶם שִׁישְׂאוֹ זֶה לְזֶה, וְנִטַּל הַבֶּן
מֶלֶךְ טַבַּעַת וְנָתַן עַל יָדָהּ וְנִתְחַתְּנוּ יַחַד:

אֲחֵר כֶּף שָׁלַח הַקִּיסָר אַחֵר בְּתוֹ וַהֲבִיֵּאָה
לְבֵיתוֹ. גַּם הַמֶּלֶךְ שָׁלַח אַחֵר בְּנוֹ וַהֲבִיֵּאוּ
לְבֵיתוֹ. וְהָיוּ מְדַבְּרִים שְׂדוּכִים לְבֵית הַקִּיסָר,
וְלֹא רָצְתָה שׁוּם שְׂדוּךְ מִחֲמַת הַתְּקַשְׁרוֹת
הַנִּי"ל. וְהַבֶּן מֶלֶךְ הָיָה מְנַעֵנֵעַ מְאֹד אַחֲרֵיהָ. גַּם
הַבֵּת קִיסָר הָיְתָה עֹצְבָה תְּמִיד. וְהָיָה הַקִּיסָר
מוֹלִיכָה לַחֲצֵרוֹת שְׁלוֹ וּפְלָטִין [ארמון] שְׁלוֹ
וְהִרְאָה אוֹתָהּ גְּדֻלָּתָהּ, וְהָיָה הָיְתָה עֹצְבָה.
וְהַבֶּן מֶלֶךְ הָיָה מְנַעֵנֵעַ מְאֹד אַחֲרֵיהָ עַד
שְׁנַחֲלָה, וְכָל מָה שִׁשְׂאָלוּ אוֹתוֹ: עַל מָה אַתָּה
חוֹלָה, לֹא רָצָה לְהַגִּיד. וְאָמְרוּ לְהַמְשִׁימֵשׁ
אוֹתוֹ: אוֹלֵי תוֹכֵל אַתָּה לְחַקֵּר אֶצְלוֹ. וְאָמַר
לָהֶם שֶׁהוּא יוֹדֵעַ, כִּי הוּא הָיָה עִמוֹ אִזּוּ בַּמְּקוֹם
שֶׁלָּמַד שָׁם, וְהִגִּיד לָהֶם הַדָּבָר. וְאִזּוּ נִזְכָּר
הַמֶּלֶךְ שֶׁכָּבַר נִתְחַתְּן הוּא עִם הַקִּיסָר מִקֶּדֶם.

והלך וכתב להקיסר שיכין עצמו על החתנה,
 כי כבר נתקשרו מקדם בני"ל. ולא רצה
 הקיסר, אך לא היה יכול להעיו ולסרב.
 והשיב לו, שישלח המלך בנו אליו ויראה אם
 יוכל לנהג מדינות, אזי ישיא בתו אליו. ושלח
 בנו אליו והינו שהמלך שלח בנו להקיסר כאשר צוה
 הקיסר בני"ל. והושיבו הקיסר בתוך חדר ומסר
 לו נירות של עסקי המדינה, לראות אם יוכל
 לנהג את המדינה. והבן מלך היה מתנענע
 מאד לראות אותה, ולא היה אפשר לו
 לראותה:

פעם אחד הלך אצל כתל של אספקלריא
 [מראה] וראה אותה, ונפל חלשות. ובאתה היא
 אליו ונערתו, וספרה לו שאינה רוצה שום
 שדוך מתמת ההתקשרות עמו. ואמר לה: מה
 נעשה ואביך אינו רוצה. ואמרה: אף על פי
 כן. אחר כך התיעצו שיניחו לפרש עצמם על
 הים. ושכרו להם ספינה ופרשו בים. והלכו
 על הים. אחר כך רצו לקרב עצמם אל הספר,
 [שפת הים] ובאו לספר. והיה שם יער, והלכו

לְשֵׁם. וְלָקַחְהָ הַבֵּית קִיסָר הַטַּבַּעַת וְנָתַנָּה לוֹ,
וְהִיא שָׁכְבָה שָׁם. אַחֲרַי כִּי רָאָה הַבֵּן מֶמֶלֶךְ
שָׁבִימִיּוֹד תַּעֲמֹד, וְהִנִּיחַ הַטַּבַּעַת אֶצְלָהּ. אַחֲרַי
כִּי עָמְדוּ וְהָלְכוּ אֶל הַסְּפִינָה:

בְּתוֹךְ כִּי נִזְכְּרָה שֶׁשָּׁכְחוּ הַטַּבַּעַת שָׁם,
וְשָׁלַחְהָ אוֹתוֹ אַחֲרֵי הַטַּבַּעַת. וְהָלַךְ לְשֵׁם, וְלֹא
הָיָה יָכוֹל לְמַצֵּא הַמָּקוֹם, וְהָלַךְ לְמָקוֹם אֲחֵר,
וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְמַצֵּא הַטַּבַּעַת. וְהָיָה הוֹלֵךְ
לְבַקְשׁוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם עַד שֶׁנִּתְעָה וְלֹא הָיָה
יָכוֹל לְחֹזֵר. וְהִיא הָלְכָה לְבַקְשׁוֹ, וְנִתְעִית גַּם
כֵּן. וְהָיָה הוּא הוֹלֵךְ וְתוֹעָה, הוֹלֵךְ וְתוֹעָה. אַחֲרַי
כִּי רָאָה דֶּרֶךְ, וְהָלַךְ לְיִשׁוּב. וְלֹא הָיָה לוֹ מַה
לַעֲשׂוֹת, וְנַעֲשָׂה מְשִׁרֵת. גַּם הִיא הִיטָה הוֹלְכֵת
וְתוֹעָה. וַיִּשְׁבָּה עֶצְמָהּ, שֶׁתֵּשֵׁב אֶצֶל הַיָּם,
וְהָלְכָה אֶל שִׁפְתַי הַיָּם. וְהָיָה שָׁם אֵילָנוֹת שֶׁל
פְּרוֹת וַיִּשְׁבָּה שָׁם. וּבַיּוֹם הִיטָה הוֹלְכֵת אֶצֶל
הַיָּם, אוֹלֵי תִמְצָא עוֹבְרִים וְשׁוֹבִים. וְהִיטָה
מִתְפַּרְנֶסֶת מִהַפְּרוֹת, וּבְלִילָהּ הִיטָה עוֹלָה עַל
אֵילָן, כִּי שֶׁתֵּהִי נִשְׁמֶרֶת מִן הַחַיּוֹת.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה סוֹחֵר גְּדוֹל מִפְּלֶג מְאֹד, וְהָיָה לוֹ מִשָּׂא וּמִתֵּן בְּכָל הָעוֹלָם. וְהָיָה לוֹ בֶּן יָחִיד. וְהַסּוֹחֵר הָיָה זָקֵן. פַּעַם אֶחָד אָמַר הַבֶּן לְאָבִיו: בְּאִשֶּׁר שָׂאתָה זָקֵן וְאֲנִי נֶעֶר, וְהַנְּאֻמָּנִים שְׁלָךְ אֵינָם מִשְׂנִיחִים כָּלֵל עָלַי, וְאַתָּה תִּסְתַּלֵּק, וְאַהֲיָה נִשְׂאָר רֵיק וְלֹא אֵדַע מַה לַּעֲשׂוֹת בְּכֵן יֵתֵן לִי סְפִינָה עִם סְחוּרָה וְאֵלֶיךָ עַל הַיָּם, כִּדְרֵי לְהֵיזוֹת בְּקִי בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן. וְנָתַן לוֹ אָבִיו סְפִינָה עִם סְחוּרָה, וְהֵלֶךְ לְמַדְיָנוֹת וּמְכַר הַסְּחוּרָה וְקָנָה סְחוּרָה אַחֶרֶת וְהֵצְלִיחַ, בְּהֵיזוֹתוֹ עַל הַיָּם רָאוּ אוֹתָן הָאֵילָנוֹת הַגִּזְלִים (שֶׁהֵיטָה הַבַּת קִיסָר שָׁם) וְסָבְרוּ שֶׁהוּא יָשׁוּב, וּרְצָה לִילֶךְ לְשָׁם. וְכִשְׁנַת־קָרְבוּ רָאוּ שֶׁהֵם אֵילָנוֹת וּרְצוּ לַחֲזוֹר:

בְּתוֹךְ כֶּף הַצֵּיץ הַסּוֹחֵר (הַיְנוּ בֶּן הַסּוֹחֵר הַגִּזְלִים) לְתוֹךְ הַיָּם וּרְאָה שָׁם אֵילָן וְעָלָיו כְּמִרְאֵה אָדָם. וְסָבַר שֶׁמֶּא הוּא טוֹעָה עֲצָמוֹ. וְהִגִּיד לְשִׂאָר הָאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ שָׁם, וְהִבִּיטוּ וּרְאוּ גַם כֵּן כְּמִרְאֵה אָדָם עַל הָאֵילָן, וְהִתְיַשְׁבוּ לְהִתְקַרֵּב לְשָׁם. וְשָׁלְחוּ אִישׁ עִם סְפִינָה קְטַנָּה לְשָׁם, וְהֵם הָיוּ מְבִיטִים בְּתוֹךְ הַיָּם, כִּדְרֵי לְכוּן אֶת הַשְּׁלִיחַ

שלא יטעה מן הדרך, כדי שילך מבין אל האילן הנ"ל. והלך לשם וראה שישב שם אדם, והגיד להם. והלך בעצמו (בן הסוחר הנ"ל) וראה שישבת שם (הינו הבת קיסר הנ"ל שהיתה יושבת שם כנ"ל), ואמר לה שתירד. ואמרה לו שאינה רוצה לבגס אל הספינה, כי אם שיבטיחה שלא יגע בה, כי אם כשיבוא לביתו וישא אותה בדת, והבטיח לה. ונכנסה אליו לספינה. וראה שהיא מזמרת על כלי זמר ויכולה לדבר בכמה לשונות, ושמה על שגדמנה לו:

אחר כך כשהתחילו להתקרב לביתו אמרה לו, שהישר שילך לביתו ויודיע לאביו וקרוביו וכל מידעיו שכלם יצאו לקראתה, באשר שמוליך אשה חשובה כזו, ואחר כך יתודע לו מי היא (כי גם מקדם התנה היא עמו שלא ישאל אותה מי היא עד אחר החתונה, אז ידע מי היא), והסכים עמה. אמרה לו: גם הישר, באשר שאתה מוליך אשה כזו, שתשכר את כל המאטרסן (המלחים) המוליכין הספינה, למען

יָדְעוּ שֶׁהַסּוּחֵר שֶׁלָּהֶם יֵשׁ לוֹ נְשׂוּאִין עִם אִשָּׁה
כּוֹז. וְהַסְּכִיִּים עִמָּהּ. וְלָקַח יַיִן טוֹב מְאֹד שֶׁהָיָה
לוֹ בַּסְּפִינָה וְנָתַן לָהֶם וּנְשִׁתְּכָרוּ מְאֹד. וְהוּא
הִלְךְ לְבֵיתוֹ לְהוֹדִיעַ לְאָבִיו וּקְרוּבָיו כִּנְ"ל,
וְהַמַּאֲטָרֶסֶן נְשִׁתְּכָרוּ וַיֵּצְאוּ מִן הַסְּפִינָה וּנְפְלוּ
וְשָׁכְבוּ בְּשִׁכְרוּתָם:

וּבְעוֹד שָׁהִיו מְכִינִים עֵצָמָם שָׁם לִילְךְ
לְקַרְאָתָהּ עִם כָּל הַמְּשַׁפְּחָה, הִלְכָה הִיא
וְהַתִּירָה הַסְּפִינָה מִן הַסֶּפֶר, וּפְרָשָׁה הַיְלִלֹנוֹת
(הֵינּוּ הַלְאוּיִנְטֹן) וְהִלְכָה לָהּ עִם הַסְּפִינָה. וְהֵם בָּאוּ
אֶל הַסְּפִינָה (הֵינּוּ כָּל הַמְּשַׁפְּחָה שֶׁל הַסּוּחֵר) וְלֹא
מָצְאוּ דָבָר. וְחָרָה לְהַסּוּחֵר אָבִי הַבֵּן הַנְּ"ל
מְאֹד. וְהוּא צוּעֵק וְאוֹמֵר (הֵינּוּ הַבֵּן שֶׁל הַסּוּחֵר הַנְּ"ל,
שָׁהִיָּה בָּא עִם הַסְּפִינָה הַנְּ"ל, צָעֵק וְאָמַר): תֹּאמְרִין לִי
שֶׁהֵבֵאתִי סְפִינָה עִם סְחוּרָה וְכוּ'. וְהֵם אֵינָם
רוֹאִים דָּבָר. וְאָמַר לוֹ: תִּשְׁאַל לְהַמַּאֲטָרֶסֶן.
וְהִלְךְ לְשֹׂאֵל אוֹתָם, וְהֵם שׁוֹכְבִים שְׁכוּרִים.
אַחַר כֵּן נִנְעְרוּ, וְשֹׂאֵל לָהֶם, וְאֵינָם יוֹדְעִים
כִּלְל מָה עָבַר עֲלֵיהֶם, רַק יוֹדְעִים שֶׁהֵבִיאוּ
סְפִינָה עִם כָּל הַנְּ"ל וְאֵינָם יוֹדְעִים הֵיכֵן הִיא.

וְחָרָה הַסּוּחָר מְאֹד עַל בְּנוֹ וְגִירָשׁוֹ מִבֵּיתוֹ וְלֹא יָבוֹא לְנֶגֶד פָּנָיו. וְהִלֵּךְ מִמֶּנּוּ נָע וָנָד, וְהָיָא (הֵינּוּ הִבֵּת קִיסָר הַנִּלְ) הִיתָה הוֹלֶכֶת עַל הַיָּם.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה מֶלֶךְ אַחַד, וְהָיָה בּוֹנֵה לוֹ פְּלָטִין עַל הַיָּם, כִּי שָׁם הוֹטֵב בְּעֵינָיו לְבָנוֹת פְּלָטִין, מִחַמַּת אֲוִיר הַיָּם. וְהַסְפִּינּוֹת הוֹלְכוֹת שָׁם. וְהָיָא (הֵינּוּ הִבֵּת קִיסָר הַנִּלְ) הִיתָה הוֹלֶכֶת עַל הַיָּם, וּבָאתָה סָמוּךְ לְפְלָטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּלְ. וְהַמֶּלֶךְ הַבֵּיט וּרְאָה סְפִינָה בְּלִי מִנְהִיגִים וְאִין שָׁם אֲנָשִׁים, וְסָבַר שֶׁהוּא טוֹעָה עֲצָמוֹ. וְצָוָה לְאֲנָשָׁיו שִׁסְתְּכֻלוּ, וּרְאוּ גַם כֵּן כֵּן. וְהָיָא נִתְקַרְבָּה אֶל הַפְּלָטִין. אַחֲרַי כֶּךָ הִתִּישְׁבָּה עֲצָמָה: לָמָּה לָּהּ הַפְּלָטִין, וְהִתְחִילָה לְחֹזֵר. וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ וְהַחֲזִירָה וְהִבִּיאתָה לְבֵיתוֹ. וְהַמֶּלֶךְ הַנִּלְ לֹא הִיתָה לוֹ אִשָּׁה, כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל לְבָרֵךְ לוֹ, כִּי מִי שֶׁהָיָה רוֹצֵה לֹא רָצָתָה הָיָא, וְכֵן לְהַפְּךָ. וּכְשֶׁבָאתָה לְשֵׁם הִבֵּת קִיסָר הַנִּלְ אָמְרָה לוֹ, שִׁישְׁבֵּעַ לָּהּ שְׁלֵא יִנַּע בָּהּ עַד שִׁישְׁאָנָה כַּדָּת, וְנִשְׁבַּע לָּהּ. וְאָמְרָה לוֹ שְׂרָאוּי שְׁלֵא יִפְתַּח אֶת הַסְפִּינָה שְׁלָהּ וְלֹא יִנַּע בָּהּ,

רק שתעמד כף על הים עד הנשואין, ואז יראו הכל את רבוי הסחורה שהביאה, לבל יאמרו שלקח אשה מן השוק, והבטיח לה בן, והמלך כתב לכל המדינות שיתקבצו ויבואו על החתנה שלו. ובנה פלטין בשבילה. והיא צוטה שיביאו לה אחד עשר בנות שרים שיהיו עמה. וצוה המלך ושלחו לה אחד עשר בנות שרים גדולים מאד, ובנאו לכל אחת פלטין מיוחד, והיא היתה לה גם בן פלטין מיוחד. והיו מתקבצות אליה, והיו מזמרות בכלי שיר ומשחקים שם עמה:

פַּעַם אחת אמרה להם שתלך עמהם על הים, והלכו עמה, והיו משחקים שם. ואמרה להם, שתכבד אותם ביין טוב שיש לה. ונתנה להם מהיין שבספינה ונשתכרו ונפלו ושכבו. והלכה והתירה הספינה ופרשה הוילונות וברחה עם הספינה. והם (הינו המלך ואנשיו) הציצו וראו שהספינה איננה ונבהלו מאד. ואמר המלך: הזחרו שלא להגיד לה פתאם, כי צערה יהיה גדול מאד על

ספורי ממלכות וקיסר כמעשיות כא

ספינה יקרה כזו. (כי המלך לא היה יודע שהיא בעצמה
ברחה עם הספינה, והיה סבור שהיא עדין בחדרה). גם
אולי תסבור, שהמלך נתן לאחד את הספינה.
רק ישלחו את שררה אחת מהבנות שרים
הנ"ל להגיד לה בחכמה. והלכו לחדר אחד
ולא מצאו אדם, וכן לחדר שני וכן לכל
האחד עשר חדרים, ולא מצאו אדם. והסכימו
לשלח בלילה שררה זקנה להגיד לה, והלכו
לחדרה ולא מצאו אדם, ונבהלו מאד. ואביהן
של הבנות שרים הנ"ל, שהיו רגילים שיגיעו
להם אנרות זה מזה, ועתה ראו שהם שולחים
אנרות ואין להם שום אנורת מבנותיהם. עמדו
השרים ונסעו בעצמן לשם, ולא מצאו את
בנותיהם. וחרה להם מאד, ואמרו לשלח את
המלך (דהינו למקום ששולחין החיבים מיתה, שקורין
'פארשיקון'), כי הם היו השרי מלוכה. אך
נתישבו: מה חטא המלך שיתחייב שלוח, כי
נאנם בדבר. והסכימו להעבירו ממלכותו
ולגרשו. והעבירו אותו וגרשוהו והלך לו:

וְהִיא (הֵינּוּ הַבַּת קִיסָר הַנַּ"ל שְׁבָרְחָה עִם
הִיא בְּנוֹת שָׂרִים) הֶלְכָה עִם הַסְּפִינָה. אַחַר
כִּךְ נִגְעֵרוּ הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל (וְהִתְחִילוּ שׁוֹב לְשִׁחַק
כְּמִקְדָּם, כִּי לֹא יָדְעוּ שֶׁהַסְּפִינָה כָּבֵר הֶלְכָה מִן הַסֶּפֶר)
וְאָמְרוּ לָהּ: נַחֲזֹר. וְהַשִּׁיבָה לָהֶם: נִשְׁתָּה עוֹד
כָּאֵן קִצֵּת. אַחַר כִּךְ עָמַד רוּחַ סְעָרָה, וְאָמְרוּ:
נַחֲזֹר לְבֵיתֵנוּ. וְהוֹדִיעָה לָהֶם שֶׁהַסְּפִינָה כָּבֵר
פָּרְשָׁה מִן הַסֶּפֶר. וְשָׂאֲלוּ אוֹתָהּ: עַל מָה עָשִׂיתָ
כֵּן. וְאָמְרָה, שֶׁהִיָּתָה יִרְאָה פֶּן תִּשְׁבֵּר מִחַמַּת
הַרוּחַ סְעָרָה, עַל כֵּן הִכְרַחַה לְהִתִּירָה וּלְפָרֵשׁ
הַיּוֹלָאוֹת. וְהָיוּ הוֹלְכִים עַל הַיָּם (הַבַּת קִיסָר עִם
הִיא בְּנוֹת שָׂרִים הַנַּ"ל) וְהָיוּ מְזַמְּרִים שֵׁם בְּכִלֵּי זִמְרָה.
וּפָגְעוּ בְּפִלְטִין, וְאָמְרוּ לָהּ הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל:
נִתְקַרְב לְשֵׁם. וְלֹא רָצָתָה, וְאָמְרָה כִּי נִתְחַרְטָה
עַל שֶׁנִּתְקַרְבָּה אֶצֶל פִּלְטִין הַנַּ"ל (הֵינּוּ עַל
שֶׁנִּתְקַרְבָּה לְפִלְטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל שֶׁרָצָה לְשֵׁא אוֹתָהּ בַּנַּ"ל):

אַחַר כִּךְ רָאוּ כָּמִין אֵי הַיָּם וְנִתְקַרְבוּ לְשֵׁם.
וְהָיוּ שֵׁם י"ב גִּזְלָנִים וְרָצוּ לְהִרְגָם. וְשָׂאֲלָה הִיא:
מִי הַגָּדוֹל שֶׁבְכֶם. וְהִרְאוּ לָהּ. אָמְרָה לוֹ: מַה
מַעֲשִׂיכֶם. אָמַר לָהּ שֶׁהֵם גִּזְלָנִים. אָמְרָה לוֹ:
אַף אֲנַחְנוּ גִּזְלָנִים, רַק שֶׁאַתֶּם גִּזְלָנִים בְּגִבּוֹרָה

ספורי ממלדה וקיסר מעשיות כג

שְׁלָכֶם, וְאַנְחֵנוּ גִזְלָנִים עַל יְדֵי חֲכָמָה, כִּי אָנוּ
מְלַמְדִים בְּלִשׁוֹנוֹת וּבְכָלֵי זְמַר; בְּכֵן מָה בְּצַע
כִּי תַהֲרָגוּ אוֹתָנוּ, הֲלֹא טוֹב שְׂתִישְׂאוּ אוֹתָנוּ
לְנָשִׁים, וַיְהִיָּה לָכֶם גַּם הָעֲשִׂירוֹת שְׁלָנוּ.
וְהָרְאָה הִיא לָהֶם מָה שְׂבִסְפִינָה, וְנִתְרָצוּ
לְדַבְרִיהָ. וְהָרְאוּ הַגִּזְלָנִים לָהֶם גַּם כֵּן כָּל
הָעֲשִׂירוֹת שְׁלָהֶם, וְהוֹלִיכּוּ אוֹתָם בְּכָל
הַמְּקוֹמוֹת שְׁלָהֶם. וְהַסְּכִימוּ שְׂלֵא יִהְיוּ נוֹשְׂאִים
בְּבֵת אַחַת, כִּי אִם בְּזֶה אַחַר זֶה (הֵינּוּ שְׂכָל
הַגִּזְלָנִים הַנִּלְלֵל לֹא יִהְיוּ נוֹשְׂאִים אֶת הַשְּׂרָרוֹת הַנִּלְלֵל כֻּלָּם בְּבֵת
אַחַת, רַק הַנְּשׂוֹאִין שְׁלָהֶם יִהְיֶה בְּזֶה אַחַר זֶה); גַּם שִׂיבְרֵרוּ
לְכָל אֶחָד שְׂרָרָה אַחַת לְפִי הָרְאוּ לוֹ, הַגְּדוֹל
לְפִי גְדֻלוֹ וְכוּ'. אַחַר כֵּן אָמְרָה לָהֶם שְׂתַכְבְּדוּ
אוֹתָם בְּיַיִן טוֹב נִפְלֵא מְאֹד שִׂישׁ לָהּ בְּסְפִינָה,
שְׂאִינָה מִסְתַּפְּקֶת מִמֶּנּוּ, רַק הוּא טָמוּן אֲצֵלָהּ
עַד יוֹם שִׂיזְמַן לָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַזּוֹנוֹג שְׁלָהּ.
וְנִתְנָה לָהֶם הַיַּיִן בִּי"ב גְּבִיעִים, וְאָמְרָה שְׂכָל
אֶחָד יִשְׁתֶּה לְכָל אֶחָד מִהֵי"ב, וְשָׂתוּ וְנִשְׂתַּכְּרוּ
וְנִפְלוּ. וְאָמְרָה לְחִבְרוֹתֶיהָ הַנִּלְלֵל: לָכוּ וְשַׁחֲטוּ
כָּל אַחַת אֶת בַּעֲלָהּ. וְהָלְכוּ וְשַׁחֲטוּ כֻלָּם.
וּמִצְאוּ שָׁם עֲשִׂירוֹת מִפְּלֵג מְאֹד שְׂלֵא הִיָּה

אצל שום מלך. והסכימו שלא לקח נחשת ולא כסף, כי אם זהב ואבנים טובות. והשליכו מן הספינה שלהם דברים שאינם חשובים כל כך, וטענו כל הספינה עם דברים יקרים, זהב ואבנים טובות שמצאו שם. והסכימו שלא לילך עוד מלבש כמו נשים, ותפרו להם בגדי זכרים, מלבושי אשכנז, והלכו עם הספינה:

ויהי היום והיה מלך אחד זקן, והיה לו בן יחיד. והשיא אותו, ומסר מלכותו לבנו. אמר הבן מלך, שילך ויטיל עם אשתו בים, כדי שתהיה רגילה באור הים, פן חס ושלום מכרחים באיזו פעם לברח בים. והלך עם אשתו עם השרי מלוכה ופרשו בספינה, והיו שם שמחים ומשחקים מאד. אחר כך אמרו שישפטו כלם בגדיהם (הינו הבן מלך עם השרי מלוכה שהיו שם בספינה התנעצו מחמת שמחה שיהיו כלם פושטים את בגדיהם, וכן עשו), ולא נשאר עליהם כי אם הכתנת. והיו מתחזקין לעלות על התרן, והיה הבן מלך הנ"ל מתחזק לעלות לשם.

ספורי ממלך וקיסר מעשיות כה

וְהָיָא (הֵינּוּ הַבַּת קִיסָר הַנַּ"ל) בָּאֲתָה עִם הַסְּפִינָה
(שְׁלָה הַנַּ"ל) וּרְאִתָּה אוֹתוֹ הַסְּפִינָה הַנַּ"ל (הֵינּוּ
הַסְּפִינָה שֶׁל הַבֶּן מֶלֶךְ עִם שְׁרֵי מְלוּכָה הַנַּ"ל),
וּבַת־חֻלָּה הִיְתָה יִרְאֶה לְהִתְקַרֵּב. אַחַר כָּךְ
נִסְמְכוּ קֶצֶת, וְרֵאוּ שֶׁהֵם מְשַׁחֲקִים מְאֹד,
וְהֵבִינוּ שְׂאִינָם גִּזְלָנִים וְהִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב:
אָמְרָה הַבַּת קִיסָר לְחֻבְרוֹתֶיהָ: אֲנִי יָכוֹל
לְהַפִּיל אֶת אוֹתוֹ הַקֶּרֶח לְתוֹךְ הַיָּם, (הֵינּוּ אֵת הַבֶּן
מֶלֶךְ הַנַּ"ל שֶׁהָיָה עוֹלָה בְּרֵאשׁ הַתֶּרֶן כַּנַּ"ל), כִּי הַבֶּן מֶלֶךְ
הַנַּ"ל הָיָה קֶרֶח, וְהֵינּוּ שֶׁהָיָה מִקְרָח רֵאשׁוֹ
מְשַׁעֲרוֹת. אָמְרוּ לָהּ: וְאֵיךְ אֶפְשָׁר, הֲלֹא אָנוּ
רְחוּקִים מֵהֶם מְאֹד. אָמְרָה לָהֶן, שֵׁישׁ זְכוּכִית
שְׁשׁוּרָף, וְעַל יָדַי זֶה תִּפִּיל אוֹתוֹ. וְאָמְרָה שְׁלֹא
לְהַפִּיל אוֹתוֹ עַד שִׁיעֵלָה עַל רֵאשׁ הַתֶּרֶן מִמָּשׁ,
כִּי כְּשֶׁהוּא בְּאֻמְצָעֵית הַתֶּרֶן, אֲזִי כְּשִׁיפֵל יִפֹּל
אֵל תוֹךְ הַסְּפִינָה, אֲבָל כְּשִׁיעֵלָה בְּרֵאשׁ, אֲזִי
כְּשִׁיפֵל יִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם. הַמְתִּינָה עַד שֶׁעֲלָה אֵל
רֵאשׁ הַתֶּרֶן מִמָּשׁ, וְלִקְחָה הַזְּכוּכִית שְׁשׁוּרָף
נֶגֶד הַחֲמָה (שְׁקוּרִין בְּרַעַן בְּרִיל) וְכוּנָה נֶגֶד מַחוּ, עַד
שֶׁנִּכְוָה מַחוּ וְנִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם.

וְכִי־יֹן שָׂרְאוּ (אֲנָשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּיל) שְׁנֵפֵל,
נַעֲשֶׂה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל, כִּי אֵיךְ יוּכְלוּ לַחְזֹר
לְבֵיתָם, כִּי הַמֶּלֶךְ יָמוּת מִחֲמַת צֶעַר. וְאָמְרוּ
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַסְּפִינָה שָׂרוּאִין (הֵינּוּ לַסְּפִינָה זֶה
הַנִּיל שֶׁל הַבַּת קִיסָר), אוֹלֵי יֵשׁ שָׁם אֵיזָה דְּאֶקְטִיר
(רוּפֵא) שְׂיוּכֵל לְהִתֵּן לָהֶם עֶצָה. וְהִתְקַרְבוּ אֶל
הַסְּפִינָה הַנִּיל (הֵינּוּ הַסְּפִינָה שֶׁל הַבַּת קִיסָר עִם הַשָּׂרוֹת הַנִּיל)
וְאָמְרוּ לָהֶם (אֲנָשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ לְהַשָּׂרוֹת עִם הַבַּת
קִיסָר הַנִּיל) שְׁלֵא יִתְּרְאוּ כְּלָל, כִּי לֹא יַעֲשׂוּ לָהֶם
כְּלָל. שָׂאֵלוּ אוֹתָם: אוֹלֵי יֵשׁ בֵּינֵיכֶם דְּאֶקְטִיר
שְׂיִתֵּן לָנוּ עֶצָה. וְסָפְרוּ לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֶׂה, וְשָׁבַן
הַמֶּלֶךְ נָפֵל לְתוֹךְ הַיָּם:

וְאָמְרָה הַבַּת קִיסָר שְׂיוּצִיאוּ אוֹתוֹ מִן הַיָּם,
וְהִלְכוּ וּמְצְאוּ אוֹתוֹ וְהוּצִיאוּ אוֹתוֹ. וְלָקְחָהּ
הַדְּפֶק בְּיָדָהּ וְאָמְרָה שְׁנַשְׂרֵף מַחוּ. וְקָרְעוּ הַמַּחַ
וּמְצְאוּ שְׂכַדְבְּרִיָּה כֵּן הוּא, וְנִבְהָלוּ מְאֹד.
וּבִקְשׂוּ מִמֶּנָּה שְׂתִלַּךְ עִמָּהֶם לְבֵיתָם וְתִהְיֶה
דְּאֶקְטִיר אֶצֶל הַמֶּלֶךְ, וְתִהְיֶה חֹשׁוּבָה וְגִדּוּלָהּ
מְאֹד, וְלֹא רַצְתָּהּ, וְאָמְרָה כִּי אֵינְנָה דְּאֶקְטִיר,
רַק שְׂיוּדַעַת סָתָם דְּבָרִים הִלְלוּ. וְלֹא רָצוּ (אֲנָשֵׁי

ספורי ממלכות וקיסר כז

הספינה של המלך) לחזור לביתם, והלכו בו הספינות ביחד. והוטב בעיני השרי מלוכה מאד שהמלכה שלהם תשא את הדאקטיר, מחמת גדל חכמתו שראו בו (כי השרי מלוכה של בן המלך הנ"ל שנפל ומת סברו שהבת קיסר עם השורות הנ"ל הם זכרים, כי היו מלבשים במלבושי זכרים כנ"ל, על כן רצו שהמלכה שלהם, שהיא אשת בן המלך שמת, תשא את הדאקטיר; שהיא באמת הבת קיסר שהיו סבורים שהיא דאקטיר, מחמת שידעה בחכמתה שגשרף המה של בן המלך שנפל כנ"ל), ושיהיה הוא מלך שלהם, ואת המלך שלהם (הינו המלך הזקן הנ"ל) יתרגו (כל זה היו רוצים מאד השרי מלוכה הנ"ל), אך שלא היה אפשר לדבר דבר כזה אל המלכה, שהיא תשא דאקטיר. גם להמלכה הוטב גם כן מאד שתשא את הדאקטיר, אך שהיתה מתיראה מן המדינה, פן לא יתרצו שיהיה הוא מלך. והסכימו לעשות משתאות, כדי שעל המשתה בשעת הדוה יוכלו לדבר מזה. והיו עושין משתה אצל כל אחד ביומו:

כְּשֶׁהָגִיעַ יוֹם מְשֵׁתָה שֶׁל הַדֹּאקְטִיר (הינו הבת קיסר), נתן להם מיין שלו הנ"ל ונשתכרו.

בשעת חדוה אמרו השרים: מה יפה היה
 שהמלכה תשא את הדאקטיר. ואמר
 הדאקטיר: יפה מאד היה, רק אם היו
 מדברים זאת בלתי פה שותוי (הינו שלא בשעת
 שכרות). נענית המלכה גם כן ואמרה: מה יפה
 היה שהיא תשא את הדאקטיר, רק
 שהמדינה תסכים על זה. השיב שנית
 הדאקטיר (הינו בת הקיסר): יפה מאד היה, רק
 אם היו מדברים זאת בלתי פה שותוי:

אחר כך כשהקיצו משכרותם, נזכרו
 השרים מה שאמרו, ונתבישו מהמלכה
 שאמרו דבר כזה. אך הלא היא גם כן בעצמה
 אמרה זאת. והיא גם כן נתבישה מפניהם, אך
 הלא גם הם אמרו זאת. והתחילו לדבר מזה
 ונסכס ביניהם כן, ונתחתנה היא עם
 הדאקטיר (וכנ"ל, הינו עם בת הקיסר, שסברו שהיא
 הדאקטיר כנ"ל), והלכו למדינתם. וכשראו בני
 המדינה שהם באים שמחו מאד, כי זה זמן
 רב שהלך הבן מלך ולא ידעו היכן הוא,
 והמלך הזקן כבר מת בטרום ביאתם. אחר כך
 ראו (בני המדינה) שהבן מלך שהוא מלך שלהם

ספורי ממלכות ומקסר כט

אִינְנוּ. וְשָׂאֵלוּ: הֵיכֵן הוּא מִלְכֵנוּ. וְסָפְרוּ לָהֶם
כָּל הַמַּעֲשֵׂה אִיךָ שֶׁכָּבַר מִתּוֹ, וְשֶׁכָּבַר קִבְלוּ
לָהֶם מֶלֶךְ זֶה שָׁבָא עִמָּהֶם. וְשָׂמְחוּ מְאֹד עַל
שָׁבָא לָהֶם מֶלֶךְ חֲדָשׁ:

וְהַמֶּלֶךְ, (הֵינּוּ בֵּת הַקִּיָּסָר הַנִּלְל, שֶׁהִיא נַעֲשִׂית עִתָּה
מֶלֶךְ בְּנִל) צָוָה לְהַכְרִיז בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה,
שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּמְצָא בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא גֵר אוֹ
אוֹרֵחַ וּבֹרֵחַ וּמְגֵרֵשׁ, שֶׁכֻּלָּם יָבֹאוּ עַל הַחֲתֻנָּה
שָׁלוֹ, אִישׁ מֵהֶם לֹא יִהְיֶה נֶעְדָּר, וַיִּקְבְּלוּ
מִתְּנוֹת גְּדוּלוֹת. וְצָוָה (הַמֶּלֶךְ הַנִּלְל, הֵינּוּ בֵּת הַקִּיָּסָר)
שִׁיעֲשׂוּ סְבִיב סְבִיב כָּל הָעִיר מֵעֵינֹת, כִּדִּי
שֶׁכֶּשֶׁאֶחָד יִרְצֶה לְשִׁתּוֹת לֹא יִצְטָרֵךְ לִילֵךְ
וְלְשִׁתּוֹת, רַק כָּל אֶחָד יִמְצָא מֵעֵין אֶצְלוֹ. וְצָוָה
(הַמֶּלֶךְ הַנִּלְל, הֵינּוּ בֵּת הַקִּיָּסָר) לְצִיר צוֹרְתוֹ אֶצֶל כָּל
מֵעֵין וּמֵעֵין, וְשִׁיעֲמְדוּ שׁוֹמְרִים וַיִּשְׁמְרוּ בָּאֵם
שֶׁיָּבֹאוּ אֶחָד וַיִּסְתַּכֵּל בְּיוֹתֵר עַל הַצּוֹרֵחַ וַיַּעֲשֶׂה
רַע פָּנִים (הֵינּוּ שִׁישְׁתַּנָּה פָּנָיו כְּמוֹ מִי שֶׁמְבִיט הַיֵּטֵב עַל
אִיזָה דָּבָר וּמְשִׁתּוֹמֵם וּמְצִטְעֵר), אֲזַי יִתְפָּסוּ אוֹתוֹ
בִּתְפִּיסָה, וְכֵן עָשׂוּ. וּבָאוּ אֵלָיו הַשְּׁלוֹשָׁה הַנִּלְל,
דִּהְיִנוּ בֶן הַמֶּלֶךְ הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהוּא הַחֲתָן הָאֶמֶת

ל ספורי ממלך וקיסר מעשיות

שְׁל בֵּית הַקַּיֶסֶר הַזֹּאת (שֶׁהִיא הַמְּלָךְ עֵכָשׁוּ כִנ"ל), וְבֵן הַסּוֹחֵר הַנ"ל (שֶׁנִּרְשׁוּ אָבִיו מַחְמַת הַבֵּית הַקַּיֶסֶר הַזֹּאת שֶׁבִרְחָה עִם הַסְּפִינָה עִם כָּל הַסְּחֹרָה כִנ"ל), וְהַמְּלָךְ שֶׁהֵעֵבִירוּהוּ (גַּם בֵּן עַל יָדָהּ , כִּי בִרְחָה מִפְּנֵי עִם הָיִ"א שְׂרוֹת כִנ"ל); וְכָל אֶחָד מֵאלוֹ הֵג' הַכִּיר שְׂוֶה צוֹרָתָהּ, וְהַסְּתַכְּלוֹ וְנִזְכְּרוּ וְנִצְטַעְרוּ... (הַיְנוּ שֶׁבָּאוּ אֵצֶל הַמַּעֲיָנוֹת הַנ"ל וְרָאוּ צוֹרָתָהּ שֶׁהֵיְתָה מְצִיֶּרֶת שָׁם וְהַכִּירוּ אוֹתָהּ, וְהָיוּ מְסַתְּכָלִים בְּיוֹתֵר וְכוּ'), וְתַפְּסוּ אוֹתָם בַּתְּפִיסָה:

בַּשְּׁעַת חֲתַנְהָ צִוָּה הַמְּלָךְ (הַיְנוּ הַבֵּית הַקַּיֶסֶר) שְׂיִבֹאוּ הַשְּׂבוֹיִים לְפָנָיו, וְהַבִּיאוּ הַשְּׁלוֹשָׁה הַנ"ל, וְהַכִּירָה אוֹתָם. וְהֵם לֹא הִכִּירוּהָ מַחְמַת שְׂמֻלָּבֶשֶׁת כָּמוֹ אִישׁ. עָנְתָה הַבֵּית קַיֶסֶר וְאָמְרָה: אֶתָּה מְלָךְ (הַיְנוּ הַמְּלָךְ שֶׁהֵעֵבִירוּהוּ הַנ"ל, שֶׁהוּא אֶחָד מִשְּׁלוֹשֵׁת הַשְּׂבוֹיִים הַנ"ל), אוֹתָךְ הֵעֵבִירוּ בַּשְּׂבִיל הַי"א בְּנוֹת שְׂרָיִם שֶׁנֶּאֱבָדוּ. הִרִי לְךָ הַבְּנוֹת שְׂרָיִם, שׁוֹב לְמְדִינָתָךְ וּלְמְלֻכּוֹתְךָ, (כִּי הַי"א בְּנוֹת שְׂרָיִם הָיוּ עִמָּה כָּאֵן כִנ"ל). אֶתָּה סוֹחֵר (הַיְנוּ בַּתְּחִלָּה דִּבְרָה לְהַמְּלָךְ שֶׁהֵעֵבִירוּהוּ הַנ"ל; עֵכָשׁוּ חִזְרָה פָּנִיָּה וּדְבָרָה עִם הַסּוֹחֵר, הַיְנוּ עִם בֵּן הַסּוֹחֵר הַנ"ל); אוֹתָךְ גִּירָשׁ אָבִיךָ בַּשְּׂבִיל הַסְּפִינָה עִם סְחֹרָה שֶׁנֶּאֱבָדָה

ספורי ממלךה ומיסר מעשיות לא

ממך (כנ"ל) הרי לך הספינה שלך עם כל הסחורה. ועל שנשתתה המעות כל כך, יש לך עתה עשירות בספינה בכפלי כפלים ממה שהיה, (כי הספינה בעצמה עם כל הסחורה של בן הסוחר, שהיא ברחה עמה כנ"ל, עדין היה אצלה בשלמות כנ"ל, ונוסף לזה היה בספינה כל העשירות שלקחה אצל הנזלנים הנ"ל, שהיה עשירות מפלג מאד כפלי כפלים כנ"ל).
(ואתה, בן מלך) (הינו החתן שלה באמת) גלכה ונסעה. ושבו לביתם. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

במעשה ג

בוזיגור

מעשה בחכם, אחד קדם מותו קרא את בניו ומשפחתו וצוה אותם להשקות אילנות. גם יש לכם רשות לעסק בשאר פרנסות, אבל בזה תשתדלו, להשקות אילנות. אחר כך נפטר החכם, והניח בנים. והיה לו בן אחד שלא היה יכול. לילך והיה יכול לעמד, רק שלא היה יכול לילך. והיו אחיו נותנים לו ספוק די פרנסתו, והיו מספיקים אותו כל כך עד שנשאר לו. והיה אותו הבן (שלא היה יכול לילך) מקבץ על יד על יד ממה שנשאר לו מפרנסתו, עד שקבץ סך מסים. וישב עצמו: למה לי לקבל הספקה מהם; טוב שאתחיל לעשות איזה משא ומתן. ואף שאינו יכול לילך, יעץ בדעתו לשכור לו עגלה ונאמן ובעל עגלה ויסע עמהם לליפסיק, ויוכל לעשות המשא ומתן אף שאינו יכול לילך. כששמעו המשפחה זאת, הוטב בעיניהם ואמרו: למה לנו לתן לו הספקה, טוב שיהיה לו פרנסה.

וְהָלוּ לוֹ עוֹד מְעוֹת כִּי־י שְׂיֹכֵל לְנֶהֱג הַמִּשָּׂא
וּמִתָּן:

וְשֹׁכֵר לוֹ עֲגָלָה וְנֶאֱמָן וּבַעַל עֲגָלָה וְנִסְע.
וּבֹא לְקָרַעַטְשָׁמַע (אכסניה), וְאָמַר הַנֶּאֱמָן
שְׂיָלִינוּ שָׁם, וְלֹא רָצָה. וְהַפְּצִירוּ בּוֹ, וְהוּא עִקְשׁ
אוֹתָם וְנִסְעוּ מִשָּׁם, וְתַעֲבוּ בַיַּעַר וְנִפְלוּ עֲלֵיהֶם
גִּזְלָנִים. וְאוֹתָן הַגִּזְלָנִים נַעֲשׂוּ עַל יְדֵי שְׁהָיָה
פַּעַם אַחַת רָעַב, וּבֹא אֶחָד לָעִיר וְהַכְרִיז: מִי
שְׂרוּצָה מְזוֹנֹת יָבֹוא אֵלָיו, וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו
כַּמָּה אֲנָשִׁים. וְהוּא עָשָׂה בְּעָרְמָה, וּמִי שְׁהָיָה
מִבֵּין בּוֹ שְׂאִין בּוֹ צַרְף אֵלָיו, דָּחָה אוֹתוֹ.
וְלֶאֱחָד הָיָה אוֹמֵר: אַתָּה תוֹכֵל לְהִיּוֹת בַּעַל
מְלֶאכֶה. וְלָזֶה אָמַר: אַתָּה תוֹכֵל לְהִיּוֹת
בְּרַחֲמִים. וּבִירַר רַק אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְהִלֵּךְ עִמָּהֶם
לַיַּעַר, וְאָמַר לָהֶם שְׂיָהִיו נַעֲשִׂים גִּזְלָנִים; בְּאִשֶּׁר
שָׁמְכָאן הוֹלְכִים הַדְרָכִים לְלִיפְסִיק, לְבַרְעֶסְלָא
וְלִשְׂאָר מְקוֹמוֹת, וְנוֹסְעִים בְּכָאן סוֹחְרִים, וְנִגְזָל
אוֹתָם וְנִקְבְּצוּ מְעוֹת. וְנִפְלוּ עֲלֵיהֶם (הֵינּוּ אֵלוֹ
הַגִּזְלָנִים הַנִּלְנָלוּ עַל הַבֶּן הַנִּלְשָׁל שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל לִילֵךְ וְעַל
הָאֲנָשִׁים שְׁלוֹ, דְּהֵינּוּ הַנֶּאֱמָן וְהַבַּעַל עֲגָלָה) הַבַּעַל עֲגָלָה

וְהִנָּאֲמָן שָׁהוּ יְכוּלִים לְבָרַח בְּרָחוּ, וְהוּא
נִשְׂאָר עַל הָעֵגְלָה. וּבָאוּ וּלְקָחוּ הַתְּבָה שֶׁל
הַמְּעוֹת וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ: לָמָּה אֶתָּה יוֹשֵׁב.
וְהַיֵּשֵׁב שָׂאִינוּ יְכוּל לֵילֵךְ. וַגִּזְלוּ הַתְּבָה וְהַסּוּסִים, וְהוּא
נִשְׂאָר עַל הָעֵגְלָה:

וְהִנָּאֲמָן וְהַבַּעַל עֵגְלָה (שֶׁבְּרָחוּ לְמָקוֹם שֶׁבְּרָחוּ)
יָשְׁבוּ עֵצְמָם: בְּאֲשֶׁר שֶׁלְקָחוּ 'פְּרוּקְלָאֲדִין'
(הַלוּוֹאוֹת כַּסְפִּיּוֹת) מִפְּרִי־צִים, וְלָמָּה לָּהֶם לָשׁוּב
לְבֵיתָם, שְׂיֻכְלוּ לָבוֹא בְּשֵׁלֶשֶׁלֹּאֹת טוֹב לָהֶם
לְשִׂאָר שָׁם (בְּמָקוֹם שֶׁבְּרָחוּ לְשָׁם), וַיְהִי בְכֹאֵן נֶאֱמָן
וּבַעַל עֵגְלָה.

וְהַבֵּן הַנִּ"ל, כָּל זְמַן שֶׁהָיָה לוֹ הַמֵּאֲכָל שֶׁלְקָח
מִבֵּיתוֹ, לָחֵם יָבֵשׁ, שֶׁהָיָה בְּעֵגְלָה (שְׁקוּרִין
'סוּחָרִים'), אָכַל אוֹתָם; וְאַחַר כֵּן בְּשֶׁפְלָה וְלֹא
הָיָה לוֹ לֶאֱכֹל, יָשָׁב עֵצְמוֹ מֵהַלְעֵשׂוֹת, וְהַשְׁלִיךְ
עֵצְמוֹ מִהָעֵגְלָה לֶאֱכֹל עֵשְׂבִים, וְהָיָה לָן יְחִידִי
בְּשָׂדֵה, וּנְפָחַד, וְנִטַּל מִמֶּנּוּ הַכַּח עַד שֶׁלֹּא הָיָה
יְכוּל אֲפִילוֹ לָעֵמֵד, רַק לָרַחֵשׁ (בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹז: רִוְקוֹן
זִיד), וְהָיָה אוֹכֵל הָעֵשֶׂב סְבִיבוֹתָיו. וְכָל זְמַן

ספורי מחיגר מעשיות לה

שְׁהִיָּה יְכוּל לְהוֹשִׁיט וְלֹאכֹל, הִיָּה אוֹכֵל שָׁם,
וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁכָּלָה הָעֵשֶׁב סָבִיבוּ עַד שֶׁלֹּא הִיָּה
יְכוּל לְהוֹשִׁיט, הִיָּה מְנַתֵּק עֲצָמוֹ לְהֵלֵךְ וְאֹכֵל
שָׁם. וְהִיָּה אוֹכֵל הָעֵשֶׁב אֵיזָה זְמַן:

פַּעַם אֶחָד בָּא לְעֵשֶׁב אֶחָד, שְׁעָדִין לֹא אָכַל
עֵשֶׁב כָּזֶה, וְהוּטַב בְּעֵינָיו אוֹתוֹ הָעֵשֶׁב, מִחֲמַת
שְׁהִיָּה אוֹכֵל זְמַן רַב עֹשָׁבִים וְהִיָּה מִכִּיר בָּהֶם,
וְעָדִין לֹא רָאָה עֵשֶׁב כָּזֶה. וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ לְעַקְרוֹ
עִם שָׂרְשׁוֹ. וְהִיָּה תַחַת הַשָּׂרֵשׁ הַדּוּמִיט (אֵבֶן טוֹבָה),
וְהַדּוּמִיט הִיָּה מְרַבֵּעַ, וְכָל צַד הִיָּה לוֹ סִגְלָה
אַחֶרֶת. וּבְצַד אֶחָד הִיָּה כָּתוּב, שְׁמִי שִׂיאֲחֹז
אוֹתוֹ צַד, יִשָּׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שָׂיוֹם וְלִילָה
נִתְקַבְּצִים בְּיַחַד, שֶׁהַשָּׂמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ נִתְקַבְּצִים
שָׁם בְּיַחַד. וּכְשֶׁעָקַר הָעֵשֶׁב עִם הַשָּׂרֵשׁ שְׁהִיָּה
שָׁם הַדּוּמִיט, נִזְדַּמְּן שִׂיאֲחֹז בְּאוֹתוֹ הַצַּד (הַמְסַגֵּל
לְשֵׁא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שָׂיוֹם וְלִילָה מִתְקַבְּצִים כַּנִּ"ל), וְנִשָּׂא
אוֹתוֹ, וּבָא לְמָקוֹם שָׂיוֹם וְלִילָה נִתְּוַעְדִים יַחַד,
וְהַסֵּתֶפֶל וְהַיָּנָה הוּא שָׁם בְּמָקוֹם שֶׁשָּׂמֶשׁ וַיָּרַח
בָּאִים בְּיַחַד כַּנִּ"ל:

וְשָׁמַע שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ עִם הַיָּרֵחַ מְדַבְּרִים, וְהָיָה
הַשֶּׁמֶשׁ קוֹבֵל לְפָנָי הַיָּרֵחַ: בְּאֲשֶׁר שָׁיַשׁ אֵילָן
שָׁיַשׁ לוֹ עֲנָפִים רַבִּים, וּפְרִיּוֹ וְעָלָיו וְכָל עֲנָף
וְעֲנָף וּפְרִי וְעָלָה יֵשׁ לוֹ סְגֻלָּה מִיְחָדָת, שְׁזָה
מְסֻגָּל לְבָנִים וְזָה מְסֻגָּל לְפִרְנָסָה, וְזָה מְסֻגָּל
לְרַפּוּאָת חוּלְאֵת זֶה. וְזָה לְחוּלְאֵת אַחֶרֶת. כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מְסֻגָּל לְדָבָר אַחֵר. וְזָה הָאֵילָן הָיוּ
צְרִיכִין לְהַשְׁקוּתוֹ, וְאִם הָיוּ מְשַׁקֵּין אוֹתוֹ הָיָה
מְסֻגָּל מְאֹד. וְלֹא הָיָה שָׂאִין אֲנִי מְשַׁקֵּה אוֹתוֹ,
אֲלֹא שָׁעַל יְדֵי שָׂאֲנִי מְזָרִיחַ עָלָיו אֲנִי מִיַּבֵּשׁ
אוֹתוֹ:

עֲנַתָּה הַלְּבָנָה וְאָמְרָה: אֵתָּה הוֹאֵג דְּאֵגוֹת
אֲחֵרִים, אֲנִי אֲסַפֵּר לָךְ עֵסֶק שְׁלִי: הָיוֹת שָׁיַשׁ
לִי אֶלֶף הָרִים, וְסִבִּיבוֹת הָאֶלֶף הָרִים יֵשׁ עוֹד
אֶלֶף הָרִים, וְשֵׁם מְקוֹם שַׂדִּים, וְהַשְּׂדִים יֵשׁ
לָהֶם רֶגְלֵי תִרְנְגוּלִים וְאִין לָהֶם כַּח בְּרִגְלֵיהֶם,
וְיוֹנְקִים מִרְגְּלֵי, וּמְחַמֵּת זֶה אִין לִי כַּח בְּרִגְלֵי.
וְיֵשׁ לִי אָבֶק, הֵינּוּ פוּל, שֶׁהוּא רְפוּאָה לְרִגְלֵי,
וְכֹא רוּחַ וְנוֹשֵׂא אוֹתוֹ:

בַּתּוֹךְ כֶּךָ נִסְתַּכַּל עַל הַדּוֹמִיט בְּצַד אַחַר
 וְרָאָה כְּתוֹב שָׁם, שְׁמִי שִׁיֵּאֲחֹז בְּאוֹתוֹ הַצַּד,
 שִׁישָׂא אוֹתוֹ לְהִדְרֹךְ שִׁיּוֹצְאִים מִמֶּנּוּ כִּמְה
 דְּרָכִים כַּנִּ"ל. וְאֲחֹז בְּאוֹתוֹ הַצַּד, וְנִשָּׂא אוֹתוֹ
 לְשָׁם. וְנָתַן רַגְלָיו בְּאוֹתוֹ הַדְּרֹךְ שֶׁהָאָבֶק
 רְפוּאָה לְרַגְלִים, וְנִתְרַפָּא מִיָּד. וְהִלֵּךְ וְנָטַל
 הָאָבֶק מִכָּל הַדְּרָכִים וְעָשָׂה לוֹ אַגְדוֹת, שֶׁאֵגִיד
 הַפּוֹל שֶׁל הַדְּרֹךְ שֶׁל צְדִיקִים לְבִדּוֹ, וְכֵן הַפּוֹל
 שֶׁל שְׂאֵר הַדְּרָכִים אֵגִיד כָּל אֶחָד לְבִדּוֹ וְלִקְחָם
 אִתּוֹ. וַיֵּשֶׁב עֲצֻמוֹ, וְהִלֵּךְ לְאוֹתוֹ הַיַּעַר שֶׁנִּזְלוּ
 אוֹתוֹ שָׁם. כְּשֶׁבֵא לְשָׁם בָּחַר לוֹ אֵילָן, גְּבוּהָ
 שֶׁהוּא סְמוּךְ לְהַדְרֹךְ שִׁיּוֹצְאִים שָׁם הַנִּזְלָנִים
 לְגִזּוֹל, וְלִקַּח הַפּוֹל שֶׁל צְדִיקִים וְהַפּוֹל שֶׁל
 מְשֻׁנְעִים וְעָרְבָם יַחַד וּפִזֵּר אוֹתָם עַל הַדְּרֹךְ.
 וְהוּא עָלָה עַל הָאֵילָן וַיֵּשֶׁב שָׁם לְרֹאוֹת מַה
 יִהְיֶה נַעֲשֶׂה בָּהֶם:

וְהָיוּ יוֹצְאִים שָׁם גִּזְלָנִים, שֶׁשָּׁלַח אוֹתָן הַנִּזְלוֹן
 הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם הַנִּ"ל לְצֵאת וְלְגִזּוֹל, וּכְשֶׁבֵאוּ
 לְאוֹתוֹ הַדְּרֹךְ, תִּכְרַף כְּשֶׁדָּרְכוּ עַל הַפּוֹל הַנִּ"ל
 נַעֲשׂוּ צְדִיקִים, וְהִתְחִילוּ לְצַעֵק עַל נַפְשָׁם עַל

שָׁנְזָלוּ עַד הֵנָּה וְהָרְגוּ כַּמָּה נְפָשׁוֹת. אֲבָל
מִחֲמַת שְׁהִיָּה מְעַרְב שָׁם פּוֹל שֶׁל מְשַׁנְעִים,
נַעֲשׂוּ צְדִיקִים מְשַׁנְעִים, וְהִתְחִילוּ לְהִתְקוּמָט זֶה
עִם זֶה. זֶה אָמַר: בְּשִׁבִילְךָ גְּזַלְנוּ, וְזֶה אָמַר: עַל
יְדֶךָ גְּזַלְנוּ, עַד שְׁהָרְגוּ זֶה אֶת זֶה. וְהָיָה שׁוֹלַח
כֶּת אַחֲרַת, וְהָיָה גַם בֵּין כַּנְ"ל, וְהָרְגוּ זֶה אֶת זֶה
כַּנְ"ל, וְכֵן הָיָה אַחַר כָּךְ, עַד שֶׁנְּהָרְגוּ כֻלָּם.
עַד שֶׁהִבִּין שְׁלֵא נִשְׁאַרוּ כִּי אִם הוּא בְּעַצְמוֹ עִם
עוֹד אַחַד, (הֵינּוּ שְׁהִבֵּן הַנְּ"ל הִבִּין שְׁכַבֵּר נְהָרְגוּ כָּל
הַגְּזַלְנִים הַנְּ"ל, וְלֹא נִשְׁאַר כִּי אִם הַגְּזַלְן הַגְּדוֹל בְּעַצְמוֹ עִם עוֹד
אַחַד), וַיֵּרֶד מִהָאֵילָן, וְכִבֵּד מִשָּׁם אֶת הַפּוֹל
הַנְּ"ל מִן הַדֶּרֶךְ, וּפְזַר אֶת הַפּוֹל שֶׁל צְדִיקִים
בְּעַצְמוֹ, וְהִלֵּךְ וַיָּשָׁב עַל הָאֵילָן:

וְאוֹתוֹ הַגְּזַלְן (הֵינּוּ הַגְּדוֹל שְׁכַבֵּהם) תָּמָה, שְׁשׁוֹלַח
כָּל הַגְּזַלְנִים וַאֲיִן אַחַד מֵהֶם שָׁב אֵלָיו. וְהִלֵּךְ
הוּא בְּעַצְמוֹ עִם הָאֶחָד שֶׁנִּשְׁאַר אֶצְלוֹ, וְתַכְף
כְּשֶׁבֵא עַל אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ (שְׁפִזַּר שָׁם הִבֵּן הַנְּ"ל הַפּוֹל שֶׁל
צְדִיקִים לְבַדוֹ) נַעֲשֶׂה צְדִיק, וְהִתְחִיל לְצַעֵק לְחִבְרוֹ
עַל נְפָשׁוֹ, עַל שְׁהָרַג כָּל כָּךְ נְפָשׁוֹת וְגַזַּל כָּל
כָּךְ, וְהָיָה תוֹלֵשׁ קְבָרִים וְהָיָה שָׁב בְּתִשׁוּבָה

הוֹטֵב בְּעֵינָיו גַּם כֵּן. וְאָמַר עוֹד שֵׁם וְהִבִּיא
 אוֹתָם אֶל מִדְּבַר אַחֵר, וְהוֹטֵב בְּעֵינָיו. וְאוֹתוֹ
 הַמִּדְּבַר הִיָּתָה סְמוּכָה אֶל הַשְּׁנַי אֶלֶף הָרִים,
 וְהִלֵּךְ (אוֹתוֹ הֶחָכֵם הַנִּ"ל) וְעָשָׂה עֲגוּל סְבִיבוֹתָם,
 שְׁלֵא יוּכַל שׁוֹם אֶחָד לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם:

וַיֵּשׂ אֵילָן, שָׂאֵם הָיָה אוֹתוֹ הָאֵילָן נִשְׁקָה לֹא
 הָיָה נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ (הֵינּוּ מִן הַשְּׂדִים) כְּלוּם. עַל כֵּן
 עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה מֵאֲתָנוּ, שְׁחוֹפְרִים וְאֵינָם
 מִנִּיחִים מִים לְהָאֵילָן:

וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: לָמָּה עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה כִּיּוֹן
 שְׁחוֹפְרִים פַּעַם אַחַת לְמַנַּע הַמַּיִם דִּי. הַשִּׁיב
 לוֹ: שְׁיֵשׁ בִּינֵינוּ מִדְּבָרִים, וְאֵלוֹ הַמִּדְּבָרִים
 הוֹלְכִים וְעוֹשִׂים מַחְלָקָת בֵּין מֶלֶךְ זֶה לְמֶלֶךְ
 אַחֵר, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה מְלַחְמָה, וְעַל יְדֵי זֶה
 נַעֲשֶׂה רְעִידַת הָאָרֶץ, וְנוֹפֵל הָאֲדָמָה
 שְׁסִבִּיבוֹת הַחֲפִירָה וְיוּכַל לָבוֹא מִים לְהָאֵילָן,
 עַל כֵּן עוֹמְדִים תָּמִיד לְחֹפֵר כַּנִּ"ל. וְכִשְׁנַעֲשֶׂה
 מֶלֶךְ בִּינֵינוּ, עוֹשִׂים לְפָנָיו כָּל הַלִּיצָנוֹת
 וְשִׂמְחִים: זֶה מֵתְלוֹצֵץ אֵיךְ הַזִּיק תִּינוּק

ספורי מחיגר מעשיות מה

וְהַיּוֹלָדֹת מִתְאַבְּלוֹת עָלָיו, וְזֶה מֵרְאֵה לְיִצְחָק
אַחֲרוֹת, וְכֵן כִּמְהָ מֵיְנֵי לְיִצְחָק. וְכִשְׁהֶמְלֶךְ בָּא
בְּתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה, הוּא הוֹלֵךְ וּמְטִיל עִם הַשָּׂרִי
מְלוּכָה שְׁלוֹ, וּמִנְסָה עֲצֵמוֹ לְעַקֵּר הָאֵילָן, כִּי
אִם לֹא הָיָה הָאֵילָן כִּלְלָה הָיָה טוֹב לָנוּ מְאֹד;
וּמִחֵזֶק לְבוֹ מְאֹד כִּדֵּי לְעַקֵּר הָאֵילָן כִּלּוֹ.
וְכִשְׁבָּא אֶל הָאֵילָן, אָזֵי הָאֵילָן צוֹעֵק מְאֹד,
וְאָזֵי נוֹפֵל עָלָיו פֶּחַד וְחֹזֵר לְאַחֲרָיו:

פַּעַם אֶחָד נַעֲשֶׂה מֶלֶךְ חָדָשׁ בֵּינֵיהֶם, וְעָשׂוּ
לְפָנָיו לְיִצְחָק גְּדוּלוֹת כַּנִּל, וּבָא בְשִׂמְחָה
גְּדוֹלָה, וְעָשָׂה לְעַצְמוֹ אַבִּירוֹת לֵב מְאֹד, וְאָמַר
לְעַקֵּר אֶת הָאֵילָן כִּלּוֹ לְגַמְרִי, וַיֵּצֵא לְטִיִּל עִם
שָׂרִיו, וְחֵזֶק לְבוֹ מְאֹד וְרִץ לְעַקֵּר הָאֵילָן לְגַמְרִי.
וְכִשְׁבָּא אֵלָיו, נָתַן קוֹל גְּדוֹל וְנָפַל עָלָיו פֶּחַד,
וְחֹזֵר לְאַחֲרָיו וּבָא בְּכַעַס גְּדוֹל, וְחֹזֵר וְהָיָה
הוֹלֵךְ. בְּתוֹךְ כֵּךְ נִסְתַּכַּל וְרָאָה בְּנֵי אָדָם
יוֹשְׁבִים (הֵינּוּ הַכֶּת אֲנָשִׁים שֶׁל הַחֶכֶם הַנִּל), וְשָׁלַח
אֵיזָה אֲנָשִׁים מֵאַנְשָׁיו לַעֲשׂוֹת לָהֶם כָּרְאוּי,
כְּדַרְכָּם תָּמִיד (הֵינּוּ שְׁזֶה הַמֶּלֶךְ שָׁלַח לְהַזְיִקָם כְּדַרְכָּם).
וְכִיּוֹן שָׂרְאוּ אוֹתָם אוֹתָהּ הַמְשַׁפְּחָה שֶׁל בְּנֵי

אָדָם הַנִּ"ל, נָפַל עֲלֵיהֶם פֶּחַד. וְאָמַר לָהֶם הַזִּקְן
הַנִּ"ל: אֵל תִּפְחָדוּ. וּכְשֶׁנִּתְקַרְבוּ הַשָּׂדִים לְשָׂם,
לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם מִחַמַּת הָעֲגוּל.
הַנִּ"ל שֶׁהָיָה סְבִיבוֹתָם, וְשָׁלַח שְׁלוּחִים אַחֲרָיו
וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים גַּם כֵּן. וּבָא בְכַעַס גָּדוֹל וְהִלֵּךְ
בְּעֵצְמוֹ וְלֹא הָיָה יְכוּל גַּם הוּא לְקָרֵב אֲלֵיהֶם:
וּבִקֵּשׁ מֵהַזִּקְן שֶׁיִּנְיָחֵנוּ לְכַנֵּס לְשָׂם. וְאָמַר לוֹ:
מֵאַחַר שֶׁאַתָּה מִבְּקֵשׁ, אֲנִיחָ אֹתָךְ לְכַנֵּס,
אֲבָל אֵין דֶּרֶךְ שִׁילֵךְ הַמֶּלֶךְ יְחִידִי, וְאֲנִיחָ
אֹתָךְ עִם עוֹד אֶחָד לְכַנֵּס. וּפְתַח לָהֶם פֶּתַח
וְנִכְנְסוּ וַחֲזוּ וְסָגַר הָעֲגוּל. אָמַר הַמֶּלֶךְ לְהַזִּקְן:
אֵיךְ אַתָּה בָּא לִישֵׁב עַל מְקוֹם שְׁלָנוּ. אָמַר לוֹ:
מִפְּנֵי מָה הוּא מְקוֹמְךָ, הוּא מְקוֹם שְׁלִי. אָמַר
לוֹ: אֵין אַתָּה מִתִּירָא מִמְּנִי. הִשִּׁיב לוֹ: לֹא.
אָמַר לוֹ: אֵין אַתָּה מִתִּירָא. וּפָשַׁט עֵצְמוֹ
וְנִעְשָׂה גָדוֹל מְאֹד עַד הַשָּׁמַיִם וְרָצָה לְבַלְעוֹ.
אָמַר הַזִּקְן: אַף עַל פִּי כֵן אֲנִי מִתִּירָא כִּלְלִי,
אַךְ אִם אֲנִי רוֹצֶה, תִּהְיֶה אַתָּה מִתִּירָא מִמְּנִי.
וְהִלֵּךְ וְהִתְפַּלֵּל קָצֵת, וְנִעְשָׂה עָב וְעָנָן גָּדוֹל וְהָיוּ
רַעְמִים גָּדוֹלִים. וְהִרְעַם הוֹרֵג אֹתָם, וְנִהְרָגוּ כָּל
הַשָּׂרִי מְלוּכָה שְׁלוֹ שֶׁהָיוּ עִמוֹ, וְלֹא נִשְׁאַרוּ כִּי

לְהַמְלִיךְ הַנִּלְוֹת, וְהַחֲזִירוּ לוֹ הַכֹּת. וְאִזְ חָזַר הַבֵּן
שָׁל הַשָּׂדִים הַנִּלְוֹת כַּנִּלְוֹת, וּבֵא מִיֶּסֶר מְאֹד בְּלֹא
כֹת, כִּי עָנּוּ אוֹתוֹ מְאֹד שָׁם. וְחָרָה לוֹ מְאֹד עַל
הַמְכַשֵּׁף שֶׁעָנָה אוֹתוֹ כָּל כָּךְ, וְצֹוּה לְבָנָיו
וּמְשַׁפְּחָתוֹ שִׁיְהִיוּ אוֹרְבִים תָּמִיד עַל הַמְכַשֵּׁף
הַנִּלְוֹת. וַיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם מְדַבְּרִים, וְהִלְכוּ וְהִגִּידוּ
לְהַמְכַשֵּׁף שִׁישְׁמֵר עֲצָמוֹ, כִּי הֵם אוֹרְבִים עָלָיו.
וְעָשָׂה הַמְכַשֵּׁף תַּחֲבוּלוֹת וְקָרָא עוֹד מְכַשְׁפִּים
שִׁיזְדַעִים מְשַׁפְּחוֹת, כִּדִּי לְשָׁמֵר מֵהֶם, וְחָרָה
מְאֹד לְהַבֵּן הַנִּלְוֹת וּלְמְשַׁפְּחָתוֹ עַל הַמְדַבְּרִים,
עַל שֶׁגָּלוּ סוּדוֹ לְהַמְכַשֵּׁף:

פַּעַם אַחַד נִזְדַּמְן שֶׁהִלְכוּ יַחַד מְשַׁפְּחָה שָׁל
הַבֵּן הַנִּלְוֹת וּמֵהַמְדַבְּרִים עַל הַמְשָׁמֵר אֶעֱלֵ
הַמְלִיךְ; וְהִלְכוּ בְנֵי הַמְשַׁפְּחָה הַנִּלְוֹת וְעָשׂוּ עֲלֵיָהָ
עַל הַמְדַבְּרִים. וְהָרַג הַמְלִיךְ אֶת הַמְדַבְּרִים.
וְחָרָה לְהַמְדַבְּרִים הַנְשָׂאֲרִים, וְהִלְכוּ וְעָשׂוּ
מְרִידָה בֵּין כָּל הַמְלָכִים. וְהָיָה בֵּין הַשָּׂדִים
רָעַב וְחִלְשׁוֹת וְחָרָב וְדָבָר, וְנַעֲשָׂה מְלַחְמוֹת
בֵּין כָּל הַמְלָכִים, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשָׂה רַעֲיֶדֶת

הָאָרֶץ, וְנִפְלְאָה הָאָרֶץ כְּלָהּ, וְנִשְׁקָה הָאֵילָן כְּלוֹ.
וְלֹא נִשְׂאָר מֵהֶם כְּלָל, וְנִעֲשׂוּ כְּלֵא הָיוּ. אָמֵן:

סוֹד מַעֲשֵׂה זוֹ מְרָמוֹ בְּקַפִּיטָל א' שְׁבַת־הַלֵּים: "אֲשִׁירִי
הָאִישׁ וְכוּ". דֶּרֶךְ רִשְׁעִים, דֶּרֶךְ צַדִּיקִים וְכוּ. הֵינּוּ
בַחֲנִינַת הַדְּרָכִים הַנִּלְשֵׁי בָהֶם הָאָבֶק שְׁמִפְזָרִים וְכוּ.
"וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרִיו יִתֵּן בְּעֵתוֹ
וְעָלְהוּ וְכוּ, וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַעֲלֶיחַ" הֵינּוּ הָאֵילָן הַנִּלְשֵׁי,
שְׁכָל פָּרִיו וְעָלָיו, הַכֹּל פֶּאֶשֶׁר לְכֹל, מְסַגֵּל מְאֹד כַּנִּלְשֵׁי.
הוֹק וְתִשְׁכַּח עוֹד אֵיזָה רְמִזִּים: "אֲשִׁירִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא
הִלְךְ", כִּי בַתְּחִילָה לֹא הָיָה יָכוֹל לִילְךְ; "לֹא עָמַד", כִּי
אַחַר כֵּן לֹא הָיָה יָכוֹל לָעֵמֶד גַּם כֵּן; "וּבְמוֹשֵׁב לְצִיִּים",
הֵינּוּ מוֹשֵׁב לְצִיִּים הַנִּלְשֵׁי שְׁעוֹשִׂין לִיצְנוֹת וְכוּ כַּנִּלְשֵׁי.
"כְּמוֹץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ", הֵינּוּ הַרוּחַ שֶׁנוֹשֵׂא הַפּוֹל
הַנִּלְשֵׁי. וְכֹל זֶה הוּא רַק רְמִזִּים בְּעֵלְמָא, שֶׁהָאִיר עֵינֵינוּ
קָצַת, לְמַעַן נִבְיִן וְנִשְׁכִּיל קָצַת עַד הַיִּכֵּן הַדְּבָרִים
מְגִיעִים. אֲבָל הַדְּבָרִים סְתוּמִים עֲדִין בְּתַכְלִית הַהֶעֱלֵם,
כִּי כֹל אֵלוֹ הַמַּעֲשֵׂי־זוֹת שֶׁסִּפֵּר גָּבְהוּ מְאֹד מְאֹד מִדַּעַת
אֲנוּשֵׁי וְנַעֲלָמִים מַעֲיִן כֹּל חֵי וְכוּ:

מעשה ד

במלך שגור שמד

— מעשה נסים —

פַּעַם אחת הָיָה מֶלֶךְ, וְגִזַּר עַל הַמְּדִינָה גְרוּשׁ
בְּגִזְרוֹת שְׁמַד, שְׁמִי שִׁירְצָה לְשֹׂאֵר בַּמְּדִינָה
יִמִּיר דָּתוֹ, וְאִם לֹא יִהְיֶה נִתְּגַרֵּשׁ מִהַמְּדִינָה.
וְהָיוּ קִצָּת מֵהֶם שֶׁהִפְקִירוּ כָּל רְכוּשָׁם וְעֲשִׂירוֹת
שָׁלָחֵם וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם בְּדִלּוֹת כְּדִי לְשֹׂאֵר
בְּאֲמוּנָה שִׁיְהָיו יִשְׂרָאֵלִים; וְקִצָּת מֵהֶם חָסוּ עַל
רְכוּשָׁם וְעֲשִׂירוֹתָם, וְנִשְׂאָרוֹ שָׁם וְהָיוּ אֲנוּסִים:
בְּצִנְעָא הָיוּ נוֹהֲגִים דָּת יְהוּדִית, וּבִפְרָהֶסְיָא לֹא
הָיוּ רִשָּׁאִים (לְנֶהֱג כְּמוֹ יְהוּדִים). וּמֵת הַמֶּלֶךְ,
וְנַעֲשָׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ, וְהִתְחִיל לְנַהֵג הַמְּדִינָה בְּיַד
רָמָה. וְכַבֵּשׁ כַּמָּה מְדִינוֹת וְהָיָה חָכֵם גָּדוֹל.
וּמַחֲמַת שֶׁהָיָה מַחֲזִיק בְּתַקְוָה יָדוֹ אֶת הַשָּׂרִי
מְלוּכָה, יַעֲצוּ עָלָיו וְנִתְקַשְּׁרוּ לְפַל עָלָיו
וְלַהֲכַרִּית אוֹתוֹ וְאֶת זֶרְעוֹ. וְהָיָה בֵּין הַשָּׂרִים
אֶחָד מִהָאֲנוּסִים, וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ: הֲלֹא מִפְּנֵי מָה
אֲנִי אֲנוּס, מַחֲמַת שֶׁהָיִיתִי חָס עַל הוֹנֵי וּרְכוּשֵׁי;

ספורי ממעשיות נג

ממלך שגור שמד

עכשו שיהיה המדינה בלא מלך, יהיה איש את רעהו חיים בלעו, כי אי אפשר שיהיה מדינה בלא מלך. על כן יעץ בעצמו לילך ולהגיד למלך בלי ידיעתם. והלך והגיד למלך שנתקשרו עליו כנ"ל. והלך המלך ונסה אם אמת הדבר, וראה שהוא אמת והעמיד שומרים. באותו לילה שנפלו עליו תפסו אותם, ודן אותם כל אחד כפי משפטו:

ענה המלך ואמר להשר האנוס הנ"ל: איזה כבוד אתן לך בשביל זה, שהצלתני ואת זרעי. אם אמר לעשות אותך שר, הרי אתה בלא זה שר; ואם לתן לך מעות, יש לך. אמר איזה כבוד אתה רוצה ואעשה לך. ענה האנוס ואמר: אבל תעשה לי מה שאמר. אמר המלך: הן. אמר: השבע לי בכתרך ומלכותך. ונשבע לו. ענה ואמר (האנוס הנ"ל): עקר כבודי שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא, להניח טלית ותפילין בפרהסיא. וחרה להמלך מאד, מחמת שבכל מדינתו אינם רשאים להיות יהודים, אבל לא היה לו בררה מחמת

השבועה. בבקר הלך האננס והניח טלית ותפילין בפרהסיא:

אחר כך ית המלך, ונעשה בנו מלך. והוא התחיל להנהיג מדינתו ברבות, מחמת שראה שרצו להכרית את אביו כנ"ל. וכבש מדינות רבות, והיה חכם גדול מאד. וצוה לקבץ ולקרות את כל החוזי כוכבים, שיגידו מאיזה דבר יוכל להיות נכרת זרעו, כדי שישמר מזה. ואמרו לו שזרעו לא יכרת, רק שישמר משור ושה. וכתבו זאת בספר הזכרונות, וצוה לבניו שינהגו גם כן כמותו בדרך רכה, ומת. ונעשה בנו מלך, והתחיל לנהג ביד רמה ובחזק כמו זקנו, וכבש מדינות רבות. ונפל על חכמה, וצוה להכריז שלא ימצא במדינתו שור ושה, כדי שלא יהיה נכרת זרעו, על כן אין לו מורא משום דבר. ונהג מדינתו ברמה, ונעשה חכם גדול מאד:

ספורי ממעשיות נה

ממלך שגור שמד

וְנָפַל עַל חֲכָמָה לְכַבֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלֹא
מִלְחָמָה. כִּי יֵשׁ ז' חֲלָקֵי עוֹלָם, שֶׁהָעוֹלָם
נִתְחַלֵּק לְז' חֲלָקִים; וַיֵּשׁ ז' כּוֹכְבֵי לֶכֶת, שֶׁכָּל
כּוֹכֵב מֵאִיר בְּחֵלֶק מִחֲלָקֵי הָעוֹלָם; וַיֵּשׁ ז' מִיָּנִי
מִתְכּוֹת, שֶׁכָּל אַחַת ז' כּוֹכְבֵי לֶכֶת מֵאִיר בְּמִין
מִתְכּוֹת אַחֵד. וְהַלֵּךְ וְקַבֵּץ כָּל הַז' מִיָּנִי מִתְכּוֹת,
וְצוּה לְהִבְיֵא כָּל הַפִּאטְרַעטִין (דַּמוֹת דִּיוקוֹן) שֶׁל
כָּל הַמְּלָכִים שֶׁהֵם שֶׁל זָהָב, שֶׁתּוֹלִין בַּפִּלְטְרִין
(אַרְמוֹן) שֶׁלָּהֶם, וְעֹשֶׂה מִזֶּה אָדָם: רֹאשׁוֹ שֶׁל
זָהָב, וְגוֹפּוֹ שֶׁל כֶּסֶף, וְכֵן שְׂאֵר הָאֵיבָרִים
מִמִּיָּנִי מִתְכּוֹת הָאֲחֵרִים, וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הָאָדָם
כָּל הַז' מִיָּנִי מִתְכּוֹת. וְהָעֶמִיד אוֹתוֹ עַל הַר
גְּבוּהָ, וְהָיוּ כָּל הַז' כּוֹכְבֵי לֶכֶת מֵאִירֵין בְּאוֹתוֹ
הָאָדָם. וּכְשֶׁהָיָה אָדָם צָרִיךְ לְאִיזָה עֲצָה אוֹ
אִיזָה מִשָּׂא וּמִתֵּן אִם לַעֲשׂוֹתוֹ אִם לָאוּ, הָיָה
עוֹמֵד נֶגֶד אוֹתוֹ הָאֵיבָר שֶׁל הַמִּין מִתְכּוֹת הַשֵּׁיךְ
לְחַלֵּק הָעוֹלָם שֶׁהוּא מִשָּׂם, וְהָיָה חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ
אִם לַעֲשׂוֹת אִם לָאוּ, וּכְשֶׁהָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת,
הָיָה מֵאִיר וּמִזְרִיחַ אוֹתוֹ הָאֵיבָר, וְאִם לָאוּ,
הָיָה נִחְשֵׁךְ הָאֵיבָר (כֹּל זֶה עֹשֶׂה הַמְּלָךְ הַגָּדוֹל), וְעַל יְדֵי
זֶה הָיָה כּוֹבֵשׁ כָּל הָעוֹלָם, וְאַסֵּף מִמּוֹן רַב:

וְאוֹתוֹ הַדְּמוּת אָדָם לֹא הָיָה מְסַגֵּל לְהַנְ"ל,
 רק (באפן ובתנאי) שִׁיְהִיָּה הַמֶּלֶךְ מִשְׁפִּיל גֵּאִים
 וּמִגְבִּיָּה שְׁפָלִים. וְהֶלֶךְ וְשָׁלַח פְּקָדוֹת (הֵינּוּ
 'אוֹקֵאוֹזִין' [צוּוִים]) עֲבוֹר כָּל הַיְעַדְנִירֵאֵלִין (קִצְיִנִי
 הַצַּבָּא הַבְּכִירִים) וְשָׁאָר הַשָּׂרִים שִׁישׁ לָהֶם
 הַתְּמִנּוֹת וְאוֹרְדֵי־רֵשׁ (דְּרָגוֹת וְאוֹתוֹת הַצְּטִינּוֹת), וּבָאוּ
 כָּלֶם, וְהַשְׁפִּיל אוֹתָם וְלָקַח מֵהֶם הַהַתְּמִנּוֹת
 שְׁלָהֶם, אֶפִּילוֹ אוֹתָן שֶׁהֵיוּ לָהֶם הַתְּמִנּוֹת
 שֶׁעָבְדוּ אֶצֶל אָבִי אָבִי זְקֵנוֹ לָקַח מֵהֶם. וְהַגְּבִיָּה
 שְׁפָלִים וְהַעֲמִיד אוֹתָם תַּחְתִּיהֶם. בְּתוֹכָם הָיָה
 הַשָּׂר הָאֲנוּס הַנְ"ל (הֵינּוּ שֶׁהוּא הָיָה בְּתוֹךְ הַשָּׂרִים
 שֶׁהַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹסֵק לְהַשְׁפִּילָם). וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ:
 מַהוּ הַשְּׂרָרוֹת וְהַהַתְּמִנּוֹת שֶׁלָּךְ. הַשִּׁיב לוֹ:
 הַשְּׂרָרוֹת שְׁלִי הוּא, שֶׁאַהֲיָה רִשְׁאֵי לְהִיּוֹת
 יְהוּדֵי בְּפָרְהָסְיָא, בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַטּוֹבָה
 שֶׁעָשִׂיתִי לְזִקְנֶךָ כַּנְ"ל. וְלָקַח מֵאֵתוֹ זֹאת, וְחִזַּר
 וְנִעְשָׂה אָנוּס:

פַּעַם אַחַת שָׁכַב הַמֶּלֶךְ לִישֵׁן. וְרָאָה בְּחִלּוֹם
 שֶׁהַשָּׁמַיִם זָכִים, וְרָאָה כָּל הַי"ב מְזֻלוֹת,
 וְרָאָה שְׁשׂוֹר וְשָׂה שִׁישׁ בֵּין הַמְּזֻלוֹת הֵם

ספורי ממעשיות נז ממלך שגור שמד

משחקים ממנו. והקיץ בכעס גדול, ונפחד
מאד, וצוה להביא את ספר הזכרונות, וראה
כתוב בו שעל ידי שור ושה יהיה נכרת זרעו.
ונפל עליו פחד גדול. וספר להמלכה, ונפל
עליה ועל בניה גם כן פחד גדול, ותפעם רוחו
מאד. וקרא לכל הפותרי חלומות, וכל אחד
היה פותר לעצמו, ולא היה קולן נכנס באזניו,
ונפל עליו פחד גדול מאד. ובא אליו חכם
אחד ואמר לו, שיש לו קבלה מאביו: היות
שיש שם"ה (שלש מאות וששים וחמשה) מיני
תהלוכות השמש מזריחים לשם, ושם גדל
שבת ברזל; ומי שיש לו פחד, כשבא להשבת
הנ"ל נצול מהפחד:

והוטב להמלך. והלך עם אשתו ובניו וכל
זרעו למקום הנ"ל, עם החכם הנ"ל. ובאמצע
הדרך עומד מלאך שהוא ממנה על כעס, כי
על ידי כעס בוראים מלאך המשחית, ואותו
מלאך הנ"ל הוא ממנה על כל המשחיתים.
ושואלין אותו הדרך, כי יש דרך ישר לפני
איש, ויש דרך שהוא מלא טיט, ויש דרך

שְׁהוּא מָלֵא פְּחָתִים וּבֹרֹת, וְכֵן שָׂאָר דְּרָכִים;
 וַיֵּשׁ דְּרָךְ אֶחָד שְׂיֵשׁ שָׁם אִישׁ, שְׂאֲרַבַּע
 פְּרָסָאוֹת מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ נִשְׂרָפִים (וַשְּׂאֵלוּ לוֹ הַדְּרָךְ,
 וַאֲמַר לָהֶם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ שְׂיֵשׁ שָׁם הָאִישׁ). וְהָיוּ הוֹלְכִים.
 וְהָיָה הֶחָכָם מְסַתְּכָל לְפָנָיו בְּכָל פַּעַם אִם יֵשׁ
 שָׁם אוֹתוֹ הָאִישׁ, כִּי הָיָה לוֹ קִבְלָה מֵאָבִיו שְׂיֵשׁ
 שָׁם אִישׁ כַּנִּ"ל. בְּתוֹךְ כֵּךְ רָאָה הָאִישׁ, וְרָאָה
 שְׁהָיוּ הוֹלְכִים דְּרָךְ הָאִישׁ מְלָכִים וַיהוּדִים
 מְעַטְפִים בְּטָלִית וּתְפִילִין. וְזֶה הָיָה מַחְמַת
 שְׁהָיוּ אֶצֶל אוֹתָן הַמְּלָכִים יוֹשְׁבִים יְהוּדִים
 בְּמַדִּינָתָם, עַל כֵּן הָיוּ יְכוּלִים לִילֵךְ דְּרָךְ הָאִישׁ.
 וַאֲמַר הֶחָכָם לְהַמְּלָךְ: בְּאִשֶּׁר שְׂיֵשׁ קִבְלָה בְּיָדִי
 שְׂאֲרַבַּע פְּרָסָאוֹת רְחוּק מִן הָאִישׁ נִשְׂרָפִים, עַל
 כֵּן אֵין אֲנִי רוֹצֵה לִילֵךְ עוֹד. וְהַמְּלָךְ חָשַׁב,
 מֵאַחַר שְׂרוּאָה שְׂשָׂאָר מְלָכִים הוֹלְכִים שָׁם
 דְּרָךְ הָאִישׁ, עַל כֵּן אָמַר שְׁנֵם הוּא יֵלֵךְ. וְעָנָה
 הֶחָכָם: אֲנִי יֵשׁ לִי קִבְלָה מֵאָבִי כַּנִּ"ל, עַל כֵּן
 אֵינִי רוֹצֵה לִילֵךְ; אַתָּה אִם רְצוֹנָךְ לִילֵךְ לָךְ.
 וְהִלְךְ הַמְּלָךְ וַזָּרְעוּ, וְשָׁלַט בָּהֶם הָאִישׁ, וְנִשְׂרַף
 הוּא וַזָּרְעוֹ וְנִכְרְתוּ כָּלָם:

כְּשֶׁבָא הַחֶכֶם לְבֵיתוֹ, הָיָה תָמוּהָ בְּעֵינַי
הַשָּׂרִים: הֲלֹא הָיָה נִשְׁמַר מִשׁוֹר וְשָׂה, וְאִיךָ בָּא
שִׁיחָיָה נְכָרָת הוּא וְזָרְעוֹ. עָנָה הָאָנוּס וְאָמַר:
עַל יְדֵי נְכָרָת, כִּי הַחֹזֵי כּוֹכְבִים רָאוּ וְלֹא יָדְעוּ
מָה רָאוּ; כִּי 'שׁוֹר' עוֹשִׂין מֵעוֹרוֹ תְּפִילִין, וְשָׂה'
עוֹשִׂין מִצְמָרוֹ צִיצִית לְטָלִית, וְעַל יְדֵיהֶם נְכָרָת
הוּא וְזָרְעוֹ. כִּי אוֹתָן הַמְּלָכִים שָׁהוּ יְהוּדִים
דָּרִים בְּמַדִּינָתָם, שְׂמֵלֵבֶשֶׂיִן בְּטָלִית וְתְּפִילִין,
הָיוּ הוֹלְכִים דֶּרֶךְ הָאֵשׁ וְלֹא הָיוּ נְזוֹקִים כְּלָל,
וְהוּא נְכָרָת עַל יְדֵי שְׂלֹא הָיוּ רִשָּׁאִים יְהוּדִים
שְׂלוֹבֶשֶׂיִן טָלִית וְתְּפִילִין לִישֵׁב בְּמַדִּינָתוֹ, וְעַל
כֵּן הָיוּ הַשׁוֹר וְשָׂה שְׂבִמְזוֹלוֹת שׁוֹחֲקִים, מִמֶּנּוּ כִּי
הַחֹזֵי כּוֹכְבִים רָאוּ וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, וְנְכָרָת
הוּא וְזָרְעוֹ כַּנִּ"ל:

לָמָּה רָגַשׁוּ גוֹזִים וְכוּ'. תִּרְעַם בְּשֶׁבֶט בְּרֹזֶל. פֶּן יֵאָנֶפֶן
 וְתֵאבְדוּ דָרְךְ וְכוּ' (תהלים ב). וְהִדְבְּרִים עֵתִיקִים וְסִתּוּמִים
 מְאֹד... כָּל זֶה שָׁמַעְתִּי. עוֹד מְצֵאתִי קֶצֶת רִמְזִים
 מִהַמְעֵשָׂה זוּ בַּקְפִּיטָל הַנִּ"ל: "נִנְתָּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ"
 מוֹסְרוֹת הֵם שֶׁל עוֹר, בְּחִינַת תְּפִילִין; "עֲבוֹתֵימוֹ" עֲבוֹת
 הֵם חֲבָלִים, בְּחִינַת צִיצִית, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ
 זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָּה פְּסוּקָה זֶה בְּמִסְכַּת עֲבוּדָה זָרָה עַל צִיצִית
 וְתְּפִילִין. "יּוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק", כִּי הַשּׁוֹר וְהַעֶשֶׂה
 שֶׁבַּשָּׁמַיִם שָׁחַקוּ מִמֶּנּוּ. "אִזּוּ יִדְבֵּר אֱלֹהֵימוֹ בְּאָפוֹ וּבִחְרוֹנוֹ
 יִבְהַלְמוּ", הַפֶּעַם וְהַבְּהִלָּה וְהַפְּחָד הַנִּ"ל. "וְאֲנִי נֹסַכְתִּי
 מִלְּבִי עַל צִיּוֹן הַר קְדֹשִׁי", אֲפֹשֶׁר הֶרְמוֹז בְּזֶה, כִּי הַדְּמוּת
 אָדָם שֶׁהַעֲמִיד הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל עַל הַר גְּבוּהָ, אֶת זֶה לְעֵמֶת
 זֶה, כִּי הוּא כֹנֵן הַמֶּלֶךְ עַל צִיּוֹן הַר קְדֹשׁ, כִּי שָׁם
 כָּלוּלִים כָּל חֻלְקֵי עוֹלָם וְכוּ', וְזֶהוּ "הַר" כַּנִּ"ל. "נֹסַכְתִּי"
 לְשׁוֹן "נֶסֶךְ וַיִּצַק" (בְּרֵאשִׁית לֵה). "שָׂאֵל מִמֶּנִּי" כָּל הַעֲצוֹת
 כַּנִּ"ל. "גּוֹזִים נִחְלָתֶךָ וְאַחֲזַתֶּךָ אֲפֹסֵי אֶרֶץ" לְאַחֲזוֹ יַחַד כָּל
 אֲפֹסֵי אֶרֶץ, הֵינּוּ כָּל שִׁבְעַת חֻלְקֵי עוֹלָם, וְכָל הַמְּלָכִים
 וְהַגּוֹזִים לְנִחְלָה תַּחְתָּיו. "עֲבָדוּ" זֶה צִיצִית, "בִּירְאָה" זֶה
 תְּפִילִין, "וְגִילוּ בְּרַעְדָּה" רַעְדָּה הַנִּ"ל:

מעשה ה

בן מלך שהיה מאבנים טובות

מעשה במלך אחד שלא היו לו בנים, והלך ועסק בדאקטורים (רופאים), כדי שלא תהיה מלכותו נהפכת לזרים. ולא הועילו לו. ונזר על היהודים שיתפללו בעבורו שיהיו לו בנים. והיו היהודים מבקשים ומתפשים צדיק, כדי שיתפלל ויפעל שיהיו לו בנים, ובקשו ומצאו צדיק גנוז, ואמרו לו שיתפלל שיהיו להמלך בנים. וענה שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך. ושלח המלך פקדו (שקורין 'אוקאז') אחריו, והביאו אותו להמלך. והתחיל המלך לדבר איתו בטוב; הלא אתה יודע שהיהודים הם בידי לעשות בהם כרצוני, על כן אני מבקש ממך בטוב שתתפלל שיהיה לי בנים. והבטיח לו שיהיה לו באותה שנה ולד, והלך למקומו. וילדה המלכה בת, והיתה אותה הבת מלכה יפת תאר מאד. וכשהיתה בת ד' שנים היתה יכולה כל החכמות ולומר בכלי

שיר, והיתה יודעת כל הלשונות. והיו נוסעים מלכים מכל המדינות לראותה. והיה שמחה גדולה על המלך:

אחר כך נכסף המלך מאד שיהיה לו בן, כדי שלא תהיה מסבת מלכותו לאיש זר. וגזר שוב על היהודים שיתפללו שיהיה לו בן. והיו מבקשים ומחפשים את הצדיק הנ"ל ולא מצאו אותו, כי כבר נפטר. ובקשו ומצאו עוד צדיק גנוז, ואמרו לו שיתן להמלך בן. ואמר שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך, ואמר לו המלך גם בן כנ"ל: הלא היהודים בידי וכו' כנ"ל. אמר לו החכם (הינו זה הצדיק הנ"ל): תוכל לעשות מה שאצוה. אמר לו המלך: הן. אמר לו החכם: אני צריך שתביא כל המיני אבנים טובות, כי כל אבן טוב יש לו סגולה אחרת. כי יש אצל המלכים ספר שכתוב בו כל מיני האבנים טובות. אמר המלך: אני אוציא חצי מלכותי כדי שיהיה לי בן. והלך והביא לו כל מיני האבנים טובות, ולקחם החכם והדקם (פורר אותם). ולקח כוס יין ונתנם לתוכו, ונתן חצי הכוס להמלך לשותות וחציה להמלכה.

ספורי בן מלך מאבנים טובות מעשיות סג

וַאֲמַר לָהֶם שְׁיִהְיֶה לָּהֶם בֶּן. שְׁיִהְיֶה כֻּלּוֹ
מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת, וְיִהְיוּ בּוֹ כָּל הַסִּגְלוֹת שֶׁל כָּל
הָאֲבָנִים טוֹבוֹת. וְהָלֶךְ לְמְקוֹמוֹ. וַיֵּלְדָה בֶּן,
וְנִעְשָׂה שִׂמְחָה גְדוֹלָה עַל הַמֶּלֶךְ. וְהָיָה הַנוֹלֵד
לֹא הָיָה מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת. כִּשְׁהָיָה הַיֵּן בֶּן ד'
שָׁנַיִם, הָיָה יָפֵה תַאֲרֵם מְאֹד וְחָכְמָם גְּדוֹל בְּכָל
הַחֲכָמוֹת וְהָיָה יוֹדֵעַ כָּל הַלְשׁוֹנוֹת. וְהָיוּ נוֹסָעִים
מַלְכִים לִרְאוֹתוֹ. וְהֵבִית מִלְכָּה רָאָתָה שְׂאִינָה
חַשׁוּבָה כָּל כָּךְ, וְנִתְקַנְנָה בּוֹ. וְרַק זֹאת הָיָה
נִחְמָתָהּ, בַּאֲשֶׁר שְׂאוֹתוֹ הֵצִדִיק אָמַר שְׁיִהְיֶה
כֻּלּוֹ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת. טוֹב שְׂאִינוֹ מֵאֲבָנִים
טוֹבוֹת:

פַּעַם אַחַת הָיָה הַיֵּן מֶלֶךְ מְחַתֵּךְ עֵצִים, וְנִקְרָא
בְּאֲצָבָעוֹ. וְרָצְתָה הַבַּת מִלְכָּה לְכַרְךְ אֶת
אֲצָבָעוֹ, וְרָאָתָה שֶׁם אֶבֶן טוֹב. וְנִתְקַנְנָה בּוֹ
מְאֹד וְעָשְׂתָה עֲצָמָה חוֹלָה. וּבָאוּ כַּמָּה
דַּאֲקָטוֹרִים, וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לָהּ
רִפּוּאָה. וְקָרְאוּ לְמַכְשָׁפִים. וְהָיָה שֶׁם מְכַשֵּׁף,
וְנִגְלְתָה לוֹ הָאֱמֶת, שֶׁהִיא עָשְׂתָה עֲצָמָה חוֹלָה
כַּנִּ"ל. וּשְׂאֵלָה אוֹתוֹ אִם יוּכַל לַעֲשׂוֹת כְּשׁוֹף
לְאָדָם שְׁיִהְיֶה מְצֻרֵעַ, אָמַר: הֵן. אָמְרָה לוֹ: אוּלִי

יבקש מכישף שיבטל הכשוף ויתרפא. אמר המכישף: אם ישליכו הכשוף אל המים, לא יוכלו לבטלו עוד. ועשתה כן, והשליכה הכשוף אל המים, ונעשה הכן מלך מצרע מאד, (והיה לו) על חטמו צרעת ועל פניו ועל שאר גופו. ועסק המלך בדקטורים ובמכשפים ולא הועילו. וגזר על היהודים שיתפללו. ובקשו הצדיק הנ"ל והביאו אותו למלך. והצדיק הנ"ל היה מתפלל תמיד להשם יתברך, באשר שהוא היה מבטיח שיהיה הכן מלך כלו מאבנים טובות, ולא היה כן. והיה טוען להשם יתברך: האם עשיתי זאת בשביל כבודי, לא עשיתי כי אם בשביל כבודך, ועכשו לא נתקיים כמו שאמרתי. ובא הצדיק להמלך, והיה מתפלל ולא הועיל. והודיעו לו שהוא כשוף:

והצדיק הנ"ל היה גבוה למעלה מן כל הכשפים. ובא הצדיק והודיע להמלך שהוא כשוף, ושהשליכו הכשוף למים, ואין תקנה להכן מלך כי אם שישליכו המכישף שעשה הכשוף למים. אמר המלך: אני נותן לך כל

ספורי בן מלך מאבנים טובות מעשיות סה

המכשפים להשליכם למים כדי שיתרפא
בני. ונתראה הבת מלכה, ורצתה אל המים
להוציא הכשוף מן המים, כי היתה יודעת
היכן מנח הכשוף, ונפלה אל המים. ונעשה
רעש גדול, שבהת מלך נפלה אל המים. ובא
אותו צדיק הנ"ל ואמר להם שהבן מלך
יתרפא. ונתרפא, ונתיבש הצרעת, ונפל
ונקלף כל העור ממנו ונעשה מאבנים טובות
כלו, והיה לו כל הסגלות של כל האבנים
טובות, (הינו כי אחר שנקלף העור, אז נתגלה ונראה
שהבן מלך הוא כלו מאבנים טובות, באשר אמר הצדיק
הנ"ל):

במעשה ו
במלך ענו

מעשה במלך אחד, והיה לו חכם. אמר המלך להחכם: באשר שיש מלך שחותם עצמו שהוא גבור גדול ואיש אמת וענו. והנה גבור אני יודע שהוא גבור, מחמת שסביב מדינתו הולך הים, ועל הים עומדים חיל על ספינות עם הורמאטים (תותחים) ואינם מניחים להתקרב. ולפנים מן הים יש (מקום שטובעין בו שקורין) 'זומפ' גדול סביב המדינה, שאין שם כי אם שביל קטן שאינו יכול לילך שם כי אם אדם אחד, וגם שם עומדים הורמאטים, וכשיבוא אחד להלחם, מורים עם ההורמאטים, ואי אפשר להתקרב לשם. אך מה שחותם עצמו 'איש אמת וענו', זה איני יודע, ואני רוצה שתביא אלי הפאטרעט (התמונת דיוקן) של אותו המלך, כי יש להמלך כל הפאטרעטין של כל המלכים, והפאטרעט שלו לא נמצא אצל שום מלך, כי הוא נסתר

מבני אדם, כי הוא יושב תחת כלה, והוא רחוק מבני מדינתו:

הלך החכם אל המדינה. אמר החכם בדעתו שצריך לו לידע מהות המדינה. ועל ידי מה ידע המהות של המדינה על ידי הקאטאויש של המדינה (הינו עניני צחוק שקורין 'קאטאויש'). כי כשצריכים לידע דבר, צריכים לידע הקאטאויש של אותו הדבר, כי יש כמה מיני קאטאויש: יש אחד שמכון באמת להזיק לחברו בדבריו, וכשחברו מקפיד עליו, אומר לו: אני מצחק, כמו שכתוב: "במתלהלה וכו' ואמר הלא מצחק אני". וכן יש אחד שמתכון בדרך צחוק, ואף על פי כן חברו נזק על ידי דבריו. וכן יש כמה מיני קאטאויש. ויש בכל המדינות מדינה שכוללת כל המדינות, ובאותה המדינה יש עיר אחת שכוללת כל העירות של כל המדינה שכוללת כל המדינות. ובאותה העיר יש בית אחד, שכוללת כל הבתים של העיר, שכוללת כל העירות של המדינה, שכוללת כל המדינות. ושם יש אדם שכלול מכל הבית

וכו'. ושם יש אחד שעושה כל הליצנות
והקאטאוויש של המדינה:

ולקח עמו החכם ממון רב והלך לשם,
וראה שעושים כמה מיני ליצנות וצחוק,
והבין בהקאטאוויש, שהמדינה כלה מלאה
שקרים מתחלה ועד סוף, כי ראה שעושים
צחוק, איך מאנים ומטעים בני אדם במשא
ומתן, ואיך הוא בא לדון בהמאניסטראט,
(דרגה נמוכה), ושם כלו שקר ומקבלין שחד.
והולך להסאנד (דרגה גבוהה יותר) הגבוה יותר,
וגם שם כלו שקר, והיו עושים בדרך צחוק אן
שטעלין (כעין הצגה) מכל הדברים הללו. והבין
החכם באותו הצחוק, שהמדינה כלה מלאה
שקרים ורפאות ואין בה שום אמת. והלך
ונשא ונתן בהמדינה, והניח עצמו להונות
אותו בהמשא ומתן. והלך לדון לפני
הערפאות, והם כלם מלאים שקר ושחדים.
וביום זה נתן להם שחד. למחר לא הכירוהו.
והלך לערפאות גבוה יותר, וגם שם כלו שקר.
עד שבא לפני הסאנאט, וגם הם מלאים שקר
ושחדים, עד שבא אל המלך בעצמו:

וּכְשֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ, עָנָה וְאָמַר: עַל מִי אַתָּה
 מֶלֶךְ, שֶׁהַמְדִינָה מְלֹאָה שִׁקְרִים כִּלָּה מִתְחַלָּה
 וְעַד סוֹף וְאִין בָּהּ שׁוֹם אֱמֶת. וְהִתְחִיל לְסַפֵּר
 כָּל הַשִּׁקְרִים שֶׁל הַמְדִינָה. וּכְשֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁמַע
 דְּבָרָיו, הִרְכִּין אֶזְנוֹ אֵצֶל הַוִּילּוֹן לְשָׁמַע דְּבָרָיו,
 כִּי הָיָה תָמוּהָ לְהַמֶּלֶךְ שִׁימְצָא אִישׁ שִׂידוּעַ
 מִכָּל הַשִּׁקְרִים שֶׁל הַמְדִינָה. וְהַשָּׂרִי מְלוּכָה
 שִׁשְׁמְעוּ דְּבָרָיו הָיוּ כּוֹעְסִים עָלָיו מְאֹד, וְהוּא
 הָיָה מְסַפֵּר וְהוֹלֵךְ הַשִּׁקְרִים שֶׁל הַמְדִינָה. עָנָה
 וְאָמַר (הֶחֱכֵם הַנַּ"ל): וְהָיָה רְאוּי לֹאמַר שָׁגַם הַמֶּלֶךְ
 כְּמוֹתֶם, שֶׁהוּא אוֹהֵב שִׁקֵּר כְּמוֹ הַמְדִינָה, אֶךְ
 מִזֶּה אֲנִי רוֹאֶה אִיךָ אַתָּה אִישׁ אֱמֶת, וּבְשִׁבִיל
 זֶה אַתָּה רָחוֹק מֵהֶם, מִחֻמַּת שָׂאִין אַתָּה יָכוֹל
 לְסַבֵּל הַשִּׁקֵּר שֶׁל הַמְדִינָה. וְהִתְחִיל לְשַׁבַּח
 הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד. וְהַמֶּלֶךְ מִחֻמַּת שֶׁהָיָה עָנוּ
 מְאֹד, וּבְמָקוֹם גִּדְּלָתוֹ שָׂם עֲנֻתָּנֹתוֹ, כִּי כֵן
 דָּרָךְ הָעָנוּ, שֶׁבְּכֹל מָה שֶׁמְשַׁבְּחִין וּמְגַדְּלִין
 אוֹתוֹ יוֹתֵר, נֶעֱשֵׂה קִטְן וְעָנוּ יוֹתֵר; וּמִחֻמַּת גִּדְּלַת
 הַשְּׁבַח שֶׁל הֶחֱכֵם שֶׁשְׁבַח וּגִידַל אֶת הַמֶּלֶךְ, בָּא
 הַמֶּלֶךְ בִּעֲנִיוֹת וּקִטְנוֹת מְאֹד עַד שֶׁנֶּעֱשֵׂה אִין
 מִמֶּשׁ. וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִתְאַפֵּק, וְהַשְּׁלִיךְ אֶת

ע ספורי ממלך ענו מעשיות

הוילון לראות את אותו החכם, מי הוא זה
שהוא יודע ומבין כל זאת. ונתגלה פניו,
וראה אותו החכם, והביא הפארעט שלו אל
המלך:

הרבי ציון אבילות. ציון היא בחינת הציונים של כל
המדינות, שכלם נתועדים לשם, כמו שכתוב: "וראה אדם
ובנה אצלו ציון":

וזהו: "חיה ציון קרית מועדינו" ראשי תבות "מצחק", ששם
היו נתועדים כל הציונים, ומי שהיה צריך לידע אם לעשות
הדבר או המשא ומתן, היה יודע שם. יהי רצון שיבנה
במהרה בימינו אמן:

ראה והבן והבט אתה המעין עד היכן הדברים מגיעים.
אשרי המחכה ויגיע לידע ולהשיג מעט מסודות המעשיות
הללו, אשר לא נשמעו באלה מימים קדמונים:

ודע, שכל אלו הפסוקים והרמזים המובאים אחר קצת
המעשיות הם רק רמזים וגלוי מלתא בעלמא, למען ידעו כי
לא דבר ריק הוא, חס ושלום. וכאשר נשמע מפיו הקדוש
בפרוש שאמר, שהוא מגלה איזה רמזים בעלמא באיזה
פסוקים המרמזים לסוד המעשיות, למען דעת שאינו מדבר,
חס ושלום, דברים בטלים, אבל סוד המעשיות בעצם רחוק
מדעתנו ועמק עמק מי ומצאנו:

בַּמַּעֲשֵׂה א
מִזְבוּב וְעֵכָבִישׁ

עָנָה וְאָמַר: אֲסַפֵּר לָכֶם כָּל הַנְּסִיעָה שְׁלִי שֶׁהָיָה לִי:

מַעֲשֵׂה בַּמֶּלֶךְ אַחַד, שֶׁהָיוּ עָלָיו כַּמָּה מַלְחָמוֹת
כְּבִדּוֹת וְכַבֵּשׁ אוֹתָם, וְלָקַח שְׁבוּיִים הַרְבֵּה.
(בְּתוֹךְ דְּבָרָיו שֶׁהִתְחִיל לְסַפֵּר זֹאת הַמַּעֲשֵׂה, עָנָה וְאָמַר בְּזוֹ
הַלְשׁוֹן: תֹּאמְרוּ שְׂאִסְפֵּר לָכֶם הַכֹּל וְתוּכְלוּ לְהַבִּין) וְהָיָה
הַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה סְעֻדָּה גְדוֹלָה, שְׁקוֹרִין "בַּאִיל",
בְּכָל שָׁנָה, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁכָּבַשׁ הַמַּלְחָמָה. וְהָיוּ
שָׁם עַל הַ"בַּאִיל" כָּל הַשָּׂרִי מְלוּכָה וְכָל
הַשָּׂרִים, בְּדֶרֶךְ הַמְּלָכִים, וְהָיוּ עוֹשִׂין שָׁם עֲנִינֵי
צְחוּק, שְׁקוֹרִין "קְאָמְעֵדִיעַס" (קוּמְדִיּוֹת), וְהָיוּ
מְשַׁחֲקִים וְצוֹחֲקִים מִכָּל הָאֲמוֹת, מִהַיְשָׁמְעָאֵל
וּמִכָּל הָאֲמוֹת. וְהָיוּ עוֹשִׂים וּמַעֲקָמִים בְּדֶרֶךְ
שְׁחֹק, בְּדֶרֶךְ הַנְּמוּס וְהַהֲנָהָה שֶׁל כָּל אֲמָה;
וּמִן הַסֵּתֶם מִיִּשְׂרָאֵל גַּם בֵּן הָיוּ עוֹשִׂין הַשְּׁחֹק:
וְצֹוּה הַמֶּלֶךְ לְהַבִּיא לוֹ הַסֵּפֶר שֶׁהָיָה כְּתוּב
בּוֹ הַנְּמוּסִים וְהַהֲנָהָה שֶׁל כָּל אֲמָה וְאֲמָה.
וּבְכָל מָקוֹם שֶׁהָיָה פּוֹתַח אֶת הַסֵּפֶר הָיָה

רואה, שכתוב בו ההנהגה והנמוסים של
 האמה, כדרך שהיו עושין בעלי השחוק ממש.
 כי מסתמא גם זה שעשה הצחוק
 וה"קאמעדיא" ראה גם כן את הספר הנ"ל.
 ובתוך שהיה המלך יושב על הספר, ראה
 שהיה עכביש, הנקרא "שפין", שהיה מרחש
 על צדי הספר, והינו על חדי הדפין; ומצד
 הב' היה עומד זבוב. מן הסתם ליהיין הולך
 העכביש. אל הזבוב. ובתוך שהיה העכביש
 מרחש והולך אל הזבוב, בא רוח והרים את
 הדף מן הספר, ולא היה העכביש יכול לילך
 אל הזבוב, וחזרה לאחוריה. ועשתה עצמה
 בערמה, כאלו היא חוזרת ואינה רוצה עוד
 לילך אל הזבוב, וחזר הדף למקומה. וחזרה
 העכביש לילך אל הזבוב. ואזי שוב הרים
 הדף ולא הניחה (הינו, שהדף חזר והרים את עצמו
 ולא הניח את העכביש לילך אל הזבוב), וחזרה, וכן
 היה כמה פעמים. אחר כך שוב חזרה
 העכביש לילך אל הזבוב, והיתה מרחשת
 והולכת, עד שכבר חטפה עצמה ברגל אחד
 על הדף. ושוב הרים הדף את עצמו, והיא

ספורי מזבוב ועכביש מעשיות עג

כָּבַר הָיְתָה עַל הַדָּף קָצֶת. וְאִזֵּי הִנִּיחַ הַדָּף אֶת
עַצְמוֹ לְגַמְרִי, עַד שֶׁנִּשְׁאַרָה הָעֶכְבִּישׁ תַּחְתָּיו
בְּחֶלֶל בֵּין דָּף לְדָף. וְהָיְתָה מְרַחֶשֶׁת שָׁם
וְנִשְׁאַרָה מִטָּה מִטָּה, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר מִמָּנָה
כָּלוּם. (וְהַזְבוּב לֹא אִסְפַּר לָכֶם מֵה שֶׁהָיָה בָּהּ):

וְהַמְלֶךְ: הָיָה רוֹאֶה כָּל זֶה, וְהָיָה מִתְמַיֵּה
עַצְמוֹ, וְהִבִּין שֶׁאֵין זֶה דְּבַר רִיק, רַק שְׁמֵרָאִין
לוֹ אִיזָה דְּבַר (וְכָל הַשָּׂרִים רְאוּ שֶׁהַמְלֶךְ מְסַתְּכֵל וּמִתְמַיֵּה
עַל זֶה). וְהִתְחִיל לַחֲשֹׁב בְּזֶה, מַה זֶה וְעַל מַה זֶה.
וְנִתְנַמְנֵם עַל הַסֵּפֶר. וְחָלַם לוֹ, שֶׁהָיָה בִּידוֹ אֶבֶן
טוֹב, שְׁקוֹרִין "דּוּמִיט", וְהָיָה מְסַתְּכֵל בּוֹ. וְהָיוּ
יוֹצְאִין מִמֶּנּוּ גִזְמוֹת אֲנָשִׁים. וְהִשְׁלִיךְ מִיַּד
הַדּוּמִיט. וְהִדְרִיךְ אֶצֶל הַמְּלָכִים, שֶׁתּוֹלָה עַל
גְּבִיָּהֶם הַ"פְּאֶטְרֵעֵט" (דְּמוֹת דְּיוֹקוֹן) שֶׁלוֹ, וְעַל גְּבִי
הַ"פְּאֶטְרֵעֵט" תּוֹלָה אֶת הַכֶּתֶר. וְהָיוּ אוֹתָן
הָאֲנָשִׁים הַיּוֹצְאִין מִן הַדּוּמִיט לוֹקְחִין אֶת
הַפְּאֶטְרֵעֵט וְחֹתְכוּ אֶת רֵאשׁוֹ. וְאַחַר כֵּן לָקְחוּ
אֶת הַכֶּתֶר וְהִשְׁלִיכוּ לְתוֹךְ הַרְפֶּשׁ. (כָּל זֶה חָלַם
לוֹ). וְהָיוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים רָצִים אֵלָיו לְהִרְגּוֹ.
וְהָרִים עַצְמוֹ דָּף מִן הַסֵּפֶר הַנִּלְשָׁה שׁוֹכֵב
עָלָיו, וְהִגִּן לְפָנָיו, וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ מְאוּמָה,

וְהִלְכוּ מִמֶּנּוּ. וְאַחַר כֵּן חָזַר הַדָּף לְמִקוּמוֹ.
 וְשׁוֹב הָיוּ רָצִים לְהִרְגוֹ, וְחָזַר וְהִרִים הַדָּף כַּנֶּל,
 וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים. וְהָיָה מִשְׁתוֹקֵק מְאֹד
 לְרֵאוֹת אֵיזָה דָף שְׁמִינִן עָלָיו, מֵאֵיזָה נְמוּסִים
 שֶׁל אֵיזָה אִמָּה כָּתוּב עָלָיו, וְהָיָה מִתִּירָא
 לְהִסְתַּכֵּל. וְהִתְחִיל לְצַעֵק: חֲבֹל, חֲבֹל. וְשָׁמְעוּ
 כָּל הַשָּׂרִים שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם, וְהָיוּ חֲפָצִים
 לְהִקְיָצוֹ. אֲךָ אֵין זֶה נְמוּס לְהִקְיָץ אֶת הַמֶּלֶךְ.
 וְהָיוּ מְכִים סְבִיבוֹתָיו בְּדֵי לְהִקְיָצוֹ וְלֹא הָיָה
 שׁוֹמֵעַ:

בְּתוֹךְ כֵּן בָּא אֵלָיו הַר גְּבוּהָ וְשָׂאל אוֹתוֹ:
 מָה אַתָּה צוֹעֵק כָּל כֵּן, שְׁזָה זְמַן רַב שְׂאֲנִי יִשָּׁן,
 וְלֹא הִקְיָץ אוֹתִי כְּלוּם, שׁוּם דְּבָר, וְאַתָּה
 הִקְיָצוֹת אוֹתִי. אָמַר לוֹ: וְלֹא אֶצַּעֵק, שֶׁהֵם
 קָמִים עָלַי לְהִרְגֵנִי, רַק שְׁזָה הַדָּף מִיָּן עָלַי.
 הַשֵּׁיב לוֹ הָהָר: אִם זֶה הַדָּף מִיָּן עָלֶיךָ, אֵין
 אַתָּה צָרִיךְ לְהִתִּירָא מִשׁוּם דְּבָר, כִּי גַם עָלַי
 קָמִים הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים, רַק זֶה הַדָּף מִיָּן עָלַי.
 בּוֹא וְאַרְאֵךְ. וְהִרְאָה לוֹ, שֶׁסְּבִיב הָהָר עוֹמְדִים
 אֲלָפִים וְרַבְבוֹת שׁוֹנְאִים וְעוֹשִׂים סְעֵדוֹת
 וְשִׁמְחִים, וְכִלֵּי זָמַר מְזַמְרִים וּמְרַקְדִּין.

ספורי מזבוב ועכביש מעשיות עה

והשמחה היא. שאיזה פת מהם חושב אחד
ובא על איזה חכמה איך לעלות אל ההר,
ואזי עושים שמחה גדולה וסעדה ומזמרים
וכו', וכן כל פת וכת מהם. רק שזה הדף של
אלו הנמוסים שמגן עליך, מגן עלי:

ובראש ההר היה נסר, "שקורין
"טאבליצע" (לוח), והיה כתוב שם הנמוסים
של הדף המגן עליו מאיזה אמה הוא. רק
מחמת שההר גבוה, אין יכולים לקרות אותו
הכתב. רק למטה היה טאבליצע, והיה כתוב
שם, שמי שיש לו כל השנים יכול לעלות אל
ההר. ונתן השם יתברך שגדל עשב במקום
שצריכין לעלות אל ההר, ומי שבא לשם היה
נופלם לו כל השנים, הן שהיה הולך ברגליו,
הן שהיה רוכב, הן שהלך בעגלה עם בהמות,
היה נופלים כל השנים. והיו מנחים שם
חמרים חמרים של שנים כמו הרים הרים:
אחר כך לקחו אותן האנשים הנ"ל. והזרו
והעמידו יחד את הפאטרעט כבראשונה,
ואת הכתר לקחו ורחצו אותו, והזרו ותלאום

במקומם, והקיץ המלך. והסתכל תכף על
הדרך שהגן עליו, מאיזה נמוס של איזה אמה
הוא, וראה שכתוב בו הנמוס של ישראל.
והתחיל להסתכל (על הדרך) בדרך אמת, והבין
האמת לאמתו. וישב עצמו, שהוא עצמו
בודאי יהיה ישראל, רק מה עושין להחזיר
למוטב כלם, להביאם להאמת. וישב עצמו,
שילך ויסע לבקש חכם שיפתר לו החלום
כהויתו. ולקח עמו שני אנשים ונסע להעולם,
לא בדרך המלך, רק כאיש פשוט. והיה נוסע
מעיר לעיר וממדינה למדינה, ושאל: איך
נמצא חכם שיוכל לפתר חלום כהויתו.
והודיעו לו, ששם ושם נמצא חכם כזה, ונסע
לשם. ובא אל החכם וספר לו האמת, איך
שהוא מלך וכבש מלחמות וכל המעשה
שהיה כנ"ל, ובקש ממנו לפתר חלומו. והשיב
לו: אני בעצמי איני יכול לפתור, רק שיש זמן,
באותו יום באותו חדר, ואזי אני מקבץ כל
סממני הקטרת ועושה מהם מרכב, ומעשנין
את האדם באלו הקטרת, ואותו האדם חושב

ספורי מִזְבוּב וְעַבְדֵי שׁוֹמְרֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת עַד

בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ מַה שְׁרוּצָה לְרְאוֹת וְלִידַע, וְאִזִּי יִדַע הַכֹּל:

וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עֵצְמוֹ: מֵאַחַר שֶׁכָּבַר כָּלָה זְמַן רַב בְּשִׁבְלֵי זֶה, שִׁימְתִין עוֹד עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַחֹדֶשׁ. וְאִזִּי עָשָׂה לוֹ הַחֲכָם בֵּן כַּנְ"ל, וְעֵשֶׂן אוֹתוֹ עִם הַקְּטָרֶת כַּנְ"ל, וְהִתְחִיל לְרְאוֹת אֲפָלוֹ מַה שֶׁהָיָה נֶעֱשָׂה עִמּוֹ קֶדֶם הַלְּדָה, בְּעֵת שֶׁהָיָה הַנְּשָׂמָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְרָאָה, שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִין הַנְּשָׂמָה שָׁלוֹ דְּרָךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהָיוּ מִכְרִיזִין וְשׂוֹאֲלִין: מִי שֵׁשׁ לוֹ לְלַמֵּד חוֹב עַל זֹאת הַנְּשָׂמָה יָבוֹא. וְלֹא הָיָה נִמְצָא אֶחָד לְלַמֵּד חוֹב עָלֶיהָ. בְּתוֹךְ כֵּךְ בָּא אֶחָד וְרִץ וְצָעַק: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמַע תְּפִלָּתִי. אִם זֶה יָבוֹא לְעוֹלָם מַה לִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד וְעַל מַה בְּרֵאתֶנִי. וְזֶה הָיָה הַסְּמִיךְ מ"ם (הֵינּוּ זֶה שֶׁצָּעַק כָּל זֶה הָיָה הַסְּמִיךְ מ"ם בְּעֵצְמוֹ). וְהִשִּׁיבוּ לוֹ: זֹאת הַנְּשָׂמָה צְרִיכָה לִירֹד לְהָעוֹלָם בְּגוֹדָאֵי, וְאַתָּה. חֲשֹׁב לָךְ עֵצָה. וְהִלֵּךְ לוֹ:

וְהוֹלִיכּוּ אֶת הַנְּשָׂמָה עוֹד דְּרָךְ עוֹלָמוֹת, עַד שֶׁהִבִּיאוּ אוֹתָהּ לְהַבִּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה כִּדִּי

לְהַשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ שֶׁתִּירַד לְהַעוֹלָם. וְאוֹתוֹ הָאִישׁ
 עֲדִין לֹא בָּא. וְשָׁלְחוּ אַחֲרָיו שְׁלִיחַ וּבָא, וְהִבִּיא
 עִמּוֹ זֶקֶן אֶחָד שֶׁהָיָה כְּפֹנֵף בְּדֶרֶךְ הַזֶּקֶן, שֶׁהָיָה
 מְכִיר עִמּוֹ מִכְּבָר (הֵינּוּ, שֶׁהִבְעֵל דָּבָר הָיָה לוֹ הַכְּרוֹת עִם
 זֶה הַזֶּקֶן הַכְּפֹנֵף מִכְּבָר). וְשָׁחַק, וְאָמַר: כְּבָר נָתַתִּי לִי
 יַעֲצָה, רִשְׁאֵי הוּא לִילֵךְ לְהַעוֹלָם. וְהִנִּיחוּ אֶת
 הַנְּשָׂמָה וַיִּרְדָּה לְהַעוֹלָם. וְהָיָה רוֹאֵה כָּל מָה
 שֶׁעָבַר עָלָיו מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, וְאִיךָ נַעֲשָׂה
 מְלָךְ, וְהַמְלָחָמוֹת שֶׁהָיָה לוֹ וְכוּ'. (וְלָקַח שְׁבוּיִים,
 וּבְתוֹכָם הָיָה יַפֶּת תֹּאֵר, שֶׁהָיָה לָּהּ כָּל מִינֵי חַן שֶׁבְּעוֹלָם; רַק
 שְׂוָה חַחֵן לֹא הָיָה מַעֲצָמָה, רַק שֶׁהָיָה תּוֹלָה עָלֶיהָ דּוּמִיט,
 וְאוֹתוֹ הַדּוּמִיט הָיָה לוֹ כָּל מִינֵי חַן. וְעַל אוֹתוֹ הִהָר אֵינָם
 יְכוּלִים לְבוֹא רַק חֲכָמִים וְעֹשִׂירִים וְכוּ') (וַיּוֹתֵר לֹא הִגִּיד).
 וַיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה מְאֹד בְּזָה. (מִן "וְלָקַח שְׁבוּיִים" עַד
 הַסּוֹף לֹא נִכְתַּב כְּרֵאוֹי כְּמוֹ שֶׁסִּפַּר):

מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ וְכוּ'. (תְּהִלִּים ג'): ה' מָה רַבּוּ צָרֵי רַבִּים קָמִים עָלַי
 וְכוּ'. וְאַתָּה ה' מִגֵּן בְּעַדִי כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי. קוֹלִי אֵל ה' אֶקְרָא
 וַיַּעֲנֵנִי מִהָר קִדְשׁוֹ סֵלָה. הַר הַנִּי"ל. אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה. כַּנִּי"ל, הַקְּצוֹתִי
 וְכוּ'. לֹא אִירָא מִרְבָּבוֹת עִם וְכוּ'. כִּי הִפִּית אֶת כָּל אוֹיְבֵי לְחִי, שְׁנֵי
 רִשְׁעִים שֶׁבִרְתִּי. כִּי הָיוּ נוֹפְלִים לָהֶם הַשָּׁנִים כְּשֶׁרָצוּ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר.
 עַל עַמֶּךָ בִּרְכָתֶךָ סֵלָה:

עֲמֹד וְהִתְבּוֹנֵן נִפְלְאוֹת אֱלֹהֵי. אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אַתָּה, תִּשָּׂא בְּשֶׁרֶךְ בְּשֶׁנִּיךָ
 וּנְפִשֶׁךָ תִּשִׂים בְּכַפֶּךָ. תַּעֲמֹד מִרְעִיד וּמְשִׁתּוֹמֵם. תִּסְמַר שְׁעֵרוֹת
 רֵאשֶׁךָ, וְתִשׁוּב תִּתְפַּלֵּא בְּדַבְרֵימָה הָאֵלֶּה הָעוֹמְדִים בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים:

ספורי מרב ובן יחיד מעשיות עט

מעשה זו

מרב ובן יחיד

מעשה ברב אחד שלא היה לו בנים. אחר כך היה לו בן יחיד, וגדל אותו והשיא אותו, והיה יושב בעליה ולמד בדרך אצל הגבירים. והיה לומד ומתפלל תמיד, רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון ואינו יודע מהו. ולא היה מרגיש טעם בלמודו ובתפילתו. וספר לפני שני אנשים בני הנעורים, ונתנו לו עצה, שישע לאותו צדיק. ואותו בן הנ"ל עשה מצוה, שבא על ידה לבחינת מאור הקטן. והלך אותו הבן יחיד וספר לאביו: באשר שאינו מרגיש טעם בעבודתו כנ"ל, וחסר לו ואינו יודע מהו, בכך הוא רוצה לנסע לאותו צדיק. והשיב לו אביו: איך אתה בא לנסע אליו, הלא אתה למדן יותר ממנו ומיחס יותר ממנו, לא נאה לך לנסע אליו, כלך מדרך זו. עד שמנע אותו לנסע. וחזר ללמודו, ושוב הרגיש חסרון כנ"ל:

וְהִתְיַעֵץ שׁוּב עִם אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנִּלְלִים,
וַיַּעֲצוּ אוֹתוֹ כְּמִקְדָּם לְנִסְעַ לְהַצְדִּיק. וְשׁוּב הִלְךְ
לְאָבִיו, וְהָטָה אוֹתוֹ אָבִיו וּמָנַע אוֹתוֹ כִּנְלִל,
וְכֵן הָיָה כְּמָה פְּעָמִים. וְהִבֵּן הַנִּלְלִים הָיָה מְרַגֵּשׁ
שְׁחָסֵר לוֹ, וְהָיָה מִתְנַעֲנֵעַ מְאֹד לְמַלְאוֹת
חֲסָרוֹנוֹ, וְלֹא יָדַע מִהוּ, כִּנְלִל. וּבָא עוֹד לְאָבִיו
וְהִפְצִיר בּוֹ, עַד שֶׁהִכְרַח אָבִיו לְנִסְעַ עִמּוֹ,
כִּי לֹא רָצָה לְהִנִּיחַ אוֹתוֹ לְנִסְעַ לְבַדּוֹ, מִחֲמַת
שֶׁהָיָה בֶּן יְחִיד. וְאָמַר לוֹ: אָבִיו: הֲלֹא תִרְאֶה
שֶׁאִסַּע עִמָּךְ, וְאִרְאֶה לְךָ שְׂאִין בּוֹ. מִמֶּשׁ וְאִסְרוּ
הַמְּרַכְּבָה וְנִסְעוּ, אָמַר לוֹ: אָבִיו בָּזָה אֲנִסָּה. אִם
יִתְנַהֵג כְּסִדֵּר, הוּא מִן הַשָּׁמַיִם, וְאִם לֹא, אֵינוֹ
מִן הַשָּׁמַיִם, וְנִחְזֹר. וְנִסְעוּ וּבָאוּ אֶל גִּישׁוֹר קָטָן,
וְנָפַל סוּם אֶחָד וְהַמְּרַכְּבָה נִתְהַפְּכָה וְכַמְעַט
נִטְבְּעוּ. אָמַר לוֹ אָבִיו: רִאֵה שְׂאִינוֹ מִתְנַהֵג
כְּסִדֵּר וְאֵין הִנְסִיעָה מִן הַשָּׁמַיִם. וְחִזְרוּ:

וְחִזְרוּ הִבֵּן לְלַמּוּדוֹ, וְשׁוּב רָאָה הַחֲסָרוֹן,
שְׁחָסֵר לוֹ וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ, וְחִזְרוּ וְהִפְצִיר בְּאָבִיו
כִּנְלִל, וְהִכְרַח לְנִסְעַ עִמּוֹ שֵׁנִית. וּכְשֶׁנִּסְעוּ,
הֶעָמִיד אָבִיו הַנְּסִיּוֹן כְּבְרָא שׁוֹנָה, אִם יִתְנַהֵג

ספורי מרב ובן יחיד מעשיות פא

בסדר. ונודמן כשהיו נוסעים, ונשברו שני הידות, שקורין 'אקסין'. ואמר לו אביו: ראה שאינו מתנהג לנו לנסע, כי האם זה דרך הטבע שישתברו שני השני האקסין, וכמה פעמים שנסעו עם המרכבה הזאת ולא נודמן כזאת, וחזרו. וחזר הבן הנ"ל לדרך כנ"ל (הינו ללמודו וכו' כנ"ל), ושוב הרגיש החסרון כנ"ל, והאנשים יעצו אותו לנסע וחזר לאביו והפציר אותו כנ"ל, והכרח לנסע עמו עוד. ואמר לו הבן, שלא נעמד עוד על נסיון כזה, כי זה דרך הטבע שנופל סוס לפעמים או שנשתברין האקסין; אם לא שיהיה איזה דבר מרגש מאד:

ונסעו, ובאו לקרעטשמע (אכסניה) ללון, ומצאו שם סוחר והתחילו לספר עמו בדרך הסוחרים. ולא גלו לו שהם נוסעים לשם, כי הרב היה מתבייש בעצמו לומר שנוסע לאותו הצדיק. והיו מדברים מעסקי העולם, עד שבסיבוב הדברים הגיעו לספר מצדיקים, היכן נמצאים צדיקים, וספר להם ששם נמצא

צדיק, ושם ושם. והתחילו הם לדבר מהצדיק שנסעו אליו, השיב להם: זה (בלשון תמה), הלא קל הוא, כי אני נוסע עכשו ממנו, ואני הייתי שם, שהיה עובר עברה. ענה אביו ואמר לבנו: הראית בני מה שזה הסוחר מספר לפי תמו, והלא הוא נוסע משם. וחזרו לביתם:

ונפטר אותו הין. ובא בחלום להרב הנ"ל אביו, וראה אותו שהיה עומד בכעס גדול. ושאל אותו: למה אתה בכעס כל כך. והשיב לו, שישע לאותו הצדיק הנ"ל (שרצה לנסע עם בנו אליו כנ"ל), והוא יגיד לך על מה אני בכעס. והקיץ, ואמר שמקרה הוא. אחר כך חלם לו עוד כנ"ל, ואמר שהוא גם כן חלום שוא, וכן עד שלשה פעמים. והבין הלא דבר הוא, ונסע לשם. ופגע בהדרך את הסוחר שפגע מקדם בעת שנסע עם בנו, והכיר אותו ואמר לו: הלא אתה הוא שראיתך באותו הקרעטשמע והשיב לו: בודאי ראית אותי. ופתח פיו ואמר לו: אם תרצה, אהיה בולע אותך. אמר לו: מה

ספורי מרב ובן יחיד מעשיות פג

אתה מדבר. הישיב לו: זכור אתה כשנסעת
עם בנה, ובתחלה נפל סוס על הגשר, וחררת.
אחר כך נשברו האקסין, אחר כך פגעת בי,
ואמרתי לך שהיא קל. ומאחר שפטרתי
אותו, את בנה, עכשו אתה רשאי לנסע. כי
הוא היה בחינת מאור הקטן, והצדיק הנ"ל
הוא בחינת מאור הגדול; ואם היו מתועדים
יחד, היה בא משיח. וכיון שפטרתי אותו,
אתה רשאי לנסע. ובתוך דבריו נעלם, ולא
היה לו עם מי לדבר, ונסע הרב אל הצדיק
וצעק: חבל, חבל, חבל על דאבדין ולא
משתכחין. השם יתברך ישיב נדחינו בקרוב
אמן:

וזה הסוחר הנ"ל היה הסמ"ך מ"ם בעצמו (שנדרמה
לסוחר והטעה אותם. ואחר כך כשפגע שנית בהרב
הנ"ל, התגרה עמו הוא בעצמו על אשר שמע לעצתו,
כי בן הרבו פידוע). השם יתברך יצילנו:

מַעֲשֵׂה ט

בְּמוֹצָאֵיכֶם וְתָם

מַעֲשֵׂה. שְׁנֵי בַעְלֵי בֵתִים הָיוּ בְעִיר אַחַת וְהָיוּ גְדוֹלִים בַּעֲשִׂירוֹת, וְהָיָה לָהֶם בָּתִּים גְּדוֹלִים. וְהָיוּ לָהֶם שְׁנֵי בָנִים, לְכֹל אֶחָד בֶּן אֶחָד, וְלָמְדוּ שְׁנֵיהֶם בְּחֶדֶר אֶחָד. וַאֲלוֹ הַשְּׁנַיִם בָּנִים הָיוּ, אֶחָד מֵהֶם בֵּר הַבָּנָה וְהָאֶחָד הָיָה תָם (לא שָׁהָיָה טַפָּשׁ, אֶלָּא שָׁהָיָה לוֹ שִׁכְל פְּשׁוּט וְנָמוּד). וַאֲלוֹ הַשְּׁנַיִם בָּנִים הָיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה מְאֹד. אַף עַל פִּי שֶׁהָאֶחָד הָיָה חָכֵם וְהָאֶחָד הָיָה תָם וּמַחוּ הָיָה נָמוּד, אַף עַל פִּי כֵן אָהָבוּ זֶה אֶת זֶה מְאֹד:

לְיָמִים הִתְחִילוּ הַשְּׁנַיִם בַּעְלֵי בֵתִים הַנִּזְכָּרִים לִירֵד. וַיֵּרְדוּ מִטָּה מִטָּה, עַד שֶׁאָבְדוּ הַכֹּל וַנַּעֲשׂוּ אֲבִיוֹנִים, וְלֹא נִשְׁאַר לָהֶם כִּי אִם הַבָּתִּים שָׁלָהֶם. וְהַבָּנִים הִתְחִילוּ לְהִתְגַּדֵּל. אָמְרוּ הָאָבוֹת הַנִּזְכָּרִים לְהַבָּנִים: אֵין בְּיַדֵּינוּ לְשָׁלֵם עַבְדֵיכֶם לְהַחְזִיק אֶתְכֶם, עֲשׂוּ לָכֶם מָה שֶׁתַּעֲשׂוּ. הָלַךְ הַתָּם וְלָמַד מְלֶאכֶת רַצְעָן (סַנְדְּלָר).

וְהַחֲכָם שֶׁהָיָה בֵּר הַבְּנָה, לֹא הָיָה רְצוֹנוֹ לְעַסֵּק
בַּמְלָאכָה פְּשׁוּטָה כְּזוֹ, וַיֵּשֶׁב בְּדַעְתּוֹ שְׂוִלְךָ
בְּעוֹלָם וַיִּסְתַּכַּל מָה לַעֲשׂוֹת. וְהָיָה הוֹלֵךְ
וּמְשׁוֹטֵט בְּשׂוֹק, וְרָאָה עֹנָה גְדוֹלָה עִם
אַרְבָּעָה סוֹסִים וְהֶאֱמִיטִישׁ (כלי רתימת הסוסים)
שֶׁהִיְתָה רָצָה וְהוֹלֶכֶת. עָנָה וְאָמַר לְהַסּוֹחְרִים:
מַאיִן אַתֶּם. הִשְׁיבוּ לִי: מִי־אַרְשָׁא. לְהִיכֵן אַתֶּם
נוֹסְעִים. לְיִאֲרָשָׁא. שְׂאֵל אֹתָם: שְׂמָא אַתֶּם
עָרִיכִים מְשָׂרְתִים. רְאוּ שֶׁהוּא בֵּר הַבְּנָה וּמְזָרָו,
וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, וְקִבְּלוּ אֹתוֹ עִמָּהֶם. וְנָסַע
עִמָּם וְשִׁמַּשׁ אֹתָם הֵיטֵב מְאֹד עַל הַדֶּרֶךְ:
בְּבֹאוֹ לְיִאֲרָשָׁא, מִאַחַר שֶׁהָיָה בֵּר הַבְּנָה
יֵשֶׁב עִצְמוֹ: מִאַחַר שֶׁכָּבַר אֲנִי בְיִאֲרָשָׁא, לָמָּה
לִי לְהִתְקַשֵּׁר עִם אֵלֹו; אֹלֵי יֵשׁ מְקוֹם טוֹב
מֵהֶם, אֵלֶךְ וְאֶבְקֵשׁ וְאַרְאֶה. וְהֵלֵךְ בְּשׂוֹק,
וְהִתְחִיל לְחַקֵּר וּלְשַׂאֵל עַל הָאֲנָשִׁים
שֶׁהֵבִיאוּהוּ וְאִם יֵשׁ טוֹב מֵהֶם. וְאָמְרוּ לוֹ,
שֶׁהָאֲנָשִׁים הֵלְלוּ הֵם הַגּוֹנִים וְטוֹב לְהִיּוֹת
אֲצֵלָם, אֶךְ שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְהִיּוֹת אֲצֵלָם,
מִחֲמַת שֶׁהִמְשֵׁא וּמִתֵּן שְׂלָהֶם הוּא לְמַרְחָקִים
מְאֹד. הֵלֵךְ וְרָאָה מְשָׂרְתִים שֶׁל גְּוֹעַלְבֵּן (חַנוּיּוֹת

מסחר), שָׁהוּ הוֹלְכִים בְּשׁוּק. וְהָיוּ הוֹלְכִים
 בְּדַרְכָם עִם מִינֵי חֵן, שְׁלָהֶם בְּכּוֹבְעֵיהֶם
 וּבְמַנְעָלֵיהֶם עִם הַקְצוֹת בּוֹלְטוֹת וּשְׂאֵר מִינֵי
 חֵן שֵׁשׁ לָהֶם בְּהַלּוּכֵיהֶם וּבְמַלְבוּשֵׁיהֶם. וְהוּא
 הָיָה בַר הַבְּנָה וְחָרִיף וַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו מְאֹד,
 מִחֶמֶת שֶׁהוּא עֲנִין נְאֻה, וְגַם הִדְבָר בְּבֵיתוֹ
 בְּמִקְוֹמוֹ. הֵלֶךְ אֶל הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵבִיאֹהוּ וְנָתַן
 לָהֶם תְּשׁוּאוֹת חֵן, וְאָמַר לָהֶם שְׂאִין נוֹחַ לְפָנָיו
 לְהִיּוֹת אֶצְלָם. וְעַל מֵה שֶׁהֵבִיאֹהוּ, בְּעַד זֶה
 שִׁמַּשׁ אוֹתָם בְּדַרְךְ:

וְהֵלֶךְ וְעָמַד עֲצָמוֹ אֶצְל בַּעַל הַבַּיִת אַחֵד.
 וְדַרְךְ הַמְּשֻׁרְתִים, שֶׁבֶת־חֶלֶה צָרִיכִים לְהַשְׁכֵּר
 בְּפָחוֹת וּלְעֵשׂוֹת עֲבוֹדוֹת כְּבִדּוֹת, וְאַחַר כֵּן
 בָּאִים לְמַעְלוֹת הַמְּשֻׁרְתִים הַגְּדוֹלִים. וְהָיָה
 הַבַּעַל הַבַּיִת עוֹשֶׂה עִמּוֹ מְלָאכּוֹת כְּבִדּוֹת,
 וְהָיָה שׁוֹלְחוֹ לְאֲדוֹנָיִם לְשֵׂאת סְחוֹרָה, כְּדַרְךְ
 הַמְּשֻׁרְתִים שֶׁצָּרִיכִים לְכַף יְדֵיהֶם תַּחַת
 אֲצִילֵיהֶם, לְהַנִּיחַ הַבְּגָד עַל בְּלִיטַת הַיָּד בְּרַחֲב
 הַכַּתֵּף. וְהָיָה כְּבִד עָלָיו מְאֹד עֲבוֹדָה כָּזוֹ:
 לְפַעְמִים הָיָה צָרִיף לְעֵלוֹת עִם הַמְּשֻׁרְתִים הַנִּלְוִים
 עַל עֲלִיּוֹת הַגְּבוּהוֹת, וְהָיָה קָשָׁה עָלָיו הָעֲבוֹדָה.

וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ, כִּי הָיָה פִּילוֹסוֹף בַּר הַבְּנָה:
 מָה לִּי לַעֲבוּדָה זֶה, הֲלֹא הָעֵקֶר הוּא רַק בְּשֵׁבִיל
 הַתְּכֵלִית לְשֵׂא אִשָּׁה וּלְהַתְּפָרֵם. עֲדִין אֵינִי
 צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה; עַל זֶה יִהְיֶה פָּנְאֵי
 לְהֵבֵא בְּשָׁנִים הַבָּאוֹת, כָּעֵת טוֹב לִי לְהִיּוֹת
 מְשׁוּטָט בְּאַרְצֵי, לְהִיּוֹת בְּמִדְיָנוֹת לְהִשְׁבִּיעַ עֵינַי
 בְּעוֹלָם. הַלֵּךְ בַּשּׁוּק וּרְאֵה שְׂנוֹסְעִים בַּעֲנָלָה
 גְּדוֹלָה סוֹחְרִים, וְשֹׂאֵל אוֹתָם לְהִיכֵן אַתֶּם
 נוֹסְעִים. לְלֵאגוֹרְנָא (עִיר בֵּאִיטְלִיא). הִתְקַחוּ אוֹתִי
 לְשֵׁם. הֵן. וְקַבְּלוּ אוֹתוֹ לְשֵׁם. וּמִשָּׁם הִפְלִיג
 לְאִיטְלִיא, מִשָּׁם לְשִׁפְנִיא (סִפְרָד). בֵּין כֶּךָ וּבֵין
 כֶּךָ עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה עוֹד
 חֶכֶם יוֹתֵר, מֵאַחַר שֶׁהָיָה בְּמִדְיָנוֹת רַבּוֹת:

וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ: כָּעֵת רָאוּי לְהַבְּיֵט עַל הַתְּכֵלִית.
 וְהַתְּחִיל לַחֲשֹׁב עִם פִּילוֹסוֹפִיא שְׁלוֹ מָה
 לַעֲשׂוֹת, וַיִּישֶׁר בְּעֵינָיו לְלַמַּד מְלֹאכֶת צוּרָף
 (בְּזָהָב), שֶׁהִיא מְלֹאכָה גְּדוֹלָה וְנָאָה וַיֵּשֶׁב בָּהּ
 חֶכְמָה, וְגַם הָיָא מְלֹאכָה עֲשִׂירָה. וְהוּא הָיָה
 בַּר הַבְּנָה וּפִילוֹסוֹף, וְלֹא הִצְרִיךְ לְלַמַּד
 הַמְּלֹאכָה כַּמָּה שָׁנִים, רַק בְּרַבַּע שָׁנָה קִבַּל אֶת
 הָאֲמָנוֹת וְנַעֲשֶׂה אוֹמֵן גְּדוֹל מְאֹד, וְהָיָה בְּקֵי

בַּמְּלָאכָה יוֹתֵר מִן הָאוֹמֵן שְׁלֵמוֹן.
 אַחַר כֵּן יֵשֵׁב עֲצָמוֹ: אֵף עַל פִּי שֵׁשׁ בְּיָדֵי
 מְלָאכָה כָּזוֹ, אֵף עַל פִּי כֵן אֵין דִּי לִי בְּזָה;
 הַיּוֹם חָשׁוּב זֹאת, פֶּן בְּזִמְן אַחַר יִחָשֵׁב דְּבַר
 אַחַר. וְהִלְךְ וְהִעֲמִיד עֲצָמוֹ אֶצֶל שְׁטִיין שְׁנַיִדִיר
 (לִישׁוּשׁ אַבְנִים טוֹבוֹת). וּמַחֲמַת הַבְּנָה שְׁלוֹ קֶבֶל
 אֲמָנוֹת הַזֹּאת גַּם כֵּן בְּזִמְן מַעֲט, בְּרַבַּע שָׁנָה.
 אַחַר כֵּן יֵשֵׁב עֲצָמוֹ עִם הַפִּילוֹסוֹפִיא שְׁלוֹ:
 גַּם שֵׁשׁ בְּיָדֵי שְׁתֵּי הָאֲמָנוֹת. מִי יוֹדֵעַ, פֶּן לֹא
 יִחָשְׁבוּ שְׁנֵיהֶם; טוֹב לִי לְלַמֵּד אֲמָנוֹת שֶׁהֵיא
 חָשׁוּבָה לְעוֹלָם. וְחָקֵר בְּהַבְּנָה וּפִילוֹסוֹפִיא שְׁלוֹ
 לְלַמֵּד דְּאֶקְטִירִי (רְפוּאָה), שֶׁהוּא דְּבַר הַצָּרִיךְ
 וְחָשׁוּב תָּמִיד. וְדַרְךְ לְמוֹד דְּאֶקְטִירִי, שְׁצָרִיכִין
 לְלַמֵּד מִקֵּדָם לְשׁוֹן לְטִיין (לְטִינִית) וְהַכְּתָב וְלְלַמֵּד
 חֲכָמוֹת פִּילוֹסוֹפִיא. וְהוּא מַחֲמַת הַבְּנָתוֹ לְמַד
 גַּם זֹאת בְּזִמְן מַעֲט, בְּרַבַּע שָׁנָה, וְנַעֲשֶׂה
 דְּאֶקְטִיר גָּדוֹל וּפִילוֹסוֹף וְחָכָם בְּכָל הַחֲכָמוֹת:
אַחַר כֵּן הִתְחִיל הָעוֹלָם לְהִיזוֹת בְּעֵינָיו כְּלֹא,
 כִּי מַחֲמַת חֲכָמָתוֹ שֶׁהָיָה אֲמֵן גָּדוֹל כְּזֶה, וְחָכָם
 וְדְאֶקְטִיר כְּזֶה, הָיָה כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הָעוֹלָם
 בְּעֵינָיו כְּלֹא. וַיֵּשֵׁב עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ תַּכְלִית

ספורי מחכם ותם מעשיות פט

וְלִשָּׂא אִשָּׁה. וְאָמַר בְּדַעְתּוֹ: אִם אִשָּׂא אִשָּׁה
בְּכֹאֵן, מִי יֵדַע מָה שְׁנַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי; אֵלֶּךְ וְאָשׁוּב
לְבֵיתִי לְמַעַן יֵרְאוּ מָה שְׁנַהֲיֶה מִמֶּנִּי, שֶׁהָיִיתִי
נָעַר קָטָן, וְעַכְשָׁיו בָּאתִי לְגִדּוּלָה כָּזוֹ. וְהִלֵּךְ וְנָסַע
לְבֵיתוֹ. וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים בַּדֶּרֶךְ, כִּי
מִחֲמַת חֲכָמָתוֹ לֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר, וְלֹא
הָיָה מוֹצֵא אֶכְסֵנְיָא בְּרַצוֹנוֹ וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים
הַרְבֵּה:

וְהִנֵּה נִשְׁלִיךְ בָּעֵת אֵת מַעֲשֵׂה הַחֲכָם, וְנִתְחִיל לְסַפֵּר בְּמַעֲשֵׂה הַתָּם:

הַתָּם הֵנ"ל לְמַד מְלָאכָת רַצְעָנוֹת. וּמִחֲמַת
שֶׁהָיָה תָם, לְמַד הַרְבֵּה עַד שֶׁקָּבַל. וְלֹא הָיָה
בְּקִי בְּהֶאֱמָנוֹת בְּשִׁלְמוֹת. וְנִשָּׂא אִשָּׁה וְהָיָה
מִתְפָּרְנִס מִן הַמְּלָאכָה. וּמִחֲמַת שֶׁהָיָה תָם
וְלֹא הָיָה בְּקִי בְּהַמְּלָאכָה כָּל כָּךְ, עַל כֵּן הָיָה
פְּרִנְסָתוֹ בְּדַחַק גְּדוֹל וּבְצַמְצוּם. וְלֹא הָיָה לוֹ
פְּנֵאֵי אִפִּילוּ לְאָכַל, כִּי הָיָה צָרִיךְ תָּמִיד לְעֶסֶק
בַּמְּלָאכָה, מִחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל הֶאֱמָנוֹת
בְּשִׁלְמוֹת. רַק בְּשַׁעַת הַמְּלָאכָה, בְּשַׁעַת שֶׁהָיָה
נוֹקֵב בַּמְּרַצֵּעַ וְהָיָה מְכַנִּים וּמוֹצֵיא הַחוּט הָעֵב

שֶׁל הַתְּפִירָה כְּדָרֶךְ הַרְצָעָנִים, אִז הָיָה נוֹשֵׁךְ
חֲתִיכַת לֶחֶם וְאוֹכֵל:

וּמִנְהַגוֹ הָיָה, שֶׁהָיָה תָמִיד בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה
מְאֹד, וְהָיָה רַק מְלֵא שִׂמְחָה תָמִיד. וְהָיוּ לוֹ כָּל
הַמְּאָכְלִים וְכָל הַמְּשַׁקָּאוֹת וְכָל הַמְּלַבּוֹשִׁים.
וְהָיָה אוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי לֶאֱכֹל.
וְהִיְתָה נוֹתֵנָת לוֹ חֲתִיכַת לֶחֶם וְאוֹכֵל.
אַחֵר כֶּךָ הָיָה אוֹמֵר: תֵּן לִי הָרֹטֵב עִם קִטְנִית.
וְהִיְתָה חוֹתֶכֶת לוֹ עוֹד חֲתִיכַת לֶחֶם וְאוֹכֵל.
וְהָיָה מְשִׁבַּח וְאוֹמֵר: כִּמָּה יָפָה וְטוֹב מְאֹד
הָרֹטֵב הַזֶּה. וְכֵן הָיָה מְצַוֶּה לְתֵן לוֹ הַבָּשָׂר
וְשָׂאֵר מְאָכְלִים טוֹבִים כִּיּוֹצֵא בָּזָה, וּבְעֵד כָּל
מְאָכָל וּמְאָכָל הִיְתָה נוֹתֵנָת לוֹ חֲתִיכַת לֶחֶם,
וְהוּא הָיָה מְתַעֵינֵג מְאֹד מְזֵה, וְשִׁבַּח מְאֹד אֶת
אוֹתוֹ הַמְּאָכָל כִּמָּה הוּא מְתַקֵּן וְטוֹב, כִּי אֵלּוּ
הָיָה אוֹכֵל אוֹתוֹ הַמְּאָכָל מִפֶּשַׁע. וּבְאַמַּת הָיָה
מְרַגֵּשׁ בְּאֲכִילָתוֹ הַלֶּחֶם טַעַם כָּל מְאָכָל
וּמְאָכָל שֶׁהָיָה, רוֹצֵה מִחַמַּת תְּמִימוֹתוֹ
וְשִׂמְחָתוֹ הַגְּדוֹלָה. וְכֵן הָיָה מְצַוֶּה: אִשְׁתִּי, תֵּן
לִי שֶׁכֶר לְשִׂתוֹת. וְנִתְּנָה לוֹ מִיָּם. וְהָיָה מְשִׁבַּח:
כִּמָּה יָפָה הַשֶּׁכֶר הַזֶּה. תֵּן לִי דְבֶשֶׁשׁ. וְנִתְּנָה לוֹ

ספורי מַחְכָּם וְתָם מְעַשִׂיּוֹת צא

מִים. וְהָיָה מְשַׁבַּח גַּם כֵּן כַּנְּ"ל. הִנּוּ לִי יַיִן וְכוּ'
כִּי־צֵא בָּזָה, וְנָתַתָּה לוֹ מִים. וְהָיָה מִתְעַנֵּג
וּמְשַׁבַּח אוֹתוֹ הַמְּשַׁקָּה כְּאֵלוֹ הוּא שׁוֹתָה אוֹתוֹ
מִמֶּשׁ:

וְכֵן בְּמַלְבוּשִׁים הָיָה לָהֶם בְּשִׁתְפוֹת לוֹ
וְלֵאשֶׁתוֹ פָּעֲלָץ (מעיל פרווה חורפי מנושם) אֶחָד.
וְהָיָה אוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי, הִנּוּ לִי הַפְּעֲלָץ, כְּשֶׁהָיָה
צָרִיד לְלָבַשׁ פָּעֲלָץ, כְּגֹן לֵילֶד לְשׁוֹק, וְהִיְתָה
נוֹתְנָת לוֹ. כְּשֶׁהָיָה צָרִיד לְלָבַשׁ טוֹלִיפ (מעיל
פרווה עליון) לֵילֶד בֵּין אֲנָשִׁים, הָיָה אוֹמֵר:
אֲשֶׁתִּי, הִנּוּ לִי הַטוֹלִיפ. וְהִיְתָה נוֹתְנָת לוֹ הַ
פָּעֲלָץ. וְהָיָה מִתְעַנֵּג מִמֶּנּוּ וְהָיָה מְשַׁבַּח: כִּמְה
יְפֶה הַטוֹלִיפ הַזֶּה. כְּשֶׁהָיָה צָרִיד לְקַאפְטִין
(מעיל מכובד עוד יותר), כְּגֹן לֵילֶד לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
הָיָה מְצִוֶּה וְאוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי, הִנּוּ לִי הַקַּאפְטִין.
וְהִיְתָה נוֹתְנָת לוֹ הַפְּעֲלָץ. וְהָיָה מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר:
כִּמְה יְפֶה וְנָאָה הַקַּאפְטִין הַזֶּה. וְכֵן כְּשֶׁהָיָה
צָרִיד לְלָבַשׁ יוֹפָא (מעיל מכובד עוד יותר), הִיְתָה
נוֹתְנָת לוֹ גַּם כֵּן הַפְּעֲלָץ. וְהָיָה מְשַׁבַּח וּמִתְעַנֵּג
גַּם כֵּן: כִּמְה יְפֶה וְנָאָה הַיּוֹפָא הַזֶּאת כַּנְּ"ל, וְכֵן

בְּכִיּוּצָא בְּזָה. וְהָיָה רַק מָלֵא שְׂמֵחָה וְחִדּוּהַ
תְּמִיד:

כְּשֶׁהָיָה גּוֹמֵר הַמְּנַעֵל. וּמִן הַסֵּתָם הָיָה לוֹ גִ'
קְצוּוֹת, כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל הָאֲמָנוֹת בְּשִׁלְמוֹת
כַּנִּ"ל הָיָה לוֹקַח הַמְּנַעֵל בִּידּוֹ וְהָיָה מְשַׁבַּח
אוֹתוֹ מְאֹד וְהָיָה מִתְעַנֵּג מְאֹד מִמְּנוֹ.
וְהָיָה אוֹמֵר: אִשְׁתִּי, כַּמָּה יָפָה וְנִפְלָא הַמְּנַעֵל
הַזֶּה. כַּמָּה מְתוֹק הַמְּנַעֵל הַזֶּה. כַּמָּה מְנַעֵל שֶׁל
דְּבִשׁ וְצוֹקִיר (סוּכַר) הַמְּנַעֵל הַזֶּה. וְהִיתָה
שׂוֹאֵלֶת אוֹתוֹ: אִם כֵּן, מִפְּנֵי מָה שְׂאָרֵי רִצְעָנִים
נוֹטְלִים גִ' זְהוּבִים בְּעַד זוּג מְנַעֵלִים, וְאַתָּה
לוֹקַח רַק חֲצֵי טָאֲלֵעַר (הֵינּוּ זְהוּב וְחֲצֵי). הַשֵּׁיב לָהּ:
מָה לִּי בְּזָה; זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי.
וְעוֹד: לָמָּה לָנוּ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים, הֲלֹא נִתְחִיל
לְחַשֵּׁב כַּמָּה וְכַמָּה אֲנִי מְרוּיַח בְּמְנַעֵל זֶה מִיַּד
לְיָד: הָעוֹר הוּא בְּכָךְ, הַזֶּפֶת וְהַחוּטִים וְכוּ'
בְּכָךְ, וְשְׂאָרֵי דְבָרִים כִּיּוּצָא בְּזָה בְּכָךְ;
לְאַפְקִים (הַמִּילוּי שֶׁבֵּין הָעוֹרוֹת) בְּכָךְ. וְעַתָּה אֲנִי
מְרוּיַח מִיַּד לְיָד עֲשָׂרָה גְדוּלִים (מִטְבְּעוֹת), וְמָה
אֲכַפֵּת לִי רֹחַ בְּזָה מִיַּד לְיָד. וְהָיָה רַק מָלֵא
שְׂמֵחָה וְחִדּוּהַ תְּמִיד:

וְאֵצֶל הָעוֹלָם הָיָה לְלַעַג וְהַשִּׁיגוֹ תַּאֲוֹתָם בּוֹ,
 שְׂמָצְאוּ מִמִּי לְהַתְּלוֹצֵץ בְּרָצוֹנָם, כִּי הָיָה גְדָמָה
 לְמַשְׁנָע. וְהָיוּ בָּאִים בְּנֵי אָדָם וְהַתְּחִילוּ בְּכּוֹנְנָה
 לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּשִׁבִיל לְהַתְּלוֹצֵץ. וְהָיָה אוֹתוֹ הֵתָם
 אוֹמְרִים: רַק בְּלִי לַיְצָנוֹת. וְתִכְרַף שְׁהַשִּׁיבוּ לוֹ: בְּלִי
 לַיְצָנוֹת, קַבֵּל דְּבָרֵיהֶם וְהַתְּחִיל לְדַבֵּר עִמָּם, כִּי
 יוֹתֵר לֹא הָיָה רוּצָה לְהַעֲמִיק לְחַשֵּׁב חֻכְמוֹת,
 שָׁנָם זֶה בְּעַצְמוֹ לַיְצָנוֹת, כִּי הָיָה אִישׁ תָּם.
 וּכְשֶׁהָיָה רוּאָה שְׂכּוֹנְנָתָם לַיְצָנוֹת, הָיָה אוֹמְרִים:
 מָה יִהְיֶה כְּשֶׁתְּהִיָּה חָכְם מִמֶּנִּי, הֲלֹא אֲנִי תְּהִיָּה
 שׁוֹטֵה, כִּי מָה אֲנִי נֶחֱשָׁב; וּכְשֶׁתְּהִיָּה חָכְם
 מִמֶּנִּי, אֲדַרְבֵּא אֲנִי תְּהִיָּה שׁוֹטֵה. (כֹּל זֶה הָיָה דְּרָכֵי
 הֵתָם. וְעַתָּה נִחְזָר לְעֵינֵינוּ רֵאשׁוֹן):

בְּתוֹךְ כֶּף נַעֲשֶׂה רַעַשׁ, שֶׁחָחֲכָם הַנִּלְנוֹסֵעַ
 וּבָא לְכָאן בְּגִדְלָה וְחֻכְמָה גְּדוֹלָה. וְרִץ הֵתָם גַּם
 כֵּן לְקַרְאֲתוֹ בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה, וְהָיָה אוֹמְרִים
 לְאִשְׁתּוֹ: תֵּן לִי מֵהַר הַיּוֹפָא, אֵלֶיךָ לְקַרְאֲת
 חֲבָרֵי יְדֵי לְרֵאוֹתוֹ. וְנִתְּנָה לוֹ הַפֶּעֶלֶץ, וְהָיָה
 רִץ לְקַרְאֲתוֹ. וְהָחֲכָם הָיָה נוֹסֵעַ בְּעִגְלוֹת צָב
 בְּגִדְלָה. וּבָא לְקַרְאֲתוֹ הֵתָם הַזֶּה וְהָיָה שׁוֹאֵל

בְּשִׁלּוּמוֹ בְּאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה: אָחִי חֲבִיבִי, מָה
 אַתָּה עוֹשֶׂה. בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁהֵבִיאָךְ וְאֲנִי זוֹכֵה
 לְרֵאוֹתֶךָ. וְהַחֲכָם הַנִּ"ל גַּם כָּל הָעוֹלָם הָיָה
 בְּעֵינָיו כְּלֹא כֵּן"ל, מִכָּל שָׁכֵן אִישׁ כָּזֶה שֶׁנִּדְמָה
 לְמִשְׁנָע; אֶךְ אַף עַל פִּי כֵן, מִחֲמַת אַהֲבַת
 נְעוּרִים הַגְּדוּלָּה שֶׁהָיָה בֵּינֵיהֶם הָיָה מְקָרְבוֹ
 וְנָסַע עִמּוֹ לְתוֹךְ הָעִיר:

וְהַשְּׁנַיִ בְּעֵלֵי בָתִּים הַנִּ"ל, אֲבִיהֶם שֶׁל אֱלוֹ
 הַשְּׁנַיִ בָּנִים, מֵתוּ בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהָיָה
 הַחֲכָם מְשׁוּמֵט בַּמְּדִינּוֹת, וְנִשְׁאַרוּ הַבָּתִּים
 שְׁלֵהֶם. וְהֵתָם שֶׁהָיָה בַּמָּקוֹמוֹ נִכְנָס לְבֵית אָבִיו
 וִירָשׁוּ, וְהַחֲכָם שֶׁהָיָה בַּמְּדִינּוֹת, לֹא הָיָה מִי
 לְקַבֵּל הַבַּיִת, וְנִעְשָׂה כְּלָה וְאֲבוֹד בֵּית הַחֲכָם
 וְלֹא נִשְׁאַר מִמֶּנּוּ כְּלוּם, וְלֹא הָיָה לְהַחֲכָם
 מָקוֹם לְכַנֵּס בוֹ בְּבוֹאוֹ. וְנָסַע לְתוֹךְ אַכְסֵינְיָא
 אַחַת, וְהָיָה לוֹ שָׁם יְסוּרִים, כִּי לֹא הָיְתָה
 הָאֲכֵסֵנְיָא בְּרִצּוֹנוֹ. וְהֵתָם הַנִּ"ל מֵצֵא לוֹ עֲתָה
 עֲבָדָא חֲדָשָׁה (עֵיסוּק חֲדָשׁ), וְהָיָה רָץ וּבָא בְּכָל
 פַּעַם מִבֵּיתוֹ לְהַחֲכָם בְּאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה. וְהָיָה
 רוֹאֶה שְׂיֵשׁ לוֹ יְסוּרִים מִהָאֲכֵסֵנְיָא, וְאָמַר הֵתָם
 לְהַחֲכָם: אָחִי, עוֹל לְבֵיתִי וְתַעֲמַד אֵצְלִי, וְאֲנִי

אַקְבִּיץ כָּל מָה שְׁיִישׁ לִי בְּקִמּוֹן אֶחָד, וְכָל בֵּיתִי
הַכֹּל לְפָנֶיךָ כְּרִצּוֹנְךָ. וַיֵּשֶׁר בְּעֵינַי הַחֲכָם, וְנִכְנַם
לְבֵיתוֹ וְעָמַד אֶצְלוֹ:

וְהַחֲכָם הָיָה מֵלֵא יִסּוּרִים תָּמִיד, כִּי הִנִּיחַ
שֵׁם שֶׁהוּא חָכָם מִפְּלָג וְאַמֵּן וְדַאֲקָטִיר גְּדוֹל
מְאֹד. וְהָיָה כֹּא שֶׁר אֶחָד וְצוּה לֹ שְׂעֵשָׂה לֹ
טַבַּעַת שֶׁל זָהָב. וְעֵשָׂה לֹ טַבַּעַת נִפְלֵא מְאֹד,
וְחָקַק שָׁם צִיּוּרִים בְּדִרְכִים נִפְלְאִים מְאֹד,
וְחָקַק שָׁם אֵילָן שֶׁהָיָה נִפְלֵא מְאֹד. וּבֹא הָעֶשֶׂר,
וְלֹא יֵשֶׁר בְּעֵינָיו כָּלֵל הַטַּבַּעַת. וְהָיָה לֹ יִסּוּרִים
גְּדוֹלִים מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעֵצְמוֹ שֶׁאֵלֹ הָיָה
הַטַּבַּעַת עִם הָאֵילָן הַזֶּה בְּשִׁפְנֵיָא, הָיָה חָשׁוּב
וְנִפְלֵא מְאֹד. וְכֵן פֶּעַם אֶחָד כֹּא שֶׁר גְּדוֹל
וְהִבִּיא אָבֵן טוֹב יָקָר שֶׁכֹּא מְמַרְחֲקִים, וְהִבִּיא
לֹ עוֹד אָבֵן טוֹב עִם צִיּוּר, וְצוּה לֹ שְׂעֵצִיר
כְּצִיּוּר הַזֶּה עַל הָאָבֵן טוֹב שֶׁהִבִּיא. וְצִיר מִפֶּשַׁע
כְּאֹתוֹ הַצִּיּוּר, רַק שֶׁשָּׁנָה בְּדָבָר אֶחָד שֶׁלֹא
הָיָה שׁוּם אָדָם מִבֵּין עַל זֶה, רַק הוּא לְבַדּוֹ.
וּבֹא הָעֶשֶׂר וְקִבֵּל הָאָבֵן טוֹב וַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו. וְהָיָה
לֹ לְהַחֲכָם הַזֶּה יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מִן הַשְּׂנֵיָאָה:
הֵלֵא עַד הֵיכָן מִגִּיעַ חַכְמָתִי, וְעַתָּה יִזְדַּמֵּן לִי

שְׁנִיאָהּ. וְגַם בְּעֵינֵי הַדְּאִקְטִירֵי הָיָה לוֹ יְסוּרִים.
 כִּשְׁהָיָה בָּא לְחוֹלָה, וְהָיָה נוֹתֵן לוֹ רְפוּאָה,
 שְׁהָיָה יוֹדֵעַ בְּבִרּוֹר שְׂאֵם יֵלֵךְ לוֹ לְהַחֲלוּהָ
 לְחַיִּים, בְּוֹדֵאֵי מְחִיב בְּבִרּוֹר לְהִתְרַפְּאוֹת מְזָה,
 כִּי הִיא רְפוּאָה נִפְלְאָה מְאֹד, וְאַחַר כֵּךְ מֵת
 הַחֲלוּהָ. וְהָיוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם שְׂמֵת עַל יָדוֹ,
 וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְזָה. וְכֵן לְפַעְמִים נִתֵּן
 רְפוּאָה לְחֲלוּהָ וְנִתְרַפְּאָה, וְהָיוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם:
 מִקְּרָה הוּא. וְהָיָה מִלֵּא יְסוּרִים תָּמִיד. וְכֵן הָיָה
 צָרִיךְ לְמַלְבוּשׁ, וְקָרָא הַחֲטִיט וַיַּגַּע עִמּוֹ עַד
 שְׁלֶמְדוֹ לַעֲשׂוֹת הַמַּלְבוּשׁ בְּרָצוֹנוֹ, כִּמּוֹ שְׁהָיָה
 יוֹדֵעַ. וְכֵן הַחֲטִיט וְעָשָׂה הַמַּלְבוּשׁ בְּרָצוֹנוֹ, רַק
 כִּנֶּף אֶחָד (שְׁקוּרִין לְעִפִּיל), שָׁגָה בּוֹ וְלֹא כִּוְנוֹ יָפָה,
 וְהָיָה מְצִטְעֵר מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעֵצְמוֹ: אִם
 שְׂבָכָאֵן הוּא יָפָה, כִּי אֵינָם מְכִינִים עַל זֶה,
 אֲבָל אִם הָיִיתִי בְּשִׁפְנֵיָא עִם הַלְעִפִּיל הַזֶּה
 הָיִיתִי לְשָׁחוּק, וְהָיִיתִי נִדְמָה כִּמּוֹ יִתִּיר (אָדָם
 שְׂעוּשִׁים מִמֶּנּוּ לִיצְנוּת). וְכֵן הָיָה מִלֵּא יְסוּרִים תָּמִיד:

וְהֵתָם הָיָה רֵץ וּבָא בְּכָל פַּעַם אֶל הַחֲכָם
 בְּשִׁמְחָה, וּמְצָאוֹ שֶׁהוּא מֵצֵר וּמִלֵּא יְסוּרִים,
 וְשָׂאֵלוֹ: הֲלֹא חֲכָם וְעָשִׂיר כְּמוֹתְךָ, עַל מָה יֵשׁ

לְךָ יִסְוֶרִים תְּמִיד, הֲלֹא אֲנִי מָלֵא שְׂמֵחָה
תְּמִיד. וְהָיָה בְּעֵינָי הַחֲכָם לְשַׂחֹק וְנִדְמָה
בְּעֵינָיו לְמַשְׁנָע. וְאָמַר לוֹ הַתֵּם: הֲלֹא סָתַם בְּנֵי
אָדָם שְׂמֵת לֹוְצָצִים מִמֶּנִּי הֵם שׂוֹטִים, כִּי אִם
הַמָּה חֲכָמִים מִמֶּנִּי, הֲלֹא אֶדְרָבָה הֵם שׂוֹטִים,
כַּנְ"ל, מִכָּל שֶׁכֵּן חֲכָם כְּמוֹתְךָ. וְמָה תַּהְיֶה אִם
אֵתָה חֲכָם מִמֶּנִּי. עֲנָה הַתֵּם וְאָמַר לְהַחֲכָם: מִי
יָתֵן, שֶׁתָּבֹוא אֵתָה עַל מִדְרַגָּה שְׁלִי. הַשִּׁיב
הַחֲכָם וְאָמַר: זֶה אֲפֹשֵׁר לִהְיוֹת שָׂאֲנִי אָבֹוא עַל
שְׁלְךָ; שֶׁיִּנְטַל מִמֶּנִּי הַשֶּׁכֶל, חֵם וְשִׁלּוּם, אוֹ
אֶהְיֶה חוֹלָה, חֵם וְשִׁלּוּם, וְאֶהְיֶה נַעֲשֶׂה מַשְׁנָע,
כִּי הֲלֹא מָה אֵתָה, אִישׁ מַשְׁנָע. אֶבֶל שֶׁאֵתָה
תָּבֹוא עַל שְׁלִי, זֶה אֵי אֲפֹשֵׁר בְּשׂוּם אֶפֶן
שֶׁתַּהְיֶה אֵתָה חֲכָם כְּמוֹנִי. הַשִּׁיב הַתֵּם: אֲעַל
הַשֵּׁם יַתְּבַרְךָ הַכֹּל אֲפֹשֵׁר, וְיִכּוֹל לִהְיוֹת כְּהֶרֶף
עֵין שְׂאֲנִי אָבֹוא עַל שְׁלְךָ. וְשַׂחַק הַחֲכָם מִמֶּנּוּ
מָאֵד:

וְאַלּוֹ הַשֵּׁנִי בְּנֵים הָיוּ נִקְרָאִים בְּפִי הָעוֹלָם,
זֶה בְּכַנּוּי "חֲכָם" וְזֶה בְּכַנּוּי "תֵּם". אַף עַל פִּי
שֶׁיֵּשׁ כְּמָה חֲכָמִים וְתַמִּים בְּעוֹלָם, אַף עַל פִּי
כֵּן כָּאֵן הָיָה נִכְרַ הַדְּבָר בְּיֹוֹתָר, כִּי שְׁנִיָּהֶם

מִמָּקוֹם אֶחָד, וְלָמְדוּ בְיַחַד, וְזֶה נַעֲשֶׂה חֲכָם
 מִפְּלֶג מְאֹד, וְזֶה הָיָה תָם גָּדוֹל מְאֹד.
 וּבְהִסְקָאֶסְקִי (סֵפֶר מֵרָשָׁם הַתּוֹשָׁבִים), שְׁשָׁם כּוֹתְבִין
 כָּל אֶחָד עִם כְּנֹוּי פֶּאֱמַעֲלִיָּא (מִשְׁפַּחָה) שְׁלוֹ, הָיוּ
 כּוֹתְבִין עַל זֶה כְּנֹוּי "חֲכָם" וְעַל זֶה כְּנֹוּי "תָם":

פַּעַם אֶחָד בָּא הַמְּלָךְ עַל הַסְּקָאֶסְקִי, וּמָצָא
 שְׁהָיוּ כְּתוּבִין שָׁם אֵלּוּ הַשְּׁנַיִ בְּנִים, זֶה בִּשְׁמֵם
 חֲכָם וְזֶה בִּשְׁמֵם תָם, וְהָיָה בְּעֵינָיו לְפֶלֶא, שֶׁאֵלּוּ
 הַשְּׁנַיִם מְכֻנִּים בִּשְׁמֵם "חֲכָם" וְ"תָם", וְנִתְאַוּהָ
 הַמְּלָךְ לְרֵאוֹתָם. וְחָשַׁב הַמְּלָךְ: אִם אֲשַׁלַּח
 אַחֲרֵיהֶם פְּתָאם שְׁיָבוֹאוּ לְפָנַי, יִתְפַּחְדוּ מְאֹד,
 וְהַחֲכָם יִסְתַּתֵּמוּ טַעֲנוֹתָיו לְגַמְרִי, וְהַתָּם גַּם כֵּן
 אֲפֹשֶׁר יִשְׁתַּנַּע מִחֲמַת פֶּחַד. וְנִתְיָשַׁב הַמְּלָךְ
 לְשַׁלַּח חֲכָם אֶחָד. אֵל הַחֲכָם, וְתָם. אֵל הַתָּם.
 רַק אֵיךְ מוֹצֵאִין בְּעִיר מְלוּכָה תָם, כִּי בְּעִיר
 מְלוּכָה עַל פִּי רַב הֵם חֲכָמִים; רַק שְׁהַמְּמַנָּה
 עַל הָאוֹצְרוֹת הוּא תָם דְּוִקָא, כִּי הַחֲכָם אֵינָם
 רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מְמַנָּה עַל הָאוֹצְרוֹת, פֶּן עַל יְדֵי
 חֲכָמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ יוּכַל לְבַזּוֹ הָאוֹצְרוֹת, עַל כֵּן
 עוֹשִׂין מְמַנָּה עַל הָאוֹצְרוֹת תָם דְּוִקָא. וְקָרָא
 הַמְּלָךְ לְחֲכָם אֶחָד וּלְאוֹתוֹ הַתָּם הַנִּלְ וּשְׁלַחָם

לְהַשְׁנִי בְּנִים הַנִּ"ל, וְנָתַן בְּיָדָם אֲגָרוֹת לְכָל
 אֶחָד וְאֶחָד. גַּם נָתַן בְּיָדָם אֲגָרֹת
 לְהַנְאֲבִירָנִיר (מוּשֵׁל הַמַּחֲזִיז), שֶׁל הַנְּאֲבִירָנִיא
 (הַמְּשָׁל הַמַּחֲזִיז), שֶׁאֵלוֹ הַשְׁנִי בְּנִים הֵם תַּחַת
 מִמְּשִׁלְתּוֹ, וְצִוָּה בְּהַאֲגֶרֶת שֶׁהַנְּאֲבִירָנִיר יִשְׁלַח
 לָהֶם אֲגָרוֹת מִשְׁמוֹ לְהַחֲכֶם וְהֵתָם, כִּי־יִשְׁלַח
 יִתְפָּחְדוּ, וַיִּכְתַּב לָהֶם שְׂאִין הַדְּבָר נְחוּץ וְאִין
 הַמְּלֶךְ גּוֹזֵר דּוֹקָא שְׁיִבּוֹאוּ, רַק הַדְּבָר תְּלוּי
 בְּרִצּוֹנָם; אִם הֵם רוֹצִים יִבּוֹאוּ, רַק שֶׁהַמְּלֶךְ
 חָפִץ לְרְאוֹתָם:

וְנָסְעוּ אֵלוֹ הַשְּׁלוּחִים, הַחֲכָם וְהֵתָם, וּבְאוּ
 לְהַנְּאֲבִירָנִיר וְנָתְנוּ לוֹ הָאֲגָרֹת. וְשָׂאֵל
 הַנְּאֲבִירָנִיר עַל אֵלוֹ הַשְׁנִי בְּנִים, וְאָמְרוּ לוֹ,
 שֶׁהַחֲכָם הוּא חָכָם מִפְּלֵג וְעֵשִׂיר גָּדוֹל, וְהֵתָם
 הוּא תָם בְּיֹתֵר, וַיֵּשׁ לוֹ כָּל הַמְּלַבּוּשִׁים שֶׁל
 הַפְּעֵלִין כַּנִּ"ל. וְנִתְיַעַץ הַנְּאֲבִירָנִיר, שֶׁבּוֹדֵאי
 אִין רְאוּי לְהִבִּיאוֹ לְפָנֵי הַמְּלֶךְ בְּלְבוּשׁ פְּעֵלִין,
 וְעָשָׂה לוֹ מְלַבּוּשִׁים כְּרָאוּי, וְהִנִּיחַ בְּתוֹךְ
 הַעֲגָלוֹת צַב שֶׁל הֵתָם, וְנָתַן לָהֶם אֲגָרוֹת כַּנִּ"ל,
 וְנָסְעוּ הַשְּׁלוּחִים וּבְאוּ לְשָׂם, וְנָתְנוּ הָאֲגָרוֹת
 לָהֶם: הַחֲכָם לְהַחֲכֶם, וְהֵתָם לְהֵתָם. וְהֵתָם,

תִּכְרֹךְ שֶׁהֵגִיעַ לוֹ הָאֲנָרָת, אָמַר לְהֵתֵם הַשְּׁלִיחַ
שֶׁהֵבִיאוּ: הֲלֹא אֵינִי יוֹדֵעַ מֶה כָּתוּב בּוֹ, קָרָא
אוֹתוֹ לְפָנָי. הֵשִׁיב לוֹ: אֲנִי אֲסַפֵּר לָךְ בְּעַל פִּה
מֶה שְׂכָתוּב בּוֹ, שֶׁהַמֶּלֶךְ רוֹצֵה שֶׁתְּבוֹא אֵלָיו.
שָׁאֵל תִּכְרֹךְ: רַק בְּלִי לַיְצָנוֹת. הֵשִׁיב לוֹ: בּוֹדֵאֵי
אֲמֵת, בְּלִי לַיְצָנוֹת. וְנִתְּמָלֵא שְׂמֵחָה תִּכְרֹךְ וְרִץ
וְאָמַר לְאִשְׁתּוֹ: אִשְׁתִּי, הַמֶּלֶךְ שָׁלַח בְּשָׂבִילִי.
וְשָׂאֵלָה אוֹתוֹ: עַל מָה וְלָמָּה. וְלֹא הָיָה לוֹ פָּנָאֵי
לְהֵשִׁיבָהּ כִּלְלִי, וְתִכְרֹךְ נִזְדַּרְזוּ בְּשִׂמְחָה, וְהִלְךְ
וְנָסַע עִם הַשְּׁלִיחַ תִּכְרֹךְ, וְנִכְנַס וַיֵּשֶׁב בְּתוֹךְ
הַעֲגֻלוֹת צָב, וּמָצָא שָׁם הַבְּגָדִים הַנִּלְוִי וְשִׂמְחָה
יֹתֵר וְיֹתֵר:

בְּתוֹךְ כִּךְ נִשְׁלַחוּ מְסִירוֹת עַל הַגְּאֹבִירָנִיר
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עֲוֹלוֹת, וְהַעֲבִירוּ הַמֶּלֶךְ, וְנִתְּיַעַן
הַמֶּלֶךְ, שֶׁטוֹב שִׁיְהִיָּה הַגְּאֹבִירָנִיר אִישׁ תָּם,
שֶׁהֵתֵם יִנְהַג הַמְּדִינָה בְּאֲמֵת וַיִּשֶׁר, מִחֲמַת
שֶׁאֵינּוּ יוֹדֵעַ חֻכְמוֹת וְהַמְּצָאוֹת. וְנִמְלֵךְ הַמֶּלֶךְ
לַעֲשׂוֹת אֶת הֵתֵם הַנִּלְוִי הַגְּאֹבִירָנִיר. וְשָׁלַח
הַמֶּלֶךְ פְּקֻדָּתוֹ, שֶׁהֵתֵם הַנִּלְוִי שֶׁשָׁלַח אַחֲרָיו
הוּא יְהִיָּה גְּאֹבִירָנִיר, וְהוּא צָרִיךְ לְנָסַע דֶּרֶךְ
הָעִיר שֶׁל הַגְּאֹבִירָנִיא. וַיַּעֲמְדוּ עַל הַשְּׁעָרִים

לְפָנַי הַמֶּלֶךְ. וְעַל כֵּן, אֵף עַל פִּי שְׂאֵתָה כָּשֶׁר
מְאֹד וְלֹא יִמָּצֵא בְּךָ שׁוֹם עוֹלָה בְּהִנְהַנְתָּךְ
הַמְּדִינָה, אֵף עַל פִּי כֵן דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ בְּדַבְּרֵי
לְנִטּוֹת בְּדַבְּרֵי לְצַד אַחֵר, לְדַבֵּר חֲכָמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת אַחֵרִים, עַל כֵּן נָאֵה וְדֶרֶךְ אֶרֶץ
שְׂתוּכָל לְהִשְׁיבוֹ, עַל כֵּן טוֹב שְׂאֵלְמֶדְךָ חֲכָמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת. וְנִתְקַבַּל הַדְּבָר בְּעֵינַי הַתָּם וְאָמַר:
מָה אֲכַפֵּת לִי אִם אֶלְמַד חֲכָמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת.
וְתִכְרַף עָלָה עַל דַּעְתּוֹ, שְׂחַבְרוּ הַחֲכָמִים אָמַר לוֹ
שְׂאֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם אֶפֶן שֶׁהוּא יָבוֹא עַל שְׁלוֹ;
וְהִנֵּה עֵתָה כְּבָר בָּא עַל חֲכָמָתוֹ. (וְאֵף עַל פִּי כֵן אֵף
עַל פִּי שְׂכַבְרֵי הָיָה יוֹדֵעַ חֲכָמוֹת, לֹא הָיָה מְשִׁתְּמֵשׁ עִם
הַחֲכָמוֹת, כְּלָל רַק נִהַג הַכֹּל בְּתַמִּימוֹתוֹ כְּבָרֵאשׁוּנָה):

אַחֵר כְּךָ שָׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׂשִׁיבוֹא זֶה הַתָּם
הַנֶּאֱבִירֵי אֱלִיּוֹ, וְנָסַע אֱלִיּוֹ. וְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ עִם
הַתָּם בְּתַחֲלָה מִהִנְהַנְתָּ הַמְּדִינָה, וְהוּטַב בְּעֵינַי
הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד, כִּי רָאָה שֶׁהוּא מִתְנַהֵג
בִּישָׁר וְאִמְתָּ גְדוֹל, בְּלִי שׁוֹם עוֹלָה וּמְרָמָה.
אַחֵר כְּךָ הִתְחִיל הַמֶּלֶךְ לְדַבֵּר חֲכָמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת, וְהִשְׁיבוֹ הַתָּם כְּרֵאוֹי, וְהוּטַב בְּעֵינַי
הַמֶּלֶךְ זֹאת בְּיֹתֵר וְיֹתֵר, וְאָמַר: אֲנִי רוֹאֶה

שְׁהוּא חָכָם כָּזָה, וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא מִתְנַהֵג
 בְּתַמִּימוֹת כָּזָה. וַיֵּיטֵב בְּעֵינַי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד,
 וּמִנֵּה הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ שִׁיְהִי מִיְנֵי־סֹטֵר (ש"ר) עַל
 כָּל הַמִּיְנֵי־סֹטֵרִישׁ (ש"רִים), וְצָוָה לוֹ מִקּוֹם מִיֶּחֱד
 שְׁשָׁם יְהִי יְשִׁיבְתוֹ, וְצָוָה שִׁיִּבְנֶה לוֹ חוֹמוֹת
 נְאוֹת וּמְפֹאָרוֹת כָּרְאוֹי, וְנָתַן לוֹ כָּתָב עַל
 הַתַּמְנוֹת הַזֹּאת שִׁיְהִי מִיְנֵי־סֹטֵר כַּנַּ"ל. וְכֵן
 הָיָה, שֶׁבָּנוּ לוֹ בְּנֵי־יָם כַּנַּ"ל בְּאוֹתוֹ הַמֶּקוֹם
 שֶׁצָּוָה הַמֶּלֶךְ, וְהֶלֶךְ וְקִבַּל הַגְּדָלָה בְּתַקְוָה:
וְהַחָכָם הַנַּ"ל, כְּשָׁבָא אֵלָיו הָאֲנָרֵת מִהַמֶּלֶךְ
 כַּנַּ"ל, הִשִּׁיב לְהַחָכָם שֶׁהִבִּיאָהּ: הַמֶּתִן וְלִין פּוֹה,
 וְנִדְבָר וְנִתְיָשֵׁב. לָעֶרֶב עָשָׂה עֲבוּרוֹ סְעָדָה
 גְּדוּלָּה. בְּתוֹךְ סְעָדָתוֹ נִתְחַכָּם הַחָכָם בְּחֻכְמָתוֹ
 וּפִילוֹסוֹפִיָּה שְׁלוֹ, וְעֵנָה וְאָמַר: מַה זֹאת,
 שֶׁהַמֶּלֶךְ כָּזָה יִשְׁלַח אַחֲרַי עֲבוּר שְׁפַל בְּרֶךְ
 כְּמוֹנִי, וּמָה אָנִי, שֶׁהַמֶּלֶךְ יִשְׁלַח אַחֲרַי, הֲלֹא
 מֶלֶךְ כָּזָה, שִׁישׁ לוֹ מִמְשָׁלָה וְגִדְלָה כָּזוֹ, וְאֲנִי
 שְׁפַל וְנִבְזָה כְּנֶגֶד מֶלֶךְ גְּדוֹל וְנוֹרָא כָּזָה, וְאֵיךְ
 יִתְיָשֵׁב זֹאת בְּדַעַת, שֶׁמֶלֶךְ כָּזָה יִשְׁלַח עֲבוּר
 שְׁפַל כְּמוֹנִי. אִם אָמַר בְּשִׁבִיל חֻכְמָתִי. מָה אָנִי
 כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ, וְכִי אֵין לְהַמֶּלֶךְ חֻכְמִים, וְגַם

הַמֶּלֶךְ בְּעֵצְמוֹ בְּיַדָּי חָכָם גָּדוֹל, וּמָה הַדָּבָר
הַזֶּה שֶׁהַמֶּלֶךְ יִשְׁלַח עֲבוּרֵי. וַיִּשְׁתּוּמֵם עַל זֶה
מְאֹד מְאֹד. עָנָה וְאָמַר זֶה הַחֲכָם (הַיְנִינוּ הַחֲכָם
הָרִאשׁוֹן, שֶׁהוּא חִבְרוֹ שֶׁל הַתָּם, כִּי כָּל זֶה, הַכֹּל מִדְּבָרָיו שֶׁל
אוֹתוֹ הַחֲכָם הָרִאשׁוֹן, חִבְרוֹ שֶׁל הַתָּם, שְׂאֵחֵר שֶׁהַשְׁתּוּמֵם
וְהַתְמִיּה עֵצְמוֹ מְאֹד כַּנִּ"ל, עָנָה בְּעֵצְמוֹ דְּבָרִים אֵלוֹ, וְאָמַר
לְהַחֲכָם הַשְּׁלִיחַ): הִתְדַע מַה שֶׁאֲנִי אוֹמֵר, דַּעֲתִי,
שְׂבִהְכִירַח הַדָּבָר מוּבָן וּמְבָרָר שֶׁאֵין מֶלֶךְ
בְּעוֹלָם כָּלָל, וְכָל הָעוֹלָם טוֹעִים בְּשִׁטּוֹת הַזֶּה,
שֶׁסּוֹבְרִים שִׁישׁ מֶלֶךְ. וְרֵאֵה וְהִבֵּן: אֵיךְ אֶפְשָׁר
זֹאת, שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִמָּסְרוּ עֵצְמוֹן לְסִמְךָ עַל
אִישׁ אֶחָד שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ. בְּיַדָּי אֵין מֶלֶךְ
בְּעוֹלָם כָּלָל:

הַיָּשִׁיב הַחֲכָם הַשְּׁלִיחַ הַנִּ"ל: הֲלֹא אֲנִי
הִבֵּאתִי לְךָ אֲנָּרַת מִהַמֶּלֶךְ. שֶׁאֵל אוֹתוֹ הַחֲכָם
הָרִאשׁוֹן הַנִּ"ל: הֲאִתָּה בְּעֵצְמוֹךְ קִבַּלְתָּ הָאֲנָּרַת
מִיַּד הַמֶּלֶךְ בְּעֵצְמוֹ מִמֶּשׁ. הַיָּשִׁיב לוֹ: לֹא, רַק
אִישׁ אֶחָד נָתַן בְּיָדִי הָאֲנָּרַת בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ. עָנָה
וְאָמַר: עֲתָה רֵאֵה בְּעֵינֶיךָ שְׂדֵבְרֵי כְּנִים, כִּי אֵין
מֶלֶךְ כָּלָל. וְחֹזֵר וְשֶׁאֵל אוֹתוֹ: תֹּאמַר לִי, הֲלֹא
אִתָּה מִן הָעִיר מְלוּכָה וּמְגִדָּל שֵׁם מִיָּמֶיךָ,

ספורי מחכם ותם מעשיות קה

הגידה לי: הראית מימך את המלך. השיב לו: לאו, (כי באמת בין הדבר, שלא כל אחד ואחד זוכה לראות את המלך, כי אין המלך מתראה, רק בעתים רחוקות מאד). ענה החכם הראשון ואמר: עתה ראה גם ראה שדברי ברורים ומבררים, שבודאי אין מלך כלל, כי הלא אפילו אתה לא ראית את המלך מעולם:

שוב שאל החכם השליח: אם כן, מי מנהיג המדינה. השיב החכם הראשון: זאת, אני אספר לך הברור, כי ממני תשאל, כי אני בקי בזה, כי הייתי משוטט במדינות והייתי במדינת איטליא. וכך המנהג, שיש שבועים שרי יועצים (שקורין "ראטהירין"), והם עולים ומנהיגים המדינה זמן מיחד, ועם זה השטרות חולקין עצמן כל בני המדינה בזה אחר זה. והתחילו דבריו לכנס באזני החכם השליח, עד שהסכימו וגזרו, שבודאי אין מלך בעולם כלל:

שוב ענה החכם הראשון: המתן עד הבקר, אברר לך עוד בברור אחר ברור שאין מלך

בְּעוֹלָם כָּלֵל. וַיִּשְׁכַּח הַחֲכָם הָרִאשׁוֹן בְּבִקְרָה
 (הַחֲכָם שֶׁהוּא חֲבֵרוֹ שֶׁל הַתָּם, אָנּוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ תָּמִיד בְּשֵׁם
 הַחֲכָם הָרִאשׁוֹן). וְהִקְיִץ אֶת חֲבֵרוֹ, הַחֲכָם הַשְּׁלִיחַ,
 וְאָמַר לוֹ: בּוֹא עִמִּי אֶל הַחוּץ וְאִרְאֶךָ הַדָּבָר
 בְּבִרְוֵר, אִיךָ הָעוֹלָם כֵּלּוּ בְּטָעוֹת, וּבְאַמֶּת אֵין
 מַלְךְ כָּלֵל, וּכְלָם בְּטָעוֹת גְּדוֹל. וְהִלְכוּ בְּשׂוֹק,
 וְרָאוּ אִישׁ חֵיל אֶחָד, וְתַפְסוּ אוֹתוֹ וְשָׁאֲלוּ
 אוֹתוֹ: לְמִי אַתָּה עוֹבֵד. הַשִּׁיב: אֶת הַמַּלְךְ.
 (שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: הֲרִאִיתָ אֶת הַמַּלְךְ מִיְמֶיךָ. לָאוּ.
 עָנָה וְאָמַר: רֵאֵה, הֵיִשׁ שְׂטוֹת כָּזֶה. שׁוּב הִלְכוּ
 אֶל אֲדוֹן אֶחָד מִן הַחֵיל וְנִכְנְסוּ עִמּוֹ בְּדַבָּרִים
 עַד שֶׁשָּׁאֲלוּהוּ: לְמִי אַתָּה עוֹבֵד. אֶת הַמַּלְךְ.
 הֲרִאִיתָ אֶת הַמַּלְךְ. לָאוּ. עָנָה וְאָמַר: עֵתָה רֵאֵה
 בְּעֵינֶיךָ, שֶׁהַדָּבָר מְבָרַר שְׂכָלֵם טוֹעִים, וְאֵין
 מַלְךְ כָּלֵל בְּעוֹלָם. וְנִסְכַּח בִּינֵיהֶם הַדָּבָר שֶׁאֵין
 מַלְךְ כָּלֵל:

עָנָה הַחֲכָם וְאָמַר עוֹד: בּוֹא וְנִסֶּע וְנִלְךְ
 בְּעוֹלָם, וְאִרְאֶךָ עוֹד אִיךָ כָּל הָעוֹלָם כֵּלּוּ
 בְּטָעוֹתִים גְּדוֹלִים. וְהָיוּ הוֹלְכִים וְנוֹסְעִים
 בְּעוֹלָם, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁבָּאוּ מְצָאוּ אֶת הָעוֹלָם
 בְּטָעוֹת, וּדְבַר הַמַּלְךְ הַנִּי"ל נַעֲשֶׂה אֶצְלָם

לְמַשָּׁל. וּבְכָל מָקוֹם שֶׁמַּצְאוּ הָעוֹלָם בְּטָעוֹת,
לְקַחוּ אֶת הַמֶּלֶךְ לְמַשָּׁל: כְּמוֹ שֶׁהָאָמֶת שֵׁשׁ
מֶלֶךְ, בֵּן הַדָּבָר הַזֶּה. וְהָיוּ הוֹלְכִים וְנוֹסְעִים, עַד
שֶׁכָּלָה מַה שֶׁבִּידָם, וְהִתְחִילוּ לְמַכֵּר סוֹם אֶחָד,
וְאַחַר כֵּן הַשְּׁנַי, עַד שֶׁמְכָרוּ כֻלָּם, עַד שֶׁהִכְרָחוּ
לִילֵךְ רַגְלִי. וְתָמִיד הָיוּ חוֹקְרִים הָעוֹלָם וּמַצְאוּ
שֶׁהָעוֹלָם בְּטָעוֹת. וְנַעֲשׂוּ עֲנִיִּים הוֹלְכֵי רַגְלִי,
וְנִסְתַּלֵּק חֲשִׁיבוֹתָם וְלֹא הָיוּ נַחֲשָׁבִים כֻּלָּל,
כִּי לֹא הָיוּ מְשֻׁנְיָחִים עֲלֵיהֶם כֻּלָּל, עַל אֲבִיוֹנִים
כְּמוֹתָם:

וְנִתְּנָה לְגַל הַדָּבָר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְסוֹבְבִים,
עַד שֶׁבָּאוּ אֶל הָעִיר שְׁדָר בַּה הַמִּינִיסְטִיר
הַנִּל, (שֶׁהוּא הַתָּם, חֲבָרוּ שֶׁל הַחֲכָם הַנִּל). וְשָׁם
בְּאוֹתָהּ הָעִיר הָיָה בַּעַל שֵׁם אֶמְתִּי, וְהָיָה
חָשׁוּב מְאֹד, כִּי עָשָׂה דְבָרִים נִפְלְאִים, וְאֶפִּילוּ
בֵּין הַשָּׂרִים הָיָה חָשׁוּב וּמְפָרָסָם. וְאֵלוּ
הַחֲכָמִים בָּאוּ לְאוֹתָהּ הָעִיר, וְהָלְכוּ וְסָבְבוּ
וּבָאוּ לְפָנָי בֵּית הַבַּעַל שֵׁם, וּרְאוּ שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים
שָׁם כְּמָה עֲגָלוֹת, אֲרַבְעִים וְחֲמִשִּׁים, עִם
חוֹלָיִם. וְסָבַר הַחֲכָם, שֶׁשָּׁם דָּר דְּאֶקְטִיר, וְהָיָה
רוֹצֵה לְכַנֵּס לְבֵיתוֹ, מִחֲמַת שָׁנָם הוּא הָיָה

דַּאֲקָטִיר גָּדוֹל, וְרָצָה לְכַנֵּס לַעֲשׂוֹת הַכְּרוֹת
 עִמּוֹ. וְשָׂאֵל: מִי דָר בְּכָאן. הַשִּׁיבוּ: בַּעַל שֵׁם.
 וַיִּמְלֵא פִּיּוֹ שְׁחֹק, וַיֹּאמֶר לְחֵבְרוֹ: זֶה הוּא שְׁקָר
 וְטָעוֹת גְּפִלָּא מְאֹד, וְזֶה הוּא שְׁטוֹת יוֹתֵר
 מִטָּעוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ. חֲבֵרִי, אֲסַפֵּר לְךָ הַשְׁקָר
 הַזֶּה, כִּמָּה וְכִמָּה הָעוֹלָם בְּטָעוֹת בְּשְׁקָר כְּזֶה:
בְּתוֹךְ כָּךְ הָיוּ רַעֲבִים, וּמְצֵאוֹ עֲדִין אֶצְלָם
 שֶׁלֹּשָׁה-אַרְבָּעָה גְּדוֹלִים, וְהָלְכוּ אֶל בֵּית
 הַתְּבַשִּׁיל, שְׁקוֹרִין 'גָּאָר-קַעֲד', וְשֵׁם מוֹצְאִים
 לֶאֱכֹל אֶפִּילוֹ בְּעַד שֶׁלֹּשָׁה-אַרְבָּעָה גְּדוֹלִים.
 וְצוּוּ לְהֵן לָהֶם מֵאֲכָל, וְנָתְנוּ לָהֶם. בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ
 אוֹכְלִים, הָיוּ מְסַפְּרִים וּמְתַלּוֹצְצִים מִהַשְׁקָר
 וְטָעוֹת שֶׁל דְּבַר הַבַּעַל שֵׁם. וְהַבַּעַל הַגָּאָר-
 קַעֲד שָׁמַע דְּבַרְיָהֶם וְחָרָה לוֹ מְאֹד, כִּי הַבַּעַל
 שֵׁם הָיָה חָשׁוֹב שֵׁם מְאֹד. וַיֹּאמֶר לָהֶם: אֲכֹלוּ
 לָכֶם מֶה שֵׁישׁ לְפָנֵיכֶם וּצְאוּ מִכָּאן. אַחֲרַי כָּךְ
 בָּא לְשֵׁם בֶּן הַבַּעַל שֵׁם, וְהֵם עֲדִין הָיוּ
 מְתַלּוֹצְצִים מִן הַבַּעַל שֵׁם בְּפָנָי בְּנוֹ. וְנָעַר בָּהֶם
 הַבַּעַל גָּאָר-קַעֲד עַל שֶׁהֵם מְתַלּוֹצְצִים מִן
 הַבַּעַל שֵׁם בְּפָנָי בְּנוֹ, עַד שֶׁהִכָּה אוֹתָם הִכָּה
 וּפְצוֹעַ וּדְחָפָם מִבֵּיתוֹ. וְחָרָה לָהֶם מְאֹד, וְרָצוּ

ספורי מַחְכֵּם וְתָם מַעֲשֵׂי־וֹת קט

לְבַקֵּשׁ מִשְׁפָּט עַל הַמַּכָּה אוֹתָם. וְנִתְיָשְׁבוּ לַיֵּלֶךְ:
אֶל הַבַּעַל הַבַּיִת שְׁלָהֶם, שֶׁהִנִּיחוּ שֵׁם
הַחֲבִילוֹת שְׁלָהֶם, לְהִתְיַעַץ עִמּוֹ אִיךְ לְהַשְׁיֵג
מִשְׁפָּט עַל הַנַּ"ל. וּבָאוּ וְסִפְרוּ לוֹ, שֶׁבַּעַל
הַנָּאֵר-קַעֲדָה הָכָה אוֹתָם מְאֹד. וְשָׂאֵל לָהֶם:
לָמָּה. וְסִפְרוּ לוֹ שֶׁדִּבְרוּ עַל הַבַּעַל שֵׁם. הַשֵּׁב
לָהֶם: בְּיָדָי אֵינִי יֹשֵׁר לְהַכּוֹת בְּנֵי אָדָם, אֲבָל
אַתֶּם לֹא עֲשִׂיתֶם נְכוֹנָה כָּלֵל שֶׁדִּבַּרְתֶּם עַל
הַבַּעַל שֵׁם, כִּי הַבַּעַל שֵׁם חָשׁוּב כִּאֲן מְאֹד.
וְרָאוּ שֶׁאֵין בּוֹ מִמֶּשׁ וְגַם הוּא בְּטָעוֹת:

וְהִלְכוּ מִמֶּנּוּ אֶל הַפְּקִיד. וְהַפְּקִיד הָיָה
עֹבֵר-עָלֶיךָ. וְסִפְרוּ לוֹ הַמַּעֲשֵׂה, שֶׁהִכּוּ אוֹתָם. שָׂאֵל:
עַל מָה. הַשֵּׁבוּ, שֶׁדִּבְרוּ עַל הַבַּעַל שֵׁם. וְהָכָה
אוֹתָם הַפְּקִיד הַכָּה וּפְצוּעַ וּדְחָפָם מִבַּיִתוֹ.
וְהִלְכוּ מִזֶּה לָזֶה, מִמוֹשֵׁל לְמוֹשֵׁל גְבוּהַ מִמֶּנּוּ,
עַד שֶׁבָּאוּ לְפָנָי הַמִּינִיסְטִיר הַנַּ"ל. וְשֵׁם לְפָנָי
בֵּית הַמִּינִיסְטִיר עֹמְדִים אֲנִישֵׁי חֵיל, דִּהְיִינוּ
יוֹאכִיז, וְהוֹדִיעוּ לְהַמִּינִיסְטִיר שֶׁאִישׁ אֶחָד
צָרִיךְ אֵלָיו, וְצָוָה שֶׁיִּכְנַס. וּבָא אוֹתוֹ הַחֲכָם
לְפָנָי הַמִּינִיסְטִיר. וְתִכַּף בְּבֹאוֹ הַכִּירוּ
הַמִּינִיסְטִיר, שֶׁזֶּהוּ הַחֲכָם חֲבִירוֹ כֵּנַ"ל. וְהַחֲכָם

לא הכירו, מחמת שהיה בגדלה כזו. ותכף התחיל המיניסטיר ודבר אליו: ראה תמימותי למה שהביא אותי, לגדלה כזו, ואל מה חכמתך הביאה אותך:

ענה החכם ואמר: מאחר שאתה הוא חברי התם, מזה נספר אחר כך; לעת עתה תן לי משפט על שהכנו אותי. שאלו: למה. השיבו: בשביל שדברתי על הבעל שם, שהוא שקר ומרמה גדולה:

ענה התם המיניסטיר ואמר: עדין אתה אוהו בחכמות שלך. ראה: אתה אמרת שאתה יכול לבוא על שלי בקל, ואני לא אוכל לבוא על שלך; ראה שאני כבד באתי על שלך כנ"ל, ואתה עדין לא באת על שלי, ואני רואה שזה קשה יותר שאתה תבוא על תמימות שלי. ואף על פי כן, מחמת שהיה מכיר בו מכבד בגדלתו, צוה לתת לו בגדים להלבישו ובקשו שיאכל עמו. בשעת אכילתם התחילו לדבר יחד. התחיל החכם להזכיר לו דעתו הנ"ל, שאין מלך כלל. גער

בו התם המיניסטיר: הלא אני בעצמי ראיתי את המלך. השיב לו החכם בשחוק: אתה יודע בעצמך שזה היה המלך, אתה מכיר אותו ואת אביו ואת זקנו שהיו מלכים, מאין אתה יודע שזה מלך, אנשים הגידו לך שזה מלך, ורמו אותך בשקר. וחרה להתם מאד מאד על דבר המלך, על שהוא כופר במלך:

בתוך כך בא אחד ואמר: העזאזל (דהינו הטיוויל [השד]) שלח אחריכם. וגזדעזע התם מאד מאד, ורץ וספר לאשתו בפחד גדול באשר שהנ"ל שלח אחריו. ויעצה לו אשתו לשלח עבור הבעל שם, ושלח אחריו. ובא הבעל שם ונתן לו קמיעות ושמירות, ואמר לו שעתה לא יפחד כלל, והיה לו אמונה גדולה בזה. והיו יושבים עוד החכם והתם הנ"ל, ושאל החכם אותו: על מה נפחדת כל כך. השיב לו: בשביל הנ"ל ששלח אחרינו. שחק ממנו: אתה מאמין שיש טיוויל. השיב לו: ואם כן, מי הוא זה ששלח אחרינו. ענה החכם ואמר: בודאי זהו אחי, שרצה שיתראה עמי, ושלח אחרי במרמה זו. שאל אותו התם: אם

כֵּן, אֵיךְ עָבַר עַל כָּל הַנְּוֹאֲרָטִישׁ. הַשִּׁיבֹו:
בְּוֹדָאֵי שְׁחַד אֹתָם, וְהֵם אֹמְרִים בְּמִרְמָה
וְשָׁקֵר, שְׁלֹא רָאוּ אוֹתוֹ כָּלָל:

בְּתוֹךְ כָּךְ חֹזֵר וּבָא אֶחָד וְאָמַר כִּנֵּ"ל,
שְׁהַטִּיבוּיִל שְׁלַח אַחֲרֵיהֶם. וְהֵתָם לֹא נִזְדַּעְזַע
עֲתָה וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוּם פֶּחַד, מִחֲמַת הַשְּׂמִירָה
שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם כִּנֵּ"ל. עָנָה וְאָמַר לְהַחֲכָם: עֲתָה
מָה אַתָּה אֹמֵר. אָמַר: אֹדִיעַ לְךָ, שְׁיֵשׁ לִי אֵח
שֶׁהוּא עִמִּי בְּכַעַס, וְעָשָׂה מִרְמָה זֹו כִּדִּי
לְהַפְחִיד אוֹתִי. וְעָמַד וְשָׂאֵל לְאוֹתוֹ שְׁבָא
בְּשִׁבְלָם: וּמָה הוּא דְמוֹתוֹ שֶׁל זֶה שֶׁשְּׁלַח
אַחֲרֵינוּ, אֵיזָה פָּנִים יֵשׁ לוֹ, וְאֵיזָה מִרְאָה יֵשׁ
לְשַׁעֲרוֹת שְׁלוֹ וְכוּ' וְכִיּוֹצֵא. הַשִּׁיב לוֹ: כָּךְ וְכָךְ.
עָנָה הַחֲכָם וְאָמַר: רְאֵה, זֶה הוּא מִרְאָה אָחִי
הַנִּ"ל. אָמַר לוֹ הֵתָם: הֵתִלְךָ עִמָּם. הַשִּׁיב: הֵן,
רַק שְׂתִתֵּן עִמִּי אֵיזָה אֲנָשִׁי חֵיל שְׂיֵהִיו 'זַלְאָנָא'
(שׁוֹמְרִים מִלוּוִים), כִּדִּי שְׁלֹא יַעֲעֲרוּ אוֹתִי. וְנָתַן לוֹ
'זַלְאָנָא':

וְהִלְכוּ הַשְּׁנַיִ חֲכָמִים הַנִּ"ל עִם אוֹתוֹ הָאִישׁ
שְׁבָא בְּשִׁבְלָם, וְחָזְרוּ הַחֵיל. וְשָׂאֵל אוֹתָם

התם המיניסטי: היכן הם החכמים הנ"ל. השיבו, אינם יודעים כלל איך נעלמו, והנ"ל (הינו הטייוויל) חטף אותם את החכמים האלו הנ"ל, והביא אותם אל רפּש וטיט, ושם הָיה יושב הטייוויל על כסא בתוך הרפּש, והשליכו את החכמים הנ"ל בתוך הרפּש. והרפּש הָיה עב ודבוק כּמו דבּק ממש, שקורין קליי, ולא היו יכולים לזוז עצמן כלל בתוך הרפּש. וצַעקו (אלו החכמים לאלו שהיו מיסרים אותם, דהינו הטייוויל ואנשיו): רשעים, על מה אתם מיסרים אותנו, וכי יש טייוויל בעולם. אתם רשעים מיסרים אותנו בחנם (כי אלו החכמים הנ"ל עדין לא האמינו שיש טייוויל, רק אמרו שאנשים רשעים מיסרים אותם בחנם). והיו מנחים אלו השני חכמים בתוך עבי הרפּש, והיו חוקרים: מה זאת, אין זאת רק שאנשים פוחזים שהיינו מתקוטטים עמָהם איזה פעם, ועתה הם מיסרים אותנו כל כך. והיו מתִּסְרִים שם בענויים גדולים כּמה שנים:

פַּעַם אחת עבר התם המיניסטי הנ"ל לפני בית הבעל שם, ונזכר בחברו החכם. ונכנס

אֶל הַבַּעַל שֵׁם, וְהָטָה עֵצְמוֹ אֵלָיו כְּדָרָךְ
הַשָּׂרִים. וְשָׂאל אוֹתוֹ אִם אַפְשָׁר שִׁירָאָה אוֹתוֹ
(הִינוּ אֶת הַחֲכָם הַנִּ"ל), וְאִם יוּכַל לְהוֹצִיאֹ מִשָּׁם.
וְאָמַר אֶל הַבַּעַל שֵׁם: הַאֲתָם זוֹכְרִים אֶת
הַחֲכָם שֶׁשָּׁלַח הַטִּיּוּוִיל וּנְשָׂאוֹ, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם
לֹא רָאִיתִיו. הַשִּׁיבוּ: הֵן. וּבִקַּשׁ מִמֶּנּוּ שִׁירָאָה
לוֹ מְקוֹמוֹ וַיּוֹצִיאֹ מִשָּׁם. וְאָמַר לוֹ הַבַּעַל שֵׁם:
בְּוֹדֵאִי אֲנִי יָכוֹל לְהִרְאוֹת לָךְ מְקוֹמוֹ וּלְהוֹצִיאֹ,
רַק שְׂלֵא יֵלְכוּ כִּי אִם אֲנִי וְאֲתָה. וְהִלְכוּ יַחַד.
וַעֲשָׂה הַבַּעַל שֵׁם מָה שִׁידַע וּבָאוּ לְשָׁם, וְרָאָה
שֶׁהֵם מִנְּחִים בְּעַבֵּי טֵיט וּרְפֶשׁ:

וּכְשֶׁרָאָה הַחֲכָם אֶת הַמִּינִיסְטִיר, צָעַק
אֵלָיו: אָחִי, רָאָה שֶׁהֵם מְכִים וּמְעַנִּים אוֹתִי כָּל
כָּךְ הַרְשָׁעִים הֶלְלוּ בְּחִנָּם. גָּעַר בּוֹ הַמִּינִיסְטִיר:
עַדִּין אַתָּה אוֹחִז בְּחֲכָמוֹת שֶׁלָּךְ וְאִין אַתָּה
מֵאַמִּין בְּשׁוֹם דָּבָר, וּלְדַבָּרִיךְ אֵלּוֹ הֵם אַנְּשִׁים.
עַתָּה רָאָה, הֲלֵא זֶה הוּא הַבַּעַל שֵׁם, שֶׁהֵיִיתָ
כּוֹפֵר בּוֹ, וְהוּא דִּיקָא יָכוֹל לְהוֹצִיאָכֶם (וְהוּא
יִרְאָה לָכֶם הָאֻמַּת). וּבִקַּשׁ הֵתֶם הַמִּינִיסְטִיר הַנִּ"ל
מִן הַבַּעַל שֵׁם, שִׁיוֹצִיאֵם וַיִּרְאָה לָהֶם שֶׁזָּהוּ
טִיּוּוִיל וְאִינָם אַנְּשִׁים. וַעֲשָׂה הַבַּעַל שֵׁם מָה

ספורי מחכמים ותם מעשיות קטו

שעשה, ונשארו עומדים על היבשה, ולא היה שם רפש כלל. ואלו המזיקים הנ"ל נעשו עפרא בעלמא. אז ראה החכם הנ"ל, והכרח בעל כרחו להודות על הכל, שיש מלך וכו':

על זה המעשה נאמרה התורה (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י"ט) המדברת מחכמות ותמימות, שעקר השלמות הוא רק תמימות ופשיטות, וענין עמלק שהיה חכם וכפר בעקר וכו', עין שם על פסוק (משלי כ"ד): "שבע יפל צדיק וקם" סופי תבות "עמל"ק". כי עקר כל הנפילות הם על ידי חכמות וכו', עין שם. גם אנג מזרע עמלק, אף על פי שראה מפלתו בשעה שבא שמואל אצל שאול להרגו, עדין לא היה מאמין, כמו שנאמר (שמואל א ט"ו): "וילך אנג מעדנות", ותרגם יונתן: "מפנקא", כי עדין לא האמין במפלתו, עד שראה בעיניו סוף מפלתו, אז: "ויאמר אכן סר מר המות", כי עד עתה לא האמין. (שים עיניך על המעשה הזה ותבין פלאי פלאות). ואם התפילה אינה פראוי, הוא מנעל בשלשה קצוות, והבין.

קטז ספורי מבְּעֶרְגִּיר וְעָנִי מַעֲשִׂיֹת

בַּמַּעֲשֵׂה י

בַּמַּבְּעֶרְגִּיר וְעָנִי

מַעֲשֵׂה. פַּעַם אַחַת הָיָה בְּעֶרְגִּיר (סוּחַר), וְהָיָה עֹשִׂיר מִפְּלֶג מְאֹד, וְהָיָה לוֹ סְחֻרוֹת רַבּוֹת מְאֹד וְכִיּוֹצֵא. וְהָיוּ הַיּוֹעֲקֵסִלְעֵן (שְׁטָרוֹת) וְהַבְּרִיב (מַכְתָּבִים) שָׁלוּ הוֹלְכִין עַל הָעוֹלָם, וְהָיָה לוֹ כָּל טוֹב. וְלִמְטָה מִמֶּנּוּ הָיָה דָר עָנִי אַחַד, שֶׁהָיָה עָנִי גָדוֹל מְאֹד, וְהָיָה לוֹ כָּל הַהֶפֶךְ מִן הַבְּעֶרְגִּיר הָעֹשִׂיר. וּשְׁנֵיהֶם הָיוּ חֲשׂוֹכֵי בָּנִים; לָזֶה לֹא הָיָה בָּנִים וְכֵן לָזֶה:

פַּעַם אַחַד חָלַם לְהַבְּעֶרְגִּיר, שֶׁבָּאוּ אַנְשִׁים וְעָשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת, וְהָיְנוּ 'פֶּאקִין' (אֲרִיזוֹת), וְשָׂאל אֹתָם: מָה אַתֶּם עוֹשִׂים. וְהִשִּׁיבוּ: לְשֵׂאת הַכֹּל אֶל הָעָנִי הַנִּ"ל. וְחָרָה לוֹ מְאֹד מְאֹד עַל שֶׁהֵם רוֹצִים לְשֵׂאת כָּל הוֹנּוֹ מִבֵּיתוֹ אֶל הָעָנִי. וְלִכְעַם עָלֵיהֶם אֵי אֶפְשָׁר, שֶׁהֵם אַנְשִׁים רַבִּים. וְהֵם עָשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת מִכָּל אֲשֶׁר הָיוּ לוֹ, מִכָּל סְחֻרוֹתָיו וְהוֹנּוּ וּרְכוּשׁוֹ,

ספורי מְעֵשִׂוֹת קיז

מְבַרְרָנִיר וְעַנִּי

וְנִשְׂאוּ הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכָל אֵל בֵּית הָעַנִּי הַנִּ"ל,
וְלֹא הַשְּׂאִירוּ כָּלוּם בְּבֵיתוֹ, כִּי אִם דַּפְנוֹת
הַבַּיִת רִיקִים. וְחָרָה לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהִקְיִץ וַיֵּרָא
וְהִנֵּה חֲלוּם. וְאָף שָׂרָאָה שֶׁהוּא חֲלוּם, וּבְרוּךְ
הַשֵּׁם הַכֹּל אֲצִלוֹ, אָף עַל פִּי כֵּן הָיָה לְבּוֹ נוֹקְפוֹ
מְאֹד, וְחָרָה לוֹ הַדָּבָר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר
הַחֲלוּם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְצֵאת מִדַּעְתּוֹ דְּבַר
הַחֲלוּם הַנִּ"ל. וְהָעַנִּי הַנִּ"ל עִם זּוּגְתּוֹ, הָיָה רַגִּיל
גַּם מִקְדָּם לְהִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם וְלִתֵּת לָהֶם מִסֵּת
יָדוֹ. וְעִבְשׁוּ, אַחֲרֵי הַחֲלוּם, נָתַן עֲלֵיהֶם הַשְּׁגָחָה
יֹתֵר מִקְדָּם; אֵךְ בְּכָל עֵת שֶׁהָיוּ בָּאִים לְבֵיתוֹ,
הָעַנִּי אוֹ אִשְׁתּוֹ, הָיוּ מִשְׁתַּנֵּים פְּנָיו, וְנִבְהַל
מִפְּנֵיהֶם מַחֲמַת הַחֲלוּם שֶׁזֶכֶר. וְהֵם, הָעַנִּי עִם
אִשְׁתּוֹ, הָיוּ רַגִּילִים לְפָרְקִים אֲצִלוֹ, וְהָיוּ אֲצִלוֹ
נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים:

פֶּעַם אֶחָד בָּאתָה אֲצִלוֹ אִשְׁתּוֹ הָעַנִּי הַנִּ"ל,
וְנָתַן לָהּ מַה שֶּׁנָּתַן. וְנִשְׁתַּנָּה צוּרְתּוֹ וְנִבְהַל
וְנִשְׁתּוֹמֵם מְאֹד. שָׂאֵלָה אוֹתוֹ הָעַנִּיָּה הַנִּ"ל:
אֲבִיךָ מְחִילָה מִכָּבוֹדְךָ: תִּגְדְּרוּ לִי מַה זֹאת,
שֶׁבְּכָל עֵת אֲשֶׁר אֲנִי בָּאִים אֲצִלְכֶם מִשְׁתַּנֵּים

קִיחַ סְפוּרֵי מִבְּעֵרְגֵיר וְעֵנִי מַעֲשֵׂיֹת

פְּנִיכֶם מְאֹד. סִפֵּר לָהּ כָּל אוֹתוֹ הָעֵנִי, שְׁחַלֵּם לוֹ כִּנ"ל, וּמְאוֹתוֹ הַיּוֹם לְבוֹ נוֹקְפוֹ מְאֹד וְכו' כִּנ"ל. הַשִּׁיבָה לוֹ: הָאֵם הָיָה הַחֲלוּם בְּאוֹתוֹ הַלְיָלָה פְּלוֹנִית שְׁאֲמָרָה לוֹ. הַשִּׁיב לָהּ: הֵן. וּמָה בָּוָה. הַשִּׁיבָה לוֹ: בְּאוֹתוֹ הַלְיָלָה חָלַם לִי גַם כֵּן שְׁאֲנִי עֲשִׂירָה גְדוֹלָה, וּבָאוּ אֲנָשִׁים לְתוֹךְ בֵּיתִי, וְעָשׂוּ פֶּאֶקִין פֶּאֶקִין, וּשְׂאֵלֹתַיִם: לְהִיכֵן אַתֶּם נוֹשְׂאִים. הַשִּׁיבוּ: אֵל אוֹתוֹ הָעֵנִי, הֵינּוּ לְהַבְּעֵרְגֵיר הַנ"ל, שְׁקָרְאוּהוּ עֲכָשׁוּ עֵנִי. עַל כֵּן, מָה אַתָּה מַשְׁנִיחַ עַל חֲלוּם, הֲלֹא אַף אֲנִי בְּחֲלוּמִי. וְהוּא נִבְהַל וְנִשְׁתַּוְּמֵם עֲכָשׁוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל שֶׁשָּׁמַע עוֹד אֶת חֲלוּמָהּ, שֶׁהִדְבָּר נִרְאָה, שִׁישְׂאוּ עֲשִׂירוֹתוֹ וּרְכוּשׁוֹ אֵצֶל הָעֵנִי, וְדַלּוֹת שֶׁל הָעֵנִי יִשְׂאוּ אֵצֶלוֹ, וְנִבְהַל מְאֹד מְאֹד:

וַיְהִי הַיּוֹם, וְנִסְעָה אִשְׁתְּ הַבְּעֵרְגֵיר עִם עֲגֻלוֹת צֶבַע לְטִיֵּל, וְלָקְחָה עִמָּה רֵעוּתִיהָ, וְלָקְחָה גַם אִשְׁתְּ הָעֵנִי עִמָּה, וְנִסְעוּ עַל הַטִּיּוֹל. וְהִנֵּה עֹבֵר אִישׁ חֵיֵל, אָדוֹן, שְׁקוֹרִין 'יַעֲדֵנִירָאֵל' (קִצִּין צִבָּא גְבוּהָ), עִם הַחֵיֵל שָׁלוֹ, וּפְנֵנוּ אֵל הַצַּד מִן הַדְּרָךְ בְּשִׁבְיָלוֹ. וְעֹבֵר הַחֵיֵל, וַיִּרְא שְׁנוֹסְעִים נָשִׁים. וְצוּהָ שִׁיוֹצִיאוּ אַחַת מִן הַנָּשִׁים שֶׁנִּסְעוּ לְטִיֵּל.

ספורי מבַּעְרָגִיר וְעֵנִי מַעֲשֵׂי־זוֹת קִיט

וְהִלְכוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת אִשְׁתְּ הָעֵנִי, וְחָטְפוּ אוֹתָהּ
בְּתוֹךְ הָעֲגָלָתַי צָב שֶׁל הַיְעַדְנִירָאֵל, וְנָסְעוּ עִמָּה.
וּבְיָדַי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיבָהּ, כִּי נָסַע לְהֵלֵךְ.
בְּפָרֵט אִישׁ חֵיל יְעַדְנִירָאֵל עִם חֵילוֹתָיו.
וּלְקַחְתָּהּ וְנָסַע עִמָּה לְמַדִּינָה שְׁלוֹ. וְהִיא הָיְתָה
יִרְאֵת שָׁמַיִם, וְלֹא רָצְתָה לְשָׁמַעַ לּוֹ כָּלֵל,
וְהָיְתָה בּוֹכָה מְאֹד. וְהָיוּ מִבְּקָשִׁים וּמִפְתִּים
אוֹתָהּ, וְהִיא הָיְתָה יִרְאֵת שָׁמַיִם בְּיֹתֵר. וְהֵם
שָׁבוּ לְבֵיתָם מִן הַטִּיּוֹל, וְהֵינָה נִלְקַחְתָּה הָעֵנִיָּה
הַנִּ"ל. וְהָיָה הָעֵנִי מִתְאַבֵּל וּבּוֹכָה וּמִתְמַרְמֵר
מְאֹד מְאֹד עַל אִשְׁתּוֹ תָּמִיד:

פַּעַם אֶחָד עָבַר הַבְּעַרְגִּיר אֶצֶל בֵּית הָעֵנִי.
שָׁמַע שֶׁהוּא בּוֹכָה וּמִתְמַרְמֵר מְאֹד מְאֹד. נִכְנָס
וּשְׁאַלֹּ: מָה אַתָּה מִתְמַרְמֵר וּבּוֹכָה כָּל כָּךְ.
הַשִּׁיבוּ: וְכִי לֹא אֶבְכֶּה, וּמָה נִשְׁאַר לִי. יֵשׁ
שְׁנַשְׁאָר לָהֶם הָעֲשִׁירוֹת אוֹ בָּנִים, אֲנִי אֵין לִי
כָּלוּם, וְגַם אִשְׁתִּי נִלְקַחְתָּה מִמֶּנִּי, וּמָה נִשְׁאַר לִי.
וְנִכְמַר לְבוֹ שֶׁל הַבְּעַרְגִּיר עַל הָעֵנִי הַנִּ"ל,
וְנִתְעוֹרְרוּ רַחֲמָיו עָלָיו מְאֹד מְאֹד מִגְּדֹל
הַמְּרִירוֹת שֶׁרָאָה בּוֹ. וְהִלֵּךְ וַעֲשָׂה דָבָר מְבֹהָל.
וּבְאַמַּת הָיָה שֹׁנְעוֹן. וְהִלֵּךְ וּשְׁאַל בְּאִיזָה מְדִינָה

גַּר הַיְעַדְנִירָאֵל הַנִּ"ל, וְהִלְךְ וְנָסַע לְשֵׁם. וְעָשָׂה
דָּבָר מְבֹהֵל מְאֹד וְהִלְךְ לְבֵית הַיְעַדְנִירָאֵל.
וְשָׁם עוֹמְדִים 'וּוּאֲכִין' (מִשְׁמֵרוֹת). וְהוּא מְגַדֵּל
הַבְּהֵלָה שְׁלוֹ מְאֹד מְאֹד, נִשְׁתַּוְּמֵם וְהִלְךְ
בְּבִהְלָה גְּדוּלָה וְלֹא הַשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל הַוּוּאֲכִין.
וְגַם הַוּוּאֲכִין נִבְהָלוּ וְנִשְׁתַּוְּמוּ מְאֹד, מִחַמַּת
שָׂרְאוּ פִתְאֻם בֶּן אָדָם אֶעְלָם מְבֹהֵל מְאֹד,
וְנִבְהָלוּ מְאֹד: אֵיפֹה בָּא זֶה לְכָאן. וּמִחַמַּת
הַבְּהֵלָה הַנִּיחִיחוּ כָּל הַוּוּאֲכִין, וְעָבַר עַל כָּל
הַוּוּאֲכִין עַד שֶׁנִּכְנַס לְבֵית הַיְעַדְנִירָאֵל, לְמָקוֹם
שֶׁהִיְתָה שׁוֹכֶבֶת שָׁם. וּבָא וְהִקְיָצָה וְאָמַר לָהּ:
בּוֹא. וּרְאֵתָה אֹתוֹ וְנִבְהָלָה. וְאָמַר לָהּ: תִּכְרַף
בּוֹא עִמִּי. וְהִלְכָה עִמוֹ. וְעָבְרוּ גַם עִתָּה עַל כָּל
הַוּוּאֲכִין עַד שֶׁיָּצְאוּ. וְאֵזִי תִכְרַף נִבְהָל וְנִזְכַּר מֵה
שֶׁעָשָׂה דָּבָר כֹּזֵה, וְהִבִּין שֶׁבּוֹדְאֵי תִכְרַף יְהִיָּה
נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל. וְכֵן הָוּה, שֶׁנַּעֲשָׂה שָׁם תִּכְרַף
רַעַשׁ גְּדוֹל אֶצֶל הַיְעַדְנִירָאֵל:

וְהִלְךְ וְהַטְּמִין עֶצְמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אַחַד שֶׁהָיָה
עִם מֵי גְּשָׁמִים עַד שֶׁיָּעָבַר הַרַעַשׁ, וְשָׁהָה שָׁם
עַמָּה ב' יָמִים בְּתוֹךְ הַבּוֹר. וּרְאֵתָה הָאִשָּׁה
הַנִּ"ל גְּדֹל הַמְּסִירָת נֶפֶשׁ שֶׁהָיָה לוֹ בְּשִׁבְלָה

וְהַצְרוֹת שְׁסוּבַל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבְּעָה בָּהּ, שְׁכָל
הַמִּזָּל שְׁיִש לָהּ. אַפְשָׁר יִש לָהּ אִיזָה מְזָל,
שְׁיִהְיֶה לָּהּ אִיזָה גִדְּלָה וְהַצְלָחָה, שְׁיִהְיֶה כָּל
הַצְלָחָה שְׁלָהּ לֹא נִמְנַע מֵאֵתוֹ; וְאִם יִרְצֶה לִקַח
לְעֲצֹמוֹ כָּל הַצְלָחָה וְגִדְּלָה שְׁלָהּ וְהִיא תִשְׁאָר
בְּמִקְדָּם, לֹא יִמְנַע מִמֶּנּוּ כֻּלָּל. וְאִיךְ מוֹצְאִים
שֵׁם עֵדוֹת. וְלִקַּח אֹתוֹ הַבּוֹר לְעֵדוֹת. אַחַר ב'
יָמִים יָצָא עִמָּה, מִשָּׁם וְהֵלֵךְ לְהֵלֵן. וְהָיָה הוֹלֵךְ
וּבֹא עִמָּה לְהֵלֵן לְהֵלֵן, וְהַבִּין שֵׁם בְּאוֹתוֹ
הַמְּקוֹם מְחַפְּשִׁים אַחֲרָיו. וְהֵלֵךְ עוֹד וְהַחֲבִיא
עֲצֹמוֹ עִמָּה בְּתוֹךְ מְקוּנָה. וְנִזְכְּרָה שׁוּב בְּגִדְּל
הַמִּסִּירוֹת נָפֶשׁ וְהַצָּרָה שְׁסוּבַל בְּשִׁבְלָה,
וְנִשְׁבְּעָה עוֹד הַפֶּעַם כַּנִּל, וְלִקְחָה אֶת הַמְּקוּנָה
לְעֵדוֹת. וְהָיוּ שָׁם גַּם כִּן בְּעֶרְךָ ב' יָמִים, וַיָּצֵאוּ
וְהֵלְכוּ לְהֵלֵן. וְכִן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁהַחֲבִיא
עֲצֹמוֹ עִמָּה בְּמְקוֹמוֹת אַחֲרִים כִּיֹּצֵא בְּאֵלוֹ,
דֶּהֱיֵנוּ בְּשִׁבְעָה מְקוֹמוֹת שָׁל מִיָּם וְהֵם: בּוֹר
וּמְקוּנָה כַּנִּל, וְאַנְגְּמִים, וּמַעֲיָן, וּנְחֻלִּים, וּנְהָרוֹת,
וְיָמִים. וּבְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם שֶׁהָיוּ נְחַבְּאִים שָׁם
נִזְכְּרָה בְּמִסִּירוֹת נָפֶשׁוֹ וְצָרְתוֹ בְּשִׁבְלָה,
וְנִשְׁבְּעָה לוֹ כַּנִּל, וְלִקְחָה אֹתוֹ הַמְּקוֹם לְעֵדוֹת

קִכַּב סְפּוּרֵי מִבְּעֶרְגֵּיר וְעֵנִי מַעֲשִׂיֹת

כַּנ"ל. וְהִלְכוּ וּבָאוּ, וְהָיוּ מִחִבְיָאִים עֵצְמָם בְּכֹל פְּעַם בְּמַחְבוּאוֹת הַנ"ל, עַד שֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם. כְּשֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם, וְהוּא הָיָה סוּחֵר גָּדוֹל וְהָיָה מִכִּיר הַדְּרָכִים עַל הַיָּם, וְחַתֵּךְ עֵצְמוֹ לָבוֹא לְמִדְיָנָתוֹ, עַד שֶׁעָבַר וּבָא לְבֵיתוֹ עִם אִשְׁתֵּי הָעֵנִי הַנ"ל וְהָשִׁיבָהּ לְהָעֵנִי. וְהָיָה שְׂמֵחָה גְדוֹלָה שָׁם:

וְהַבְּעֶרְגֵּיר הַנ"ל, בְּשִׁכְרַת שְׁעֵשֶׂה דְבַר כָּזֶה, וְגַם עָמַד בְּנִסְיוֹן עָמָה, נִפְקַד וְנוֹלֵד לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה בֶּן זָכָר. וְהָיָה גַם הִיא, אִשְׁתֵּי הָעֵנִי הַנ"ל, בְּשִׁכְרַת שְׁעֵמְדָה בְּנִסְיוֹן כָּזֶה עִם הַיְעַדְנִירָאֵל וְגַם עִמוֹ, זָכָתָה גַם כֵּן וַיְלֻדָה נִקְבָּה. וְהָיְתָה יִפְתַּת תַּאֲרֵךְ מְאֹד מְאֹד, שְׂלֵא הָיָה יָפִי שֶׁל מִיֵּן אָדָם כָּלֵל, כִּי בֵּין בְּנֵי אָדָם לֹא נִמְצְאָה יָפִי כָּזֶה, וְהָיוּ הָעוֹלָם אוֹמְרִים: הַלּוֹאֵי שְׂתֵת־גִּידֵל (כִּי חָדוּשׁ נִפְלָא כָּזֶה קָשָׁה שְׂתֵת־גִּידֵל), כִּי הָיָה יָפִיָּהּ וְתַפְאֲרָתָהּ מִפְּלֵג מְאֹד מְאֹד, שְׂלֵא נִרְאָה כְּזוֹאת בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְהָיוּ הָעוֹלָם בָּאִים וְנִכְנְסִים לְרְאוּתָהּ, וְהָיוּ מִשְׁתוֹמְמִים מְאֹד עַל גִּדְלָהּ יָפִיָּהּ הַמְּפִלֵּג מְאֹד מְאֹד, וְהָיוּ נוֹתְנִים לָהּ מִתְּנוּת מִתְּנוּת מִחֲמַת חֶבֶה, וְהָיוּ נוֹתְנִים מִתְּנוּת עַד

שֶׁנִּתְעַשֵּׂר הָעֵנִי. וְהַבְּעַרְנֵיר הַנִּ"ל, נִפְּל בְּדַעְתּוֹ
 שִׁישְׁתִּידֵךְ עִם הָעֵנִי הַנִּ"ל, מִגִּדְּל יִפְּיָה שְׁהָיָה
 חֲדוּשׁ כְּזֹה. וַיֹּאמֶר בְּלָבוֹ: אֶפְשָׁר עַל זֶה מִרְאָה
 הַחֲלוּם, שְׁנוּשְׂאֵין שְׁלוֹ לְהָעֵנִי וּמֵהָעֵנִי נוֹשְׂאֵין
 אֶצְלוֹ, דְּהֵינּוּ שִׁישְׁתִּידְכוּ יַחַד וַיִּתְעַרְבוּ יַחַד עַל
 יַדֵי הַשְּׂדוּךְ:

פַּעַם אַחַד בָּאתָה אִשְׁתְּ הָעֵנִי אֶצְלוֹ, וַאֲמַר
 לָהּ דַּעְתּוֹ, שְׁרַצוּנוֹ לְהַשְׁתִּידֵךְ עִמָּהּ, וַאֲפֹשָׁר
 בְּזֹה יִתְקַיָּם הַחֲלוּם כִּנִּ"ל. הַשִּׁיבָה לּוֹ: גַּם אֲנִי
 חֲשַׁבְתִּי זֹאת בְּדַעְתִּי, אֲךָ לֹא הָיָה לִי הָעֵזָה
 לְדַבֵּר מִזֶּה, שְׂאֲנִי אֶשְׁתִּידֵךְ עִמָּכֶם. אֲךָ אִם
 אַתֶּם רוֹצִים, בְּיָדָאִי אֲנִי מוּכָן וְלֹא אֶמְנַע מִכֶּם,
 כִּי כָּבֵר נִשְׁבַּעְתִּי, שְׁכָל טוֹבִי וְהִצְלַחְתִּי לֹא
 יִמְנַע מִכֶּם. וְהֵבֵן וְהִבֵּת הַנִּ"ל לְמַדּוֹ שְׁנִיָּהֶם
 בְּחֶדֶר אַחַד לְשׁוֹנוֹת וְכִיּוֹצֵא כְּדַרְכֶּם. וְהִבֵּת
 הַנִּ"ל הָיוּ הוֹלְכִים וּבָאִים לְרֵאוּתָהּ מִגִּדְּל
 הַחֲדוּשׁ כִּנִּ"ל, וְנָתְנוּ מִתְּנוּת עַד שֶׁנִּתְעַשֵּׂר
 הָעֵנִי. וְהָיוּ בָּאִים שָׂרִים לְרֵאוּתָהּ וְהוֹטְבָה
 בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד. וְהָיָה יִפְּיָה חֲדוּשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם,
 כִּי לֹא הָיָה יִפִּי שֶׁל אֲנוּשֵׁי כָּלֵל. וּמִגִּדְּל הַפְּלָגַת
 יִפְּיָה בָּא עַל דַּעַת הַשָּׂרִים לְהַשְׁתִּידֵךְ עִם הָעֵנִי

קַד סְפוּרֵי מִבְּעֶרְגֵּיר וְעֵנִי מַעֲשֵׂי־זוֹת

הַזֶּה, וְיִשָּׁר שְׁהֵיָה לוֹ בֵּין חָשֶׁק לְהִתְחַתֵּן עִמָּה.
אֲךְ אֵין נָאֵה לָּהֶם לְהִתְחַתֵּן עִם כָּזֶה, עַל כֵּן
הִכְרִחוּ לְרֵאוֹת לְהִשְׁתַּדֵּל לְגִידֵל אֶת הָאִישׁ
הַזֶּה, וְהִשְׁתַּדְּלוּ שִׁיעֵבֵד אֶצֶל הַקִּיסָר. וְנַעֲשֶׂה
מִתְחִלָּה 'פְּרֵאפִירֵטִישִׁיק' (קִצִּין צִבָּא נִמוּד), וְאַחֵר
כֶּךְ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כִּי הִשְׁתַּדְּלוּ לְהַגְבִּיחוּ
בְּמִהְרָה, עַד שֶׁהִלְךְ מִהֵר מִמַּעְלָה לְמַעְלָה, עַד
שֶׁנַּעֲשֶׂה יַעֲדֵנִירֵאל, וְהָיוּ חֲפָצִים הַשָּׂרִים
לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמּוֹ. אֲךְ הָיוּ רַבִּים קוֹפְצִים עַל זֶה,
כִּי כִּמָּה שָׂרִים בָּאוּ עַל זֶה וְעָסְקוּ בְּזֶה
לְהַגְבִּיחוֹ; וְגַם כִּי לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לוֹ לְהִתְחַתֵּן
מִחַמַּת הַבְּעֶרְגֵּיר, שֶׁכָּבֵר הָיוּ מְדַבְּרִים
לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמּוֹ:

וְהָעֵנִי הַזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה יַעֲדֵנִירֵאל הָיָה מִצְלִיחַ
יֹתֵר וְיֹתֵר, וְהָיָה שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ הַקִּיסָר
לְהַמְלִיחָמָה וְהַצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל פַּעַם, וְנִשְׂא
אוֹתוֹ עוֹד יֹתֵר לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהָיָה הוֹלֵךְ
וּמִצְלִיחַ מְאֹד. עַד אֲשֶׁר נִסְתַּלַּק שָׁם הַקִּיסָר,
וְנִתְיַעֲצוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ לְקִיסָר.
וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַשָּׂרִים וְהַסְּכִימוּ כֻלָּם שֶׁהוּא
יְהִיָה קִיסָר, וְנַעֲשֶׂה קִיסָר (הֵינּוּ הָעֵנִי הַזֶּה) נַעֲשֶׂה

ספורי מְעֵשִׂיּוֹת קכה

מְבַעְרָגִיר וְעֵנִי

קִיסָר). וְהָיָה לִוְחָם מְלַחָמוֹת וְהָיָה מְצַלִּיחַ מְאֹד.
וְכַבֵּשׁ מְדִינֹת, וְהָיָה לִוְחָם וּמְצַלִּיחַ וְכוֹבֵשׁ
וְהוֹלִיךְ, עַד שְׁשָׂאֵר הַמְּדִינֹת נְתִיעְצוּ לְמִסֵּר
תַּחַת יָדוֹ בְּרָצוֹן טוֹב, כִּי רָאוּ הַצְּלָחַתוֹ
הַגְּדוֹלָה, שְׁכָל הַיָּפִי שֶׁל הָעוֹלָם וְכָל הַמְּזוֹל שֶׁל
הָעוֹלָם אֶצְלוֹ עַל כֵּן נְתַקְבְּצוּ כָּל הַמְּלָכִים
וְהַסְּבִימוּ שֶׁהוּא יִהְיֶה קִיסָר עַל כָּל הָעוֹלָם,
וְנָתְנוּ לוֹ כְּתָב בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל זָהָב:

וְהַקִּיסָר הַזֶּה מֵאֵן עָתָה לְהַשְׁתַּדֵּךְ עִם
הַבְּעֵרְגִיר, כִּי אֵין נֶאֱחָה לְקִיסָר לְהַשְׁתַּדֵּךְ עִם
בְּעֵרְגִיר. וְאֲשֶׁתּוֹ הַקִּיסָרִית, הִיא לֹא זוֹה מִן
הַבְּעֵרְגִיר כָּלֵל. וַיֵּרָא הַקִּיסָר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ
לַעֲשׂוֹת שְׂדוּךְ אַחֵר נֶגֶד הַבְּעֵרְגִיר הַנִּלְל, בְּפֶרֶט
כִּי אֲשֶׁתּוֹ מַחְזִיקַת עִמּוֹ מְאֹד מְאֹד, עַל כֵּן חָשַׁב
מַחְשָׁבוֹת עַל הַבְּעֵרְגִיר הַנִּלְל, וּבְתַחֲלָה רָאָה
לְחַסְרוֹ. וְהַשְׁתַּדֵּל בְּתַחְבּוּלוֹת, כְּאֵלוֹ אֵין הַדָּבָר
מִמֶּנּוּ לְגָרֵם לוֹ הַפֶּסֶד. וְהַקִּיסָר בְּוַדָּאֵי יָכוֹל
לַעֲשׂוֹת כְּזֹאת. וְהָיוּ מִפְּסִידִים וּמַחְסָרִים אוֹתוֹ,
עַד שֶׁנִּתְדַלְּדַל וְנַעֲשָׂה עֵנִי גָמוּר. וְהִיא,
הַקִּיסָרִית, הִיָּתָה מַחְזִיקַת עִמּוֹ תָּמִיד:

קכו ספורי מבְּעַרְגֵּיר וְעֵנִי מַעֲשֵׂיֹת

אַחַר כָּךְ רָאָה הַקִּיסָר, שְׂכָל זְמַן שְׂוֵה הַבֵּן
קָיָם, הֵינּוּ בֶן הַבְּעַרְגֵּיר הַנִּלְא, אֵי אַפְשָׁר לּוֹ
לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף אַחַר, וְהַשְׁתַּדֵּל לְהַעֲבִיר אֶת
אוֹתוֹ הַבְּחוֹר שֶׁל הַבְּעַרְגֵּיר. וְחָשַׁב מִחֲשָׁבוֹת
לְהַעֲבִירוֹ, וּגְלַגַּל עָלָיו עֲלִילוֹת, וְהוֹשִׁיב עָלָיו
שׁוֹפְטִים, וְהַשׁוֹפְטִים הִבִּינוּ שְׂרָצוֹן הַקִּיסָר
לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם, וְשִׁפְטוֹ לְהַנִּיחוֹ בְּשֵׁק
וְלַהֲשִׁיכוֹ לַיָּם:

וְהַקִּיסָרִית הָיָה לְבָה דָּוָה מְאֹד עַל זֶה, אַךְ
גַּם הַקִּיסָרִית אֵי אַפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת כְּנֶגֶד
הַקִּיסָר. מָה עָשְׂתָה, הִלְכָה אֶל הַמִּמְנִים שֶׁהָיוּ
מִמְנִים לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם, וּבָאתָה אֶצְלָם וְנִפְלְתָה
לִפְנֵי רִגְלָם וְהִתְחַנַּנָה מֵהֶם מְאֹד שִׁיעֲשׂוּ
לְמַעַנָּה לְהַנִּיחוֹ, כִּי לָמָּה הוּא חַיֵּב מִיָּתָהּ.
וּבִקְשָׁה מֵהֶם מְאֹד, שִׂיקְחוּ שָׁבוּי אַחַר מְחַיֵּב
מִיָּתָהּ לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם, וַיַּנִּיחוּ אוֹתוֹ הַבְּחוֹר
הַנִּלְא. וּפָעַלָהּ בְּקִשְׁתָּהּ אֶצְלָם, וְנִשְׁבַּעוּ לָהּ
שִׁינִיחוּהוּ. וְכֵן עָשׂוּ, וּלְקָחוּ אִישׁ אַחַר
וְהַשְׁלִיכוּהוּ לַיָּם וְאוֹתוֹ הַנִּיחוּ. וְאַמְרוּ לוֹ: לָךְ,

ספורי מְעַשִׂיֹת קכז

מִבְּעֵרְגִיר וְעֵנִי

לָךְ. וְהִלֵּךְ לֹו. וְהִבְחֹור הִזָּה כְּבָר הָיָה בַר דַּעַת,
וְהִלֵּךְ לֹו:

וְקָרָם לָזָה הִלְכָה הַקְסָרִית הַנִּ"ל וְקָרָאָה
לְבִתָּהּ הַנִּ"ל וְאָמְרָה לָהּ: בְּתִי, תִדְעֵי שְׂזָה הַבֵּן
שֶׁל הַבְּעֵרְגִיר הוּא הַחֲתָן שֶׁלָּךְ. וְסִפְרָה לָהּ כָּל
אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁעָבַר עָלֶיהָ כַּנִּ"ל, וְאִיךְ
הַבְּעֵרְגִיר מָסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלִי (כַּנִּ"ל), וְהָיָה עִמִּי
בְּזֵי מְקוֹמוֹת הַנִּ"ל, וְנִשְׁבַּעְתִּי לוֹ בַּה', שֶׁכָּל
טוֹבִי לֹא יִמְנַע מִמֶּנּוּ, וְלִקְחֹתִי אוֹתָן הִזֵּי
מְקוֹמוֹת לְעֵדוֹת, שֶׁהֵם בּוֹר וּמְקוֹנָה וְכוּ' כַּנִּ"ל.
בְּכֵן עָתָה, הִנֵּה אֵת הַיָּא כָּל טוֹבֹתִי וּמְזֻלִי
וְהִצְלַחְתִּי, וּבְיָדַי אֵת שְׁלוֹ, וּבְנֹו הַנִּ"ל הוּא
הַחֲתָן שֶׁלָּךְ, וְאָבִיךָ מִחַמַּת נְסוֹתוֹ רוֹצֵה לְהַרְגוֹ
חָנָם, וּכְבָר הַשְׁתַּדְּלֹתִי לְהַצִּילוֹ וּפָעַלְתִּי
שִׁינִיחוּהוֹ כַּנִּ"ל. עַל כֵּן תִּדְעֵי שֶׁהוּא הַחֲתָן
שֶׁלָּךְ (הִינֹו בֶן הַבְּעֵרְגִיר הַנִּ"ל), וְאֵל תִּתְרַצֵּי עִם אַחֵר
בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְנִתְקַבְּלוּ דְבָרֵי אִמָּה בְּעֵינֶיהָ,
כִּי גַם הִיא הִיָּתָה יִרְאֵת שָׁמַיִם, וְהַשִּׁיבָה
שֶׁבְיָדַי תִּקְרֵים כָּךְ. וְהִלְכָה הַבֵּת זֹאת וְשִׁלְחָה
כֶּתֶב אֶל בֶּן הַבְּעֵרְגִיר הַנִּ"ל אֶל הַתְּפִיסָה,
שֶׁהִיא מִחֻזְקַת עֲצָמָה בּוֹ וְהוּא הַחֲתָן שֶׁלָּהּ.

קַכַּח סְפוּרֵי מִבְּעֶרְנֵיר וְעַנִּי מַעֲשֵׂיֹת

וְשָׁלַחָה לּוֹ כְּמוֹ חֲתִיכַת 'לְאָנֹד קְאָרְט' (מַפְדָּה),
וְצִיְרָה בּוֹ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַחֲבִיָּאָה אָמְרָה עִם
אָבִיו כַּנִּ"ל, שֶׁהֵם הִזוּ עֲדוּת, בּוֹר וּמְקוּוֹה וְכוּ',
כַּנִּ"ל, שֶׁצִּיְרָה בּוֹ כְּמוֹ בּוֹר וּמְקוּוֹה וְכוּ'.
וְהִזְהִירָה אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּשְׁמַר הַכְּתָב
הַזֶּה מְאֹד מְאֹד, וְחֲתָמָה עֲצָמָה לְמַטָּה. אַחֲרַי
כִּדְּ הָיָה כַּנִּ"ל, שֶׁשָּׁלַקְחוּ הַמְּמַנִּים אִישׁ אַחֲרַי
וְאוֹתוֹ הַנִּיחוּ, וְהִלֵּךְ לוֹ:

וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֵר, עַד שֶׁבָּא אֶל הַיָּם, וַיָּשָׁב
בְּסַפִּינָה וַעֲבַר בַּיָּם. וּבָא רוּחַ סְעָרָה גְּדוּלָּה
וְנָשָׂא הַסַּפִּינָה אֶל סֶפֶר (שֶׁפַת הַיָּם) אֶחָד שֶׁהָיָה
שֵׁם מְדַבֵּר, וּמְגִדֵּל הַסְּעָרָה, שֶׁקּוֹרֵין 'אוּמְפִיט'
נִשְׁבְּרָה הַסַּפִּינָה, אֶךְ הָאֲנָשִׁים שָׁבָה נִצּוּלוּ
וַיָּצְאוּ עַל הַיָּבֵשָׁה. וְשֵׁם הָיָה מְדַבֵּר, וַיֵּלְכוּ
לְנִפְשָׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַקֵּשׁ לוֹ אֶכֶל לְנִפְשׁוֹ,
כִּי בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם לֹא הָיוּ רְגִילִים הַסַּפִּינּוֹת
לְבוֹא לְשָׁם, כִּי הָיָה מְדַבֵּר, וְעַל כֵּן לֹא הָיוּ
מְצַפִּים שָׁם עַל אֵיזָה סַפִּינָה לָשׁוּב לְמְקוֹמָם.
וְהִלְכוּ שָׁם בְּמְדַבֵּר לְבַקֵּשׁ אֶכֶל, וְנִתְפָּזְרוּ הִנָּה
וְהִנָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְהִלֵּךְ הַבַּחֲוֹר הַנִּ"ל
בְּמְדַבֵּר, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ עַד שֶׁנִּתְרַחַק מִן

ספורי מְעַשִׂיּוֹת קכט

מִבְּעֵרְגִיר וְעֵנִי

הַסֵּפֶר, וְרָצָה לָשׁוּב וְלֹא יָכוֹל. וְכָל מֵה שְׁרָצָה
לָשׁוּב, נִתְרַחֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שְׁרָאָה שְׂאֵי
אֶפְשֶׁר לוֹ לָשׁוּב:

וַיֵּלֶךְ בְּאֲשֶׁר יֵלֶךְ, וְהֵלֶךְ שָׁם בַּמִּדְבָּר, וְהָיָה
בְּיָדוֹ קֶשֶׁת, שֶׁהָיָה מִצִּיל עֲצָמוֹ נֶגֶד הַחַיּוֹת
רְעוֹת שֶׁבַּמִּדְבָּר, וּמִצָּא שָׁם אֵיזָה דְבָרִים
לֶאֱכֹל, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מִן
הַמִּדְבָּר וּבָא אֶל מְקוֹם (יָשׁוּב), שֶׁהָיָה שָׁם מְקוֹם
פָּנוּי, וְהָיָה שָׁם מַיִם וְאֵילָנוֹת סְבִיב סְבִיב שֶׁל
פִּירוֹת, וְהָיָה אוֹכֵל מִן הַפִּירוֹת וְשָׁתָה מִן הַמַּיִם,
וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם מִסְפֵּר יָמֵי חַיָּו, כִּי
בְּלֹא זֶה קֶשֶׁת לוֹ לָשׁוּב אֶל הַיָּשׁוּב, וּמִי יוֹדֵעַ
אִם יִגִּיעַ עוֹד לְמְקוֹם כָּזֶה, אִם יִנִּיחַ הַמְּקוֹם הַזֶּה
וַיֵּלֶךְ לוֹ; עַל כֵּן הָיָה בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם וְלַחַיּוֹת
שָׁם יָמֵי חַיָּו, מֵאַחֵר שְׁטוּב לוֹ שָׁם, שֶׁהָיָה לוֹ
הַפִּירוֹת לֶאֱכֹל וְהַמַּיִם לְשָׁתוֹת. וְלִפְעָמִים הָיָה
יוֹצֵא וְרוֹבֵה בְּקִשְׁתּוֹ אֲרָנְכַת אוֹ צְבִי וְהָיָה לוֹ
בְּשֶׁר לֶאֱכֹל. גַּם הָיָה צָד לְעֲצָמוֹ דְּגָיִם, כִּי הָיָה
שָׁם דְּגָיִם טוֹבִים מְאֹד בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וַיִּיטֵב
בְּעֵינָיו לְבַלּוֹת שָׁם יָמֵי חַיָּו:

והקיסר הנ"ל, אחר שנעשה המשפט בן
הבערנר הנ"ל ועתה נפטר ממנו (פי הקיסר סבר
שכבר נתקיים בו המשפט באמת בן הבערנר הנ"ל ושוב
איננו בעולם), כעת יוכל להשתדך עם בתו הנ"ל.
והתחילו לדבר לה שדוכים עם מלך פלוגי
ועם מלך פלוגי וכיוצא, ועשה לה חצר כראוי
וישבה שם. ולקחה לעצמה בנות שרים להיות
לה לרעותיה וישבה שם, והיתה מנננת בכלי
שיר וכיוצא כדרכם. וכל מה שהיו מדברים
לה שדוכים, היתה משיבה שאין רצונה
בדברים, והיו לקבל השדוך, רק שיבוא
המשדך בעצמו. והיא היתה בקיאה מאד
בחכמת השיר, ועשתה באמנות מקום,
שיבוא המשדך על אותו המקום, ויעמד
כנגדה וידבר דברי שיר, היו שיר של חשק,
כדרך שמדבר החשוק לחשוקתו דברי חבה.
והיו באים מלכים להשתדך, ועלו על אותו
המקום והיו מדברים כל אחד ואחד שיר שלו.
ולקצתם שלחה תשובה על ידי רעותיה גם כן
בדרך שיר וחבה; ולקצת שנראו לה יותר,
השיבה בעצמה והרימה קולה בשיר והשיבה

ספורי מבַּעֲרֵי וְעֵי מַעֲשֵׂי־זוֹת קלא

לוֹ גַם בֵּן דְּבָרֵי חֶבְהָ; וְלִקְצַת שְׁנֵרָאוּ לָהּ עוֹד
יוֹתֵר, הִי־תָה מִרְאָה עֲצֻמָּה פָּנִים אֶל פָּנִים,
וְהִי־תָה מִרְאָה אֶת פָּנֶיהָ וְהִשִּׁיבָה לוֹ דְּבָרֵי שִׁיר
וְחֶבְהָ. וְלִכְלָם סִימָה בַסּוּף: אֲבָל לֹא עָבְרוּ
עָלֶיךָ הַמִּימוֹת. וְלֹא הָיָה מִי שְׁמַבִּין כְּוַנְתָּה.
וּכְשֶׁהִי־תָה מִרְאָה פָּנֶיהָ, הָיוּ נוֹפְלִים מִגְּדֹל
יָפֶיהָ, וְהָיוּ קָצַת נְשָׂאֲרִים חֲלָשׁוֹת, וְקָצַת
נְשִׁתְגָּעוּ מִחֲמַת חוֹלֵת אֲהַבָּה, מִגְּדֹל יָפֶיהָ
שֶׁהָיָה מִפְּלֶג מְאֹד מְאֹד. וְאִף עַל פִּי בֶן, אִף עַל
פִּי שְׁנִשְׁתְּגָּעוּ וְנִשְׂאָרוּ חֲלָשׁוֹת, עִם כָּל זֶה הָיוּ
בָּאִים מְלָכִים לְהַשְׁתִּידֵךְ עִמָּהּ, וְלִכְלָם הִשִּׁיבָה
כַּנִּ"ל:

וְהַבֵּן הַנִּ"ל (הֵינּוּ בֶן הַבְּעֲרֵי הַנִּ"ל) יָשָׁב שָׁם
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם הַנִּ"ל, וְעָשָׂה לְעֲצֻמוֹ שָׁם מְקוֹם
לְיָשָׁב בּוֹ וְהָיָה יוֹשֵׁב. שָׁם וְגַם הוּא הָיָה יָכוֹל
לְנַגֵּן וְיוֹדֵעַ חֲכָמַת הַשִּׁיר, וְהָיָה בּוֹחֵר לוֹ עֲצִים
שְׂרָאוּיִים לְעֲשׂוֹת מֵהֶם כְּלֵי שִׁיר וְעָשָׂה לְעֲצֻמוֹ
כְּלֵי שִׁיר, וּמִהַגִּידִין שָׁל חֲחִיּוֹת עָשָׂה לוֹ נִימִין,
שְׁקוֹרִין סְטְרִינִים (מִיתָרִים), וְהָיָה מְנַגֵּן וּמְשׁוֹרֵר
לְעֲצֻמוֹ. וְהָיָה לוֹקַח הַכֶּתֶב שֶׁהָיָה לוֹ, שֶׁשְׁלָחָה
לוֹ הַבַּת הַקִּיסָר הַנִּ"ל, וְהָיָה מְשׁוֹרֵר וּמְנַגֵּן,

קלב ספורי מבֿעֿרְגֿיר וְעַנִי מַעֲשִׂיּוֹת

וְנִזְכַּר כָּל הַמְאָרְעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ, וְאַיִךְ אָבִיו הָיָה
בְּעֵרְגִיר וְכוּ', וְעָתָה נִשְׁלַךְ לְכַאֵן. וְהִלֵּךְ וּלְקַח
הַכְּתָב הַנִּ"ל, וְעָשָׂה לוֹ סִימָן בְּאֵילָן אֶחָד,
וְעָשָׂה שָׁם מְקוֹם וְטָמֵן שָׁם הַכְּתָב הַנִּ"ל, וְיָשֵׁב
שָׁם אֵיזָה זְמַן:

פַּעַם אֶחָד הָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה וְשָׁבַר כָּל
הָאֵילָנוֹת שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים, שָׁם וְלֹא הָיָה יָכוֹל
לְהַכִּיר הָאֵילָן שֶׁטָּמֵן שָׁם הַכְּתָב, כִּי בְּעוֹד
שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים הָיָה לוֹ סִימָן לְהַכִּיר, וְעִבְשׁוּ
שְׁנֵפְלוּ, נִתְעָרַב הָאֵילָן בֵּין הָאֵילָנוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם
הַרְבֵּה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַכִּיר הָאֵילָן.
וְזֶה אֵי אַפְשָׁר, לְבַקֵּעַ כָּל הָאֵילָנוֹת לְחִפְשׁ
הַכְּתָב, כִּי הָיוּ רַבִּים מְאֹד, וְהָיָה בּוֹכָה
וּמְצַטְטֵר עַל זֶה מְאֹד מְאֹד. וְרָאָה שְׂאֵם יָשֵׁב
כְּאֵן, בְּוֹדָאֵי יִשְׁתַּנֵּעַ מִגְּדָל הַצְּעֵר, שֶׁהָיָה קָשָׁה
עָלָיו מְאֹד:

וְנִתְּיָשֵׁב שֶׁמִּכְרָח לֵילֵךְ לְחַלֵּץ וְיַעֲבֹר עָלָיו
מָה, כִּי בְּלֹא זֶה הוּא מְסַכֵּן מְאֹד מִגְּדָל הַצְּעֵר
כַּנִּ"ל. וּלְקַח לוֹ בְּשָׂר וּפְרוֹת בְּתוֹךְ שָׁקוֹ וְיִלְךְ
בְּאֶשֶׁר יֵלֵךְ. וְעָשָׂה לְעַצְמוֹ סִימָנִים בְּאוֹתוֹ

הַמָּקוּם שִׁיָּצַא מִשָּׁם, וְהָיָה הוֹלֵךְ עַד שָׁבָא אֶל
 יָשׁוּב. וְשָׂאֵל: אֵיזָה מְדִינָה הִיא זֹאת. הַשִּׁיבוּ
 לוֹ. וְשָׂאֵל אִם נִשְׁמַע כָּאֵן מְאוֹתוֹ הַקִּיֶּסֶר הַנִּלְל,
 הַשִּׁיבוּ לוֹ: הֵן. וְשָׂאֵל אִם נִשְׁמַע כָּאֵן מִבֵּיתוֹ
 הַיִּפֹּת תֹּאֲר. הַשִּׁיבוּ לוֹ: הֵן, אֲךְ שָׂאֵי אֲפָשָׁר
 לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה כְּנִל. וְנָתִיֵּשב בְּדַעֲתוֹ: מֵאַחֵר
 שָׂאֵי אֲפָשָׁר לוֹ לָבוֹא לָשֶׁם, וְהִלֵּךְ אֶל הַמֶּלֶךְ
 שָׁל אֹתוֹ הַמְּדִינָה וְסִפֵּר לוֹ כָּל לִבּוֹ, וְשָׂהוּא
 הַחֲתָן שְׁלָהּ, וּבִשְׁבִילוֹ אֵינָה רֹצֵחַ לְהִשְׁתַּדֵּךְ
 עִם אַחֵר; וּמֵאַחֵר שָׂאֵי אֲפָשָׁר לוֹ לָבוֹא לָשֶׁם,
 בְּכֵן הוּא מוֹסֵר לוֹ כָּל הַסִּמָּנִים שֶׁבְּיָדוֹ, וְהֵינּוּ
 הַשְּׂבָעָה מִימֹת הַנִּלְל, וְשָׂאֹתוֹ הַמֶּלֶךְ יֵלֵךְ לָשֶׁם
 וְיִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה, וְלוֹ יִתֵּן מָעוֹת בְּעַד זֶה. וְהַכִּיר
 הַמֶּלֶךְ שֶׁדִּבְרָיו כִּנֵּיִם, כִּי אֵי אֲפָשָׁר לְבִדּוֹת
 זֹאת מִן הַלֵּב, וְהוֹטֵב הַדְּבָר בְּעֵינָיו. אֲךְ
 נָתִיֵּשב, אִם יָבִיא אוֹתָהּ לְכָאֵן וְאוֹתוֹ הַבָּחוּר
 יִהְיֶה פֹה, אֵינן הַדְּבָר טוֹב לְפָנָיו, וְלְהִרְגוֹ קָשָׁה
 בְּעֵינָיו, כִּי מְדוּעַ יִהְיֶה עַל הַטּוֹבָה שֶׁעָשָׂה לוֹ.
 בְּכֵן נָתִיֵּשב לְשַׁלְּחוֹ לְמֵרְחוֹק מֵאַתִּים פְּרָסְאוֹת
 וְחָרָה הַדְּבָר מְאֹד בְּעֵינָי הַבֵּן הַנִּלְל עַל אֲשֶׁר
 הוּא מְשַׁלְּחוֹ בְּעַד טּוֹבָה כָּזוֹ שֶׁעָשָׂה לוֹ:

והֵלֵךְ שָׁם אֶל מֶלֶךְ אַחֵר גַּם כֵּן, וְסַפֵּר לוֹ גַּם כֵּן כַּנֶּ"ל וּמָסַר לוֹ כָּל הַסִּימָנִים, וְלֹהֲשֵׁנֵי הוֹסִיף סִימָן יוֹתֵר, וְצֹוּהָ עָלָיו וְזִרְזוּ שְׁיִסַּע תִּכְרָה, אֹוּלֵי יוֹכַל לְהִקְדִּים אֶת חֲבֵרוֹ; וְגַם אָפִילוּ אִם לֹא יִקְדִּימוּ, יֵשׁ לוֹ סִימָן יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ. וְהֵשִׁנִּי נְתִיבָא גַם כֵּן כַּנֶּ"ל כְּמוֹ הָרֵאשׁוֹן, וְשַׁלַּח גַּם כֵּן אֶת אוֹתוֹ הַבֵּן לְמִרְחוֹק מֵאֵתִים פְּרִסָּאוֹת. וְחָרָה לוֹ גַם כֵּן מָאֹד, וַיֵּלֶךְ אֶל הַשְּׁלִישִׁי, וְלֹהֲשֵׁנֵי מָסַר עוֹד סִימָנִים מִבְּהָקִים בְּיוֹתֵר. וַיֵּלֶךְ וַיִּסַּע תִּכְרָה הַמֶּלֶךְ הָרֵאשׁוֹן הַנֶּ"ל וּבָא לְשָׁם לְמִקוּם בַּת הַקִּיסָר הַנֶּ"ל, וַעֲשֵׂה לוֹ שִׁיר, וְנַעַץ בְּתוֹךְ הַשִּׁיר עַל פִּי הַחֲכָמָה זֹו כָּל אוֹתָן הַמִּקוּמוֹת, דְּהִינּוּ הַזֹּו עֵדִים הַנֶּ"ל. אַךְ עַל פִּי הַשִּׁיר נִזְדַּמֵּן לוֹ שְׁלֹא סְדָרָם כְּסִדֵּר אֶת הַמִּקוּמוֹת הַנֶּ"ל, כִּי כֵן הִגִּיעַ לוֹ עַל פִּי חֲכָמַת הַשִּׁיר. וּבָא לְשָׁם עַל הַמִּקוּם הַנֶּ"ל וְהִגִּיד הַשִּׁיר:

כְּשִׁמְעַ בַּת הַקִּיסָר הַמִּקוּמוֹת הַנֶּ"ל, נְפָלָא בְּעֵינֶיהָ, וְנִרְאָה לָהּ שְׁמִכְרָח שְׁזָהוּ בֶּן גִּילְהָ, רַק הָיָה קָשָׁה בְּעֵינֶיהָ עַל שְׁלֹא סְדָרָם כְּסִדֵּר. אַךְ אַף עַל פִּי כֵן חָשְׁבָה בְּדַעְתָּהּ, אֹוּלֵי מִחַמַּת

ספורי מבערְגִיר ועני מעשיות קלה

חכמת משקל השיר בא לו זה הסדר, ונסכם בלבה שזה הוא, וכתבה לו שהיא משדכת לו, ונעשה שמחה ורעש, שנמצא לה בן גילה, והכינו על החתונה. בתוך כך בא השני, והיה רץ גם בן לשם. ואמרו לו שכבר היא משדכת, ולא השגיח על זה, ואמר שאף על פי כן יש לו דבר שיגיד לה, שבודאי יפעל. ובא והגיד שירו, וסדר כל המקומות הנ"ל כסדר, וגם נתן עוד סימן יותר. ושאלה אותו: מאין יודע הראשון. ולהגיד האמת לא טוב לפניו, ואמר שאינו יודע. ונפלא בעיניה מאד ועמדה משתומם, כי גם הראשון ספר המקומות, ומאין יתודע לאדם סימנים הללו. אך אף על פי כן נראה בעיניה שזה השני הוא בן גילה, מאחר שראתה בו שספר כסדר וכו' כנ"ל. והראשון אפשר על פי חכמת השיר בא לו זאת שהזכיר אלו המקומות. אך נשארה עומדת:

והבחור הנ"ל, כששאלחו השני חרה לו גם כן והלך אל השלישי, וספר לו גם כן כנ"ל, ומסר לו עוד יותר סימנים מבהקים ביותר.

קלו ספורי מבערניר ועני מעשיות

וּלְפָנַי הַשְּׁלִישִׁי סֵפֶר כָּל לְבוֹ, בְּאֲשֶׁר שָׁהִיָּה לּוֹ
כְּתָב שָׁהִיָּה מְצִיר בּוֹ הַמְּקוֹמוֹת כַּנִּ"ל, בְּכֵן
יִצִיר לְעַצְמוֹ גַּם כֵּן עַל נִיר כָּל אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת
וַיָּבִיֵא אֵלֶיהָ. וְהַשְּׁלִישִׁי נְתִישָׁב גַּם כֵּן כַּנִּ"ל,
שְׂאִין טוֹב לְפָנָיו שְׂיָבִיא אוֹתָהּ לְכָאן וְזֶה
הַבְּחוּר יִהְיֶה כָּאן, וְשִׁלַּח גַּם כֵּן אֶת הַבְּחוּר
עוֹד לְמִרְחוֹק יוֹתֵר, מְאֵתִים פְּרָסָאוֹת. וְזֶה
הַמְּלָךְ הַשְּׁלִישִׁי רִין גַּם כֵּן לְשֵׁם (דְּהֵינּוּ לְקַח אֶת
הַיִּפֶת תֹּאֵר) וּבָא לְשֵׁם, וְהִגִּידוּ לוֹ, שְׂכַבְרֵי יֵשׁ כָּאן
בִּי הַנִּ"ל, וְהַשִּׁיב אֵף עַל פִּי כֵן, כִּי יֵשׁ לוֹ דְּבַר
שְׂבֻרָאֵי יַפְעֵל. וְהָעוֹלָם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים כָּלֵל
מִפְּנֵי מָה הִיא נְתִרְצָה לְאֵלוֹ יוֹתֵר מְאַחֲרִים.
וּבָא גַם הַשְּׁלִישִׁי וְהִגִּיד שִׁירוֹ בְּסִימָנִים
מִבְּהָקִים יוֹתֵר, וְהִרְאָה הַכְּתָב עִם צִיּוֹר
הַמְּקוֹמוֹת, וְנִבְהָלָה מְאֹד, אֵךְ לֹא יָכְלָה
לְעַשׂוֹת דְּבַר, מִחֲמַת שְׁנָם הָרֵאשׁוֹן נִרְאָה
שְׂזָהוּ, וְאַחַר כֵּךְ הַשְּׁנִי. עַל כֵּן אָמְרָה, שְׂלֹא
תִּאֲמִין, עַד שְׂיָבִיאוּ לָהּ כְּתָב יְדָה בְּעַצְמוֹ:
אַחַר כֵּךְ נְתִישָׁב בְּדַעְתּוֹ הַבְּחוּר הַנִּ"ל: עַד
מָתִי יִהְיוּ מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם לְהִלָּן יוֹתֵר.
עַל כֵּן יֵשׁב עַצְמוֹ, שְׂהוּא בְּעַצְמוֹ יִנִּיחַ עַצְמוֹ

ספורי מְעַשִׂיּוֹת קלוז מְבַעֲרָנִיר וְעֵנִי

לִילְךָ לְשֵׁם, אוֹלֵי יַפְעַל הוּא. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב, עַד שָׁבָא לְשֵׁם וְאָמַר, שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ דָּבָר וְכוּ', וּבָא וְהִגִּיד שִׁירוֹ, וְנָתַן עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר סִימָנִים מִבְּהַקִּים, וְהוֹכִיר אוֹתָהּ שֶׁלְמַד עִמָּהּ בְּחֶדֶר אֶחָד וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, וְסִפֵּר לָהּ הַכֹּל, שֶׁהוּא שָׁלַח הַמְּלָכִים הַנִּלְ, וְשִׁטְמָן הַכְּתָב בְּאֵילָן וְכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו; אֲבָל הִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה כָּלֵל עַל זֶה. (וּבְיִדְאֵי גַם הָרֵאשׁוֹנִים, הַמְּלָכִים הַנִּלְ, אָמְרוּ אֵיזָה טְעָמִים, עַל מָה שֶׁאֵין בְּיָדָם הַכְּתָב). וְלִהְיֵיר אוֹתוֹ בְּיִדְאֵי אֵי אֶפְשָׁר, כִּי כָּבַר עָבַר זְמַן רַב וְלֹא רָצְתָה לְהִשְׁגִּיחַ עוֹד עַל סִימָנִים כָּלֵל, עַד שֶׁיָּבִיאוּ לָהּ הַכְּתָב, כִּי גַם עַל הָרֵאשׁוֹן סָבְרָה שֶׁזֶהוּ בְּיִדְאֵי, וְכֵן עַל הַשְּׁנִי וְכוּ', עַל כֵּן לֹא רָצְתָה וְכוּ' כַּנִּלְ:

וְנִתְיָשֵׁב הַבְּחוֹר, שֶׁכָּאֵן אֵי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שֶׁהֵיזֵת כָּלֵל, וְנִתְיָשֵׁב לָשׁוּב וְלַחֲזוֹר לְמִקְוֹמוֹ, אֶל הַמְּדַבֵּר שֶׁהָיָה בּוֹ, וְשֵׁם יִבְלָה יָמֵי חַיָּיו. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב לְהִגִּיעַ לְמְדַבֵּר הַנִּלְ, וְהִגִּיעַ לְשֵׁם אֶל הַמְּדַבֵּר הַנִּלְ. בְּתוֹךְ כָּל הַנִּלְ עָבְרוּ בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ כַּמָּה שָׁנִים, וְנִסְכְּם יֵאָצֵל הַבְּחוֹר הַנִּלְ, שֶׁיָּשֵׁב שֵׁם בְּמְדַבֵּר וְיִבְלָה שֵׁם

קלח ספורי מבערניר ועני מעשיות

ימי חייו. כפי מה שערך בדעתו חיות האדם בעולם הזה, נחקר בדעתו, שטוב לבלות כאן מספר ימיו. וישב שם ואכל וכו' כנ"ל:

ועל הים היה רוצח. והרוצח שמע שנמצא יפת תאר כזו בעולם, וחשב לתפסה. אף שהוא לא היה צריך אותה, כי היה סרים, אף חשק לתפסה, כדי למכרה לאיזה מלך, ויקח בעדה הון רב. והתחיל להשתדל בזה. והרוצח הוא מפקר, והפקיר עצמו: אם יפעל יפעל, ואם לאו לאו, ומה יפסיד, כי הוא מפקר, בדרך הרוצח. והלך הרוצח וקנה סחורות רבות מאד מאד, רבוי מפלג מאד. גם עשה צפרים של זהב, והיו נעשים באמנות, שנדמה שהם חיים ממש (נאטירליך [טבעי]). גם עשה שבבים של זהב, והיו הצפרים עומדים על השבבים. וזה היה בעצמו נדמה לחדוש, שהצפרים עומדים על שבבים ואין השבבים נשברים, כי היו צפרים גדולים (על פן היה חדוש). גם עשה בתחבולות, שנדמה שהם מנגנים, ואחת היתה מכה ומקשקשת בלשונה, שקורין 'ניקנאקט', ואחת היתה

ספורי מבַּעֲרֵי וְעֵנִי מַעֲשֵׂי־זֹת קלט

מִצְלָצֶלֶת בְּפִיהָ, שְׁקוֹרִין 'גִּישׁוּוֹי־שֶׁשְׁשִׁיט',
וְאַחַת הָיְתָה מְזַמֶּרֶת. וְהַכֹּל הָיָה בְּתַחֲבוּלוֹת,
שֶׁהָיוּ בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִים שָׁם בְּתוֹךְ הַדָּר שֶׁהָיָה
עַל הַסְּפִינָה מֵאַחֲוֵי הַצִּפּוּרִים, וְעָשׂוּ כָּל הַנֶּ"ל
אוֹתָן הַבְּנֵי אָדָם, וְנִדְמָה שֶׁהַצִּפּוּרִים בְּעֶצְמָן
מִנְּגִינִים, כִּי הָיוּ עֹשִׂיִים עִם דְּרָאטִיז (חוּטִי בְּרוֹל)
בְּאִמְנוֹת, עַד שֶׁנִּדְמָה שֶׁהֵם בְּעֶצְמָן עוֹשִׂין כָּל
הַנֶּ"ל:

וְנִסֵּעַ הָרוֹצֵחַ עִם כָּל הַנֶּ"ל לְמַדִּינָה שֶׁהָיְתָה
שָׁם בֵּת הַקִּיסָר הַנֶּ"ל, וּבָא אֶל הָעִיר שֶׁהָיְתָה
שָׁם וְעָמַד עִם סְפִינָתוֹ בַּיָּם, וְשָׁלַח אֶת הָאֲנָקִירִשׁ
(עוֹגֵן) וְעַכְבָּהּ, שְׁקוֹרִין "גִּיאֲנָקִירִשׁ" (וְעַנְגָּה), וְדָמָה
עֶצְמוֹ לְסוֹחֵר גָּדוֹל. וְהָיוּ נִכְנָסִים וּבָאִים שָׁם
לְקַנּוֹת אֶצְלוֹ סְחוֹרוֹת רַבּוֹת יְקָרוֹת, וְעָמַד שָׁם
אֵיזָה זְמַן, רִבַּע שָׁנָה וְיֹתֵר, וְהָיוּ נוֹשְׂאִים מִמֶּנּוּ
סְחוֹרוֹת יְפוֹת שֶׁקָּנוּ אֶצְלוֹ. וְחָשְׁקָה גַם בֵּת
הַקִּיסָר לְקַנּוֹת סְחוֹרָה מִמֶּנּוּ, וְשָׁלַח אֵלָיו
שִׁישָׁא סְחוֹרָה אֶצְלָהּ. וְשָׁלַח לָהּ, שֶׁאֵינּוּ צָרִיךְ
לָזֶה, לְשֵׂאת סְחוֹרָה לְבֵית הַקּוֹנֶה, אִם עַל פִּי
שֶׁהִיא בֵּת הַקִּיסָר, וּמִי שֶׁצָּרִיךְ סְחוֹרָה יָבֹוא
אֶצְלוֹ, וְלְסוֹחֵר אֵין מִי שֶׁיִּכְרִיחַ אוֹתוֹ עַל זֶה:

וַיֵּשְׁבָה עֵצְמָה בֵּת הַקִּיסָר שְׁתֵּלֵךְ אָצְלוֹ.
וְדִרְכָּה הָיָה, כְּשֶׁהֲלֻכָה בְּשׂוּק הָיְתָה תּוֹלָה
מִכְסָה עַל פָּנֶיהָ, כִּדֵּי שְׁלֹא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ, כִּי
יֻכְלוּ בְּנֵי אָדָם לִפְלֹ וְכוּ', מִחַמַּת יָפְיָה כַּנָּ"ל,
עַל כֵּן הָיְתָה מִכְסָה פָּנֶיהָ כַּנָּ"ל. וְהֲלֻכָה בֵּת
הַקִּיסָר וְכִסְתָּה אֶת פָּנֶיהָ, וְלָקַחְתָּ גַם רַעוּתֶיהָ
עִמָּהּ, וְחִיל שְׁקוֹרִין 'וֹוֹאד' הֲלֵךְ אַחֲרֶיהָ.
וּבֵאתָה אֶל הַסּוּחָר הַנָּ"ל (הֵינּוּ הַרוּצָח שְׂנֵדָמָה
לְסוּחָר) וְקִנְיָתָה שָׁם סְחוּרוֹת אָצְלוֹ, וְהֲלֻכָה לָּהּ.
וְאָמַר לָּהּ הַסּוּחָר: אִם תָּבוֹא עוֹד הַפְּעַם,
אֲרֹאֶה לָּךְ עוֹד דְּבָרִים יָפִים מִזֶּה, שָׁהִם
נִפְלְאִים מְאֹד. וְשָׁבָה לְבֵיתָהּ. שׁוֹב פְּעַם
אַחֲרַת בָּאתָה וְקִנְיָתָה, וְהֲלֻכָה לָּהּ. וְעָמַד שָׁם
(הַרוּצָח הַזֶּה) אֵיזָה זְמַן. בְּתוֹךְ כֶּךָ נַעֲשִׂיית (הַבַּת
קִיסָר הַנָּ"ל) רְגִילָה אָצְלוֹ, נִכְנָסֶת וִיוֹצֵאת:

פֵּעַם אַחַת בָּאתָה אָצְלוֹ, וְהֲלֵךְ וּפָתַח לָּהּ
הַחֲדָר שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם הַצְּפָרִים שֶׁל זֶהָב
וְכוּ', וְרֹאֶתָה שֶׁהוּא חֵדוֹשׁ נִפְלֵא. וְרָצוּ גַם
הָאַחֲרִים, הֵינּוּ הַחִיל, לִכְנֵס, וְאָמַר: לָאוּ, לָאוּ;
זֶה אֵינִי מֵרֹאֶה לָשׂוּם אָדָם' רַק אֵלֶיךָ' שֵׁאת

ספורי מבְּעַרְגִּיר וְעִנִי מַעֲשֵׂי־זוֹת קמא

בֵּת הַקִּיסָר, אֲבָל לְאַחֲרִים אֵינִי רוֹצֶה כָּלֵל.
וְנִכְנְסָה הִיא בְּעַצְמָהּ. וְהִלֵּךְ גַּם הוּא אֶל הַחֹדֶר
וְנָעַל הַדְּלָת, וְעָשָׂה כַפְּשׁוּטוֹ, שְׁלָקַח שֶׁק
וְהִנִּיחָהּ בְּעַל כַּרְחֵהּ בְּתוֹךְ הַשֶּׁק, וּפָשַׁט מְמַנָּה
מִלְּבוּשֶׁיהָ וְהִלְבִּישָׁם אֶת מֵאֲטָרָאס (מלח) אֶחָד,
וּכְסָה פָּנָיו, וּדְחָפוֹ לַחוּץ, וְאָמַר לוֹ לֵךְ.
וְהַמֵּאֲטָרָאס הַזֶּה, הוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל מַה
נַעֲשֶׂה עִמּוֹ. וְתַכְּף שִׁינָא לַחוּץ וּפָנָיו מְכֻסָּה,
וְהַחֵיל לֹא יָדַעוּ, וְהַתְּחִילוּ לִילֵךְ עִמּוֹ מִיָּד,
כַּמְדָּמָה לָהֶם שׁוֹאֵת הִיא הַבֵּת הַקִּיסָר. וְהוּא
(הַיֵּנּוּ הַמֵּאֲטָרָאס) הוֹלֵךְ עִם הַחֵיל שֶׁהוֹלִיכּוּהוּ, וְלֹא
יָדַע הֵיכָן הוּא כָּלֵל. עַד שֶׁבָּא לְשֵׁם, לַחֹדֶר
שֶׁהִיָּתָה הַבֵּת קִיסָר יוֹשְׁבַת שָׁם, וְגִלוּ פָּנָיו
וְרָאוּ שֶׁהוּא מֵאֲטָרָאס. וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל (וְאֵת
הַמֵּאֲטָרָאס טָפְחוּ עַל פָּנָיו הֵיטֵב הֵיטֵב וְדֻחְפוּהוּ, כִּי הוּא אֵינּוּ
חָיִב, כִּי לֹא יָדַע כָּלֵל):

וְהַרוֹצֵחַ לָקַח אֶת הַבֵּת הַקִּיסָר, וַיֵּדַע
שֶׁבִּנְדָאִי יִרְדְּפוּ אַחֲרָיו. וְהִלֵּךְ מִן הַסְּפִינָה,
וְטָמֵן עֲצָמוֹ עִמָּהּ בְּבוֹר שֶׁהָיָה בּוֹ מִי גִשְׁמִים עַד
שִׁיעַבֵּר הָרַעַשׁ. וְאֵת הַמֵּאֲטָרָאסִין שֶׁל הַסְּפִינָה
צָוָה, שֶׁתַּכְּף וּמָיִד יַחֲתִכּוּ הָאֲנָקִירֵשׁ וַיַּבְרִחוּ

קמב ספורי מבערנר ועני מעשיות

מִיד, כִּי בְּיָדַי יִרְדְּפוּ אַחֲרֵיהֶם. וּבְיָדַי לֹא יִהְיוּ רוֹבִים אֶל הַסְּפִינָה מִחַמַּת הַבַּת קִיסָר, שֶׁהֵם סְבוּרִים שֶׁהִיא שָׁם בַּסְּפִינָה, רַק שִׁירְדְּפוּ אֶתְכֶם, וְעַל כֵּן תִּבְרָחוּ מִיד. וְאִם יִשְׁיִגוּ אֶתְכֶם יִשְׁיִגוּ, מַה בָּזָה; כְּדָרְךָ הַרוּצְחִים, שֶׁאֵינָם מִשְׁנִיחִין עַל עֲצָמָן כָּלֵל. וְכֵן הָיָה, שֶׁנֶּעֱשָׂה רַעַשׁ, וִירְדְּפוּ תִּכְרָף אַחֲרֵיהֶם, אֲךָ לֹא מִצְאוּהָ שָׁם:

וְהַרוּצְחֵי הַחֲבִיא עֲצָמוּ עִמָּה בְּבוּר שֶׁל מִי גְּשָׁמִים וְהָיוּ מִנְּחִים. שָׁם וְהָיָה מִפְּחִיד אוֹתָהּ שֶׁלֹּא תִצְעַק, שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ בְּנֵי אָדָם. וְהָיָה אוֹמֵר לָהּ: אֲנִי מְסֻרְתִּי נִפְשִׁי בְּשִׁבְלֶךָ כִּדִּי לְתַפְסֹד, וְאִם אֶפְסִיד אוֹתְךָ, אֵין חַיִּי נְחֻשְׁבִּים אֶצְלִי כְּלוּם; מֵאַחַר שֶׁכָּבַר אֶת בְּיָדִי, אִם אֶחְזֹר וְאֶפְסִיד אוֹתְךָ וְתִמְנְעֵי מִמֶּנִּי, אֵין חַיִּי נְחֻשְׁבִּים אֶצְלִי מְאוּמָה כָּלֵל; עַל כֵּן תִּכְרָף שֶׁתִּתְּנֵי צְעָקָה אַחֲנֶךָ אוֹתְךָ מִיד, וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה, כִּי אֵינִי שׂוּהָ בְּעֵינַי כְּלוּם. וְתִירָא לְנַפְשָׁה מִפְּנֵיו (הָיְנוּ הַבַּת קִיסָר הָיְתָה יִרְאָה לְצַעַק מִפְּנֵי אֵימַת הַרוּצְחֵי):

ספורי מבערנר ועני מעשיות קמג

אַחַר כֵּן יָצָא מִשָּׁם עִמָּה וְהוֹלִיךְ אוֹתָהּ
בְּעִיר. וְהָיוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, וּבָאוּ לְמָקוֹם
אַחֵר, וְהִבִּין שָׁגַם שָׁם מִחֲפָשִׁים. וְהִחֲבִיא עֲצָמוֹ
עִמָּה עוֹד בְּמִקְוֵה. וְכֵן יָצָא מִשָּׁם, וְהִלְךְ
וְהִחֲבִיא עִמָּה עוֹד בְּמָקוֹם אַחֵר, עַד שֶׁהָיָה
מִחֲבִיא עֲצָמוֹ עִמָּה בְּכָל הַזֵּי מְקוֹמוֹת שֶׁהִחֲבִיא
הַבְּעֵרְנֵיר עִם אִמָּהּ, כַּנִּל, שֶׁהֵם הַזֵּי עֲדִים
הַנִּל, (הֵינּוּ ז' מִיָּנֵי מַיִם, שֶׁהֵם בּוֹר וּמִקְוֵה וּמַעְיָן וְכוּ' כַּנִּל),
עַד אֲשֶׁר בָּא אֶל הַיָּם. וְחִפֵּשׂ שָׁם לְמִצָּא עַל כָּל
פָּנִים סְפִינָה קִטְנָה שֶׁל צִיִּדֵי דָגִים כִּדֵי לְעֵבֵר
עִמָּה. וּמִצָּא סְפִינָה, וְלָקַח אֶת בֵּית הַקִּיסָר.
וְהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס כַּנִּל,
אֲךְ הָיָה רוֹצֵה לְמַכְרָה לְאִיזָה מִלֶּךְ. וְהָיָה
מִתְיָרָא פֶּן יִתְפָּסוּ אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ, וְהִלְךְ וְהִלְבִּישׁ
אוֹתָהּ בְּבִגְדֵי מַאֲטָרָאס וְנִדְמִית לְזָכָר, וְעָבַר
עִמּוֹ בָּיִם. (מִכָּאן וְלִהְלָאָה נִדְבָר עַל הַבֵּית קִיסָר
בְּלִשׁוֹן זָכָר, כִּי בְּלִשׁוֹן זֶה סִפֵּר רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ
לְבָרְכָהּ, מִחֲמַת שֶׁהָרוּצָה הִלְבִּישׁ אוֹתָהּ כִּמוֹ
זָכָר):

וּבֹא רוּחַ סְעָרָה וְנָשָׂא הַסְּפִינָה אֶל הַסְּפָר, וְשָׁבַר אֶת הַסְּפִינָה. וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הַסְּפָר, שֶׁהָיָה מִדְּבַר הַנִּ"ל, שֶׁהָיָה שֵׁם הַבְּחֹר הַנִּ"ל. בְּבוֹאֵם לְשָׁם, וְהַנְּזֹלִין הָיָה בְּקִי בַדְרָכִים בְּדָרְכָם, וַיֵּדַע שֶׁכָּאֵן הוּא מְקוּם מִדְּבַר, שֶׁאֵין מְנִיעִים הַסְּפִינּוֹת לְכָאֵן, עַל כֵּן לֹא הָיָה מִתְּיָרָא כָּאֵן מְשׁוּם אָדָם. וְהַנִּיחָה וְהִלְכוּ (הֵינּוּ הַרוֹצִים וּבֵית הַקִּיָּסָר) זֶה לְכָאֵן וְזֶה לְכָאֵן לְבִקְשׁ לְהֵם אֶכֶל, וְנִתְרַחַק מִן הַנְּזֹלִין. וְהַנְּזֹלִין הִלֵּךְ בְּדָרְכוֹ, וְרָאָה וְהִנֵּה אֵינָה אֵצְלוֹ. וְהִתְחִיל לְצַעֵק אֵלֶיהָ, וְהִיא יֹשְׁבָה עֲצָמָה וְלֹא הִשִּׁיבָה לוֹ, (כִּי אָמְרָה): מֵאַחַר שֶׁסּוֹפִי יִהְיֶה שְׂיִמְכֹר אוֹתִי, לָמָּה לִּי לְהִשִּׁיב לוֹ; וְאִם יִחֹזַר וַיְנִיעַ אֵצְלִי, אֲשִׁיב לוֹ שְׁלֹא שָׁמַעְתִּי. בְּפָרְט כִּי אֵין רְצוֹנּוֹ לְהִרְגִנִי, כִּי הוּא צָרִיד לְמִכֹּר אוֹתִי. וְלֹא הִשִּׁיבָה אוֹתוֹ, וְהִלְכָה לְהֵלֵךְ:

וְהוּא, הַנְּזֹלִין, מְחַפֵּשׂ אָנָּה וְאָנָּה וְלֹא מְצָאָהּ, וְהִלֵּךְ לְהֵלֵךְ וְלֹא מְצָאָהּ. וּמִן הַסֶּתֶם אֶכְלוּהוּ חַיּוֹת רָעוֹת. וְהִיא הִלְכָה לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ וְהִיטָה מוּצָאת לָהּ אֵיזָה אֶכֶל. וְהִלְכָה עַד שֶׁהִנִּיעָה אֶל

ספורי מְבֵרְגִיר וְעֵנִי מְעֵשִׂיּוֹת קִמָּה

הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם הַבַּחֲוֹר הַנִּלְוֵל. וְכָבֵר
נִתְגַּדֵּלָהּ בִּשְׁעָרוֹת, וְגַם הָיְתָה לְבוֹשׁ כָּמוֹ זָכֵר
בְּבִגְדֵי מְאָטְרָאס כִּנְל, וְלֹא הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה.
וְתִכַּף בְּבוֹאָהּ בָּא לֹא שֶׁמָּחָה, שָׁבָא עוֹד אָדָם.
וְשָׂאל אוֹתוֹ: מֵאִין בָּאת לְכָאן, הַשְׂיָבָה: הֵייתִי
עִם אֵיזָה סוֹחֵר בַּיָּם וְכוּ'. שְׂאֵלָה אוֹתוֹ: מֵאִין
בָּאת אַתָּה לְכָאן. הַשְׂיָב לָהּ: גַּם כֵּן עַל יָדֵי
אֵיזָה סוֹחֵר וְכוּ'. וַיָּשָׁבוּ שָׁם שְׁנֵיהֶם (אִין הַלְשׁוֹן
מִדְּקָדְקָה, כִּי פַעַם הִיא נִקְרָאת בְּלְשׁוֹן זָכֵר וּפַעַם בְּלְשׁוֹן נְקִבָּה):

וְאַחֲרַי שְׁנִלְקָחָה בֵּת הַקִּיסָר מִן הַקִּיסָר כִּנְל,
הָיְתָה הַקִּיסָרִית מְקוֹנֵנֶת וּמִכָּה רַאשָׁה בְּכֶתֶל
עַל אַבֵּידָת בֶּתָּה, וְהָיְתָה מְצַעֶרֶת בְּדַבְּרִים
מְאֹד אֶת הַקִּיסָר, שָׁעַל יָדֵי גֵסוּתוֹ אֶבֶד אֶת
הַבַּחֲוֹר הַנִּלְוֵל, וְעִתָּה אֶבֶד בֶּתָּם. (וְאַמְרָה): הֲלֹא
הִיא הָיְתָה כָּל הַמָּזֵל וְהַעֲלָחָה שְׁלָנוּ, וְאַבֵּידָנוּ
אוֹתָהּ וְמָה יֵשׁ לִי עוֹד הַיּוֹם. וְהָיְתָה מְצַעֶרֶת
אוֹתוֹ מְאֹד. וּבִוְדָאֵי גַם אֵלָיו בְּעַצְמוֹ הָיָה צָר
מְאֹד עַל אַבֵּידָת בֶּתוֹ, וְעוֹד הָיְתָה הַקִּיסָרִית
מְצַעֶרֶת וּמְכַעֶסֶת אוֹתוֹ מְאֹד, וְנַעֲשׂוּ קִטְטוֹת
וְכַעֲסִים בֵּינֵיהֶם, וְהָיְתָה מִדְּבַרְתָּ לֹא דְבַרְתָּ
רְעִים, עַד שֶׁהִכְעִיסָה אוֹתוֹ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר

אמר לשלחה. והושיב דינים, ופסקו לשלחה,
ושלחה, שקורין 'פאר שיקט' (גירוש). אחר כך
היה הקיסר שולח למלחמה ולא היה מצליח,
והיה תולה הדבר באיזה יעדניראל, שבשביל
שעשית כך, על ידי זה אבדת המלחמה.
ושלח אותו. אחר כך שלח עוד למלחמה ולא
הצליח, ושלח עוד יעדניראלין (פאר שיקט). וכן
שלח כמה יעדניראלין. וראו בני המדינה,
שעושה דברים זרים: בתחלה שלח הקיסרית,
אחר כך יעדניראלין. וישבו עצמן: אפשר
להפך, לשלח אחר הקיסרית, ואותו ישלחו,
והקיסרית תנהג המדינה. וכן עשו. ושלחו את
הקיסר, והשיבו את הקיסרית, והיא נהגה
המדינה:

והקיסרית שלחה תכף להחזיר את
הבערנר עם אשתו הבערנרין, והכניסה
אותו בפלטיין (ארמון) שלה. והקיסר פשהיה
נשלח, עמד ובקש מהמוליכים אותו
שיניחוהו, כי אף על פי כן הייתי קיסר
שלכם, ובודאי עשיתי לכם טובות. עתה
חנוני נא בזאת והניחו אותי לילה, כי בודאי

לֹא אָשׁוּב אֶל הַמְּדִינָה עוֹד וְאִין לָכֶם לְהִתְיַרֵּא;
הִנִּיחוּ לִי וְאַלְךָ, וְאַהֲיָה עַל כָּל פָּנִים חֲפָשִׁי יָמֵי
חַיֵּי שְׂיִישׁ לִי לְחַיּוֹת. וְהִנִּיחוּ אוֹתוֹ, וְהָיָה הוֹלֵךְ
וְהוֹלֵךְ. בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים, וְהָיָה
הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ הַקִּיסָר, וּבָא עַל הַיָּם. וְנָשָׂא גַם כֵּן
הָרוּחַ אֶת הַסְּפִינָה, וּבָא גַם כֵּן אֶל הַמְּדָבָר
הַנִּ"ל, עַד שָׁבָא אֶל הַמָּקוֹם שְׂיִוְשָׁבִים שָׁם אֱלוֹ
הַשָּׁנִים הַנִּ"ל (הֵינּוּ הַבְּחוּר בֶּן הַפְּעֵרָגִיר וּבְתוֹ הַיִּפְתַּת תַּאֲר,
שְׁלֹבוּשָׁה בְּבִגְדֵי זָכָר כַּנִּ"ל), וְלֹא הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי
כָּבֵר נִתְגַּדֵּל הַקִּיסָר בְּשַׁעֲרוֹת וּכְבָר עָבְרוּ כַּמָּה
שָׁנִים. וְכֵן הֵם גַּם כֵּן כָּבֵר נִתְגַּדְּלוּ בְּשַׁעֲרוֹת
כַּנִּ"ל. וְשָׂאוּ אוֹתוֹ: מֵאִין בָּאתָ לְכָאן. וְהִשִּׁיב
לָהֶם: עַל יְדֵי סוּחַר וְכוּ'. וְכֵן הֵם הִשִּׁיבוּ לוֹ וְכוּ'.
וַיָּשָׁבוּ שָׁם אֱלוֹ הַנִּ"ל יַחַד, וְהָיוּ אוֹכְלִים
וְשׁוֹתִים כַּנִּ"ל, וְהָיוּ מְנַגְּנִים בְּכָלֵי שִׁיר, כִּי כָּלָם
הָיוּ יְכוּלִים לְנַגֵּן, כִּי זֶה קִיסָר, וְכֵן הֵם יָכְלוּ גַם
כֵּן לְנַגֵּן כַּנִּ"ל:

וְהוּא הַבְּחוּר הַנִּ"ל, הָיָה הַבְּרִיָּה' (זרִיז וּמוֹצֵלַח)
בִּינֵיהֶם, כִּי כָּבֵר הָיָה שָׁם מְכָבֵר, וְהָיָה מְבִיא
לָהֶם בָּשָׂר וְאָכְלוּ, וְהָיוּ שׁוֹרְפִים שָׁם עֵצִים
שֶׁהָיוּ יְקָרִים מִן זֶהָב בִּישׁוּב. וְהָיָה אוֹתוֹ הַבְּחוּר

קמח ספורי מבערנר ועני מעשיות

הנ"ל מוכיח להם (לשון הוכחה וברור דברים) שכאן טוב לבלות ימי חייהם; כפי הטוב שיש לבני אדם בעולם בישוב, טוב לפנייהם לישב כאן לבלות כאן ימי חייהם. שאלו אותו: מה טוב היה לך, שאתה אומר שכאן טוב יותר לפניך. השיב להם וספר לפנייהם מה שעבר עליו, שהיה בן בערנר וכו', עד שבא לכאן, ומה היה לו בזה שהוא בן בערנר, שהיה לו כל טוב; גם כאן יש לו כל טוב. והוכיח להם, שטוב לבלות כאן ימי חייהם:

שאלו הקיסר הזה הנ"ל: השמעת מאותו הקיסר. השיב לו ששמע. שאל אותו על היפת תאר אם שמע ממנה. השיב לו גם כן: הן. והתחיל הבחור להתרגז ואמר: זה הרוצח. (הינו אותו הקיסר הנ"ל שדברו ממנו, כי הוא לא ידע שזה שמדבר עמו הוא הוא הקיסר בעצמו. והיה הבחור אומר בכעס כחורק בשניו עליו, ואמר בכעס: זה הרוצח). ושאלו (הינו זה הקיסר, שנדמה לאיש אחר, שאל להבחור): מפני מה הוא רוצח. השיב לו: בשביל אכזריות שלו וגסותו באתי לכאן. שאלו: ואיך:

ספורי מְעַשִׂיּוֹת קמט

מְבַעֲרָנִיר וְעָנִי

וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ הַבְּחֹר, שְׁבָכָאן אֵין לוֹ מְמִי
לְהַתִּירָא, וְהַגִּיד לוֹ וְסִפֵּר לוֹ כָּל אוֹתוֹ הַמְּאָרֶע
שְׁעָבֵר עָלָיו. (נִרְאִין הַדְּבָרִים שְׁבִתְחִלָּה לֹא סִפֵּר לוֹ גּוֹף
הַמְּעַשֶׂה, רַק שְׁהִיָּה בֵּין בְּעֵרְנִיר). שְׁאָלוֹ: אִם הָיָה זֶה
הַקִּיסָר בָּא לְיָדָךְ, הָיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ עַכְשָׁו. הַשִּׁיב
לוֹ: לָאוּ (כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן), אֲדַרְבָּא, הָיִיתִי
מִפְּרָנְסוֹ כְּמוֹ שְׁאֲנִי מִפְּרָנְסֵם אוֹתָךְ. שׁוּב הַתְּחִיל
הַקִּיסָר לְהַתְּאֵנָה וְלִגְנָה: כַּמָּה שִׁיבָה רָעָה
וּמְרָה לְהַקִּיסָר הַזֶּה, כִּי שָׁמַע שְׁהִיפֹת תֵּאָר
שְׁלוֹ נְאֻבְדָּה, וְהוּא נִשְׁלַח. וַיֹּאמֶר עוֹד אוֹתוֹ
הַבְּחֹר: בְּשִׁבִיל אַכְזָרִיוֹתוֹ וְגִדְלוֹת שְׁלוֹ אֲבַד
אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת בֵּיתוֹ, וְאֲנִי נִשְׁלַכְתִּי לְכָאן, הַכֹּל
עַל יְדוֹ. שְׁאָלוֹ עוֹד (הֵינּוּ הַקִּיסָר לְהַבְּחֹר): אִם הָיָה
בָּא לְיָדָךְ, הָיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ. הַשִּׁיב לוֹ: לָאוּ,
אֲדַרְבָּא, הָיִיתִי מִפְּרָנְסוֹ מִמָּשׁ כְּמוֹ שְׁאֲנִי
מִפְּרָנְסֵם אוֹתָךְ, וַיִּתְּוֹדַע הַקִּיסָר אֵלָיו, וְהוֹדִיעוּ
שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ הוּא הַקִּיסָר הַנִּ"ל וּמָה שְׁעָבֵר
עָלָיו וְכוּ'. וְנִפְּל עָלָיו (הַבְּחֹר הַנִּ"ל) וַחֲבָקוּ וַנִּשְׁקוּ.
וְהִיא (הֵינּוּ הַיִּפֹּת תֵּאָר, שְׁהִיָּתָה גַם בֵּין שָׁם, רַק שְׁהִיָּתָה
נְדָמִית לְזָכָר) שָׁמְעָה כָּל זֹאת מָה שְׁאָלוֹ מִדְּבָרִים
זֶה לְזֶה:

והבחור הנ"ל היה דרכו לילך בכל יום, ועשה לו סימן בג' אילנות, כי היה שם אלפי אלפים אילנות, ובקש שם הכתב הנ"ל (הינו בג' אילנות מהם), ועשה בהם סימן, כדי שלמחר לא יצטרך לבדק ולחפש באלו הג' אילנות, כלי האי ואולי ימצא אותו הכתב הנ"ל. וכשהיה חוזר משם, היה בא עם עינים בכויות מחמת שהיה בוכה כשבקש ולא מצא. שאלו אותו: מה אתה מבקש באלו האילנות כנ"ל, ואחר כך אתה חוזר ועיניך בכויות. השיב להם וספר להם כל אותו המעשה, שבת הקיסר שלחה לו כתב וכו' וטמן אותו באלו אילנות, ובא רוח סערה וכו' כנ"ל, ועתה הוא מבקש, אולי ימצא. אמרו לו: למחר כשתלך לבקש גלך גם כן עמך, אולי נמצא אנחנו אותו הכתב. וכן היה, והלכו הם עמו גם כן, ומצאה הבת קיסר את אותו הכתב באילן, ופתחה אותו וראתה שהוא כתב ידה ממש. חשבה בדעתה: אם תגיד לו תכף שהיא היא, כשתחזר ותפשט אלו המלבושים ותחזר ליפיה, ותהיה שוב יפת תאר כמקדם, יוכל

ספורי מבערְגִיר ועני מעשיות קנא

לפל ולגוע, והיא רוצה שיהיה בכשרות כדת.
והלכה והחזירה לו הכתב, ואמרה לו שמצאה
הכתב, ותכף נפל חלשות, והחיו והבריאו
אותו, והיה ביניהם שמחה גדולה:

אחר כך אמר אותו הבחור: למה לי הכתב,
היכן אמצאה, כי בהכרח היא עכשו אצל
איזה מלך, ולמה לי זאת; אבלה כאן ימי חיי.
והשיב לה הכתב ואמר לה: היא לך הכתב,
ותלך ותשאנה (כי היא נדמית לזכר כנ"ל). ורצתה
לילך, ובקשה ממנו שילך עמה גם כן, כי הוא
בודאי יקח אותה, והיה הטוב ההוא אשר
יהיה לי, אתן לך חלק גם כן (הינו שהבת קיסר,
שנדמית לזכר, אמרה אל הבחור, שלא ידע שהיא בעצמה
היא היפת תאר הנ"ל, שילך עמו גם כן, והוא בודאי יקח את
היפת תאר וייטב עם הבחור גם כן). והבחור ראה
שהוא איש חכם (הינו הבת קיסר שאנו מדברים עליה
בלשון זכר כנ"ל), ובודאי ישיג ויקח אותה,
ונתרצה לילך עמו, והקיסר הנ"ל היה נשאר
לבדו, כי הוא היה ירא לשוב אל המדינה,
ובקשה ממנו שילך גם כן, כי מאחר שהוא

קנב ספורי מבְּעֶרְגִּיר וְעֵנִי מַעֲשִׂיֹת

יָשׁוּב וַיִּקַּח הַיִּפֹּת תֹּאֵר, אֵינן לוֹ אִימָה עוֹד (כִּי יִחְזֹר הַמִּזְל) וַיּוּכַל לְהֵשִׁיבוֹ גַם כֵּן:

וְהִלְכוּ אֵלָיו הַשְּׁלֵשָׁה יַחַד, וְשָׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה, וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה שְׁשׁוֹשְׁבֵת שָׁם הַקִּיסְרִית. וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הָעִיר שֶׁהִיא יוֹשְׁבֵת שָׁם, וְהֶעֱמִידוּ הַסְּפִינָה. וַיִּשְׁבָּה עֲצָמָה (בֵּית הַקִּיסָר): אִם תּוֹדִיעַ תִּכְרַף לְאִמָּה שְׁבָאֲתָה, תּוּכַל לְגֹעַ. וְשִׁלַּחַה אֶעֱלֶה, בְּאִשֶׁר שֶׁנִּמְצָא אִישׁ, שְׁיִוְדַע יְדִיעָה מִבְּתָהּ. אַחֲרַי כֶּן הִלְכָה בְּעֲצָמָה וְסִפְרָה לְהַקִּיסְרִית כָּל מָה שֶׁעָבַר עַל בְּתָהּ, וְסִפְרָה לָּהּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה, וּלְבִסוּף אָמְרָה לָּהּ: וְהִיא גַם כֵּן בְּכֹאֵן. אַחֲרַי כֶּן אָמְרָה לָּהּ הָאִמָּת: אֲנִי אֲנִי הִיא, וְהוֹדִיעָה לָּהּ שֶׁגַם הִחֲתַן שָׁלָהּ, כֵּן הַבְּעֶרְגִּיר, הוּא גַם כֵּן בְּכֹאֵן, אֲךָ אָמְרָה לָּהּ, שְׁאִינָה רוֹצָה בְּאִפְּן אַחֲרַי, רַק שְׁשִׁיבֵנו אֶת אֲבִיָּה הַקִּיסָר לְמְקוֹמוֹ. וְאִמָּה לֹא הִיָּתָה מְרַצִּית לָזֶה כִּלְלִי, כִּי חָרָה לָּהּ עָלָיו מְאֹד, עַל שֶׁבִשְׁבִּילוֹ הָיָה כָּל הַנֶּ"ל. אֲךָ אַף עַל פִּי כֵּן הִכְרַחָה לְמַלְאוֹת רְצוֹן בְּתָהּ. וְרָצוּ לְהֵשִׁיבוֹ, וַיִּבְקְשׁוּ וְהִנֵּה אֵינן הַקִּיסָר נִמְצָא כִּלְלִי. וְהִגִּידָה לָּהּ בְּתָה שֶׁגַם הוּא בְּכֹאֵן, וְהִיָּתָה הִחֲתַנָּה

ספורי מבַּעֲרָגִיר וְעֵנִי מַעֲשֵׂי־זוֹת קִנְג

וְהַשְׁמָחָה בְּשִׁלְמוֹת. וְהַמְלוּכָה וְהַקִּיסָרִית קָבְלוּ
הַזֶּזוּג הַזֶּה וּמְלִכּוֹ בְּכַפָּה:

גַּם אַחַר כֵּן לֹא הָיָה לְהַקִּיסָר הַזֶּקֶן גְּדֻלָּה, כִּי הַכֹּל הָיָה עַל יָדוֹ.
הַבְּעֲרָגִיר הָיָה לוֹ גְּדֻלָּה מְאֹד, (כִּי הוּא) אָבִי הַקִּיסָר, שֶׁהוּא הָעֵקֶר.
הַמַּאֲטָרָאס טָפְחוּ טָפְחוּ אוֹתוֹ עַל פְּנָיו וּדְחָפוּהוּ:

בְּלוֹט בְּתִיב: "הַהֲרָה הַמְּלִט", הֵינּוּ הַבְּעֲרָגִיר, וּמִמֶּנּוּ נוֹלַד
מְשִׁיחַ, שְׂיָבוֹא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם סִימָנִים בְּמַעֲרָבִים: "פְּקַד פְּקַדְתִּי", מִי שֵׁיִאמַר
לָהֶם זֶה הַלְשׁוֹן, הוּא הַגּוֹאֵל. וְהַדְּבָר תְּמוּנָה, מֵאַחַר שֵׁיִדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
מִזֶּה, אִם בֶּן מַהוּ הַסִּימָן. אֲפָשָׁר לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְהַזְקֵנִים. וְגַם עַל
הַגּוֹאֵל הַאֲחֵרוֹן בְּנֹדָאֵי יֵשׁ סִימָנִים:

מְשִׁיחַ יִגִּיד לְיִשְׂרָאֵל כָּל מַה שֶׁעָבַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עַל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפֶרֶט:

תָּמַר אֲבָדָה גַּם בֶּן הַסִּימָנִים, כַּמּוּבָא בַּמְדָּרֵשׁ. גַּם כְּשֶׁהִיָּתָה יוֹצֵאת
לְשָׂרְף, בָּא הַס"מ וְהִרְחִיק מִמֶּנָּה הַסִּימָנִים, וּבָא גְּבֵרֵי־אֵל וְקִרְבָּן, כַּמּוֹ
שֵׁנִיאמַר בַּמְדָּרֵשׁ, וּמִמֶּנָּה נוֹלַד מְשִׁיחַ, שְׂיָבוֹא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:
בְּעֵינַי הַמְּבָאָר בְּמַעֲשֵׂה זֶה שֶׁכָּל אֶחָד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֵשֶׁק וְלִקְצָתָם
וְכוּ' הַנְּמָשָׁל מוּבָן, שֶׁכַּמּוֹ בֶּן בַּמָּה גְּדוּלִים עוֹשִׂים מַה שֶׁעוֹשִׂים וְכָל
אֶחָד אוֹמֵר שִׁירִים וְכוּ' יוֹצֵא, וְרוֹצִים לְהַשִּׁיג תְּכֵלִית הַמְּבַקֵּשׁ, וְאֵין מִי
שֶׁזּוֹכָה לְעַקֵּר הַתְּכֵלִית הָאֲמִתִּי בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם הָרְאוּי לָזֶה; וְלִקְצָתָם
מְשִׁיבִים עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, אוֹ מַאֲחֹרֵי הַכֶּתֶל, אוֹ שְׂמָרָאִים לָהֶם פְּנִים
וְכוּ', כַּמְּבָאָר בְּהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה. אֵךְ לְסוּף, הֵינּוּ כְּשֶׁמְסַתְּלָקִים, מְשִׁיבִים
לָהֶם שְׁעָרִין לֹא עָשׂוּ כְּלוּם וְכוּ', כַּמּוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּמַעֲשֵׂה סוּף
הַתְּשׁוּבָה שֶׁמְשִׁיבָה הַיִּפֶת תֹּאֵר, עֵינַי שָׁם. עַד שְׂיָבוֹא הַמְּנַהֵיג הַנְּכוֹן
וְכוּ':

מעשה יא

מבן מלך ובן שפחה שנתזזלפו

מעשה במלך אחד, שהיתה שפחה אחת בביתו שהיתה משמשת את המלכה (ומסתמא מבשלת אינה רשאה לכנס אל המלך, אך היתה אינה שפחה משרתת קטנה במעלה). והגיע זמן לדתה של המלכה. וגם השפחה הנ"ל הגיע זמן לדתה באותו העת. והלכה המילדת והחליפה הולדות, למען תראה מה יצמח מזה ואיך יפל דבר. והחליפה הולדות, והניחה בן המלך אצל השפחה ובן השפחה אצל המלכה: **ואחר** כך התחילו אלו הבנים להתגדל. ובן המלך (הינו זה שנתגדל אצל המלך, כי היו סוברים שהוא בן המלך) היו מגדלים אותו ממעלה למעלה, עד שהיה הולך וגדול והיה ברירה גדולה. וגם אותו בן השפחה (הינו בן המלך באמת, אך נתגדל אצל השפחה כנ"ל) נתגדל בביתו. ושניהם היו לומדים יחד בחדר אחד. וזה הבן מלך האמתי, שנקרא בן השפחה, היה טבעו

ספורי מבין מלך ובין שפחה מעשיות קנה

נמשך לנמוס המלכות, אך שהיה נתגדל בבית העבד. ולהפך, בין השפחה, שנקרא בן המלך, היה טבעו נמשך לנמוס אחר שלא בנמוס המלך, אך שהיה נתגדל בבית המלך, והיה מכרח להתנהג בנמוס המלכות, שהיו מגדלים אותו בנמוס זה:

והמילדת הנ"ל, מחמת שנשים דעתן קלות, הלכה וגלתה הסוד לאחד, איך שהחליפה הבנים כנ"ל; וחברא חברא אית לה, עד שנתגלה הסוד מאחד לחברו כדרך העולם, עד שהיו העולם מרננים בזה איך שנחלף הבן מלך. אבל אין רשאים לדבר מזה, שלא יתגלה למלך, כי בודאי אין רשאים שידע המלך מזה, כי מה יעשה המלך בזה, כי אין תקנה לזה, כי אי אפשר להאמין אולי הוא שקר, ואיך אפשר לחזר ולהחליף. ועל כן בודאי אסור להם לגלות זאת למלך, רק העם היו מרננים ביניהם על זה:

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָלַךְ אַחֲרַי וּגְלָהּ הַסּוּד בְּאַזְנֵי הַבֶּן
מֶלֶךְ, אִיךָ שְׂאוֹמְרִים עָלָיו שֶׁנֶּחֱלַף כִּנְ"ל, אִיךָ
אִי אֶפְשָׁר לָךְ לַחְקוֹר עַל זֶה, כִּי אֵין זֶה כְּבוֹדָךְ,
וְאִי אֶפְשָׁר לָךְ לַחְקוֹר זֹאת כָּלֵל. אִיךָ הוֹדַעְתִּי
לָךְ זֹאת, כִּי אוֹלֵי יְהִיָּה קֶשֶׁר כְּנֶגֶד הַמְּלוּכָה,
וְיוֹכֵל הַקֶּשֶׁר לְהִתְחַזֵּק עַל יְדֵי זֶה, כִּי יֹאמְרוּ
שֶׁהֵם לוֹקְחִים לְעַצְמָם הַבֶּן מֶלֶךְ לְמֶלֶךְ, הֵינּוּ
אוֹתוֹ שְׂאוֹמְרִים עָלָיו שֶׁהוּא הַבֶּן מֶלֶךְ הָאֲמִתִּי
כִּנְ"ל. עַל כֵּן אֶתָּה צָרִיךְ לַחֲשֹׁב מִחֲשָׁבוֹת עַל
הַבֶּן הַנִּ"ל לְהַעֲבִירוֹ (כֹּל זֶה הוּא דְבַרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ
שֶׁגָּלָה הַסּוּד לְבֵן הַשִּׁפְחָה הַנִּקְרָא בֶּן הַמֶּלֶךְ).
וְהָלַךְ זֶה הַבֶּן מֶלֶךְ (הֵינּוּ זֶה שֶׁנִּקְרָא בֶּן מֶלֶךְ.
וְהַכָּלֵל: בְּכָל מְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר כָּאֵן בֶּן הַמֶּלֶךְ סֵתֵם, הַכְּוֹנָה עַל
הַנֶּחֱלָף, הֵינּוּ שֶׁהוּא בְּאֵמֶת בֶּן הַשִּׁפְחָה, רַק שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַמֶּלֶךְ
כִּי נִתְגַּדֵּל אֶצֶל הַמֶּלֶךְ כִּנְ"ל; וְכֵן בְּבֶן הַשִּׁפְחָה, בְּמְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר
בֶּן הַשִּׁפְחָה. רַק בְּמְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת אוֹ בֶּן
הַשִּׁפְחָה הָאֵמֶת, אִזּוֹ הַכְּוֹנָה עַל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ) וְהִתְחִיל
לְגַרֵם רְעוֹת לְאָבִי הַבֶּן הַנִּ"ל (אֲשֶׁר בְּאֵמֶת הוּא אָבִיו
כִּנְ"ל), וְשָׁם עֵינּוּ לְהִיזוֹת רוֹבָה בּוֹ רְעוֹת תָּמִיד.
וְהָיָה תָּמִיד גּוֹרֵם לוֹ רְעוֹת, רָעָה אַחֲרֵי רָעָה,
כִּדִּי שִׁיכַרְח לְעֵקֶר עִם בְּנוֹ, וְכֹל זְמַן שֶׁהָיָה

ספורי מִבְּנֵי מִלְּךְ וְבֵן שִׁפְחָה מִעֲשִׂיּוֹת קְנוֹז

הַמֶּלֶךְ חַי עֲדֵינִי, לֹא הָיָה לוֹ מְמַשְׁלָה כָּל כֶּף, אַף עַל פִּי כֵן הָיָה גֹרֵם לוֹ רָעוֹת:

וְאַחַר כֵּן נִזְקַן הַמֶּלֶךְ וּמֵת, וְלָקַח הוּא אֶת הַמְּלוּכָה (הֵינּוּ הַבֵּן הַשִּׁפְחָה שֶׁנְּחָלָף וְנִקְרָא עִתָּה בֶּן מֶלֶךְ כִּנ"ל), **וְאִז עָשָׂה רָעוֹת יוֹתֵר לְאָבִי הַבֵּן הַנִּל"ל, רָעָה אַחַר רָעָה. וְהָיָה עוֹשֶׂה בְּדַרְךְ עֲרֻמָּה, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִבְיֵנוּ הָעוֹלָם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ רָעוֹת, כִּי אִין זֶה נֶאֱמָר בְּפָנֵי הַהֶמוֹן. רַק הָיָה מִעֲלִים הַדְּבָר, וְגַרֵם לוֹ רָעוֹת תָּמִיד. וְהַבֵּן אָבִי הַבֵּן הַנִּל"ל, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ רָעוֹת בְּשִׁבִיל הָעֵינָן הַנִּל"ל. וְעֵנָה וְאָמַר לְבָנוּ** (הֵינּוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּאַמֶּת, אֵךְ עַל יְדֵי הַחֲלוּף נִדְמָה, שֶׁהוּא בָּנוּ) **וְסִפֵּר לוֹ כָּל הָעֵינָן. וְאָמַר לוֹ, שִׁישׁ לוֹ רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עָלָיו, כִּי מִמָּה נִפְשָׁךְ: אִם אֶתָּה בְּנִי, בְּוֹדָאֵי יֵשׁ לִי רַחֲמָנוֹת עָלֶיךָ; וְאִם אֶתָּה בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּאַמֶּת, בְּוֹדָאֵי הַרַחֲמָנוֹת גְּדוֹל בְּיוֹתֵר עָלֶיךָ, כִּי הוּא רוֹצֵה לְהַעֲבִיר אוֹתְךָ לְגַמְרִי, חֵם וְשָׁלוֹם. עַל כֵּן אֶתָּה מִכָּרַח לְעַקֵּר מִכָּאֵן. וְהוֹרַע בְּעֵינָיו הַדְּבָר מְאֹד. אֵךְ הַמֶּלֶךְ הַנִּל"ל (דְּהֵינּוּ זֶה שֶׁנֶּעֱשָׂה מֶלֶךְ תַּחַת אָבִיו, כִּי נִדְמָה שֶׁהוּא הַבֵּן מֶלֶךְ מִתַּחַת הַחֲלוּף) הָיָה רוֹבֵה**

קנח ספורי מִבְּנֵי מִלְּדָה וּבֶן שִׁפְחָה מַעֲשִׂיֹת

לוּ בְּכָל פַּעַם חִצֵּי רָעָתוֹ, זֶה אַחֲרֵי זֶה. וְנִתְיָשָׁב
הַבֶּן הַזֶּה לְעֵקֶר מִשָּׁם. וְנָתַן לוֹ אָבִיו מָמוֹן
הַרְבֵּה וְהִלְךְ לוֹ:

וְחָרָה לוֹ הַדָּבָר מְאֹד לְבֶן הַנֶּזֶל (אֲשֶׁר הוּא
בְּאֵמֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ) עַל אֲשֶׁר נִתְגַּרַשׁ מִמְּדִינָתוֹ
בְּחַנָּם, כִּי הִסְתַּכֵּל בְּעַצְמוֹ: לָמָּה וְעַל מָה מִנִּיעַ
לִי זֹאת לְהִתְגַּרַשׁ. אִם אֲנִי בֶן הַמֶּלֶךְ, בּוֹדֵאִי
אֵינִי מִנִּיעַ לִי זֹאת; וְאִם אֵינִי בֶן הַמֶּלֶךְ, גַּם כֵּן
אֵינִי מִנִּיעַ לִי זֹאת לְהִיזֹת בּוֹרַח בְּחַנָּם, כִּי מָה
חָטָאִי. וְהִרַע לוֹ מְאֹד. וּמְחַמֵּת זֶה לָקַח אֶת
עַצְמוֹ אֶל הַשְּׂתִיָּה, וְהִלְךְ לְבֵית הַזּוֹנוֹת, וְרָצָה
לְבַלּוֹת בָּזָה אֶת יָמָיו, לְהִשְׁתַּכֵּר וְלִילְךְ
בְּשָׂרִירוֹת לְבוֹ, מִחַמֵּת שְׁנֵתְגַרַשׁ בְּחַנָּם.
וְהַמֶּלֶךְ הַנֶּזֶל תָּפַס אֶת הַמְּלוּכָה בְּחִזְקָה,
וּכְשֶׁהָיָה שׁוֹמֵעַ שְׂיִישׁ אֵיזָה אֲנָשִׁים שְׂמֵרְנָנִים
וּמְדַבְּרִים מִהַחֲלוּף הַנֶּזֶל, הָיָה מַעֲנִישָׁם וְנוֹקֵם
בָּם מְאֹד, וּמֶלֶךְ בְּתַקְוָה וְעֹז:

וַיְהִי הַיּוֹם, וְנָסַע הַמֶּלֶךְ עִם שָׂרָיו לְתַפֵּס חַיּוֹת
(שְׂקוֹרִין נְאוּלְאוּיָהּ). וּבָאוּ לְמָקוֹם נְאֵה, וְנָהַר מִיָּם

ספורי מִבְּנֵי מִלְכָּה וּבֵן שִׁפְחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קִנְיָה

לְפָנַי הַמָּקוֹם הַהוּא, וְעָמְדוּ שָׁם לְנוּחַ וּלְטִיִּל.
וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹ הַמֶּלֶךְ לְשָׁכֵב, וּבָא עַל דַּעְתּוֹ
הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְשָׁה, שֶׁעָשָׂה, שֶׁגִּירָשׁ אֶת הַבֶּן הַנִּלְשָׁה
בְּחַנּוּם. כִּי מִמָּה נִפְשָׁד: אִם הוּא בֶן הַמֶּלֶךְ לֹא
דִּי שְׁנַתְּחִילָהּ, מִדּוּעַ יִהְיֶה נִתְּגַרֵּשׁ מִכָּאן; וְאִם
אֵינּוּ בֶן הַמֶּלֶךְ גַּם כֵּן אֵין מִגִּיעַ לוֹ לְגִירָשׁוֹ, כִּי
מָה חָטָא. וְהָיָה הַמֶּלֶךְ חוֹשֵׁב בְּזוֹה וּמִתְחַרֵּט עַל
הַחָטָא וְהָעוֹלָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת שֶׁעָשָׂה, וְלֹא
יָדַע לָתֵת עֲצָה לְנַפְשׁוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת בְּזוֹה. וְאִי
אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִדְּבַר בְּזוֹה עִם שׂוֹם אָדָם
לְהַתִּיעֵץ עִמוֹ. וְנִתְּעֵצַב בְּדַאָּנָה מְאֹד. וְאָמַר
לְהַשְׁרִים לָשׁוּב. כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּפְלָה עָלָיו דַּאָּנָה,
אֵין צְרִיכִין עוֹד לְטִיִּל. וְחִזְרוּ לְבֵיתָם. וְכִשְׁחָזַר
הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ, בְּיַדָּאֵי הָיוּ לוֹ כַּמָּה עֲנִינִים
וְעַסְקִים, וְנִתְּעַסַּק בְּעַסְקָיו, וְעָבַר מִדַּעְתּוֹ עֲנִין
הַנִּלְשָׁה:

וְהַבֶּן הַנִּלְשָׁה, שְׁנַתְּגַרֵּשׁ (אֲשֶׁר הוּא בֶן הַמֶּלֶךְ בְּאַמֶּת),
וְעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה וּבְזָבוּ מְעוֹתָיו. פַּעַם אֶחָד
יָצָא לְבַדּוֹ לְטִיִּל, וְהִנִּיחַ לְשָׁכֵב וּבָא לוֹ עַל
דַּעְתּוֹ מַה שֶׁעָבַר עָלָיו. וְחָשַׁב: מַה זֹאת עָשָׂה
אֱלֹקִים לִי. אִם אֲנִי הַבֶּן מֶלֶךְ, בְּיַדָּאֵי אֵינּוּ רָאוּי

לִי זֹאת; וְאִם אֵינִי בֶן הַמֶּלֶךְ, גַּם בֶּן אֵינוֹ מֵגִיעַ לִי זֹאת לְהִיּוֹת בּוֹרַח וּמְגָרֵשׁ. וְנִתְיָשָׁב בְּדַעְתּוֹ: אֲדַרְבָּא, אִם בֶּן, שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּזֹאת, לְהַחֲלִיף אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ וְשִׁיעֵבֵר עָלָיו כַּנְּ"ל, אִם בֶּן הַיְתָכֵן מִה שְׁעָשִׂיתִי, וְכִי כָךְ הָיָה רְאוּי לִי לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ שְׁעָשִׂיתִי. וְהִתְחִיל לְהַצְטַעֵר וּלְהִתְחַרֵּט מְאֹד עַל הַמַּעֲשִׂים רָעִים שְׁעָשָׂה. וְאַחַר כָּךְ חָזַר לְמְקוֹמוֹ, וְחָזַר אֶל הַשְׂכָּרוֹת. אֵךְ מִחֲמַת שְׂכָבֵר הִתְחִיל לְהִתְחַרֵּט, הָיָה מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ הַמַּחְשְׁבוֹת שֶׁל חֲרָטָה וְתִשׁוּבָה בְּכָל פַּעַם:

פַּעַם אַחַד הִנִּיחַ עַצְמוֹ לְשָׁכַב, וְחָלַם לוֹ, אֵיךְ שְׂבַמְקוֹם פְּלוֹנִי יֵשׁ יָרִיד בְּיוֹם פְּלוֹנִי, שְׂיִלֵּךְ לְשָׁם וְיִמָּה שְׂיִזְדַּמֵּן לוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה אֵיזָה עֲבָדוֹת לְהַשְׂתַּכַּר, יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הָעֲבָדוֹת אֵף אִם אֵינוֹ לְפִי כְבוֹדוֹ. וְהַקִּיץ וְהַחֲלוֹם הָיָה נִכְנָס לוֹ מְאֹד בְּמַחְשְׁבָתוֹ. כִּי לְפַעַמִּים עוֹבֵר הַדָּבָר תַּכְרָף מִן הַמַּחְשְׁבָה, אֵךְ דְּבַר הַחֲלוֹם הָיָה נִכְנָס הַרְבֵּה בְּמַחְשְׁבָתוֹ, אֵךְ אֵף עַל פִּי בֶן הָיָה קָשָׁה בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת זֹאת, וְהָלַךְ יוֹתֵר אֶל הַשְׂתִּיָּה. וְחָלַם לוֹ

ספורי מִבְּנֵי מִלְכָּה וּבְנֵי שִׁפְחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קסא

יוֹתֵר הַחֲלוּם הַנִּ"ל כַּמָּה פְּעָמִים וּבְלִבְלֵ אֹתוֹ
מָאָד:

פַּעַם אַחַת הָיוּ אֹמְרִים לוֹ בַּחֲלוּם: אִם אָתָּה
רוֹצֵה לָחוּם עַל עַצְמְךָ, תַּעֲשֶׂה כֵּן"ל. וְהִכָּרַח
לְקַיִם אֶת הַחֲלוּם. וְהִלֵּךְ, וְנָתַן מוֹתֵר הַמְּעוֹת
שֶׁהָיָה לוֹ עַדְיָן עַל הָאֱכֻסְנִיָּא; גַּם הַמְּלָבוּשִׁים
חֲשׁוּבִים שֶׁהָיָה לוֹ, הֵנִיחַ גַּם כֵּן עַל הָאֱכֻסְנִיָּא;
וְהוּא לָקַח לְעַצְמוֹ מְלָבוּשׁ פְּשׁוּט, כִּגּוֹן
'אַפְיִנְטֵשֶׁע', וְנָסַע עַל הַיָּרִיד. וּבָא לְשָׁם,
וְהִשְׁכִּים וְהִלֵּךְ עַל הַיָּרִיד. וּפָגַע בּוֹ סוֹחֵר אֶחָד
וְאָמַר לוֹ: רְצוֹנְךָ לְהִשְׁתַּכֵּר בְּאֵיזָה עֲבֻדוֹת.
הַשִּׁיב לוֹ: הֵן. אָמַר לוֹ: אֲנִי צָרִיךְ לְהוֹלִיךְ
בְּהַמּוֹת, תְּשֻׁכִּיר עַצְמְךָ אֲצְלִי. וְהוּא לֹא הָיָה לוֹ
פִּנְאִי לְיֻשֵׁב אֶת עַצְמוֹ בָּזָה, מִחֲמַת הַחֲלוּם
הַנִּ"ל, וְעָנָה וְאָמַר תַּכְרָף: הֵן. וְהַסּוֹחֵר שִׁכְרוּ
תַּכְרָף, וְתַכְרָף הִתְחִיל לְשַׁמֵּשׂ עִמּוֹ וּלְצוּוֹת עָלָיו
כְּדָרְךָ הָאֲדוֹן עַל מִשְׁרַתָּיו. וְהוּא הִתְחִיל
לְהַסְתַּכֵּל בְּעַצְמוֹ מָה עָשָׂה, כִּי בּוֹדְאִי אֵין רָאוּי
לוֹ עֲבָדוֹת כְּזֹה, כִּי הוּא אִישׁ רַךְ, וְעָתָה יְצֻטְרָךְ
לְהוֹלִיךְ בְּהַמּוֹת, וַיִּכְרַח לִילֵךְ רַגְלִי אֲצֶל
הַבְּהַמּוֹת; אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְהִתְחַרֵּט. וְהַסּוֹחֵר

מִצְוָה עָלָיו כְּדָרֶךְ הָאֲדוּן. וְשָׂאֵל אֶת הַסּוֹחֵר:
אֵיךְ אֵלֶיךָ לְבִדִּי עִם הַבְּהֵמוֹת. הַשִּׁיב לוֹ: יֵשׁ
עוֹד רוּעִים מוֹלִיכֵי בְּהֵמוֹת שְׁלִי, וְתֵלֶךְ עִמָּם.
וְנָתַן לוֹ לְיָדוֹ אֵיזָה בְּהֵמוֹת שְׂיֹלְיִכֶם. וְהוֹלִיכֶם
חוּץ לְעִיר. וְשֵׁם נִתְקַבְּצוּ יַחַד שְׂאֵר הַרוּעִים
הַמוֹלִיכִים הַבְּהֵמוֹת, וְהִלְכוּ יַחַד. וְהוֹלִיךְ אֶת
הַבְּהֵמוֹת, וְהַסּוֹחֵר הָיָה רוֹכֵב עַל סוּם וְהִלְךְ
אַעֲלָם. וְהַסּוֹחֵר הָיָה רוֹכֵב בְּאַכְזָרִיּוֹת, וְכִנְגָדוֹ
הָיָה בְּאַכְזָרִיּוֹת יוֹתֵר מְאֹד, וְהוּא הָיָה מִתְפַּחַד
מְאֹד מְאֹד מִן הַסּוֹחֵר, מִחַמַּת שְׂרָאָהוּ
בְּאַכְזָרִיּוֹת גָּדוֹל כִּנְגָדוֹ, וְהָיָה מִתְיָרָא פָּן יִכָּה
אוֹתוֹ הַכֹּפֶאָה אַחַת בְּמִקְלוֹ וְיָמוֹת תִּכְרַף (הֵינֹו, כִּי
מֵרַב דְּקוֹתוֹ, כִּי הָיָה אִישׁ רַךְ מְאֹד, עַל כֵּן נִדְמָה לוֹ כֵּן). וְהָיָה
הוֹלֵךְ עִם הַבְּהֵמוֹת, וְהַסּוֹחֵר אַעֲלָם. וּבָאוּ
לְאֵיזָה מְקוֹם, וְלָקְחוּ הַשֶּׁק שְׂמִנְחַ בּוֹ הִלְחֵם שֶׁל
הַרוּעִים, וְנָתַן לָהֶם (הַסּוֹחֵר) לְאָכֹל, וְנָתַנוּ לוֹ גַּם
כֵּן מִלְחָם זֶה וְאָכֹל:

אַחֵר כֶּךָ הָיוּ הוֹלְכִים אַעֲלָ יַעַר עֵב מְאֹד (הֵינֹו,
שְׂהֵאִילָנוֹת הֵם רְצוּפִים וְתַכּוּפִים מְאֹד זֶה אַעֲלָ זֶה). וְהִלְכוּ
וְתָעוּ שְׁתֵּי בְּהֵמוֹת מִהַבְּהֵמוֹת שֶׁל זֶה הַבֵּן
שֶׁנַּעֲשָׂה רוּעָה אַעֲלָ הַסּוֹחֵר כִּנְ"ל. וְצָעַק עָלָיו

ספורי מבן מלך ובן שפחה מעשיות קסג

הסוחר. והלך אחריהם לתפסם. והם ברחו יותר, ורדף אחריהם. ומחמת שהיער היה רצוף ועב תקף כשנכנס לתוך היער לא ראו זה את זה, ונתעלם מעיני החברים שלו מיד. והוא היה הולך ורודף אחרי הבהמות, והם בורחים. ורדף אחריהם הרבה, עד שבא לתוך עבי היער. ונתישב: בין כף ובין כף אמות, כי אם אשוב בלי הבהמות, אמות על ידי הסוחר, כי היה נדמה לו מחמת פחד שהיה לו מן הסוחר, שימית אותו כשישוב בלי הבהמות; ואם אהיה כאן. גם כן אמות על ידי חיות שביער, ולמה לי לשוב אל הסוחר, כי איך אוכל לבוא אליו בלי הבהמות; כי היה לו פחד גדול ממנו. והלך ורדף יותר אחרי הבהמות, והם בורחים. בתוך כף נעשה לילה. ודבר כזה עדין לא עבר עליו, שיצטרך ללון יחידי בלילה בתוך עבי היער כזה. ושמע קול נהמת החיות, שהומים כדרךכם. ונתישב בדעתו, ועלה על איזה אילן ולן שם, ושמע קול החיות ששואגים כדרךכם:

בבקר הסתכל וראה, והנה הבהמות
 עומדים סמוכים אצלו. וירד מן האילן והלך
 לתפסם, וברחו להלן. והלך אחריהם יותר,
 וברחו יותר. והיו הבהמות מוצאים שם איזה
 עשבים, ועמדו לרעות ולאכל. והיה הולך
 לתפסם, וברחו. וכן היה הולך אחריהם והם
 בורחים, הולך אחריהם והם בורחים, עד
 שבא בתוך עבי היער מאד, ששהיה שם חיות
 שאינם מתיראים מאדם כלל, כי הם רחוקים
 מן הישוב. ושוב נעשה לילה, ושמע קול
 נהמת החיות ונתירא מאד. וירא והנה עומד
 שם אילן גדול מאד מאד, ועלה על אותו
 האילן. בבואו על האילן, וירא והנה שוכב
 שם בן אדם, ונתירא, אך אף על פי כן היה לו
 לנחמה מאחר שמצא כאן בן אדם. ושאלו זה
 את זה: מי אתה, בן אדם. מי אתה, בן אדם.
 מאין באת לכאן. ולא היה רצונו לספר לו מה
 שעבר עליו. והשיב לו: על ידי הבהמות,
 שהייתי רועה בהמות, ותעו שתי בהמות
 לכאן, ועל ידי זה באתי לכאן כנ"ל. ושאל
 הוא את האדם שמצא שם על האילן: מאין

ספורי מבן מלך ובן שפחה מעשיות קסה

בַּאתְּ אֶתְּהָ לְכָאן. הַשֵּׁיב לּוֹ: אֲנִי בָאתִי לְכָאן
עַל יְדֵי הַסּוּם, שְׁהֵייתִי רוֹכֵב עַל הַסּוּם,
וְעַמְדַתִּי לְפוּשׁ, וְהַלֵּךְ הַסּוּם וְתָעָה בְּתוֹךְ הַיַּעַר,
וְהֵייתִי רוֹדֵף אַחֲרָיו לְתַפְסוֹ וְהוּא בָּרַח יוֹתֵר,
עַד שֶׁבָאתִי לְכָאן. וּנְתַחֲבְרוּ שָׁם יַחַד, שִׁיהִיָּה
לָהֶם צוֹתָא חֲדָא. וְדַבְּרוּ בִּינֵיהֶם, שְׁאַפִּילוּ
כְּשֵׁיבּוֹאוּ לְיִשׁוּב, יֵהִיו גַּם כֵּן בְּיַחַד בְּצוֹתָא
חֲדָא. וּלְנוּ שָׁם שְׁנֵיהֶם, וְשָׁמְעוּ קוֹל נְהַמַּת
הַחַיּוֹת שֶׁהוֹמִים וְשׁוֹאֲגִים מְאֹד:

לְפָנוֹת בְּקֶר שָׁמַע קוֹל חוֹכָא (צחוק) גְּדוֹלָה
מְאֹד מְאֹד עַל פְּנֵי כָּל הַיַּעַר, שְׁהֵי־תָה
מִתְפַּשֵּׁטת קוֹל הַחוֹכָא עַל כָּל הַיַּעַר, כִּי הֵי־תָה
חוֹכָא גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהֵיָה הָאֵילָן
מְזֹדְעוּעַ וּמִתְנַעֲנֵעַ מִן הַקּוֹל. וְהוּא נִתְבַּהֵל
וְנִתְפַּחַד מְאֹד מְאֹד מְזֵה. וְאָמַר לוֹ הַשְּׂנִי: (הֵינּוּ
זֶה הָאָדָם שֶׁמֵצֵא שָׁם עַל הָאֵילָן, שֶׁשָּׁכַב שָׁם מִקֵּדָם): שׁוּב
אִין אֲנִי מִתְפַּחַד כָּלֵל מְזֵה, כִּי כְּבָר אֲנִי לֵן כָּאן
זֶה כְּמָה לֵילוֹת, וּבְכָל לַיְלָה סָמוּךְ אֶל הַיּוֹם
נִשְׁמַע קוֹל הַחוֹכָא הַזֶּה, עַד שֶׁכָּל הָאֵילָנוֹת
רוֹעֲשִׁים וּמְזֹדְעוּעִים. וְנִתְבַּהֵל מְאֹד, וְאָמַר
לְחֻבְרוֹ: הַדְּבַר נִרְאָה, שֶׁזֶהוּ מְקוֹם הַיְדוּעִים

(היינו שדים), כי בִּישׁוּב לֹא נִשְׁמַע קוֹל חוֹכָא כְּזָה, כִּי מִי שָׁמַע קוֹל חוֹכָא עַל כָּל הָעוֹלָם. וְאַחַר כֵּן נַעֲשֶׂה תִּכְרָף יוֹם. וְהִסְתַּכְּלוּ, וַיֵּרְאוּ וְהִינֵה הַבְּהֵמוֹת שָׁל זֶה עוֹמְדִים, וְגַם הַסּוּם שָׁל זֶה עוֹמֵד. וַיֵּרְדוּ, וְהִתְחִילוּ לְרַדֵּף, זֶה אַחַר הַבְּהֵמוֹת, וְזֶה אַחַר הַסּוּם. וְהַבְּהֵמוֹת הָיוּ בּוֹרְחִים לְהִלָּץ יוֹתֵר, וְהוּא רוֹדֵף וְכוּ' כַּנ"ל. וְכֵן הַשְּׁנֵי רֵדֵף אַחַר הַסּוּם, וְהַסּוּם בּוֹרֵחַ, עַד שֶׁנִּתְרַחֲקוּ וְנִתְעוּ זֶה מִזֶּה. בְּתוֹךְ כֵּן מֵצֵא שֶׁקַּע לָחֶם, וְזֶה חָשׁוּב בְּיַדַּי מְאֹד מְאֹד בַּמִּדְבָּר. וְלָקַח הַשֶּׁקַּע עַל כִּתְפוֹ וְהִלֵּךְ אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת:

בְּתוֹךְ כֵּן פָּנַע בְּאָדָם אֶחָד, וְנִתְבַּהֵל מִתְחַלָּה, אֵךְ אַף עַל פִּי כֵן הָיָה לוֹ לְנַחֲמָה קִצֵּת, מֵאַחַר שֶׁמֵּצֵא כָּאֵן אָדָם. וְשָׁאַל אוֹתוֹ הָאָדָם: אֵיךְ בָּאתָ לְכָאֵן. הַזֵּר הוּא וְשָׁאַל אֶת הָאָדָם הַזֶּה: אֵיךְ בָּאתָ אֵתָה לְכָאֵן. הַשֵּׁיב לוֹ: אֲנִי, אֲבוֹתִי וְאֲבוֹת אֲבוֹתִי נִתְגַּדְּלוּ כָּאֵן; אֵךְ אֵתָה, אֵיךְ בָּאתָ לְכָאֵן, כִּי לְכָאֵן לֹא יָבוֹא כָּלֵל שׁוּם אָדָם מִן הַיִּשׁוּב. וְנִתְבַּהֵל, כִּי הִבִּין שֶׁאֵין זֶה אָדָם כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁאָמַר שֶׁאֲבוֹת אֲבוֹתָיו נִתְגַּדְּלוּ כָּאֵן, וְאָדָם מִן הַיִּשׁוּב אֵינּוּ בָּא לְכָאֵן,

ספורי מִבְּנֵי מִלְכָּה וּבֵן שִׁפְחָה מְעֵשִׂיז קסז

עַל כֵּן הִבִּין שְׂבֻדָּאֵי אִין זֶה אָדָם כָּלָל. אַךְ אַף
עַל פִּי כֵּן לֹא עָשָׂה לוֹ כָּלָל, וְקָרְבוֹ (הִינּוּ, שְׂוֵה
הָאָדָם הַיֵּעַר לֹא עָשָׂה שׁוּם רְעָה לְזֶה שְׁחֵלְףֵי אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת,
שֶׁהוּא בֶּן הַמְּלָךְ הָאֲמֵת שְׁנַחֲלָף כִּנְ"ל). וְאָמַר לוֹ (הִינּוּ אָדָם
הַיֵּעַר לְבֵן הַמְּלָךְ הָאֲמֵת): מָה אַתָּה עוֹשֶׂה כָּאֵן.
הַשִּׁיב לוֹ, שֶׁהוּא רוֹדֵף אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת כִּנְ"ל.
אָמַר לוֹ הָאָדָם הַנִּ"ל: חֲדַל לָךְ לְרֹדֵף אַחֲרֵי
הָעוֹזְנוֹת, כִּי אִין זֶה בְּהֵמוֹת כָּלָל, רַק הָעוֹזְנוֹת
שְׁלָךְ הֵם מוֹלִיכִים אוֹתָךְ כָּךְ, וַיִּלָּךְ לָךְ כְּבָר
קִבְּלָתָ אֶת שְׁלָךְ. הִינּוּ, הָעֵנֵשׁ שְׁלָךְ כְּבָר
קִבְּלָתָ, וְעַתָּה חֲדַל לָךְ מִלְּרֹדֵפָם עוֹד. בּוֹא עִמִּי,
וְתִבּוֹא לְמָה שְׂיֵאוֹת לָךְ. וְהִלָּךְ עִמּוֹ. וְנִתְיָרָא
לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְשַׁאֲלוֹ, כִּי אָדָם כִּזֶּה פֶּן יִפְתַּח פִּיו
וַיִּבְלָעֵנוּ (הִינּוּ, שְׂוֵה הַבֶּן הַמְּלָךְ הָאֲמֵת הִלָּךְ עִם הָאָדָם
הַיֵּעַר הַזֶּה, וְהָיָה מִתְיָרָא לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְשַׁאֲלֵהוּ אוֹתוֹ דְּבָר, פֶּן
יִפְתַּח פִּיו וַיִּבְלָעֵנוּ, כִּי הִבִּין שְׂאִין זֶה אָדָם כָּלָל). וְהִלָּךְ
אַחֲרָיו:

**בְּתוֹךְ כֶּךָ פָּנַע אֶת חֲבֵרוֹ שְׂרֹדֵף אַחֲרֵי הַסּוּם
כִּנְ"ל, וְתִכְרַף כְּשֶׂרְאֵהוּ, רָמַז לוֹ: תִּדַע, שְׂאִין זֶה
אָדָם כָּלָל, וְלֹא תִשָּׂא וְתִתֵּן עִמּוֹ כָּלָל, כִּי אִין
זֶה אָדָם כָּלָל. וְהִלָּךְ מִיָּד, וּלְחַשׁ לוֹ בְּאֲזְנוֹ כָּל**

קסח ספורי מבן מלך ובן שפחה מעשיות

זֶה, שְׂאִין זֶה אָדָם כָּלֵל וְכוּ' כַּנ"ל. וְהִסְתַּכַּל
חֲבִירוֹ (הֵינּוּ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם) וַיֵּרָא, וְהִנֵּה יִשָּׁק עִם
לֶחֶם עַל כְּתֻפוֹ. וְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן לוֹ: אָחִי, זֶה
כִּמָּה יָמִים שְׁלֹא אָכַלְתִּי, תֵּן לִי לֶחֶם. הַשֵּׁיב
לוֹ: כָּאֵן בַּמִּדְבָּר אֵין מוֹעִיל שׁוּם דְּבָר, כִּי חַי
קוֹדֵמִין וְאֲנִי צָרִיךְ הַלֶּחֶם בְּשִׁבְלִי. וְהִתְחִיל
לְהִתְחַנֵּן לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד: אֵתָּן לָךְ מָה שְׂאֵתָּן
(אֵךְ בְּוֹדָאֵי אֵין מוֹעִיל שׁוּם מֵהָר וּמִתָּן בְּעַד לֶחֶם בַּמִּדְבָּר).
הַשֵּׁיב לוֹ: מָה תֵּתֵן לִי, כִּי מָה תוּכַל לְתֵת לִי
בְּעַד לֶחֶם בַּמִּדְבָּר. הַשֵּׁיב לוֹ (הֵינּוּ זֶה שֶׁבִקֵּשׁ הַלֶּחֶם,
שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם, הַשֵּׁיב לְאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת שֶׁהוּא בֶן
הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת): אֵתָּן לָךְ כָּל עֲצָמִי, שְׂאֵמְכֹר אֶת
עֲצָמִי לָךְ בְּעַד לֶחֶם. וְנִתְּיָשֵׁב (הֵינּוּ הָאָדָם שֶׁל
הַבְּהֵמוֹת נִתְּיָשֵׁב בְּעֲצָמוֹ): לְקָנוֹת אָדָם כְּדָאֵי לְתָן לוֹ
לֶחֶם. וְקָנָה אוֹתוֹ לְעֶבֶד עוֹלָם, וְנִשְׁבַּע לוֹ
בְּשִׁבוּעוֹת, שִׁיְהִיָּה לוֹ עֶבֶד עוֹלָם גַּם כְּשִׁיבוֹאוֹ
לְיִשׁוּב, וְהוּא יֵתֵן לוֹ לֶחֶם, דְּהֵינּוּ שִׁיאֲכָלוּ יַחַד
מִן הַיִּשָּׁק עַד שִׁיכָּלֶה הַלֶּחֶם:

וְהָלְכוּ יַחַד אַחֲרֵי הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל, וְזֶה
הָעֶבֶד הוֹלֵךְ אַחֲרָיו (הֵינּוּ, זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם, שֶׁנִּמְכָּר
לְעֶבֶד לְהָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, הַלֵּךְ אַחֲרָיו, אַחֲרֵי הָאָדָם שֶׁל

ספורי מִבְּנֵי מִלְכָּה וּבֵן שִׁפְחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קסט

הַבְּהֵמוֹת, וּשְׁנִיָּהֶם הָלְכוּ אַחֲרֵי אָדָם הַיְעָר. וְעַל יְדֵי זֶה הִקְלַעְלִיֹּ קָצֶת, כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהַגְבִּיחַ אִיזָה דָבָר אֹיזָה עֲנִיָּן אַחֵר, הָיָה מְצֻוֶה עַל עַבְדּוֹ (הַיְנוּ עַל זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם שֶׁנִּמְכָּר לוֹ לְעַבְדוֹ), שִׁיִּגְבִּיחַ לוֹ וְשִׁיעֶשֶׂה לוֹ חֲפָצוֹ. וְהָלְכוּ יַחַד אַחֲרֵי אָדָם הַיְעָר הַנִּ"ל, וּבָאוּ לְמָקוֹם שֶׁהָיוּ שָׁם נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים, וְנִתְפָּחַד מְאֹד, וּמִחַמַּת הַפֶּחַד שָׁאֵל אֶת הָאָדָם הַיְעָר: אֵיךְ נֵעָבֵר כָּאֵן. הַשִּׁיב לוֹ: הֲלֹא גַם זֶה יִפְלֹא (אֵלֹא מֵאֵי): אֵיךְ תִּכְנִס וְתִבּוֹא לְבֵיתִי. וְהִרְאֶהוּ אֶת בֵּיתוֹ שֶׁעוֹמֵד בְּאֹוִיר. וְאֵיךְ תִּכְנִס בְּבֵיתִי. וְהָלְכוּ עִם הָאָדָם הַיְעָר הַנִּ"ל. וְהֵעֱבִיר אוֹתָם בְּשָׁלוֹם, וְהִכְנִיסָם לְבֵיתוֹ, וְהֵאֱכִילָם וְהִשְׁקָם, וְהָלַךְ לוֹ:

וְזֶה (הַיְנוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֵת, שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת) הָיָה מְשַׁמֵּשׁ עִם עַבְדּוֹ הַנִּ"ל כְּכֹל אֲשֶׁר הָיָה צָרִיךְ. וְחָרָה לְהֵעֱבֵד מְאֹד עַל אֲשֶׁר נִמְכָּר לְעַבְדוֹ בְּשָׁבִיל שְׁעָה אַחַת. שֶׁהָיָה צָרִיךְ לָהֶם לֶאֱכֹל, כִּי עֵתָה יֵשׁ לָהֶם מִה לֶאֱכֹל, וְרַק בְּשָׁבִיל שְׁעָה אַחַת יְהִיָּה עֹבֵד עוֹלָם. וְהָיָה מִתְאַנְחַ וְגוֹנְחַ: אֵיךְ בָּאתִי לְמִדָּה כְּזוֹ לְהִיֹּת עַבְדוֹ. שָׁאֵל לוֹ: (הַיְנוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֵת, שֶׁהוּא הָאָדוֹן שֶׁלוֹ,

שָׂאֵל אוֹתוֹ: וּבְאֵיזָה גְדֻלָּה הָיִיתָ, שְׂאֵתָה מִתְאַנְּחַ
עַל שְׂבָאֵת לְמִדָּה זֹו. הַשֵּׁיב לוֹ וְסִפֵּר לוֹ, אֵיךְ
שֶׁהוּא הָיָה מֶלֶךְ, וְהָיוּ מַרְנַנִּים עָלָיו שֶׁנְּחַלַף
וְכוּ' כַּנ"ל (כִּי בַּאֲמַת זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם הוּא הוּא הַמֶּלֶךְ,
הַנ"ל אֲשֶׁר בַּאֲמַת הוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה כַּנ"ל), וַגֵּרֵשׁ אֶת
חִבְרוֹ כַּנ"ל. וּפְעַם אַחַת בָּא עַל דַּעְתּוֹ שֶׁלֹּא
טוֹב עֲשֶׂה, וְנִתְחַרַּט וְכוּ', וְהָיוּ בָּאִים עָלָיו
חֲרָטוֹת תָּמִיד עַל הַמַּעֲשֵׂה הָרָעָה וְהַעֲוִלָּה
הַגְּדוּלָּה שֶׁעֲשָׂה נֶגֶד חִבְרוֹ. פְּעַם אַחַת חָלָם לוֹ,
שֶׁהִתְקוּן שְׁלוֹ הוּא שִׁישִׁלִּיךְ אֶת הַמְּלוּכָה, וַיִּלְךְ
לְמָקוֹם שֶׁעִינָיו יִשְׂאוּ אוֹתוֹ, וּבָזָה יִתְקַן חֻטְאוֹ.
וְלֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת כִּזֹּאת, אֵךְ הָיוּ מְבַלְבְּלִין
אוֹתוֹ תָּמִיד חֲלוּמוֹת הַלָּלוֹ, שִׁיעֲשֶׂה כַּנ"ל, עַד
שֶׁנָּגַמַר בְּדַעְתּוֹ שִׁיעֲשֶׂה כָּךְ. וְהַשִּׁלִּיךְ אֶת
הַמְּלוּכָה, וְהִלְךְ בְּאֲשֶׁר הִלְךְ, עַד שְׂבָא לְכָאוֹ,
וְעָתָה יִהְיֶה עֹבֵד. וְזֶה שָׁמַע אֶת כָּל זֶה וְשָׁתַק
(הֵינּוּ זֶה הַבֶּן מֶלֶךְ הָאֲמַת, שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, שָׁמַע
כָּל זֶה שֶׁסִּפֵּר לוֹ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם, שֶׁהוּא עֹבְשׁוֹ עֹבְדוֹ, וְשָׁתַק).
וַאֲמַר: אֲרֵאָה וְאֶתִּישָׁב אֵיךְ לְנָהֹג עִם זֶה:
בְּלִילָה בָּא הָאָדָם הַיֵּעַר הַנ"ל וְנָתַן לָהֶם
לֶאֱכֹל וּלְשָׂתוֹת, וּלְנוֹ שָׁם. לְפָנֹת בְּקָר שָׁמְעוּ

ספורי מִבְּנֵי מִלְדָּה וּבְנֵי שִׁפְחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קָעָא

קוֹל הַחוֹכָא הַגְּדוֹלָה מְאֹד כְּנ"ל, עַד שְׁכַל
הָאֵילָנוֹת הָיוּ רוֹעֵשִׁים וּמְזַדְעָזְעִים כְּנ"ל.
וְהָסִיתוּ (הִינְנִי, הָעֶבֶד הַסִּית אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת שֶׁהוּא
אֲדוֹנִי) לְשֹׂאֵל אֶת אָדָם הַיֵּעַר מַה זֹאת. וּשְׂאָלוֹ:
מַה קוֹל הַחוֹכָא הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת סְמוּךְ לְבִקְרָה.
הַשִּׁיב לוֹ: זֶהוּ חוֹכָא, שְׁהַיּוֹם שׁוֹחֵק מִן הַלְּיָלָה;
שְׁהַלְּיָלָה שׁוֹאֵלֶת אֶת הַיּוֹם: מַדּוּעַ כְּשֹׂאֵתָהּ בָּא
אֵין לִי שֵׁם. וְאֲזִי הַיּוֹם שׁוֹחֵק וְעוֹשֶׂה חוֹכָא
גְּדוֹלָה, וְאַחַר כֵּךְ נַעֲשֶׂה יוֹם, וְזֶהוּ קוֹל הַחוֹכָא
הַנ"ל. וְנִפְלָא בְּעֵינָיו, כִּי זֶהוּ עֲנִין פְּלֵא, שְׁהַיּוֹם
שׁוֹחֵק מִן הַלְּיָלָה. בְּבִקְרָה חָזַר הָאָדָם הַיֵּעַר
וְהִלֵּךְ לוֹ, וְהֵם הָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים שָׁם. בְּלֵילָה
חָזַר וּבָא, וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ וְלָנוּ. בְּלֵילָה שָׁמְעוּ קוֹל
הַחַיּוֹת, שְׁכַלֶם שׁוֹאֲגִים וְהוֹמִים בְּקוֹלוֹת
מִשְׁנֹת, שְׁכַל הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת, כֻּלָּם נָתְנוּ
בְּקוֹלָם: הָאֲרִיָּה הָיָה שׁוֹאֵג, וְהַלְּבִיא הוֹמָה
בְּקוֹל אַחַר, וְהָעוֹפוֹת מְצַפְצְפִים וּמְקַשְׁקְשִׁים
בְּקוֹלָם, וְכֵן כֻּלָּם הוֹמִים בְּקוֹלוֹת. וּבִתְחִלָּה
נִזְדַּעְזְעוּ מְאֹד, וְלֹא הָטוּ אֲזָנָם אֶל הַקוֹל מִחַמַּת
הַפֶּחַד:

אַחַר כֵּן הָיוּ אֲזָנָם וְשִׁמְעוּ, שֶׁהוּא קוֹל נְגִינָה
וְזָמְרָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד. וְהָיוּ אֲזָנָם יוֹתֵר
וְשִׁמְעוּ, שֶׁהוּא קוֹל זָמְרָה וְנְגִינָה נִפְלְאָה מְאֹד
מְאֹד, שֶׁהוּא תַעֲנוּג נִפְלְאָה וְעָצוּם מְאֹד לְשִׁמְעַ
זֹאת, שֶׁכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁל הָעוֹלָם כֻּלָּם כְּאִין
וְאִינָם נִחְשָׁבִים וּבְטָלִים לְגַמְרֵי נֶגֶד הַתַּעֲנוּג
הַנִּפְלְאָה הַזֶּה שֶׁל הַנְּגִינָה הַזֹּאת. וּדְבָרוֹ בִּינֵיהֶם,
שִׁישְׂאָרוֹ כָּאן, כִּי יֵשׁ לָהֶם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת,
וּמִתַּעֲנוּגִים בְּתַעֲנוּג נִפְלְאָה כַּזֶּה, שֶׁכָּל מִינֵי
תַעֲנוּגִים בְּטָלִים כְּנֶגֶד זֶה. וְהִסִּית הָעֶבֶד אֶת
הָאֲדוֹן (הֵינּוּ בֶן הַמִּלְדָּה הָאֵמֶת) לְשֶׁאֵל אוֹתוֹ (אֶת אָדָם
הַיֵּעַר) מַה זֹאת וּשְׂאָלוֹ. הִשִּׁיב לוֹ, שֶׁזֶהוּ אֵיךְ
שֶׁהַחֲמָה עוֹשָׂה מִלְּבוּשׁ לְהִלְבְּנָה. וְאָמְרוּ כָּל
הַחַיִּוֹת שֶׁל הַיֵּעַר: הֵיזוֹת שֶׁהִלְבְּנָה עוֹשָׂה לָהֶם
טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי עֵקֶר מִמְּשַׁלְתָּם הוּא
בְּלִילָה, כִּי לְפַעֲמִים הֵם צָרִיכִין לְכַנֵּס בִּישׁוּב,
וּבַיּוֹם אֵינן יְכוּלִים, וְעֵקֶר מִמְּשַׁלְתָּם בְּלִילָה,
וְהִלְבְּנָה עוֹשָׂה לָהֶם טוֹבָה כְּזוֹ, שֶׁמְאַיְרָה לָהֶם;
עַל כֵּן הִסְכִּימוּ, שִׁיעֲשׂוּ נִגּוֹן חֲדָשׁ לְכַבוֹד
הַלְּבָנָה, וְזֶהוּ קוֹל הַנְּגִינָה שֶׁאַתֶּם שׁוֹמְעִים
(דִּהְיִנוּ, שֶׁכָּל הַחַיִּוֹת וְהָעוֹפוֹת מְנַנְּגִים נִגּוֹן חֲדָשׁ לְכַבוֹד

ספורי מבן מלך ובן שפחה מעשיות קעג

הלבנה, שקבלה מלבוש מן החמה). וכששמעו שזהו
נגון, הטו אזנם יותר ושמעו שהוא נגון נפלא
ונעים מאד מאד:

ואמר להם האדם היער הנ"ל: מה זה חרוש
אצלכם, הלא יש אצלי כלי, שקבלתי
מאבותי, שהם ירשו מאבות אבותיהם,
שהכלי עשויה עם עלים וצבעונים כאלו,
שכשמניחים הכלי הזאת על איזה בהמה או
עוף, אזי תקף מתחיל לנגן הנגון הזה. אחר
כך חזר ונעשה החוכא הנ"ל, ונעשה יום.
והלך לו האדם היער הנ"ל, והוא (הינו בן המלך
האמת) הלך לחפש אחר הכלי הנ"ל. וחפש
בכל אותו החדר ולא מצא, ולהלן יותר היה
מתירא לילך. והם, הינו האדון (שהוא בן המלך
האמת) והעבד (שהוא בן השפחה באמת, שהיה מתחלה
מלך בנ"ל), היו מתיראים לומר לאדם היער
הנ"ל שיוליכם לישוב:

אחר כך בא אדם היער הנ"ל ואמר להם,
שיוליכם לישוב. והוליד אותם לישוב. ולקח
את הכלי הנ"ל ונתנה לבן המלך האמתי,

וְאָמַר לוֹ: הַכְּלִי אֲנִי נוֹתֵן לָךְ, וְעַם הָאָדָם הַזֶּה (הֵינּוּ הָעֶבֶד שְׁלוֹ, שֶׁהוּא בֶן הַשַּׁפְחָה בְּאֵמֶת, שֶׁהִיָּה מֶלֶךְ תַּחֲלָה מִחַמַּת הַחֲלוּף כַּנִּ"ל) תִּדְרַע אִיךְ לְהַתְנַהֵג עִמּוֹ. וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ: לְהִיכֵן גַּלְךְ. אָמַר לָהֶם, שִׁישְׂאֲלוּ וַיִּדְרָשׁוּ אַחַר הַמְּדִינָה שֶׁנִּקְרְאָת בְּשֵׁם הַזֶּה: "הַמְּדִינָה טְפֹשִׁית וְהַמֶּלֶךְ חָכָם" (דָּאֵם נִירִישְׁע לְאַנְד אונן דער קלוניר מלכות, בְּזֶה הַלְשׁוֹן סִפֵּר רַבֵּנוּ נ"י). שָׂאֲלוּ אוֹתוֹ: לְהִיכֵן וְלְאִיזָה צֵד גַּתְחִיל לְשָׂאֲלֵ אַחַר הַמְּדִינָה הַזֹּאת. הֶרְאָה לָהֶם בְּיָדוֹ: לְצֵד פְּלוֹנִי (כְּמִרְאָה בְּאֶצְבַּע). וְאָמַר הָאָדָם הַיֵּעַר לְהַכֵּן מֶלֶךְ הָאֵמֶתִי: לָךְ לְשָׁם, אֶל הַמְּדִינָה הַנִּ"ל, וְשָׁם תָּבוֹא אֶל הַגְּדֻלָּה שְׁלָךְ, וְהִלְכוּ לָהֶם. וְהָיוּ הוֹלְכִים בְּדַרְכָּם, וְהָיוּ מִתְאַוִּים מְאֹד לְמַצְאֵ אִיזָה חֵיָה אוֹ בְּהֶמָּה, לְנִסּוֹת אֶת הַכְּלִי הַנִּ"ל אִם תּוּכַל לְנַגֵּן כַּנִּ"ל, אִךְ עַדִּין לֹא הָיוּ רוֹאִים שׁוֹם מִיֵּן חֵיָה:

אַחַר כֵּךְ בָּאוּ יוֹתֵר לִישׁוּב, וּמְצָאוּ אִיזָה בְּהֶמָּה, וְהִנִּיחוּ הַכְּלִי עָלֶיהָ, וְהַתְחִילָה לְנַגֵּן כַּנִּ"ל. וְהָיוּ הוֹלְכִים וּבָאִים, עַד שֶׁבָּאוּ אֶל הַמְּדִינָה הַנִּ"ל. וְאוֹתָהּ הַמְּדִינָה הִיָּתָה חוֹמָה סְבִיב לָהּ, וְאִין נִכְנָסִין אֶלֶיהָ כִּי אִם בְּשַׁעַר

ספורי מִבְּנֵי מֶלֶךְ וּבְנֵי שָׁפָחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קָעָה

אֶחָד, וְצָרִיכִים לְסַבֵּב כַּמָּה פְּרָסָאוֹת עַד שֶׁבָּאִין אֶל הַשַּׁעַר לְכַנֵּס אֶל הַמְּדִינָה. וְהִלְכוּ וְסָבְבוּ, עַד שֶׁבָּאוּ אֶל הַשַּׁעַר. בְּבוֹאֵם אֶל הַשַּׁעַר, לֹא רָצוּ לְהִנִּיחַ אוֹתָם לְכַנֵּס, הֵיזוֹת שֶׁהַמֶּלֶךְ שֶׁל הַמְּדִינָה מֵת, וְנִשְׁאַר הַבֶּן מֶלֶךְ, וְהִנִּיחַ הַמֶּלֶךְ צוֹאָה: בְּאֲשֶׁר שָׁעַד עֲכָשׁוּ הָיוּ קוֹרְאִין אֶת הַמְּדִינָה " דָּאִם נִירִישָׁע לְאַנְדֵּי אוֹנֵן דְּעַר קְלוּנְיִר מְלָכוֹת", (מְדִינָה טַפְשִׁית וּמֶלֶךְ חֲכָם) עֲכָשׁוּ יִהְיֶה קוֹרְאִין אוֹתָהּ לְהַפְּדָה: " דָּאִם קְלוּנְיִעַ לְאַנְדֵּי אוֹן דְּעַר נִירִישִׁיר מְלָכוֹת" (מְדִינָה חֲכָמָה וּמֶלֶךְ טִיפֵּשׁ). וּמִי שֶׁיִּחְגַּר מְתַנְּיוּ לָזָה, שֶׁיִּחְזֹר הַשֵּׁם לְקַדְמוֹתוֹ, דְּהֵינּוּ שֶׁיִּהְיוּ חוֹזְרִים וְקוֹרְאִים אֶת הַמְּדִינָה בְּשֵׁם הָרֵאשׁוֹן, דְּהֵינּוּ "מְדִינָה טַפְשִׁית וּמֶלֶךְ חֲכָם" הוּא יִהְיֶה מֶלֶךְ. עַל כֵּן אִין מְנִיחִין שׁוּם אָדָם לְכַנֵּס אֶל הַמְּדִינָה, כִּי אִם מִי שֶׁיִּחְגַּר מְתַנְּיוּ לָזָה, עַל כֵּן לֹא רָצוּ לְהִנִּיחַ אוֹתוֹ לְכַנֵּס. וְאָמְרוּ לוֹ הָאֵתָה יָכוֹל לְחַגַּר מְתַנְּיָךְ לָזָה, לְהַחֲזִיר אֶל הַמְּדִינָה הַשֵּׁם הָרֵאשׁוֹן. וּבּוֹדָאִי אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִים עֲצָמוֹ לְדַבֵּר כְּזֶה. וְלֹא יָכְלוּ לְכַנֵּס. וְהִסִּיתוּ הָעֶבֶד הַנִּ"ל, שֶׁיִּחְזְרוּ לְבֵיתָם. אֲךָ הוּא לֹא רָצָה לְחַזֵּר, מִחַמַּת

שְׁהָאָדָם הַיֵּעַר אָמַר לוֹ שְׂיִלֵךְ לְמַדִּינָה זוֹ וְשָׁם יָבוֹא לְגִדְלָה שָׁלוֹ:

בְּתוֹךְ כֶּךָ בָּא לְשָׁם עוֹד אָדָם אֶחָד שְׁהָיָה רוֹכֵב עַל סוּס, וְרָצָה לְכַנֵּס, וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ גַּם כִּן לְכַנֵּס מִחַמַּת הַנֵּ"ל. בְּתוֹךְ כֶּךָ רָאָה, שְׁעוֹמֵד הַסּוּס שָׁל אוֹתוֹ הָאָדָם. וְלָקַח הַכְּלִי הַנֵּ"ל וְהִנִּיחָה עַל הַסּוּס, וְהִתְחִיל לְנַיֵן הַנְּגוֹן הַנִּפְלָא מְאֹד כַּנֵּ"ל. וּבִקֵּשׁ מְאֹד הָאָדָם שָׁל הַסּוּס, שְׂיִמְכֹר לוֹ הַכְּלִי הַזֹּאת, וְלֹא רָצָה לְמַכְרָהּ. וְהַשִּׁיב לוֹ: מַה תּוֹכֵל לְהֵינן לִי בְּעַד כְּלִי נִפְלָאָה כְּזוֹ. אָמַר לוֹ הָאָדָם שָׁל הַסּוּס הַנֵּ"ל: מַה תּוֹכֵל לְפַעַל עִם הַכְּלִי הַזֹּאת, (הֵלֵא הוּא רַק שְׁתַּעֲשֶׂה עִמָּה "קֶאמְעֵדִיא" (מִשְׁחַק הַצַּנְהָה) וְתִקְבֵּל דִּינָר. אֲבָל אֲנִי יוֹדֵעַ דְּבָר, שֶׁהוּא טוֹב יוֹתֵר מִהַכְּלִי שְׁלֵךְ; דְּהֵינּוּ, שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ דְּבָר שְׁקַבְּלָתִי מֵאֲבוֹת אֲבוֹתִי, לְהֵיזוֹת מִבֵּין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, הֵינּוּ שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ דְּבָר כְּזֶה, שְׁקַבְּלָתִי מֵאֲבוֹת אֲבוֹתִי שְׂיִכּוּלִים לְהֵיזוֹת עַל יָדָה מִבֵּין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, שְׁכִּשְׁאֶחָד אוֹמֵר אֵיזָה דְּבוּר בְּעֵלְמָא, יְכוּלִים עַל יְדֵי הַקְּבָלָה הַנֵּ"ל שְׂשִׁישׁ לִי לְהַבִּין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר; וְעַדִּין לֹא גְּלִיתִי זֹאת

ספורי מִבְּנֵי מִלְכָּה וּבְנֵי שְׂפָחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קעז

לְשׁוֹם אָדָם בְּעוֹלָם. בְּכֵן אֲנִי אֶלְמַד אוֹתְךָ
הַדָּבָר הַזֶּה, וְאַתָּה תִּתֶּן לִי הַכְּלֵי הַזֹּאת הַנִּל.
וְנִתְיָשָׁב (הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, שֶׁהָיָה לוֹ הַכְּלֵי הַזֹּאת כַּנִּל),
שְׂבָאֵמֶת הוּא דָּבָר נִפְלָא לְהֵיזוֹת מִבֵּין דָּבָר
מִתּוֹךְ דָּבָר. וְנִתֵּן לוֹ הַכְּלֵי הַנִּל, וְהוּא (הַיְנוּ
הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם הַנִּל) הִלֵּךְ וְלָמְדוּ הַדָּבָר הַנִּל,
לְהֵיזוֹת מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר:

וְהַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה מִבֵּין
דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, הָיָה הוֹלֵךְ שֵׁם אֶצֶל שַׁעַר
הַמְּדִינָה הַנִּל, וְהַבֵּין, שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר שִׁיחְגַּר
מִתְּנִי לָזָה, לְהַחְזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרֵאשׁוֹן, כִּי
כָּבֵד נַעֲשָׂה מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, עַל כֵּן הַבֵּין
שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר, אֵף עַל פִּי שְׂעֵדִין אִינוּ יוֹדְעִים
אֵיךְ וּמָה, אֵיךְ יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת זֹאת, אֵף עַל פִּי כֵן
מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, עַל כֵּן
הַבֵּין שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר. וְנִתְיָשָׁב, שִׁיַּצּוּהָ לְהַנִּיחַ
אוֹתוֹ לְכֹנֶס, וְהוּא יְכַנֵּס עֲצָמוֹ לָזָה (הַיְנוּ לְהַחְזִיר
לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרֵאשׁוֹן), וּמָה יִפְסִיד בָּזָה. וְאָמַר
(לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא רָצוּ לְהַנִּיחַ לְכֹנֶס שֵׁם שׁוּם אָדָם, כִּי אִם
מִי שִׁיחְגַּר מִתְּנִי לְעַנְיָן הַנִּל), שִׁיַּנִּיחוּ אוֹתוֹ לְכֹנֶס
וְהוּא יַחְגַּר מִתְּנִי לְעַנְיָן הַנִּל, לְהַחְזִיר אֶל

ספורי מִבְּנֵי מִלְכָּה וּבְנֵי שִׁפְחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קַעֲט

אוֹתָהּ: "מְדִינָה טְפֹשִׁית וּמִלְכָּה חָכָם", כִּי הֵם כָּלֵם טְפֹשִׁים כְּנַגְדּוֹ. עַל כֵּן תִּדַע, לְאִיזָה דָבָר אַתָּה מִכְּנִים עֲצָמָךְ (כָּל זֶה אָמְרוּ לוֹ הַשָּׂרִים הַנְּ"ל):

וְאָמְרוּ לוֹ (הֵינּוּ גַם בְּנֵי הַשָּׂרִים הַנְּ"ל, כִּי כָּל זֶה הוּא

הַמְּשָׁד דְּבַרְיָהֶם): הַנְּסִיוֹן יִהְיֶה, אִם אַתָּה חָכָם כְּזֶה. הַיּוֹת שֵׁישׁ כָּאֵן גַּן שֶׁנִּשְׁאָר מִן הַמִּלְכָּה שֶׁהָיָה, שֶׁהוּא הָיָה חָכָם גָּדוֹל מְאֹד, וְהֵגֵן הוּא נִפְלָא מְאֹד מְאֹד, שֶׁגִּדְלִים בּוֹ כְּלֵי מַתְכוֹת, כְּלֵי כֶסֶף וְכְלֵי זָהָב, וְהוּא נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד; אֵךְ אִי אֶפְשָׁר לְכַנֵּס בּוֹ, כִּי כְּשֶׁנִּכְנָס בּוֹ אָדָם, אִזִּי תִכָּף מִתְחִילִין שָׁם לְרַדְפוֹ, וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ, וְהוּא צוֹעֵק, וְהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל וְאֵינּוּ רוֹאֶה מִי רוֹדֵף אוֹתוֹ. וְכֵךְ הֵם רוֹדְפִין אוֹתוֹ, עַד שֶׁמִּבְּרִיחִין אוֹתוֹ מִן הַגֵּן. עַל כֵּן נִרְאֶה אִם אַתָּה חָכָם, אִם תּוֹכֵל לְכַנֵּס אֶל הַגֵּן הַזֶּה. וְשֶׁאֵל, אִם מִכִּים אֶת הָאָדָם הַנִּכְנָס. אָמְרוּ לוֹ, שֶׁהַעֲקָר שֶׁרוֹדְפִין אוֹתוֹ, וְהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל מִי וּמִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וּבּוֹרַח בְּבִהְלָה גְּדוּלָּה מְאֹד, כִּי כֵן סִפְרוּ לָהֶם בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּכְנָסוּ לְשָׁם:

וְהִלֵּךְ אֶל הַגֶּן (הַיְנוּ, זֶה הַגֶּן מֶלֶךְ הָאֵמֶת), וְרָאָה
שׂוֹשֵׁי לֹו חוֹמָה סְבִיב, וְהִשְׁעָר פְּתוּחָ וְאִין שָׁם
שׁוֹמְרִים, כִּי בְּוַדַּאי אִין צְרִיכִים שׁוֹמְרִים לְזֶה
הַגֶּן. וְהָיָה הוֹלֵךְ אֶצֶל הַגֶּן, וְהִסְתַּכֵּל וְרָאָה,
שְׁעוֹמֵד שָׁם אֶצֶל הַגֶּן אָדָם, הַיְנוּ שֶׁהָיָה מְצַיֵּר
שָׁם אָדָם. וְהִסְתַּכֵּל וְרָאָה, שְׁלֹמֶעֱלָה מֵעַל
הָאָדָם יֵשׁ דָּף שְׁקוֹרִין "טֵאבְּלִיצֵע" (לוּח), וְכָתוּב
שָׁם, שְׁזָה הָאָדָם הָיָה מֶלֶךְ לְפָנָי כַּמָּה מְאוֹת
שָׁנִים, וּבִימֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה שָׁלוֹם, כִּי עַד
אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הָיָה מְלַחְמוֹת, וְכֵן אַחֲרָיו הָיָה
מְלַחְמוֹת, וּבִימֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה שָׁלוֹם.
וְהִתְבוּנָן, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נַעֲשָׂה מִבֵּין דָּבָר
מֵתוּד דָּבָר כַּנֵּ"ל, שֶׁהֵכֵל תְּלוּי בְּזֶה הָאָדָם,
שֶׁכְּשֶׁנִּכְנָסִין לְגֶן וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ, אִין צְרִיכִין
לְבָרַח כָּלְל, רַק לַעֲמֹד עֲצָמוּ אֶצֶל הָאָדָם וְעַל
יָדֵי זֶה יִנְצֵל. וַיִּוְתֵר מִזֶּה, שֶׁאִם יִקְחוּ אֶת הָאָדָם
הַזֶּה וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ לְפָנִים בְּתוּף הַגֶּן הַזֶּה, אִזִּי
יֻכַל כָּל אָדָם לְכַנֵּס בְּשָׁלוֹם אֶל הַגֶּן הַזֶּה (כָּל זֶה
הִבִּין זֶה הַגֶּן מֶלֶךְ הָאֵמֶת, עַל יְדֵי שֶׁהָיָה מִבֵּין דָּבָר מֵתוּד דָּבָר
כַּנֵּ"ל):

ספורי מִבְּנֵי מִלְדָּה וּבְנֵי שִׁפְחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קפא

וְהִלֵּךְ וַנִּכְנַס אֶל הַגֶּן, וַתִּכַּף בְּשֶׁהִתְחִילוּ
לָרְדֹפּוּ, הִלֵּךְ וַעֲמַד אֶצֶל הָאָדָם הַגִּיד לְשִׁעוֹמֵד
אֶצֶל הַגֶּן מִבְּחוּץ, וְעַל יְדֵי זֶה יָצָא בְּשָׁלוֹם בְּלִי
פְּגַע כָּלֵל. כִּי אַחֲרֵיכֵן, כְּשֶׁנִּכְנַסוּ לְגֶן וְהִתְחִילוּ
לָרְדֹפָם, הָיוּ בּוֹרְחִים בְּבִהְלָה גְדוּלָה מְאֹד,
וְהָיוּ מִכִּים וְנִלְקָיִם עַל יְדֵי זֶה, וְהוּא יָצָא
בְּשָׁלוֹם וְשָׁלוּחַ עַל יְדֵי שִׁעֲמֵד עֲצָמוֹ אֶצֶל
הָאָדָם הַגִּיד. וְהַשָּׂרִים רָאוּ וְתָמְחוּ עַל שִׁיָּצָא
בְּשָׁלוֹם. וְאַזֵּי צָוָה (זֶה הַבֶּן מִלְדָּה הַיְאֻמָּת) לָקַח אֶת
הָאָדָם הַגִּיד וּלְהַעֲמִיד אוֹתוֹ בְּפָנִים בְּתוֹךְ הַגֶּן.
וְכֵן עָשׂוּ. וְאַזֵּי עָבְרוּ כָּל הַשָּׂרִים בְּתוֹךְ הַגֶּן,
וַנִּכְנַסוּ וַיָּצְאוּ בְּשָׁלוֹם בְּלִי פְּגַע כָּלֵל:

אָמְרוּ לוֹ הַשָּׂרִים: אַף עַל פִּי כֵן, אַף עַל פִּי
שֶׁרָאִינוּ מִמֶּךָ דָּבָר כָּזֶה, אַף עַל פִּי כֵן, בְּשִׁבִיל
דָּבָר אֶחָד אֵין רָאוּי לְהֵן לָךְ הַמְּלוּכָה. נִנְסָה
אוֹתָךְ עוֹד בְּדָבָר אֶחָד. אָמְרוּ לוֹ: הֵיזֵת שִׁישׁ
כָּאֵן כִּסָּא מִהַמְּלָךְ שְׁהִיָּה, וְהַכִּסָּא גְבוּהָ מְאֹד,
וְאֶצֶל הַכִּסָּא עוֹמְדִים כָּל מִינֵי חַיּוֹת וְעוֹפּוֹת
שֶׁל עֵץ (הֵינּוּ, שֶׁהֵם חֲתוּכִים וּמְתַקְנִים מִן עֵץ בְּלַעֲזוֹ:
אוֹיִסְגָּעֵשְׁנִיעֵט), וְלִפְנֵי הַכִּסָּא עוֹמֵד מִטָּה, וְאֶצֶל

קַבֵּב סְפֹרֵי מִבְּנֵי מִלְּדָה וּבְנֵי שְׁפָחָה מִעֲשֵׂיזוֹת

הַמָּטָה עוֹמֵד שְׁלֹחַן, וְעַל הַשְּׁלֹחַן עוֹמֵד מְנוֹרָה.
וּמִן הַכֶּסֶּא יוֹצְאִים הַדָּרְכִים כְּבוֹשִׁים (שְׁקוֹרִין
"גִּישְׁלָאגִינֶע וועגין"), וְהַדָּרְכִים הֵם בְּנוּיִים בְּבִנְיֵן
חוֹמָה (הֵינּוּ "גִּימַאֲיִרְטֶע וועגין"), וְאֵלוֹ הַדָּרְכִים
יוֹצְאִים מִן הַכֶּסֶּא לְכָל צֵד, וְאֵין אָדָם יוֹדֵעַ
כָּלֵל מָה עֲנִין הַכֶּסֶּא הַזֶּה עִם הַדָּרְכִים הַלָּלוּ.
וְאֵלוֹ הַדָּרְכִים, כְּשֶׁהֵם יוֹצְאִים וּמִתְּפַשְׁטִים
לְהֵלֵךְ אִיזָה שַׁעוֹר, עוֹמֵד שָׁם אַרְיָה שֶׁל זָהָב,
וְאִם יֵלֵךְ וַיִּתְקַרֵּב אֶצְלוֹ אִיזָה אָדָם, אֲזִי יִפְתַּח
אֶת פִּיו וַיְבַלְעֵנוּ. וְלְהֵלֵךְ מִן אוֹתוֹ הָאֲרִיָּה
מִתְּפַשֵּׁט הַדֶּרֶךְ עוֹד לְהֵלֵךְ יוֹתֵר, וְכֵן בְּשַׁאֲר
הַדָּרְכִים הַיּוֹצְאִים מִן הַכֶּסֶּא. הֵינּוּ, שְׁנַיִם הַדֶּרֶךְ
הַשְּׁנַיִם הַיּוֹצְאִים מִן הַכֶּסֶּא לְצֵד אַחֵר הוּא גַם כֵּן
כָּךְ, כְּשֶׁמִתְּפַשֵּׁט וְנִמְשָׁךְ הַדֶּרֶךְ אִיזָה שַׁעוֹר,
עוֹמֵד שָׁם מִין חָיָה אַחֵר, כְּגוֹן לָבִיא שֶׁל מִינֵי
מִתְּכוֹת, וְשָׁם גַם כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
כִּנ"ל, וְלְהֵלֵךְ מִתְּפַשֵּׁט הַדֶּרֶךְ יוֹתֵר, וְכֵן בְּשַׁאֲר
הַדָּרְכִים. וְאֵלוֹ הַדָּרְכִים הֵם מִתְּפַשְׁטִים
וְהוֹלְכִים בְּכָל הַמְּדִינָה כְּלָה, וְאֵין שׁוֹם אָדָם
יּוֹדֵעַ עֲנִין הַכֶּסֶּא הַנ"ל עִם כָּל הַדְּבָרִים הַנ"ל,

ספורי מִבְּנֵי מֶלֶךְ וּבֵן שֶׁפָּחָה מַעֲשֵׂיזוֹת קִפְג

עִם הַדְרָכִים הַנִּלְעַל. עַל כֵּן תִּתְנַסֶּה בְּזוֹה. אִם
תּוֹכֵל לַיָּדַע עֲנִינֵי הַכֶּסֶף עִם כָּל הַנִּלְעַל:

וְהִרְאֵנוּ לּוֹ הַכֶּסֶף. וְרָאָהּ, שֶׁהוּא גְבוּהָ מְאֹד
וְכוֹי. וְהִלֵּךְ אֶצֶל הַכֶּסֶף, וְהִסְתַּכֵּל וְהִתְבּוֹנֵן,
שְׂזוֹאת הַכֶּסֶף עֲשׂוּיָה מִן הָעֵץ שֶׁל הַתְּבָה הַנִּלְעַל
(הֵינּוּ הַכְּלִי הַנִּלְעַל שֶׁנִּתֵּן לּוֹ אָדָם הַיַּעַר כִּנְל). וְהִסְתַּכֵּל
וְרָאָהּ, שֶׁחָסֵר מִן הַכֶּסֶף לְמַעַלָּה אֵיזוֹה שׁוֹשְׁנָה
(הֵינּוּ "רִיזוּלִי"). וְאִם הָיָה לְהַכֶּסֶף זֹאת הַשׁוֹשְׁנָה,
הָיָה לָּהּ הַכֶּסֶף שֶׁיֵּשׁ לְהַתְּבָה הַנִּלְעַל
(הֵינּוּ הַכְּלִי הַנִּלְעַל, שֶׁהָיָה לָּהּ כֶּסֶף לְנַגֵּן בְּשִׁהִיּוֹ מִנִּיחִין אוֹתָהּ עַל
אֵיזוֹה מִיֵּן תֵּיָה אוֹ בְּהִמָּה אוֹ עוֹף כִּנְל). וְהִסְתַּכֵּל יוֹתֵר
וְרָאָהּ, שְׂזוֹאת הַשׁוֹשְׁנָה שֶׁחָסֵר לְמַעַלָּה מִן
הַכֶּסֶף, הִיא מִנְחַת לְמִטָּה בַּכֶּסֶף, וְצָרִיכִין
לְקַח אוֹתָהּ מִשָּׁם וּלְהַנִּיחָהּ לְמַעַלָּה, וְאִזִּי יִהְיֶה
לְהַכֶּסֶף הַכֶּסֶף שֶׁל הַתְּבָה הַנִּלְעַל:

כִּי הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה עֹשֶׂה כָּל דְּבַר בְּחָכְמָה,
בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִבִּין שׁוֹם אָדָם אֶת הָעֲנִינֵי, עַד
שֶׁיָּבֹוא חָכָם מִפְּלֵג שֶׁיִּבִּין אֶת הַדְּבַר וְיִוְכַל
לְכוּן לְהַחֲלִיף וּלְסִדֵּר כָּל הַדְּבָרִים כָּרְאוּי. וְכֵן
הַמִּטָּה הַבִּינִי, שֶׁצָּרִיכִין לְנִתְקָה קֶצֶת מִן הַמֶּקוֹם

שְׁעוּמָדָת; וְכֵן הַשְּׁלָחַן צָרִיכִין גַּם כֵּן לְנִתְקוּ
 קָצֵת, לְשָׁנוֹת מְקוּמָם קָצֵת; וְכֵן הַמְּנוּרָה
 צָרִיכִין גַּם כֵּן לְנִתְקוּהָ קָצֵת מִמְּקוּמָהּ; וְכֵן
 הָעוֹפּוֹת וְהַחִיּוֹת צָרִיכִין גַּם כֵּן לְשָׁנוֹתָם כֻּלָּם
 מִמְּקוּמָם. לִקַּח זֶה הָעוֹף מִמְּקוֹם זֶה וּלְהַעֲמִידוֹ
 בְּמְקוֹם זֶה, וְכֵן כֻּלָּם. כִּי הַמֶּלֶךְ עָשָׂה הַכֹּל
 בְּעֵרְמָה וּבְחֲכָמָה, בְּאַפֵּן שֶׁלֹּא יִבִּין שׁוֹם אָדָם,
 עַד שְׁיָבוֹא הַחֲכָם שְׁיִוְכַל לְהַתְּבוּנָן לְסִדְרָם
 כְּרֹאוּי. וְכֵן הָאֲרִיָּה שְׁעוּמָדָת שָׁם (אֲצֵל הַתְּפִשְׁמוֹת
 הַדְּרֹךְ) צָרִיכִין לְהַעֲמִידוֹ כָּאֵן, וְכֵן כֻּלָּם. וְצִוְּהָ
 לְסִדְרֵי הַכֹּל כְּרֹאוּי, לִקַּח הַשּׁוֹשְׁנָה מִלְּמַטָּה
 וּלְתַחֲבָה לְמַעְלָה, וְכֵן כָּל הַדְּבָרִים הַנִּלְלִים לְסִדְרֵי
 כֻּלָּם בְּסִדְרֵי הָרֹאוּי כַּנִּלְלִים. וְאַזּוּ הַתְּחִילוּ כֻּלָּם
 לְנַגֵּן נִגּוֹן הַנְּפִלָּא מְאֹד, וְעָשׂוּ כֻּלָּם הַפְּעֵלָה
 הָרֹאוּיָה לָהֶם. וְאַזּוּ נִתְּנוּ לוֹ הַמְּלוּכָה: עָנָה וְאָמַר
 הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, שְׁנַעֲשֵׂה עִתָּה מֶלֶךְ, אֵל כֵּן
 הַשִּׁפְחָה הָאֱמֶת הַנִּלְלִים: עִתָּה אֲנִי מִבִּין, שְׁאֲנִי
 כֵּן הַמֶּלֶךְ בְּאֱמֶת, וְאַתָּה כֵּן הַשִּׁפְחָה בְּאֱמֶת:

ספורי מִבְּנֵי מִלְדָּה וּבֵן שִׁפְחָה מַעֲשֵׂי־זֹת קָפָה

(גם אלה דברי רבנו נ"י. אחר שספר זאת המעשה ענה ואמר דברים אלה):

**בְּדוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים, כָּשְׁהוּ מִדְּבָרִים
וּמְשִׁיחִים קְבָלָה, הָיוּ מְשִׁיחִים בְּלִשׁוֹן כְּזֶה. כִּי
עַד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי לֹא הָיוּ מִדְּבָרִים
קְבָלָה בְּאֲתַנְלֵיא, רַק רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי
גָּלָה קְבָלָה בְּאֲתַנְלֵיא. וּמִקַּדָּם כָּשְׁהוּ הַחֲבָרִים
מִדְּבָרִים קְבָלָה הָיוּ מִדְּבָרִים בְּלִשׁוֹן כְּזֶה:
כָּשְׁהִנִּיחוּ הָאֲרוֹן עַל הַפְּרוֹת, הִתְחִילוּ לְשׁוֹרֵר
וְהַבִּין:**

**כִּי יֵשׁ חֲדָתוּתֵי דְסִיְהָרָא, כָּשְׁהֲלַבְנָה מְקַבְּלַת חֲדוּשִׁים מִן
הַשְּׁמַשׁ. וְזֶה בְּחִינַת כָּשְׁנֹשְׁאִין הָאֲרוֹן אֶל בֵּית שְׁמַשׁ. וְאֵזִי כָל
הַחִיּוֹת נוֹשְׂאֵי הַכֶּסֶף עוֹשִׂין נְגוֹן חֲדָשׁ, בְּחִינַת 'מְזֹמֹר שִׁירו
לֵה' שִׁיר חֲדָשׁ, שְׁזָהוּ הַשִּׁיר שְׁשָׂרוּ פְרוֹת הַבָּשָׂן. וְזֶה בְּחִינַת
מְטָה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוֹרָה הֵם תִּיקוּנְהָא דְשְׁכִינְתָא. וּבְחִינַת
הַגֵּן: כִּי אָדָם הָרִאשׁוֹן נִתְגַּרֵּשׁ מִן הַגֵּן, וְשֶׁבֶת אֵינִן עֲלוּהֵי
כְּמוֹבָא. וְשֶׁבֶת הוּא בְּחִינַת מִלְדָּה שְׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, בְּחִינַת הָאָדָם
הַנִּלְ, שְׁהוּא מִלְדָּה שְׁהֵיהּ שְׁלוֹם בְּיָמָיו, וְעַל כֵּן עָמַד עֲצָמוּ אֶעֱל
שֶׁבֶת. וְהַשְּׂאָר לֹא בֵּאָר:**

(ענה ואמר אחר שספר המעשה הזאת בזו הלשון)

המעשה הזאת היא הפלא גדול, והכל אחד, הבהמות וכו', והכסא וכו' והגן, הכל אחד. פעם נקרא (הבחינה המרמזת בהספור) בשם זה, ופעם בשם זה, הכל לפי הענין והבחינה: והדברים עמקים נפלאים ונוראים מאד מאד. (גם אלה דברי רבנו, גרו יאיר) ויש עוד, ואין צריכין לגלות לכם. גם יש עוד, מה שהמלך שהיה בהמדינה הנ"ל עשה דבר כנגד החמה ודבר כנגד הלבנה (הינו, שאלו הדברים היו מרמזים על חמה ולבנה). והלבנה היתה אוהזת נר בידה, וכשמגיע היום אזי אין הנר מאיר, כי שרגא בטיהרא (נר בצהרים אינו מועיל) וכו'. וזהו שאמרה הלילה אל היום: מפני מה כשאתה בא אין לי שם (כמבאר לעיל), כי ביום אין מועיל הנר כלל:

ספורי מִבְּנֵי מִלְדָּה וּבְנֵי שִׁפְחָה מַעֲשֵׂי־זוֹת קפז

פִּירוּשׁ הַמַּעֲשֵׂה הוּא כִּמוֹ הַכִּסֵּא שֶׁעָשָׂה
הַמֶּלֶךְ כַּנ"ל, שֶׁעָקַר הַחֲכָמָה, שֶׁצָּרִיכִין לְדַעַת
אִיךָ לְסִדֵּר הַדְּבָרִים. כִּמוֹ בֵּן, מִי שֶׁבָּקִי
בַּסְּפָרִים וְלָבוֹ שָׁלֵם, יוּכַל לְהִבִּין הַפִּירוּשׁ, אִךְ
צָרִיכִין לְסִדֵּר הַדְּבָרִים הַיָּטֵב, כִּי פַעַם נִקְרָא
כָּךְ וּפַעַם נִקְרָא כָּךְ. וְכֵן בְּשֵׁאֵר הַדְּבָרִים, הֵינּוּ
בַּפִּירוּשׁ שֶׁל הַמַּעֲשֵׂה, לְפַעֲמִים נִקְרָא הָאָדָם
שֶׁל הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל בְּשֵׁם זֶה, וְלְפַעֲמִים בְּשֵׁם
אַחֵר, וְכֵן בְּשֵׁאֵר הַדְּבָרִים. אֲשֶׁר־י מִי שֶׁיִּזְכֶּה
לְהִבִּין דְּבָרִים אֵלֶּיךָ לְאַמְתָּתָן. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן. (כֹּל זֶה דְּבָרֵי רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם זְכָר
צְדִיק לְבָרָכָה):

מעשה יב

מבעל תפילה

מעשה: פעם אחד היה בעל תפילה, שהיה עוסק תמיד בתפילות ושירות ותשבחות להשם יתברך. והיה יושב חוץ לישוב, והיה רגיל לכנס לישוב. והיה נכנס אצל איזה אדם. מסתמא היה נכנס להקטנים במעלה, כגון עניים וכיוצא. והיה מדבר על לבו מהתכלית של כל העולם: היות שבאמת אין שום תכלית, כי אם לעסק בעבודת ה' כל ימי חייו, ולבלות ימיו בתפילה להשם יתברך ושירות ותשבחות וכו'. והיה מרבה לדבר עמו דברי התעוררות כאלו, עד שנכנסו דבריו באזניו, עד שנתרצה אותו האדם להתחבר עמו. ותכף כשנתרצה עמו, היה לוקחו ומוליכו למקומו שהיה לו חוץ לישוב: **כי** אותו הבעל תפילה הנ"ל בחר לו מקום חוץ לישוב כנ"ל. ובאותו המקום היה שם נהר

לפניו, גם היה שם אילנות ופרות, והיו אוכלים מן הפרות. ועל בגדים לא היה מקפיד כלל. וכן היה רגיל תמיד לכנס לישוב ולפתות ולרצות בני אדם לעבודת השם יתברך, לילך בדרךכו, לעסק בתפילות וכו'. וכל מי שהיה מרצה עמו, היה לוקחו ומוליכו למקומו חוץ לישוב כנ"ל. והם היו עוסקים שם רק בתפילות ושירות ותושבחות להשם יתברך, וודויים ותעניתים וסגופים ותשובה וכיוצא בזה. והיה נותן להם חבורים שהיו לו בעניני תפילות ושירות ותושבחות וודויים. והיו עוסקים בזה תמיד, עד שהיו נמצאים גם באותן האנשים שהביאם לשם, שהיו ראויים גם כן לקרב בני אדם לעבודת השם יתברך, עד שהיה נותן לאחד רשות, שגם הוא יכנס לישוב לעסק בענין הנ"ל, דהינו לקרב בני אדם להשם יתברך כנ"ל:

וכן היה הבעל תפילה הנ"ל עוסק בענין זה תמיד, והיה מקרב בכל פעם אנשים ומוציאם מן הישוב כנ"ל, עד שנעשה רשם בעולם

וְהַתְּחִיל הַדָּבָר לְהַתְּפַרְסֵם. כִּי פִתְּאִם נִמְלְטוּ
אִיזָה אֲנָשִׁים מִן הַמְּדִינָה וְלֹא נֹדַע אֵימָם. וְכֵן
נִזְדַּמְּנוּ, שִׁפְתָאִם נֶאֱבַד אֶצֶל אֶחָד בָּנוּ וְכִיּוּצָא
בוּ וְלֹא נֹדַע אֵיפֹה הֵם, עַד שֶׁנֹּדַע: הָיוּת
שֶׁנִּמְצָא הַבֵּעַל תְּפִילָּה הַנִּ"ל, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ
וּמִפְתָּה בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כַּנִּ"ל.
אָךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהַכִּירוֹ וּלְתַפְסּוֹ, כִּי הַבֵּעַל
תְּפִילָּה הַזֶּה הָיָה מִתְּנַהֵג בְּחַכְמָה, וְהָיָה מְשַׁנֵּה
וּמִחֲלִיף עֲצָמוֹ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּשָׁנוֹי
אַחַר, שֶׁאֶצֶל זֶה הָיָה נְדָמָה כְּעֵנִי, וְאֶצֶל זֶה
כְּסוּחַר, וְאֶצֶל זֶה כְּעֵנִין אַחַר, וְכִיּוּצָא בְּזֶה. גַּם
כְּשֶׁהָיָה נִכְנָם לְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם, כְּשֶׁהָיָה
רוּאָה שֶׁאֵינּוּ יְכוּלִים לַפְעֵל אֶצְלָם כּוֹנְנֵתוֹ, הָיָה
מְרַמֵּה אוֹתָם בְּדָבָרִים, עַד שֶׁלֹּא הָיוּ מְבִינִים
כֵּלְל כּוֹנְנֵתוֹ הַטּוֹבָה, וּכְבָּלוּ אֵינן כּוֹנְנֵתוֹ כֵּלְל
לְעֵנִין הַנִּ"ל, דִּהְיֵינוּ לְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר כֵּלְל לְהִבִּין שֶׁכּוֹנְנֵתוֹ לְזֶה;
אִף עַל פִּי שְׂבָאֵמַת כָּל עַקֵר כּוֹנְנֵתוֹ כְּשֶׁהָיָה
מְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם הָיָה רַק לְזֶה, לְקָרֵב לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ כַּנִּ"ל, כִּי כָּל כּוֹנְנֵתוֹ הָיָה רַק זֹאת.
רַק כְּשֶׁהָיָה מִבִּין שֶׁאֵינּוּ פּוֹעֵל אֶצְלוֹ, הָיָה

ספורי מבעל תפילה מעשיות קצא

מסבבו ומעקמו ומרמהו, עד שלא היה יכול כלל להבין פונתו הטובה. והיה הבעל תפילה עוסק בענין זה עד שנעשה רשם ופרסום בעולם, והיו מצפים לתפסו, אך לא היה אפשר, כנ"ל:

והיה הבעל תפילה הנ"ל עם אנשיו יושבים חוץ לישוב כנ"ל ועוסקים רק בענינים הנ"ל, בתפילה ושירות ותשבחות להשם יתברך, ודוויים ותעניתים וסגופים ותשובות כנ"ל. גם היה ענין הבעל תפילה הנ"ל, שהיה יכול להספיק לכל אחד ואחד מה שצריך. ואם היה מבין באחד מאנשיו שלפי מחו הוא צריך לעבודת ה' שיהא הולך מלבש במלבושי זהב, שקורין גילדן גישטיק, היה מספיק לו. וכן להפך, שלפעמים נתקרב אליו איזה עשיר והיה מוציאו מן הישוב כנ"ל, והיה מבין שזה העשיר צריך לילך בבגדים קרועים ונבזים' היה מנהיגו כך. הכל כפי שהיה יודע צרך הספקת כל אחד ואחד, היה מספיק לו. ואצל אלו האנשים, שקרבם

קצב ספורי מבעל תפילה מעשיות

לְהַשִּׁיב יְתֵבֶרֶךְ הָיָה תַעֲנִית או סגוף גָּדוֹל ויִקָּר
יֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שְׁבַע עוֹלָם, כִּי הָיָה לָהֶם
תַּעֲנוּג מִן הַסִּגּוּף גָּדוֹל או מִתַּעֲנִית יֹתֵר מִכָּל
הַתַּעֲנוּגִים שְׁבַע עוֹלָם:

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה מְדִינָה שֶׁהָיָה שָׁם עֲשִׁירוֹת
גָּדוֹל, שֶׁהָיוּ כָּלָם עֲשִׁירִים. אָךְ הָיָה הֶרֶכֶם
וְהַנְּהַגְתָּם זָר וּמְשֻׁנָּה מְאֹד, כִּי הֵכֵל הָיָה
מִתְנַהֵג אֶצְלָם כְּפִי הָעֲשִׁירוֹת, שֶׁהָיָה עֶרְךְ
מֵעֵלֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הָעֲשִׁירוֹת שְׁלוֹ.
שְׁמִי שְׂיֵשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ אֲלָפִים או רַבָּבוֹת, יֵשׁ לוֹ
מֵעֵלָה זו; וּמִי שְׂיֵשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ מָמוֹן, יֵשׁ לוֹ
מֵעֵלָה אַחֲרָת, וְכֵן כִּיּוֹצֵא בָּזָה, כָּל סֵדֶר
הַמַּעֲלוֹת הָיָה אֶצְלָם כְּפִי הַמָּמוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד. וּמִי שְׂיֵשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ אֲלָפִים וְרַבָּבוֹת,
כְּפִי הַסָּכוּם שֶׁהָיָה קָצוּב אֶצְלָם, הוּא מְלָךְ. וְכֵן
הָיָה לָהֶם דְּגָלִים, שְׁמִי שְׂיֵשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ מָמוֹן
הוּא בְּדָגֵל זֶה, וְיֵשׁ לוֹ אוֹתוֹ הַמַּעֲלָה פְּלוֹנִית
בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל; וּמִי שְׂיֵשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ מָמוֹן הוּא
בְּדָגֵל אַחֵר, וְיֵשׁ לוֹ שָׁם אִיזָה מֵעֵלָה בְּאוֹתוֹ
הַדְּגָל לְפִי עֶרְךְ מָמוֹנוֹ. וְהָיָה קָצוּב אֶצְלָם, כִּמְהָ

מִמּוֹן יִהְיֶה לוֹ וַיְהִי נַחֲשׁב בְּאוֹתוֹ הַדָּגֵל
 בְּמַעֲלָה פְּלוֹנִית, וְכַמָּה מִמּוֹן יִהְיֶה לוֹ וַיְהִי
 נַחֲשׁב בְּדָגֵל אַחַר בְּאִיזָה מַעֲלָה, וְכֵן הַדְּרָגָא
 וְהַמַּעֲלָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה הַכֹּל כְּפִי
 הַמִּמּוֹן, כְּפִי מַה שֶׁהָיָה קָצוֹב אֶצְלָם. וְכֵן הָיָה
 קָצוֹב אֶצְלָם, כְּשֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מִמּוֹן, הוּא
 סְתָם בֶּן אָדָם; וְאִם יֵשׁ לוֹ עוֹד פְּחוֹת מִזֶּה, הוּא
 חֵיָה אִו עוֹף וְכִיּוֹצֵא. וְהָיָה אֶצְלָם חֵיּוֹת רָעוֹת
 וְעוֹפוֹת, דְּהֵינּוּ, כְּשֵׁישׁ לוֹ רַק כָּךְ וְכָךְ, הוּא
 נִקְרָא אַרְיָה אֲנוּשִׁי (בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֹז: 'אִיִּן מַעֲנִטְשִׁיכֵר
 לִיב'), וְכֵן כִּיּוֹצֵא בְּזָה שְׂאָר חֵיּוֹת רָעוֹת וְעוֹפוֹת
 וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁלִפִי מַעוּט מִמּוֹנֵי הוּא רַק חֵיָה אִו
 עוֹף וְכוּ', כִּי עַקֵּר הָיָה אֶצְלָם הַמִּמּוֹן, וּמַעֲלָה
 וְדְרָגָא שֶׁל כָּל אֶחָד הָיָה רַק לְפִי הַמִּמּוֹן:

וְנִשְׁמַע בְּעוֹלָם שֵׁישׁ מְדִינָה כְּזוֹ. וְהָיָה
 הַבַּעַל תְּפִילָה מִתְאַנֶּה עַל זֶה, וְהָיָה אוֹמֵר: מִי
 יוֹדֵעַ עַד הַיְכָן הֵם יְכוּלִים לִילֵךְ וּלְתַעוֹת עַל יְדֵי
 זֶה. וְנִמְצְאוּ אַנְשִׁים מֵאַנְשֵׁי שֶׁל הַבַּעַל תְּפִילָה
 הַנַּ"ל, וְלֹא שָׂאוּ אֶת דַּעְתּוֹ כֹּלֵל, וְהָלְכוּ לְשֵׁם
 אֵל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל לְהַחְזִירָם לְמוּטָב, כִּי הָיָה
 לָהֶם רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עֲלֵיהֶם, עַל שִׁנְתָּעוּ כָּל כָּךְ

קצד ספורי מבעל תפילה מעשיות

בְּתַאוּת מָמוֹן, וּבְפָרֵט שֶׁהַבַּעַל תְּפִילָּה הֵנִ"ל
אָמַר, שֶׁהֵם יְכוּלִים לֵילֵךְ וְלַתְּעוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר
כֵּנִ"ל, עַל כֵּן הָלְכוּ אֵלֵינוּ הָאֲנָשִׁים הֵנִ"ל אֶל
אוֹתוֹ הַמְּדִינָה הֵנִ"ל, אוֹלֵי יַחְזִירוּ אוֹתָם
לְמוֹטָב:

וְהָלְכוּ לְשָׁם, וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה הֵנִ"ל.
וּנְכַסּוּ לְאַחַד מֵהֶם. מִסֶּתֶמָּא נְכַסּוּ לְאַיְזָה
חָיָה (וְהֵינּוּ לְאָדָם שֶׁהוּא קָטָן בְּמַעְלָה, כִּי יֵשׁ לוֹ סֵךְ מוֹעֵט,
שֶׁהִיא נִקְרָא אֶעֱלָם חָיָה כֵּנִ"ל), וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ
כְּדַרְכָּם, אֲשֶׁר בְּאַמַּת אֵין זֶה תִּכְלִית כָּלֵל,
וְעַקֵּר הַתִּכְלִית הוּא רַק עֲבוּדַת ה' וְכוּ'. וְלֹא
שָׁמַע לָהֶם כָּלֵל, כִּי כָּבַר נִשְׁתַּרְשׁ אֶעֱלָם,
שֶׁעַקֵּר הוּא רַק הַמָּמוֹן. וְכֵן הָיָה מְדַבֵּר עוֹד עִם
אַחֵר, וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו גַּם כֵּן. וְהוּא (הֵינּוּ אֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי הַבַּעַל תְּפִילָּה הֵנִ"ל) הָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ.
וְהָשִׁיב לוֹ זֶה הָאִישׁ שֶׁדַּבֵּר עִמּוֹ: וְיִתֵּר מִזֶּה אֵין
לִי פְּנָאֵי כָּלֵל לְדַבֵּר עִמָּךְ. שְׂאֵלוֹ: מִפְּנֵי מָה.
הָשִׁיב לוֹ: הַיּוֹת שְׂאֵנַחְנוּ כְּלָנוּ מוֹכָנִים עִתָּה
לְעַקֵּר מִן הַמְּדִינָה לֵילֵךְ לְמְדִינָה אַחֶרֶת,
בְּאֲשֶׁר שְׂרַאֲנוּ שֶׁעַקֵּר הַתִּכְלִית הוּא רַק

ספורי מבבל תפילה מעשיות קצה

הַמָּמוֹן, עַל בֵּן נְסֻכָּם אֶצְלָנוּ לִילְךָ לְמִדְיָנָה
שָׂשִׁים יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת מָמוֹן, דְּהֵינּוּ שֵׁישׁ שָׂם
עָפָר שְׂעוּשִׁין מִמֶּנָּה זָהָב וְכֶסֶף, עַל בֵּן אָנוּ
צָרִיכִים עִתָּה לִילְךָ כְּלָנוּ אֶל אוֹתָהּ הַמִּדְיָנָה:

גַּם נְסֻכָּם אֶצְלָם, שֶׁהֵם רוֹצִים שְׂיִהְיוּ אֶצְלָם
כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת גַּם בֵּן, דְּהֵינּוּ שֵׁמי שְׂיִהְיֶה לוֹ
כָּל כֶּף מָמוֹן כְּפִי הַסְּכּוּם שֶׁקָּצְבוּ עַל זֶה, הוּא
יִהְיֶה כּוֹכֵב, כִּי מֵאַחַר שֵׁישׁ לוֹ כָּל כֶּף מָמוֹן,
יֵשׁ לוֹ הַכֶּחַ שֶׁל אוֹתוֹ הַכּוֹכֵב, כִּי הַכּוֹכֵב מְגִידֵל
הַזָּהָב, כִּי מֵה שֵׁישׁ עָפָר שְׂעוּשִׁין מִמֶּנָּה זָהָב,
זֶהוּ מִחֲמַת הַכּוֹכֵב שֶׁמְגִידֵל בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם
עֲפָרוֹת זָהָב, נִמְצָא שֶׁהַזָּהָב הוּא נִמְשָׁךְ מִן
הַכּוֹכְבִים. וּמֵאַחַר שֵׁישׁ לְאַחַד כָּל כֶּף זָהָב,
נִמְצָא שֵׁישׁ לוֹ כֶּחַ אוֹתוֹ הַכּוֹכֵב, וְעַל בֵּן הוּא
בְּעֵצְמוֹ כּוֹכֵב. וְכֵן אָמְרוּ, שְׂיִהְיוּ אֶצְלָם מְזֻלוֹת
גַּם בֵּן, דְּהֵינּוּ כְּשִׂיִּהְיֶה לְאַחַד כֶּף וְכָף, כְּפִי
הַסְּכּוּם שֶׁקָּצְבוּ עַל זֶה, הוּא יִהְיֶה מְזוּל.
וְכֵן עָשׂוּ לָהֶם מְלָאכִים. הַכֹּל כְּפִי רַבּוּי הַמָּמוֹן
כַּנ"ל. עַד שֶׁהַסְּכִימוּ בִּינֵיהֶם, שְׂיִהְיוּ לָהֶם גַּם בֵּן
אַלְקוֹת, שֵׁמי שְׂיִהְיֶה לוֹ רַבּוּי מָמוֹן, הַרְבֵּה כֶּף
וְכָף אֲלָפִים וּרְבָבוֹת, כְּפִי מֵה שֶׁקָּצְבוּ עַל זֶה,

הָהָרִים עָשׂוּ חֲזָקָת וְכוּ' כַּנ"ל. וְהַעֲמִידוּ שׁוֹמְרֵי
 בְּרַחוּק מִן הָהָר, כְּדֵי שְׁלֹא יִתְקַרֵב לָהֶם זֶר,
 וְהֵם הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם עַל הָהָרִים וְהָיוּ מִתְנַהֲגִים
 בַּמְּנַהֵג הַנ"ל, וְהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת רַבִּים, וְדִהְיִנוּ
 לְפִי הַמָּמוֹן כַּנ"ל:

וּמֵאַחַר שֶׁהָיָה הָעֶקֶר אֶצְלָם הַמָּמוֹן, עַד
 שֶׁעַל יְדֵי מָמוֹן הָרַבָּה הָיוּ נַעֲשִׂים אֱלֹוֹק, עַל כֵּן
 הָיָה לָהֶם חֲשָׁשׁ מִרְצִיחָה וּגְזֵלָה, כִּי כָל אֶחָד
 יִהְיֶה רוֹצֵחַ וְגֵזֵל כְּדֵי שִׁיחֶיהָ נַעֲשֶׂה אֱלֹוֹק עַל
 יְדֵי הַמָּמוֹן שִׁיגְזֹל. אַךְ אָמְרוּ, שֶׁמֵּאַחַר שֶׁהוּא
 אֱלֹוֹק (דִּהְיִנוּ הַעֲשִׂיר בַּעַל הַמָּמוֹן הוּא אֱלֹוֹק), הוּא יִשְׁמַר
 מִגְזֵלוֹת וּרְצִיחוֹת. וְתִקְנוּ עֲבוֹדוֹת וְקַרְבָּנוֹת
 שִׁיחֶיו מִקְרִיבִים וּמִתְפִּלְלִים אֶל הָאֱלֹוֹקוֹת
 הַנ"ל. גַּם הָיוּ מִקְרִיבִים בְּנֵי אָדָם, וְהָיוּ
 מִקְרִיבִין אֶת עֶצְמוֹן אֶל הָאֱלֹוֹקוֹת הַנ"ל, כְּדֵי
 שִׁיחֶיהָ נִכְלָל בּוֹ, וְאַחַר כֵּךְ יִתְגַּלְּגַל וַיִּהְיֶה
 עֲשִׂיר, כִּי עֶקֶר הָאֱמוּנָה הָיָה אֶצְלָם הַמָּמוֹן
 כַּנ"ל. וְהָיָה לָהֶם עֲבוֹדוֹת וְקַרְבָּנוֹת וְקַטְרֹת,
 שֶׁהָיוּ עוֹבְדִים בָּהֶם אֶת הָאֱלֹוֹקוֹת הַנ"ל (דִּהְיִנוּ
 בַּעֲלֵי הַמָּמוֹן הָרַבָּה כַּנ"ל). וּבִוְדָאֵי, אַף עַל פִּי כֵּן

קצח ספורי מבעל תפילה מעשיות

הִיְתָה הַמְּדִינָה מְלֵאָה מִרְצִיחָה וּגְזֵלָה, כִּי מִי שֶׁלֹּא הָיָה מֵאַמִּין בְּעֲבוּדוֹת הַנִּלְוִי הָיָה רוֹצֵחַ וְגֵזֵל בְּיַד שִׂיחֵיהֶּ לֹא מִמוֹן כִּי עָקֵר הָיָה אֶצְלָם הַמָּמוֹן כִּנְ"ל כִּי עַל יְדֵי הַמָּמוֹן יְכוּלִים לְקַנּוֹת כָּל דְּבָרָה אֲכִילָה וּמְלָבוּשִׁים, וְעָקֵר חַיּוֹת הָאָדָם עַל יְדֵי הַמָּמוֹן (כֵּן הִיְתָה סְבֵרַתָּם לְפִי דַעְתָּם הַמְּשַׁבֵּשֵׁת וְהַנְּבוֹכָה), עַל כֵּן הָיָה הַמָּמוֹן הַאֲמוּנָה שְׁלֵהֶם. וְהָיוּ מִשְׁתַּדְּלִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה נַחֲסֵר אֶצְלָם מָמוֹן בְּלָל, כִּי הַמָּמוֹן הוּא עָקֵר הַאֲמוּנָה וְהַאֲלָקוֹת שְׁלֵהֶם כִּנְ"ל. אֲדַרְבֵּא, צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לְהוֹסִיף וּלְהַכְנִים מָמוֹן מִמְּקוֹמוֹת אֲחֵרִים לְתוֹךְ הַמְּדִינָה. וְהָיוּ יוֹצְאִים מֵהֶם סוּחָרִים לְסַחֵר בְּמְדִינוֹת אֲחֵרִים כְּדֵי לְהִשְׁתַּכֵּר מָמוֹן, לְהַכְנִים מָמוֹן יוֹתֵר לְתוֹךְ הַמְּדִינָה. וְצָדֵקָה בְּיָדָיו הוּא אֲסוּר גָּדוֹל לְפִי דַעְתָּם, כִּי הוּא מַחְסִיר שְׁפַע מָמוֹנוֹ אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר זֶה הוּא הָעָקֵר, שִׂיחֵיהֶּ לֹא מָמוֹן, וְהוּא פּוֹגֵם וּמַחְסִיר מָמוֹנוֹ, עַל כֵּן בְּיָדָיו הָיָה אֲסוּר אֶצְלָם לְתַן צָדֵקָה:

גַּם הָיָה אֶצְלָם מְמַנִּים, שֶׁהָיוּ מְמַנִּים לְהַשְׁגִּיחַ
עַל כָּל אֶחָד אִם יֵשׁ לוֹ כָּל כֶּךָ מָמוֹן כִּמוֹ שֶׁהוּא
אוֹמֵר, כִּי כָּל אֶחָד הָיָה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת עֲשָׂרוֹ
בְּכָל פֶּעַם, כִּדִּי שִׁיחֶיהָ נִשְׁאָר בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲלָה
שֶׁהָיָה לוֹ לְפִי מָמוֹנוֹ כַּנִּ"ל. וְלִפְעָמִים הָיָה
נֶעֱשֶׂה מִחֲתִיָּה אָדָם וּמֵאָדָם חֲתִיָּה, דְּהֵינּוּ כִּשְׁאֶחָד
אֵבֶד מָמוֹנוֹ, אֲזִי נֶעֱשֶׂה מֵאָדָם חֲתִיָּה, אַחֵר שְׂאִין
לוֹ מָמוֹן. וְכֵן לְהִפְךָ, כִּשְׁאֶחָד הָרוּיחַ מָמוֹן, אֲזִי
נֶעֱשֶׂה מִחֲתִיָּה אָדָם וְכֵן בְּשִׂאָר הַמַּעֲלוֹת כְּפִי
הַמָּמוֹן כַּנִּ"ל. וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת וּפְאִטְרַעֲטִין
(תְּמוֹנוֹת דְּיוֹקָן) שֶׁל אוֹתָן הָאֱלֻקוֹת (דְּהֵינּוּ בְּעֲלֵי
הַמָּמוֹן), וְהָיוּ אֶצְל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוּרוֹת הַלָּלוֹ
וְהָיוּ מְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם, כִּי זֶה הָיָה
הַעֲבוּדָה וְהָאֱמוּנָה שֶׁלָּהֶם כַּנִּ"ל:

וְהָאֲנָשִׁים הַנִּ"ל, דְּהֵינּוּ הָאֲנָשִׁים הַכְּשָׁרִים
שֶׁל הַבַּעַל תְּפִילָּה הַנִּ"ל, חָזְרוּ לְמְקוֹמָם וְסָפְרוּ
לְהַבַּעַל תְּפִילָּה מְגֻדֵל הַטָּעוֹת וְהַשְׁטוֹת שֶׁל
אוֹתָהּ הַמְדִינָה, אֵיךְ הֵם נְבוֹכִים מְאֹד בְּתֵאוֹת
מָמוֹן, וְשֶׁהֵם רוֹצִים לַעֲקֹר לְמְדִינָה אַחֲרַת
וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. עָנָה וְאָמַר

הבעל תפילה הנ"ל, שהוא מתירא שלא יתעו
יותר ויותר. אחר כך נשמע שעשו לעצמן
אלקות, כנ"ל. ענה ואמר הבעל תפילה הנ"ל,
שעל דבר זה היה מתירא ודואג מתחלה.
והיה לו להבעל תפילה רחמנות גדול עליהם,
ונתישב לילך בעצמו לשם, אולי ישיב אותם
מטעותם. והלך לשם הבעל תפילה, ובא אל
השומרים שעומדים סביב ההר. והשומרים
מסתמא היו אנשים קטנים במעלה, שהם
רשאים לעמד באוירא דהאי עלמא, כי
אנשים שיש להם מעלות מחמת המזון כנ"ל,
הם אינם יכולים כלל להתערב עם בני העולם
ולעמד באוירא דהאי עלמא, שלא יטמאו
עצמן כנ"ל, ולא היו יכולים לדבר כלל עם
בני העולם, שלא יטמאו אותם בהבל פיהם
(על בן בודהי השומרים שעמדו חוץ לעיר היו קטנים במעלה
כנ"ל). אך גם השומרים היה להם הצורות
הנ"ל, והיו מחבקים ומנשקים אותם בכל
פעם, כי גם אצלם היה עקר האמונה המזון,
כנ"ל:

ובא הבעל תפילה הנ"ל אצל שומר אחד
 והתחיל לדבר עמו מהתכלית, באשר שעקר
 התכלית הוא רק עבודת ה', תורה ותפילה
 ומעשים טובים וכו', והממון הוא שטות ואינו
 תכלית כלל וכו'. ולא שמע אליו כלל השומר
 הנ"ל, כי כבר נשקע אצלם מימים רבים
 שעקר הוא רק הממון כנ"ל. וכן הלך הבעל
 תפילה לשומר שני ודבר עמו גם כן כנ"ל,
 ולא שמע אליו גם כן. וכן הלך אל כל
 השומרים ולא שמעו אליו כלל. וישב עצמו
 הבעל תפילה, ונכנס לתוך העיר שהיתה על
 ההר כנ"ל:

כשבא לשם, היה אצלם פליאה, ושאלו
 אותו: איך נכנסת לכאן. כי לא היה אפשר
 לשום אדם לנכנס אצלם כנ"ל. השיב להם:
 מאחר שכבר נכנסתי, יהיה איך שיהיה, מה
 אתם שואלים על זה. והתחיל הבעל תפילה
 לדבר עם אחד מהתכלית וכו' כנ"ל, ולא
 שמע אליו כלל, וכן השני וכן כלם, כי כבר
 נשקעו בטעותם הנ"ל. והיה הדבר תמוה בין

רב ספורי מבעל תפילה מעשיות

אנשי העיר על שבא אדם אצלם ומדבר אליהם בדברים האלה, הפך אמונתם. והרגישו בעצמן אולי האדם הזה הוא הבעל תפילה, כי כבר נשמע אצלם שיש בעל תפילה כזה בעולם, כי כבר נתפרסם הדבר של הבעל תפילה בעולם כנ"ל, והיו קורין אותו בעולם "דער פרומער בעל תפילה". (בעל תפילה וחסיד ירא) אך לא היה אפשר להם להכירו ולתפסו, כי היה משנה עצמו אצל כל אחד ואחד: אצל זה היה נדמה כסוחר ואצל זה בעני וכו' כנ"ל, ותכף נמלט משם:

ויהי היום, והיה גבור, שנתקבצו אליו כמה גבורים, והיה הגבור עם גבוריו הולך וכובש מדינות. ולא היה רוצה כי אם הכנעה. וכשהיו בני מדינה מכניעים עצמן תחתיו היה מניחם, ואם לאו היה מחריבם. והיה הולך וכובש. ולא היה רוצה שום ממוז, רק הכנעה, שיהיו תחתיו. והיה דרכו של הגבור, שהיה שולח למדינה גבוריו כשהיה עדין רחוק ממנה הרבה, חמשים פרסאות, שיכניעו

עצמן תחתיו, והיה כובש מדינות כנ"ל:
והסוחרים של המדינה של עשירות
 הנ"ל, שהיו סוחרים במדינות אחרות כנ"ל,
 באו למדינתם וספרו מהגבור הנ"ל, ונפל
 עליהם פחד גדול. ואף על פי שהיו מרצים
 להכניע עצמן תחתיו, אך ששמעו שהוא
 ממאס בממון ואינו רוצה ממון כלל, וזה היה
 הפך אמונתם, על כן היה בלתי אפשר אצלם
 להכניע תחתיו, כי היה אצלם כמו שמד,
 מאחר שאינו מאמין כלל באמונתם, דהינו
 בממון, ונתיראו מאד מלפניו. והתחילו
 לעשות עבודות ולהקריב קרבנות לאלקותם
 הנ"ל, והיו לוקחים חיה (דהינו מי שיש לו ממון מעט,
 שהוא חיה אצלם) והקריבו לקרבן לאלקות הנ"ל,
 וכיוצא באלו העבודות כנ"ל:

והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב אליהם
 בכל פעם, והתחיל לשלח אליהם גבוריו מה
 הם רוצים, בדרך כנ"ל, והיה עליהם פחד
 גדול ולא היו יודעים מה לעשות. ויעצו אותם
 אנשים סוחרים שאלהם: היות שהיו במדינה,

שָׁכַל בְּנֵי הַמְּדִינָה הֵם כֻּלָּם אֱלֻקוֹת, וְנוֹסְעִים
עִם מְלָאכִים, וְהֵינּוּ שָׁכַל אַנְשֵׁי אוֹתָהּ
הַמְּדִינָה, מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל, הֵם כֻּלָּם עֲשִׂירִים
מִפְּלָגִים, עַד שֶׁהַקָּטָן שִׁבְהֵם הוּא גַם כֵּן אֱלוֹק
לְפִי טְעוּתָם (כִּי הַקָּטָן שִׁבְהֵם הוּא עֲשִׂיר מִפְּלָג וַיֵּשׁ לוֹ כָּל
כָּף, כְּשַׁעוֹר הַקָּצוּב לְאֱלוֹק אֲצֵלָם וְכַנ"ל), וְגַם נוֹסְעִים עִם
מְלָאכִים, כִּי הַסּוֹסִים שִׁלְהֵם הֵם מְכֻסִּים
בְּעֲשִׂירוֹת גָּדוֹל, בְּזָהָב וְכִיּוֹצֵא, עַד שֶׁכֶּסֶף שֶׁל
סוֹם אֶחָד עוֹלָה לְסֶדֶךְ שֶׁל מְלֶאךְ שִׁלְהֵם; נִמְצָא
שֶׁנוֹסְעִים עִם מְלָאכִים, שִׁקוּשְׂרִים ג' זוּגוֹת
מְלָאכִים אֶל הָעֵגְלָה וְנוֹסְעִים עִמָּהֶם. בְּכֵן
צָרִיכִין לְשַׁלַּח אֶל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וּמִשָּׁם יִהְיֶה
לָהֶם עֲזָרָה בְּיָדָי, מֵאַחַר שֶׁכֻּל הַמְּדִינָה הֵם
כֻּלָּם אֱלֻקוֹת (כֹּל זֶה הִיָּתָה עֲצַת הַסּוֹחְרִים שִׁלְהֵם).
וְהוּטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד, כִּי הָיוּ מֵאֲמִינִים
שֶׁבְּיָדָי יִהְיֶה לָהֶם יְשׁוּעָה מִשָּׁם, מֵאַחַר שֶׁהֵם
כֻּלָּם אֱלֻקוֹת כַּנ"ל:

וְהַבַּעַל תְּפִילָה הַנִּלְיָשׁב עֲצָמוֹ, שִׁיֵּלְךָ עוֹד
הַפַּעַם אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנִּלְיָשׁ, אוֹלֵי אֶף עַל פִּי
כֵן יֵשִׁיב אוֹתָם מִטְעוּתָם זֶה. וְהִלְךְ לְשָׁם, וּבֵא

ספורי מבעל תפילה מעשיות רה

אל השומרים, והתחיל לדבר עם שומר אחד כדרךכו. וספר לו השומר מהגבור הנ"ל, שיש להם פחד גדול מפניו וכו' כנ"ל. ושאל אותו הבעל תפילה: ומה אתם רוצים לעשות. וספר לו השומר ענין הנ"ל, שהם רוצים לשלח אל המדינה שהם כלם אלקות וכו' כנ"ל. ושחק ממנו מאד הבעל תפילה, ואמר לו: הלא הכל שטות גדול, כי גם בני אותה המדינה הם כלם רק בני אדם כמונו, וגם אתם כלכם ואלהים שלכם כלם הם רק בני אדם ולא אלוק. רק שיש יחיד בעולם, שהוא הבורא יתברך שמו, ואותו לבד ראוי לעבד ולו ראוי להתפלל, וזהו עקר התכלית, וכיוצא בדברים אלו דבר הבעל תפילה אל השומר הנ"ל:

ולא שמע אליו השומר, כי כבר נשקע אצלם טעותם מימים רבים כנ"ל. אך אף על פי כן הבעל תפילה הרבה עליו דברים, עד שבסוף השיב לו השומר: ויתר מזה, מה אני יכול לעשות, הלא אני רק יחיד בעלמא (ויש כנגדי בני המדינה שהם רבים). וזאת התשובה היתה

קצת נחמה להבעל תפילה, כי הבין שהתחילו דבריו קצת לכנס באזני השומר, כי הדברים שדבר הבעל תפילה מקדם בפעם הראשונה עם אותו השומר והדברים שדבר עתה נתקבצו יחד עד שעשו איזה רשם בלבו, עד שהתחיל מעט להסתפק ולנטות אליו קצת, כנראה מתוך התשובה הנ"ל. וכן הלך הבעל תפילה אל השומר השני ודבר עמו גם כן כנ"ל, ולא שמע אליו גם כן. ובסוף השיב לו גם כן כנ"ל: הלא אני יחיד כנגד בני המדינה וכו' כנ"ל. וכן כל השומרים כלם השיבו לו תשובה זו בסוף:

אחר כך נכנס הבעל תפילה אל העיר,
והתחיל שוב לדבר עמם כדרךכו: באשר שכלם בטעות גדול, ואין זה תכלית כלל, רק עקר התכלית לעסק בתורה ותפילה וכו'. ולא שמעו אליו, כי כלם נשקעו מאד בזה מימים רבים. וספרו לו מהגבור, ושהם רוצים לשלח אל המדינה שהם כלם אלקות וכו' כנ"ל. ושחק מהם גם כן, ואמר להם שהיא שטות, ושכלם רק בני אדם וכו' והם לא יוכלו לעזור

לְכֶם כָּלֵל, כִּי אַתֶּם בְּנֵי אָדָם וְהֵם בְּנֵי אָדָם,
וְאֵינֶם אֱלֹוֹךְ כָּלֵל, רַק שְׂיִישׁ יְחִיד וְכֹוֹ, יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
וְכֹוֹ. וְעַל עֲנִיִּן הַגִּבּוֹר אָמַר לָהֶם (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה,
כְּדָרָךְ שְׁמִתְמִיָּה אָדָם וְאוֹמֵר): הֵאֵם אֵינִי זֶה הַגִּבּוֹר
(הַיְדוּעַ לִי). וְלֹא הִבִּינוּ דְבָרָיו אֵלֹו. וְכֵן הָיָה הוֹלֵךְ
מֵאֶחָד לַחֲבֵרוֹ וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם כִּנְ"ל, וְעַל עֲנִיִּן
הַגִּבּוֹר אָמַר לְכֹל אֶחָד כִּנְ"ל: אִם אֵינִי זֶה
הַגִּבּוֹר וְכֹוֹ כִּנְ"ל, וְלֹא הִבִּינוּ דְבָרָיו:

וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ בְּעִיר, בְּאֲשֶׁר שֶׁנִּמְצָא אֶחָד
שֶׁמְדַבֵּר כִּזֹּאת, שֶׁעוֹשֶׂה שְׁחֹק מֵאֲמוֹנָתָם
וְאוֹמֵר שְׂיִישׁ יְחִיד וְכֹוֹ, וּבְעֲנִיִּן הַגִּבּוֹר הוּא
אוֹמֵר כִּנְ"ל. וְהִבִּינוּ שֶׁבּוֹדָאֵי הוּא הַבֵּעַל
תְּפִילָּה, כִּי כָּבֵד הָיָה נִתְפָּרֵס אֶצְלָם כִּנְ"ל.
וְצוּוּ לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו וּלְתַפְסֹו, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא
מְשַׁנֵּה עֲצָמוֹ אֶצְלָם בְּכֹל פַּעַם כִּנְ"ל (הֵינִי פַּעַם
נִדְמָה כְּסוֹחֵר וּפַעַם כְּעַנִּי וְכֹוֹ כִּנְ"ל), אֲךָ הֵם יָדְעוּ מִזֶּה
גַּם כֵּן, שֶׁהַבֵּעַל תְּפִילָּה הַנְ"ל הוּא מְשַׁנֵּה עֲצָמוֹ
בְּכֹל פַּעַם, וְצוּוּ לְחַקֵּר אַחֲרָיו וּלְתַפְסֹו. וְחַפְּשׂוּ
אַחֲרָיו וּתְפַסְּהוּ וְהִבִּיאֻהוּ אֶל הַשָּׂרִים.
וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְאָמַר לָהֶם גַּם כֵּן כִּנְ"ל,

בַּאֲשֶׁר שָׁכַלְם בְּטָעוֹת וּשְׁטוֹת גְּדוֹל, וְאִין זֶה
 תַּכְלִית כָּלֵל (הֵינּוּ שֶׁהַמּוֹן אֵינוֹ הַתַּכְלִית כָּלֵל), רַק
 שֵׁשׁ יָחִיד שֶׁהוּא הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְכוּ'.
 וּבְנֵי אוֹתָהּ מְדִינָה שְׂאֵתָם אוֹמְרִים שֶׁהֵם כָּלֵם
 אֶלְקוֹת לֹא יוּכְלוּ לְעֹזֵר לָכֶם כָּלֵל, כִּי הֵם רַק
 בְּנֵי אָדָם וְכוּ'. וְנַחֲשָׁב אֶצְלָם לְמִשְׁנָע:
כִּי כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה הָיוּ שְׁקוּעִים בְּטָעוֹת שֶׁל
 הַמּוֹן כָּל כֶּף כַּנִּ"ל, עַד שֶׁזֶּה שָׁדָבֵר כְּנֶגֶד
 דַּעְתָּם וְטָעוֹתָם הָיָה נַחֲשָׁב לְמִשְׁנָע. וְשָׂאֵלוּ
 אוֹתוֹ: מַה זֶּה שְׂאֵתָה אוֹמֵר עַל עַנְיֵן הַגְּבוֹר
 (בְּלִשׁוֹן תַּמְהָה), אִם אֵינוֹ זֶה הַגְּבוֹר כַּנִּ"ל. הַשֵּׁיב
 לָהֶם: שְׂאֵנִי הָיִיתִי אֶצֶל מֶלֶךְ אַחֵד, וְנֶאֱבַד
 אֶצְלוֹ גְּבוֹר, וְאִם הַגְּבוֹר הַנִּ"ל הוּא אוֹתוֹ
 הַגְּבוֹר, יֵשׁ לִי הַפְּרוֹת עִמוֹ. וַיִּתֵּר מְזֵה, מַה
 שְׂאֵתָם בְּטוֹחִים בַּמְּדִינָה הַנִּ"ל שֶׁהֵם כָּלֵם
 אֶלְקוֹת, זֶהוּ שְׁטוֹת, כִּי הֵם לֹא יוּכְלוּ לְעֹזֵר
 לָכֶם. וַלְדַעְתִּי, אִם תִּהְיוּ בְּטוֹחִים עָלֵיהֶם,
 אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה מִפְּלֵה שְׁלָכֶם. אָמְרוּ לוֹ: מַנְיֵן
 אַתָּה יוֹדֵעַ זֹאת:

הַשֵּׁיב לָהֶם: הַיּוֹת שֶׁאַצֵּל הַמֶּלֶךְ הַנְּל, שֶׁהוּא הָיָה אֶצְלוֹ כַּנְּל, הָיָה לוֹ "יָד", דִּהְיֵנוּ שֶׁהָיָה אֶצְלָא אֹתוֹ הַמֶּלֶךְ תְּמוּנַת יָד עִם חֲמִשׁ אֶצְבָּעוֹת וְעִם כָּל הַשְּׂרָטוּטִין שֶׁיֵּשׁ עַל הַיָּד, וְזֹאת הַיָּד הָיְתָה הַלְּאֲנָד קַאֲרֵט (מִפֶּת הָעוֹלָם) שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְכָל מָה שֶׁהָיָה מִן בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַד הַסּוֹף, וּמָה שֶׁהָיָה אַחֲרַיָּךְ, הַכֹּל הָיָה מְצִיר עַל אֹתוֹ הַיָּד, כִּי הָיָה מְצִיר בְּשְׂרָטוּטֵי הַיָּד צִיּוֹר עַמִּידַת כָּל עוֹלָם וְעוֹלָם עִם כָּל פְּרָטִיו, כְּמוֹ שֶׁמְצִיר עַל הַלְּאֲנָד קַאֲרֵט (כִּידוּעַ לְבַקִּיִּים בְּעֵגֶן צִיּוֹר מִפֶּת הָעוֹלָם, שְׂקוֹרִין לְאֲנָד קַאֲרֵט). וְהָיָה בְּהַשְּׂרָטוּטִין כְּמוֹ אֹתֵיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּלְאֲנָד קַאֲרֵט כֶּתוּבִים אֹתֵיּוֹת אֶצְלָא כָּל דְּבָר וְדְבָר, כִּדִּי לִידַע מָה הוּא הַדְּבָר הַזֶּה, דִּהְיֵנוּ לִידַע שְׂכָאן הוּא עִיר פְּלוּנִי וְכָאן נָהָר פְּלוּנִי וְכִיּוּצָא, כְּמוֹ בֵּן מִמָּשׁ הָיָה נְרָשָׁם בְּשְׂרָטוּטֵי הַיָּד הַנְּל כְּמוֹ אֹתֵיּוֹת, שֶׁהָיָה הָאֹתֵיּוֹת נְרָשָׁמִים אֶצְלָא כָּל דְּבָר וְדְבָר שֶׁהָיָה נְרָשָׁם עַל הַיָּד, כִּדִּי לִידַע מַהוּת הַדְּבָר. וְגַם פְּרָטֵי כָּל הַמְּדִינּוֹת וְעִירוֹת וְנְהָרוֹת וְגִשְׂרִים וְהָרִים וְשָׂאֵר דְּבָרִים פְּרָטִיִּים, הַכֹּל הָיָה נְרָשָׁם

רי ספורי מבעל תפילה מעשיות

עַל הַיָּד בְּשֶׁרְטוּטֵינְיַן הַנַּ"ל, וְאַצֵּל כָּל דְּבַר הָיִו כְּתוּבִים אֹתוֹת יוֹת, שְׁזַהוּ דְּבַר פְּלוּנֵי וְזַה דְּבַר פְּלוּנֵי. וְגַם כָּל בְּנֵי אָדָם שְׁהוּלְכִים בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה וְכֹל הַמְּאַרְעוֹת שְׁלָהֶם, הַכֹּל הָיָה נְרָשָׁם שָׁם:

וְהָיָה כְּתוּב שָׁם גַּם כָּל הַדְּרָכִים מְמַדִּינָה לְמְדִינָה וּמִמְקוֹם לְמִקְוֶה. וּמִחַמַּת זֶה הָיִיתִי יוֹדָע לְכַנֵּם אֶל הָעִיר הַזֹּאת, מַה שְּׂאִי אֲפָשֶׁר לְשׂוּם אָדָם לְכַנֵּם לְכָאֵן. וְכֵן אִם אַתֶּם רוֹצִים לְשַׁלַּח אֹתִי לְעִיר אַחֶרֶת, אֲנִי יוֹדָע הַדְּרָךְ גַּם כֵּן, הַכֹּל עַל יְדֵי הַיָּד הַנַּ"ל. וְכֵן הָיָה נְרָשָׁם בְּהַ הַדְּרָךְ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי יֵשׁ דְּרָךְ וְנְתִיב, שֶׁעַל יָדוֹ יְכוּלִין לְעֹלוֹת מֵאַרְצָן לְשָׁמַיִם (כִּי אִי אֲפָשֶׁר לְעֹלוֹת לְשָׁמַיִם מִחַמַּת שְׂאִין יוֹדָעִין הַדְּרָךְ, וְשָׁם הָיָה נְרָשָׁם הַדְּרָךְ לְעֹלוֹת לְשָׁמַיִם), וְהָיָה נְרָשָׁם שָׁם כָּל הַדְּרָכִים שְׂיִישׁ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי אֵלֵיָּהּ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ פְּלוּנֵי, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם אֹתוֹ הַדְּרָךְ; וּמִשֶּׁה רַבְּנֵי עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֶר, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם אֹתוֹ הַדְּרָךְ גַּם כֵּן; וְכֵן חֲנוּךְ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֶר, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם גַּם אֹתוֹ

ספורי מבעל תפילה מעשיות ריא

הדרך, וכן מעולם לעולם, הכל היה נרשם
בשרטוטי היד הנ"ל:

גם היה נרשם על היד כל דבר ודבר כפי מה
שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההוה שלו,
וכפי מה שהיה אחר כך, כגון סדום היה
נרשם שם כפי מה שהיתה בעת ישובה קדם
שנהפכה, גם היה מציר שם הפיכת סדום
כמו שהעיר נהפכת, וגם היה מציר שם ציור
של סדום שיש לה אחר ההפיכה, כי היה
נרשם על היד מה שהיה ומה שהוה ומה
שהיה. ושם, באותו היד ראיתי, שאותו
המדינה הנ"ל שאתם אומרים עליהם שהם
כלם אלקות, עם כל האנשים הבאים אליהם
לקבל עזר מהם, כלם יהיו נכלין ואובדין (כל
זה השיב להם הבעל תפילה):

ונפלא בעיניהם הדבר מאד, כי היו נפריס
דברי אמת, כי זה ידוע, שעל הלאנד קארט
מציר כל הדברים. והבינו שגם דבריו נראין
דברי אמת, כי זה רואין, שאפשר לקבץ

ריב ספורי מבעל תפילה מעשיות

ולחבר שני שרמוטין של היד ויהיה מהם אות
 (על כן הבינו שדברים אלו הנ"ל אי אפשר לבדות זאת
 מלבדו, ונפלא בעיניהם מאד). ושאלו אותו: היכן הוא
 המלך הנ"ל, אולי יגלה לנו דרך איך למצוא
 ממון. השיב להם: עדין אתם רוצים ממון
 (בלשון תמה), מממון לא תדברו כלל. שאלו
 אותו: אף על פי כן, היכן הוא המלך הנ"ל.
 השיב להם: גם אני איני יודע מהמלך הנ"ל:

ומעשה שהיה כך היה. שהיה מלך
 ומלכה, והיה להם בת יחידה, והגיע סמוך
 לפרקה, והושיבו יועצים ליעץ את מי ראוי
 להשיאה לו. וגם אני הייתי שם בין בעלי
 העצה, כי המלך היה אוהב אותי, והיתה
 עצתי שיתנו לה את הגבור, באשר שהגבור
 עשה לנו כמה טובות, שכבש כמה מדינות,
 על כן ראוי שיתנו לו את הבת מלכה לאשה.
 והוטבה עצתי מאד והסכימו כלם לזה, והיתה
 שמחה גדולה שם, על שמצאו חתן להבת
 מלכה. והשיאו אותה עם הגבור, וילדה הבת
 מלכה וְלָדָה. ואותו התינוק היה יפה תאר מאד
 מאד, שלא היה יפי של מין אנושי כלל,

ספורי מבעל תפילה מעשיות ריג

ושערתיו היו של זהב והיה להם כל הגונים, ופניו היו כפני חמה, ועיניו היו אורות אחרים. והתינוק הזה נולד עם חכמה גמורה, כי ראו בו תכף (בשעת ההולדה) שהוא חכם גמור, שכתשוהו מדברים בני אדם, במקום שצריכין לשחק היה שוחק, וכן כיוצא בזה, כי הכירו בו שהוא חכם גדול, רק שעדין אין לו התנועות של גדול, כגון דבור וכיוצא:

והיה אצל המלך מליץ, דהינו דברן בעל לשון ומליצה, שהיה יכול לדבר ולהמליץ דברי צחות נפלאים מאד, שירות ותשבחות להמלך. והמליץ היה גם מעצמו מליץ נאה, אך המלך הנ"ל הראה לו דרך איך יעלה לקבל כח חכמת המליצה, ועל ידי זה היה מליץ נפלא מאד מאד. גם היה להמלך חכם. והחכם היה גם כן מעצמו חכם, אך המלך הראה לו דרך איך יעלה ויקבל חכמה, ועל ידי זה היה חכם נפלא מאד:

וְכֵן הַגְּבוֹר הָיָה גְבוֹר מֵעֲצָמוֹ, וְהַמְּלֹךְ הִרְאָה
 לוֹ דֶּרֶךְ אֵיךְ יַעֲלֶה וְיִקְבֹּל גְּבוּרָה, וְעַל יְדֵי זֶה
 הָיָה גְבוֹר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד. כִּי יֵשׁ חֶרֶב
 שֶׁהִיא תּוֹלָה בְּאֹוִיר הָעוֹלָם, וְיֵשׁ לְהַחֲרֹב הַזֹּאת
 שְׁלֹשׁ כַּחוֹת: כְּשֶׁמִּגְבִּיהִין אֶת הַחֶרֶב, אֲזִי
 בּוֹרְחִים וְנָסִים כָּל שָׂרֵי הַחַיִּלוֹת, וּמִמִּילָא יֵשׁ
 לָהֶם מִפְּלָה, כִּי כְּשֶׁנָּסִים הַשָּׂרִים אֵין מִי שְׁיִנְהַג
 הַמְּלַחְמָה, וְאֲזִי אֵין תְּקוּמָה בַּמְּלַחְמָה, אֶךְ אֵף
 עַל פִּי כֵן אֶפְשָׁר שִׁיתְקָרְבוּ הַנְּשָׂאָרִים
 לַמְּלַחְמָה. וְיֵשׁ לְהַחֲרֹב הַנִּ"ל שְׁנֵי פִיּוֹת, וְיֵשׁ
 לָהֶם שְׁנֵי כּוֹחוֹת, שְׁעַל יְדֵי חֵד אֶחָד נוֹפְלִים
 כָּלָם, וְעַל יְדֵי חֵד הַשְּׁנִי מַגִּיעַ לָהֶם הַחֲלִי
 שְׁקוֹרִין יְדָאָר, דְּהֵינּוּ שְׁבִשְׁרָם נִכְחָשׁ וְנָמַס,
 כִּידוּעַ חֲלִי זֶה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. הֵינּוּ, שְׂרָק עַל
 יְדֵי הַתְּנוּעָה שְׁעוֹשִׂין בְּאוֹתוֹ הַחֶרֶב בְּמָקוֹם
 שֶׁהִיא, עַל יְדֵי זֶה מַגִּיעַ לְהַשּׁוֹנְאִים כַּנִּ"ל,
 דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי כָּל חֵד וְחֵד הַכַּחַשׁ שִׁישׁ לָהּ.
 וְהַמְּלֹךְ הִרְאָה לְהַגְּבוֹר הַדֶּרֶךְ שִׁישׁ לְהַחֲרֹב
 הַנִּ"ל, וּמִשָּׁם קִבֵּל גְּבוּרָתוֹ הַגְּדוֹלָה. וְגַם אֲנִי
 הִרְאָה לִי הַמְּלֹךְ הַדֶּרֶךְ לְעַנְיִן שְׁלִי, וְקִבַּלְתִּי
 מִשָּׁם מָה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ:

וְכֵן הָיָה לְהַמְלִיךְ אוֹהֵב נְאֻמָּן, שֶׁהָיָה אוֹהֵב
אֶת עַצְמוֹ עִם הַמְלִיךְ בְּאַהֲבָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה
מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם כָּלֵל
שֶׁלֹּא יֵרְאוּ זֶה אֶת זֶה אִיזָה שְׁעָה. אִךְ אַף עַל
פִּי כֵן יֵשׁ שְׁעוֹת שְׁצַר־יָכִין לְהַתְפַּרֵּד קְצֵת,
וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת, שֶׁהָיוּ מְצַרִּין צוּרַת שְׁנֵיהֶם,
וְהָיוּ מְשַׁעֲשְׁעִין עַצְמָן בְּאֵלוֹ הַצּוּרוֹת בְּעֵת
שֶׁנִּפְרְדוּ אֶחָד מֵהַצּוּרוֹת. וְהַצּוּרוֹת הָאֵלוֹ הָיוּ
מְצַרִּין, אִיךְ הַמְלִיךְ עִם הָאוֹהֵב נְאֻמָּן אוֹהֲבִים
עַצְמָן וּמַחְבְּקִים וּמִנְשָׁקִים עַצְמָן בְּאַהֲבָה
גְּדוֹלָה. וְהָיָה סִגְלָה לְאֵלוֹ הַצּוּרוֹת, שֶׁמִּי שֶׁהָיָה
מִסְתַּכֵּל בְּאֵלוֹ הַצּוּרוֹת, הָיָה מִגִּיעַ לוֹ אַהֲבָה
גְּדוֹלָה מְאֹד (הֵינּוּ שְׁפָדַת הָאַהֲבָה בָּאָה לְמִי שֶׁהָיָה
מִסְתַּכֵּל בְּאֵלוֹ הַצּוּרוֹת). וְגַם הָאוֹהֵב נְאֻמָּן קִבֵּל
הָאַהֲבָה מִן הַמָּקוֹם שֶׁהִרְאָה לוֹ הַמְלִיךְ. וְהִגִּיעַ
עֵת שֶׁהִלְכוּ כָּל הַנְּ"ל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמָקוֹמוֹ
לְקַבֵּל מִשָּׁם כַּחוֹ, דְּהֵינּוּ הַמְלִיץ וְהַגְּבוֹר וְכָל
אֲנָשֵׁי הַמְלִיךְ הַנְּ"ל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עָלָה
לְמָקוֹמוֹ הַנְּ"ל לְחַדֵּשׁ שָׁם כַּחוֹ:

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְדוֹלָה בָּעוֹלָם.
וְהָרוּחַ סְעָרָה הַזֶּה בִּלְבַל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ,
וְהִפְךָ מַיִם לַיִבְשָׁה וּמַיִבְשָׁה לַיָּם, וּמִמְדָּבָר
יָשׁוּב וּמִיָּשׁוּב מְדָבָר, וְהִפְךָ אֶת כָּל הָעוֹלָם
כְּלוֹ. וּבֵא הָרוּחַ סְעָרָה הַזֶּה לְתוֹךְ בַּיִת הַמֶּלֶךְ,
וְלֹא עָשָׂה שָׁם שׁוּם הַיִּזְק, רַק שֶׁנִּכְנַס הָרוּחַ
סְעָרָה וְחָטַף אֶת הַיְלָד שֶׁל הַבַּת מְלֵכָה הַנְּ"ל.
וּבְתוֹךְ הִרְעֵשׁ, שְׁקוֹרִין 'אוֹמְפִיט', תִּכְרַף
כְּשֶׁחָטַף אֶת הַתֵּינוֹק הַיֶּקֶר הַנְּ"ל, רְדָפָה הַבַּת
מְלֵכָה אַחֲרָיו, וּכְן הַמְּלֵכָה וּכְן הַמֶּלֶךְ, עַד
שֶׁנִּתְפָּזְרוּ כְּלָם וְלֹא נֹדַע מְקוֹמָם אַיִם. וְאַנְחָנוּ
כְּלָנוּ לֹא הָיִינוּ בְּכָל זֶה, כִּי הָיִינוּ עוֹלִים כָּל
אַחַד וְאַחַד לְמְקוֹמוֹ לְחִדּוֹשׁ כַּחוֹ כַּנְּ"ל.
וּכְשֶׁחֲזַרְנוּ וּבָאנוּ, לֹא מָצָאנוּ אוֹתָם כְּלָם,
כַּנְּ"ל. וְגַם הָיָד הַנְּ"ל נֶאֱבְדָה אָז:

וּמֵאֵז נִתְפָּזְרוּ כְּלָנוּ, וּמֵאֵז אֵין אָנוּ יְכוּלִים
עוֹד לְעֵלוֹת כָּל אַחַד וְאַחַד לְמְקוֹמוֹ לְחִדּוֹשׁ
כַּחוֹ, כִּי אַחַר שֶׁנִּהְפְּךָ וְנִתְבִּלְבַל הָעוֹלָם כְּלוֹ,
וְנִחְלַפּוּ כָּל מְקוֹמוֹת הָעוֹלָם מַיִם לַיִבְשָׁה וְכוּ'
כַּנְּ"ל, בְּיָדָי אֵי אֶפְשֵׁר עֵתָה לְעֵלוֹת בְּדַרְכֵים

ספּוּרֵי מִבְּעַל תְּפִילָּה מַעֲשִׂיּוֹת רִיז

הָרֵאשׁוֹנִים, כִּי עַתָּה צְרִיכִים הָרְכִים אֲחֵרִים
לְפִי חֲלוּף וְשָׁנוּי הַמְּקוֹמוֹת, וְעַל כֵּן לֹא הָיִינוּ
יְכוּלִים עוֹד לְחֹזֵר וּלְעֵלוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד
לְמִקְוֵמוֹ לְחַדָּשׁ כַּחוֹ הַנִּ"ל. אֵךְ הָרֵשִׁימָה
שֶׁנֶּשְׁאָר אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִיא גַם כֵּן גְּדוּלָּה
מְאֹד. וְאִם הַגְּבוּר הַזֶּה הוּא הַגְּבוּר שֶׁל הַמֶּלֶךְ
הַנִּ"ל, הוּא בּוֹדֵאֵי גְבוּר גְּדוּל מְאֹד (כָּל זֶה הַשִּׁיב
הַבְּעַל תְּפִילָּה לְהֶאֱנָשִׁים הַנִּ"ל). וְהֵם שָׁמְעוּ דְּבָרָיו
וְתָמָהּוּ מְאֹד, וְהִחֲזִיקוּ אֶת הַבְּעַל תְּפִילָּה וְלֹא
הִנִּיחוּ אוֹתוֹ לֵילֵךְ מֵאַתָּם (כִּי אוֹלֵי הַגְּבוּר שָׁבָא
עֲלֵיהֶם הוּא הַגְּבוּר הַנִּ"ל שֵׁשׁ לְהַבְּעַל תְּפִילָּה הַכְּרוּת עִמּוֹ):

וְהַגְּבוּר הַנִּ"ל הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקַרֵּב, וְשׁוֹלַח
בְּכָל פַּעַם שְׁלוּחָיו, עַד שֶׁנִּתְקַרֵּב וּבָא אֵלֵיהֶם.
וְעִמָּד חוּץ לְעִיר וְשָׁלַח לָהֶם שְׁלוּחָיו, וְנִתְּיָרְאוּ
מְאֹד. וּבִקְשׁוּ מֵהַבְּעַל תְּפִילָּה הַנִּ"ל שֶׁיִּתֵּן לָהֶם
עֲצָה. וְאָמַר הַבְּעַל תְּפִילָּה, שֶׁצְּרִיכִין לְחַקֵּר
הַדָּרָךְ וְהַחֲנֻחָה שֶׁל אוֹתוֹ הַגְּבוּר, כִּי־י שֵׁיכִיר
עַל יָדֵי זֶה אִם הוּא אוֹתוֹ הַגְּבוּר (דֵּהִינּוּ הַגְּבוּר שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל). וְהֵלֶךְ הַבְּעַל תְּפִילָּה וַיֵּצֵא אֶל
הַגְּבוּר הַנִּ"ל. וּבָא אֶל הַמַּחֲנֶה שֶׁל הַגְּבוּר,
וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם גְּבוּר אֶחָד מִגְּבוּרָיו שֶׁל

ריח ספורי מבעל תפילה מעשיות

הגבור (הינו עם אחד מהשומרים, כדי לחקר אם הוא אותו הגבור הנ"ל). ושאל אותו הבעל תפילה: מה מעשיכם, ואיך נתחברתם עם הגבור הזה. השיב לו (הינו אחד מהגבורים הנ"ל השיב להבעל תפילה):

מעשה שהיה כך היה: היות שנמצא כתוב בספרי דברי הימים שלהם, שקורין 'קראויניקיש', איך שהיה רוח סערה גדולה בעולם, והרוח סערה הפך את כל העולם כלו, שהפך מים ליבשה ומיבשה לים, וממדבר ישוב וכו', ובלבל את כל העולם כלו. ואחר הרעש והבלבול שנתבלבלו כל העולם, ישבו עצמן בני העולם לעשות להם מלך. וחקרו מי ראוי לעשותו מלך עליהם, וחקרו ואמרו: באשר שעקר הוא התכלית, על כן מי שהוא משתדל ביותר בהתכלית, הוא ראוי להיות מלך. והתחילו לחקר מהו התכלית, והיה ביניהם כתות כתות:

כֵּת אַחַת אָמְרוּ, שְׁעַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא כְבוֹד,
כִּי אָנוּ רוּאִים שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעֵקֶר אֲצֵל
הָעוֹלָם, כִּי כְּשֵׁאִין נוֹתְנִין לְאָדָם כְּבוֹדוֹ, דְּהֵינּוּ
שְׂמֵד בָּרִים לוֹ אֵיזָה דְבוֹר כְּנֶגֶד כְּבוֹדוֹ, יֵשׁ לוֹ
שְׂפִיכוֹת דְּמִים, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַכְּבוֹד אֲצֵל כָּל
הָעוֹלָם. וְאַפִּילוּ לְאַחַר מִיתָה מִקְפִּידִים לְהֵן
לְהֵמֵת כְּבוֹדוֹ, לְקַבְּרוּ בְּכְבוֹד וְכִיּוּצָא (וְאוֹמְרִים
לוֹ, שָׁכַל מַה שְׁעוֹשִׁין הַכֹּל עוֹשִׁין לָךְ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדְךָ). אַף
עַל פִּי שְׂאֵחַר מִיתָה אֵין שִׁיךְ מָמוֹן וְשׁוֹם תְּאַוָּה
אֲצֵל הַמֵּת, אַף עַל פִּי כֵן עַל כְּבוֹד הַמֵּת
מִקְפִּידִים; נִמְצָא שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעֵקֶר
הַתְּכָלִית. וְכִיּוּצָא בְּסִבְרוֹת כְּאֵלוֹ (שֶׁל מְבוּכָה
וְשָׁטוֹת. וְכֵן כָּל הַכֶּתוּת הַמְּבֹאֲרִים לְמַטָּה, כֹּלָם הָיוּ לָהֶם
סִבְרוֹת הַרְבֵּה לְדַעְתָּם הַנְּבוּכָה וְהַסְּכָלָה. וְקִצְתָם מְבֹאֲרִים
לְמַטָּה, אִךְ רַבְּנוּ ז"ל לֹא רָצָה לְבַאֵר כָּל הַסִּבְרוֹת הַנְּבוּכוֹת
שֵׁישׁ בְּאֵלוֹ הַדַּעוֹת, כִּי יֵשׁ בָּזָה סִבְרוֹת נְבוּכוֹת כָּל כָּף, עַד
שְׂאֵפְשָׁר חֵם וְשָׁלוֹם לְטַעוֹת בְּאֵמֶת בְּאֵלוֹ הַסִּבְרוֹת שֶׁל שְׁקֵר,
רַחֲמָנָא לְעֻלָּן). עַד שְׁנַסְכֶּם אֲצֵלָם, שְׁעַקֵּר
הַתְּכָלִית הוּא כְבוֹד. עַל כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ אִישׁ
מִכְבֵּד, וְגַם שְׂיִהְיָה רוּדֵף אַחַר הַכְּבוֹד,
הֵינּוּ שְׂיִהְיָה רוּדֵף אַחַר הַכְּבוֹד וַיִּשְׁיג אֶת
הַכְּבוֹד (שְׂזָהוּ אִישׁ מִכְבֵּד, שֵׁישׁ לוֹ כְבוֹד), כִּי מֵאַחַר

שְׁהוּא אִישׁ מְכַבֵּד, שֵׁישׁ לוֹ כְבוֹד, וְהוּא רוֹדֵף
 אַחֵר כְבוֹד, וּמְסִיעַ אֶת הַטֶּבַע שֶׁהִיא רוֹצֵה
 בְּכְבוֹד כִּנ"ל, נִמְצָא שֶׁזֶה הָאִישׁ מְשַׁתִּידֵל אַחֵר
 הַתְּכַלִּית וּמְשִׁיגוֹ, כִּי הַתְּכַלִּית הוּא כְבוֹד (כֹּל זֶה
 הָיָה דַעְתָּם הַסִּכְלָה וְהַנְּבוּכָה), כִּנ"ל, עַל כֵּן זֶה הָאִישׁ
 רָאוּי לְהִיּוֹת מְלֶךְ. וְהָלְכוּ לְבַקֵּשׁ אִישׁ כְּזֶה,
 וְהָלְכוּ וּמְצָאוּ שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאִים אֶת 'בַּעַטְלִיר'
 (קִבְצוֹן) זֶקֶן אַחֵר, וְהָלְכוּ אַחֲרָיו לְעֶרְךָ הַמְּשָׁה
 מֵאוֹת אֲנָשִׁים, כֻּלָּם 'צִינֵינִירִים' (צוּעֵנִים), וְגַם
 הוּא הָיָה 'צִינֵינִיר'. וְהַבַּעַטְלִיר הַזֶּה הָיָה עֵוֶר
 וְעַקָּם וְאֵלֶם, וְהָאֲנָשִׁים הַנִּלְהָלוּ הָלְכוּ אַחֲרָיו, כִּי
 כֻּלָּם הָיוּ אֲנָשֵׁי הַמְּשַׁפְּחָה שְׁלוֹ, כִּי הָיוּ לוֹ
 אַחִיוֹת וְאֶחָיִם וְזָרַע מֵרַעִים שְׁלוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה
 מֵהֶם קְבוּץ הַנִּלְהָלוּ, שֶׁהָלְכוּ אַחֲרָיו וְנִשְׂאוּ אוֹתוֹ.
 וְהוּא הִקְפִּיד מְאֹד עַל כְבוֹדוֹ, כִּי הָיָה כְּעֶסֶן
 גָּדוֹל וְכוּעֵם בְּכָל פַּעַם עֲלֵיהֶם בְּקַפִּידוֹת
 גְּדוֹלוֹת, וְצוּהָ בְּכָל פַּעַם שֶׁיִּנְשְׂאוּ אוֹתוֹ אֲנָשִׁים
 אַחֲרָיִם וְכָעֵם בְּכָל פַּעַם עֲלֵיהֶם. נִמְצָא שֶׁזֶה
 הַבַּעַטְלִיר הַזֶּקֶן הוּא אִישׁ מְכַבֵּד גָּדוֹל, שֵׁישׁ לוֹ
 כְבוֹד כְּזֶה; וְגַם רוֹדֵף אַחֵר הַכְּבוֹד, כִּי הוּא
 מְקַפֵּיד כָּל כֶּךָ עַל כְבוֹדוֹ כִּנ"ל. עַל כֵּן הוֹטֵב

ספורי מבעל תפילה מעשיות רכא

בְּעֵינַי הַכֹּת הַזֹּאת הַכְּעֵטֶלִיר הַזֶּה וְקִבְלוּ אֹתוֹ
לְמַלְךְ. וְלֵהִיזֹת גַּם אֶרֶץ גּוֹרְמָת, כִּי יֵשׁ אֶרֶץ
שְׁגוֹרְמָת וּמְסַגֵּלָת לְכָבוֹד, וְכֵן יֵשׁ אֶרֶץ גּוֹרְמָת
לְמַדָּה אַחֲרָת, עַל בֵּן אֱלוֹ הַכֹּת (שְׁחָקְרוּ לְעֶצְמָם
שְׁעַקְר הַתִּכְלִית הוּא כְבוֹד) בְּקִשׁוֹ אֶרֶץ גּוֹרְמָת
לְכָבוֹד, וּמָצְאוּ מְדִינָה שְׁמֻסְגֵּלָת לָזֶה וַיָּשְׁבוּ
שָׁם:

כֹּת אַחֲרָת אָמְרוּ, שָׂאִין הַכְּבוֹד עַקְר
הַתִּכְלִית, וְחָקְרוּ שְׁעַקְר הַתִּכְלִית הוּא רְצִיחָה.
כִּי אֲנֹה רוֹאִים שְׁכָל הַדְּבָרִים נְכָלִים וְנִפְסָדִים,
וְכָל מַה שֵּׁישׁ בְּעוֹלָם, עֹשִׁבִים וְצִמְחִים וּבְנֵי
אָדָם וְכָל מַה שֵּׁישׁ בְּעוֹלָם, הַכֹּל צָרִיךְ לָבוֹא
לְכִלְיוֹן וְהַפְּסָד, נִמְצָא שֶׁתִּכְלִית הַכֹּל הוּא
הַכִּלְיוֹן וְהַהַפְּסָד. עַל בֵּן הָרוֹצֵחַ, שֶׁהוּא הוֹרֵג
וּמְכַלֵּה בְנֵי אָדָם, נִמְצָא שֶׁהוּא מְרַבֵּה לְהַבְיִא
אֶת הָעוֹלָם אֶל הַתִּכְלִית, עַל בֵּן נִסְכָּם בִּינִיחָם
שֶׁהַתִּכְלִית הוּא רְצִיחָה. וּבְקִשׁוֹ אִיזָה אִישׁ
שֶׁיְהִי רוֹצֵחַ וְכַעֲסָן וּבַעַל קְנָאָה בְיֹתֵר, כִּי
אִישׁ כְּזֶה הוּא קָרוֹב יוֹתֵר אֶל הַתִּכְלִית (לְפִי
דְעָתָם הַנְּבוּכָה), וְהוּא רָאוּי לְהִיזֹת מַלְךְ. וְהָלְכוּ

רכב ספורי מבעל תפילה מעשיות

לְבַקֵּשׁ, וְשָׁמְעוּ קוֹל צְעָקָה. וְשָׁאֲלוּ: מִהוּ קוֹל
הַצְּעָקָה הַזֹּאת. וְהִשִּׁיבוּ לָהֶם, שֶׁקוֹל הַצְּעָקָה
הַיָּא, הֵיזוֹת שְׁאֲחָד שְׁחַט אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ.
עָנוּ וְאָמְרוּ: וְכִי יֵשׁ רוֹצֵחַ אֲבִיר לֵב וְכַעֲסָן יוֹתֵר
מִזֶּה שִׁיְהָרֵג אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, הָאִישׁ הַזֶּה
הַשֵּׁיג אֶת הַתְּכָלִית. וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, וְקִבְּלוּ
אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְמֶלֶךְ. וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גְּדוֹרָמַת
לְרִצִּיחָהּ, וּבָחֲרוּ לָהֶם בְּמִקּוֹם הָרִים וּגְבָעוֹת
שֶׁהוּא מְקוֹם הָרוֹצְחִים, וְהָלְכוּ לְשָׁם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם
עִם מַלְכָּם:

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שֶׁרְאוּ לְמֶלֶךְ מִי שֵׁישׁ לוֹ
שִׁפְעַת מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה, וְאִינוּ גִזוֹן מְמֹזְנוֹת שֶׁל
שָׂאֵר בְּנֵי אָדָם, רַק מְמֹזְנוֹת דְּקִים (פְּגוֹז חֶלֶב, כְּדִי
שֶׁלֹּא יִתְגַּשֵּׁם שְׂכָלוֹ), וְאִישׁ כְּזֶה רָאוּ לְמֶלֶךְ. אֵךְ לֹא
מָצְאוּ תִכְרָף אִישׁ כְּזֶה שֶׁלֹּא יִהְיֶה גִזוֹן מְמֹזְנוֹת
שֶׁל שָׂאֵר בְּנֵי אָדָם, וּבָחֲרוּ לָהֶם לְפִי שְׁעָה
אִישׁ עֹשִׂיר שֵׁישׁ לוֹ שִׁפְעַת מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה, עַד
אֲשֶׁר יִמָּצְאוּ אִישׁ כְּרִצּוֹנָם, דִּהְיִנוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה
גִזוֹן וְכוּ' כַּנִּ"ל, וּלְפִי שְׁעָה עָשׂוּ אֶת הָעֹשִׂיר
לְמֶלֶךְ, עַד אֲשֶׁר יִמָּצְאוּ אִישׁ כַּנִּ"ל, אִזּוֹ יֵרֵד

ספורי מבבל תפילה מעשיות רכג

הָעָשִׂיר מִן הַמְּלוּכָה. וַיִּקְבְּלוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ
לְמֶלֶךְ. וּבָחֲרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לָזֶה, וְהִלְכוּ
וַיָּשְׁבוּ שָׁם:

כֵּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׂיִפֹת תֵּאָר רְאוּיָה לְמֶלֶךְ,
כִּי עֵקֶר הַתְּכֵלִית שְׂיִהְיֶה הָעוֹלָם מִיָּשֵׁב, כִּי לָזֶה
נִבְרָא הָעוֹלָם, וּמֵאַחַר שְׂהֵיִפֹת תֵּאָר מְעוֹרְרַת
תֵּאָוָה זֹו לְיָשׁוּב הָעוֹלָם, נִמְצָא שֶׁהִיא מְבִיָּאָה
אֶל הַתְּכֵלִית, עַל כֵּן יִפֹת תֵּאָר רְאוּיָה לְמֶלֶךְ.
וּבָחֲרוּ לָהֶם יִפֹת תֵּאָר וּמְלָכָה עֲלֵיהֶם, וּבִקְשׁוּ
לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לָזֶה, וְהִלְכוּ וַיָּשְׁבוּ שָׁם:

כֵּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׂעֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא
הַדְּבוּר, כִּי מוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה הוּא
הַדְּבוּר, וּמֵאַחַר שְׁזֶה עֵקֶר הִיתְרוֹן שְׂיִישׁ לְאָדָם,
עַל כֵּן זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכֵלִית. עַל כֵּן בִּקְשׁוּ לָהֶם
אִישׁ דְּבָרָן, שְׂיִהְיֶה בְּעַל לְשׁוֹן, שְׂיִידַע כִּמָּה
לְשׁוֹנוֹת וַיְרַבֵּה לְדַבֵּר תְּמִיד, כִּי אִישׁ כָּזֶה הוּא
אֵצֶל הַתְּכֵלִית. וְהִלְכוּ וּמְצָאוּ אִישׁ עֲרַפְתִּי
מְשַׁנֵּעַ, שְׂהֵיָה הוֹלֵךְ וּמְדַבֵּר לְעֵצְמוֹ. וּשְׂאִלוּהוּ
אִם יוֹדַע לְשׁוֹנוֹת, וְהָיָה יוֹדַע כִּמָּה לְשׁוֹנוֹת.

רכד ספורי מבעל תפילה מעשיות

ואיש כזה בודאי השיג התכלית (לפי דעתם הנבוכה), מאחר שהוא בעל לשון, שיודע כמה לשונות, ומדבר הרבה מאד, כי הוא מדבר אפילו לעצמו. על כן הוטב בעיניהם איש הזה וקבלו אותו למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, והלכו וישבו שם עם מלכם. ובודאי הנהיג אותם בדרך הישר:

כת אחרת אמרו, שעקר התכלית הוא שמחה. כי כשנולד בן שמחים, כשיש חתונה שמחים, כשכובשים איזה מדינה שמחים, נמצא שתכלית הכל הוא שמחה. על כן בקשו איש שיהיה שמח תמיד, נמצא שהוא אצל התכלית, והוא יהיה מלך עליהם. והלכו ומצאו שהיה הולך ערל אחד בכתנת בזוי כדרכו, ונשא פלעשיל (בקבוק) יין שרף, והלכו אחריו כמה ערלים. וזה הערל היה שמח מאד (כי היה שבור מאד). וראו שזה הערל הוא שמח מאד ואין לו שום דאגה, על כן הוטב בעיניהם הערל הזה, כי השיג את התכלית שהוא שמחה, וקבלו אותו למלך עליהם,

ספּוּרֵי מִבְּעַל תְּפִילָּה מַעֲשֵׂי־זוֹת רַכָּה

וּבּוֹדְאֵי הַנְּהִיג אֹתָם בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר. וּבְחָרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרָמַת לְעַנְיָן שְׁלָהֶם, דִּהְיִנוּ מִקּוֹם כְּרָמִים וּכְבוֹצָא, שֵׁיְהִיו עוֹשִׂין יַיִן, וּמֵהַחֲרָצִים יְהִיו עוֹשִׂין יַיִן שָׂרָף, וְלֹא יֵלֶךְ שׁוֹם דָּבָר לְאַבּוּד, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכָלִית אֶצְלָם לְשִׁתּוֹת וּלְהַשְׁתַּכֵּר וְלִהְיוֹת שְׂמֵחַ תָּמִיד, אַף עַל פִּי שְׂאִין שׁוֹם שִׁיכּוֹת וְעַנְיָן לְשִׂמְחָתָם, כִּי אֵין לָהֶם כָּלָל עַל מָה לְשִׂמְחָה, אַף עַל פִּי כֵן זֶה הָיָה עֵקֶר הַתְּכָלִית אֶצְלָם לִהְיוֹת שְׂמֵחַ תָּמִיד עַל לֹא דָבָר. וּבְחָרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרָמַת כַּנָּ"ל וְהָלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

כֵּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שֶׁעֵקֶר הוּא חֲכָמָה. וּבְקִשׁוֹ
לָהֶם חָכָם גָּדוֹל וְעָשׂוּ אוֹתוֹ מַלְךְ עֲלֵיהֶם,
וּבְקִשׁוֹ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרָמַת לְחֲכָמָה וְהָלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ
שָׁם:

כֵּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שֶׁעֵקֶר הַתְּכָלִית הוּא
לְהַשְׁגִּיחַ עַל עֲצָמוֹ בְּאֹכִילָה וּשְׂתִיָּה, שְׂקוּרִין
'פִּיִּלּוּוֹן', לְגִידֵל הָאֵיבָרִים. וּבְקִשׁוֹ בְּעַל אֵיבָרִים,
שִׂישׁ לוֹ אֵיבָרִים גָּדוֹלִים וּמַשְׁגִּיחַ לְגִידֵל

רכו ספורי מבַעַל תַּפִּילָה מְעֻשׂוֹת

הָאִיבָרִים כְּנ"ל, כִּי מֵאַחַר שְׂיֵשׁ לוֹ אִיבָרִים
גְּדוֹלִים יֵשׁ לוֹ חֶלֶק יוֹתֵר בְּעוֹלָם (כִּי הוּא תוֹפֵס
מָקוֹם יוֹתֵר בְּעוֹלָם), וְהוּא סְמוּךְ יוֹתֵר אֶל הַתְּכָלִית,
כִּי זֶהוּ הַתְּכָלִית לְגֵדֵל הָאִיבָרִים, עַל כֵּן אִישׁ
כָּזֶה רָאוּי לְמַלְךְ. וְהָלְכוּ וּמָצְאוּ אִישׁ אָרוּךְ,
שְׂקוֹרִין 'וויינגיר', וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, כִּי הוּא
בַּעַל אִיבָרִים וְסְמוּךְ אֶל הַתְּכָלִית, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ
לְמַלְךְ. וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גְּדוֹרָמַת לָזֶה, וְהָלְכוּ
וַיָּשְׁבוּ שָׁם:

וְהִיתָה כֵּת אַחֲרָת שֶׁאָמְרוּ, שְׂאִין כֹּל זֶה
תְּכָלִית, רַק עַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא רַק לְעַסְק
בְּתַפִּילָה לְהֵשֵׁם יְתֻבְרָךְ וְלַהֲיוֹת עֲנוּ וּשְׂפַל
בְּרָךְ וְכוּ'. וּבִקְשׁוּ לָהֶם בַּעַל תַּפִּילָה אַחָד וַעֲשׂוּ
אוֹתוֹ לְמַלְךְ עֲלֵיהֶם. (וְהַמַּעֲיָן מֵאֵלָיו יֵבִין, שְׂפַל הַכַּתּוּת
הַנ"ל כֻּלָּם טָעוּ מְאֹד בְּמַבּוֹכוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד, רַק זֹאת הַכַּתּוּת
הָאַחְרוֹנָה כִּוְּנָה הָאַמֶּת, אֲשֶׁרִי לָהֶם). כֹּל זֶה סֵפֶר אַחָד
מֵהַגְּבוּרִים הַנ"ל לְהַבְּעַל תַּפִּילָה. וְסֵפֶר לוֹ
שֵׁהֶם (דְּהֵינּוּ אֵלּוֹ הַגְּבוּרִים שְׁנַת־חֻבְרוֹ עִם הַגְּבוּר הַנ"ל) הֵם
מִן הַכַּתּוּת שֶׁל בַּעֲלֵי הָאִיבָרִים, שֶׁקָּבְלוּ עֲלֵיהֶם
לְמַלְךְ בַּעַל אִיבָרִים כְּנ"ל:

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָלְכוּ מִחֲנֹה אַחַת מֵהֶם עִם
הָעַגְלֹת שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה, שְׁקֹרִין
אִיבָאוֹ, שְׂמוֹלִיכִין אַחֲרֵיהֶם מֵאֲכָל וּמִשְׁתֶּה
וּכְיוּצָא, וְאלוֹ הַבַּעַלִּי אֵיבָרִים הֵיטָה בּוֹדְאֵי
אֵימָתָן מִטְּלַת עַל הַבְּרִיּוֹת, כִּי הָיוּ אַנְשֵׁים
גְּדוֹלִים וְגִבּוֹרִים, וּבּוֹדְאֵי מִי שֶׁפָּנַע בָּהֶם נָטָה
מֵהֶם מִן הַדֶּרֶךְ. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הָלְכוּ הַמַּחֲנֶה
הַנַּ"ל בָּא כְּנֶגְדָם גִּבּוֹר אֶחָד (וְהוּא הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל,
שֶׁהוּלֵךְ עִתָּה עִמָּהֶם כְּנַ"ל), וְהַגִּבּוֹר הַזֶּה כְּשָׁבָא כְּנֶגְד
הַמַּחֲנֶה לֹא נָטָה מִן הַדֶּרֶךְ, וְנִכְנְסַם בְּתוֹךְ
הַמַּחֲנֶה וּפִזֵּר אוֹתָם לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְיָרָאוּ
אֲנָשֵׁי הַמַּחֲנֶה מְלֻפְּנָיו. וְהוּא נִכְנְסַם לְתוֹךְ
הָעַגְלֹת הַנַּ"ל שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה וְאֲכָל
כָּל מִה שֶׁהָיָה שָׁם. וְנִפְלָא הַדָּבָר בְּעֵינֵיהֶם
מְאֹד מְאֹד (עַל גְּדֻלַּת גִּבּוֹרָתוֹ, שֶׁלֹּא הָיָה מְתִירָא מִן הַמַּחֲנֶה
כָּלָל, וְנִכְנְסַם בְּתוֹכָם וְאֲכָל כָּל מִה שֶׁהָיָה עַל הָעַגְלֹת כְּנַ"ל).
וּתְכַף וּמִיד נָפְלוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ לוֹ: יְחִי הַמֶּלֶךְ.
כִּי יָדְעוּ שֶׁגִּבּוֹר כָּזֶה בּוֹדְאֵי רֵאוֹי לְמֶלֶךְ, לְפִי
דְעַתָּם שֶׁעַקֵּר הַתְּכֵלִית הוּא מִי שֶׁהוּא בַעַל
אֵיבָרִים כְּנַ"ל, וּבּוֹדְאֵי יִמְחַל לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת
הַמְּלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא גִבּוֹר בַּעַל אֵיבָרִים

רכח ספורי מבעל תפילה מעשיות

כָּזָה, כִּי לֹא רָאוּ הַמְּלוּכָה. וְכֵן הָיָה, שְׁנֵת־קָבֵל
(זֶה הַגִּבּוֹר הַנִּלְוֵה שָׁבָא בְּנִינָדָם) לְמַלְךְ עַל הַכֶּתֶת הַזֹּאת
(שְׁנֵת־חָקֵר אֲצֵלָם שְׁעָקֵר הוּא בַעַל אֵיבָרִים בְּנִלְוֵה). וְהוּא הוּא
הַגִּבּוֹר שְׁאֵנוּ הוֹלְכִין עִתָּה עִמּוֹ לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם.
וְהוּא אֹמֵר (הֵינּוּ זֶה הַגִּבּוֹר שְׁנֵעֲשֶׂה עִתָּה מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם),
שִׁישׁ לֹא בָּזָה בְּוֹנֵה אַחֲרֵת בַּמָּה שֶׁהוּא הוֹלְךְ
לְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, כִּי אֵין בְּוֹנֵתוֹ כָּלֵל לָזֶה
שִׁיְהִיָּה הָעוֹלָם כָּבוּשׁ תַּחֲתָיו, רַק שִׁישׁ לֹא בְּוֹנֵה
אַחֲרֵת בָּזָה (כָּל זֶה הֵם דְּבָרֵי אֶחָד מֵהַגִּבּוֹרִים, שֶׁסֵּפֵר כָּל
זֶה לְהַבְעֵל תְּפִילָּה, שֶׁשָּׂאֵל לֹא אֵיךְ נִתְחַבְּרוּ עִם הַגִּבּוֹר בְּנִלְוֵה,
הַשִּׁיב לֹא כָּל זֶה):

שָׂאֵל לֹא הַבְעֵל תְּפִילָּה: וּמָה עֲנִין גְּבוּרָתוֹ
שֶׁל זֶה הַגִּבּוֹר הַנִּלְוֵה, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁלְכֶם.
הַשִּׁיב לֹא: הַיּוֹת שְׁמֵדִינָה אַחַת לֹא רָצוּ לְהַכְנִיעַ
עֲצָמָן תַּחֲתָיו, וְלָקַח הַגִּבּוֹר הַזֶּה הַחֶרֶב שִׁישׁ
לֹא, וְהַחֶרֶב שֶׁלּוֹ יֵשׁ לָהּ ג' כַּחוֹת: כְּשֶׁמִּגְבִּיהִין
אוֹתָהּ בּוֹרְחִין כָּל שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְכוּ' (הֵינּוּ ג' כַּחוֹת
הַמְּבֹאָרִים לְמַעְלָה). כְּשֶׁשָּׂמַע זֹאת הַבְעֵל תְּפִילָּה,
הִבִּין שֶׁזֶהוּ בּוֹדְאֵי הַגִּבּוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּלְוֵה.
וּבִקֵּשׁ הַבְעֵל תְּפִילָּה, אִם אֶפְשָׁר שִׁיְתַרְאֶה
פָּנִים עִם זֶה הַגִּבּוֹר שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁלְכֶם.

ספורי מבעל תפילה מעשיות רכט

השיבו לו, שיודיעו הדבר להגבור וישאלו אותו אם יתן רשות, שקורין 'מעלדין וויין'. והלכו ושאלו אותו, ונתן רשות שיבוא אליו. כשכא הבעל תפילה אל הגבור, הכירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות מאד מאד על שזכו להתועד יחד. והיה ביניהם שמחות ובכיות, כי זכרו את המלך ואנשיו ובכו על זה, על פן היתה ביניהם שמחות ובכיות. ודברו יחד הבעל תפילה עם הגבור איך נתגלגלו ובאו לכאן:

וספר הגבור להבעל תפילה, שמאז שהיה הרוח סערה הנ"ל, שאז נתפזרו כלם כנ"ל, אז כשחזר ממקום שעלה לשם לחדש כחו כנ"ל, כשחזר ולא מצא את המלך עם כל האנשים שלו הנ"ל, אז הלך באשר הלך, ועבר על כל האנשים הנ"ל, הינו שהבין שהיה במקום כלם, הינו שעבר באיזה מקום, והבין ששם הוא בודאי המלך, אך לא היה יכול לבקשו ולמצאו; וכן עבר במקום אחר, שהבין ששם היא המלכה, אך לא היה יכול לבקשה

וּלְמַצָּאָהּ. וְכֵן עָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּזְכָּרִים, אֲךָ
אוֹתָךְ לֹא עֲבַרְתִּי (הֵינּוּ שֶׁהַגִּבּוֹר לֹא עָבַר עַל מְקוֹם
שֶׁהָיָה שָׁם הַבַּעַל תִּפְיֵלָה):

עֲנֵה וְאָמַר הַבַּעַל תִּפְיֵלָה: אֲנִי עֲבַרְתִּי עַל
מְקוֹם בָּלָם וְגַם עַל מְקוֹם שְׁלֹף (הֵינּוּ שֶׁהַבַּעַל תִּפְיֵלָה
עָבַר גַּם עַל מְקוֹם הַגִּבּוֹר), כִּי הָיִיתִי עוֹבֵר בְּמְקוֹם
אֶחָד וְרָאִיתִי שֶׁעוֹמֵד כְּתָר הַמֶּלֶךְ, וְהִבְנַתִּי
שֶׁכָּאֵן יֵשׁ בְּיָדָי הַמֶּלֶךְ, אֲךָ לֹא הָיִיתִי יָכוֹל
לְבַקְשׁוֹ וּלְמַצָּאוֹ. וְכֵן הֲלַכְתִּי יוֹתֵר וְעֲבַרְתִּי עַל
יָם שֶׁל דָּם, וְהִבְנַתִּי שֶׁזֶה הַיָּם נַעֲשֶׂה בְּיָדָי
מִהַדְמָעוֹת שֶׁל הַמֶּלֶכָה, שֶׁהִיא בּוֹכָה עַל כָּל
הַנִּזְכָּרִים, וּבְיָדָי הַמֶּלֶכָה הִיא כָּאֵן, אֲךָ לֹא הָיָה
אֶפְשָׁר לְבַקְשָׁהּ וּלְמַצָּאָהּ. וְכֵן עֲבַרְתִּי עַל יָם
שֶׁל חֶלֶב, וְהִבְנַתִּי שֶׁזֶה הַיָּם נַעֲשֶׂה בְּיָדָי
מִהַחֶלֶב שֶׁל הַבַּת מֶלֶכָה, שֶׁנֶּאֱבָד בָּנָה כִּנִּזְכָּרִים,
וְהָיָה דוֹחֵק אוֹתָהּ רַבּוּי הַחֶלֶב, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה
הַיָּם הַזֶּה שֶׁל חֶלֶב; וּבְיָדָי בְּכָאֵן הִיא הַבַּת
מֶלֶכָה, אֲךָ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבַקְשָׁהּ וּלְמַצָּאָהּ.
וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרָאִיתִי שֶׁהֵיוּ מִנְּחִים
הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל זָהָב שֶׁל הַתִּינוֹק הַנִּזְכָּרִים, וְלֹא

ספורי מבעל תפילה מעשיות רלא

לקחתי מהם כלל; וידעתי שכאן הוא בודאי
התינוק הנ"ל, אך לא היה אפשר לבקשו
ולמצאו:

וכן עברתי יותר, והייתי עובר על ים של יין,
וידעתי שזה הים נעשה בודאי מהדבורים של
המליץ, שהוא עומד ומדבר תנחומין לפני
המלך והמלכה, ואחר כך הוא חוזר פניו
ומדבר תנחומין להבת מלכה, ומאלו
הדבורים נעשה הים של יין (כמו שכתוב: "והכף
כ"יין הטוב"), אך לא הייתי יכול למצאו. וכן
עברתי יותר, וראיתי שעומד אבן שחקוק
עליו תמונת היד הנ"ל עם שרטוטין, והבנתי
שכאן הוא בודאי החכם (של המלך הנ"ל), והוא
חקק לו תמונת היד על האבן, אך לא היה
אפשר למצאו. וכן עברתי יותר, וראיתי
שעומד מסדר על הר אחד השלחנות של זהב
וה'קרידענצין' (חפצים יקרי ערך) ושאר אוצרות
המלך, והבנתי שכאן הוא בודאי הממנה על
האוצרות (של המלך הנ"ל), אך לא היה אפשר
למצאו:

הַשִּׁיב הַגִּבּוֹר: גַּם אֲנִי עֲבַרְתִּי עַל כָּל
הַמְּקוֹמוֹת הַלָּלוּ, וְאֲנִי לָקַחְתִּי מִן הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל
זֶהָב שֶׁל הַתִּינּוֹק הַנִּלְ"ל, כִּי לָקַחְתִּי שְׂבָעָה
שְׁעָרוֹת שִׁישׁ לָהֶם כָּל מִינֵי גִּזְנִין, וְהֵם יִקְרִים
אֶצְלִי מְאֹד. וְהָיִיתִי יוֹשֵׁב בַּמָּקוֹם שִׁישְׁבְּתִי,
וְהָיִיתִי מְחִיָּה עֲצָמֵי בְּמָה שֶׁאֶפְשֶׁר, בְּעֲשָׂבִים
וּכְיוֹצֵא, עַד שֶׁלֹּא הָיָה לִי שׁוּם דְּבָר לְהַחֲיוֹת
עֲצָמֵי, וְהִלְכְתִּי בְּאֲשֶׁר אֵלַי. וּכְאֲשֶׁר הִלְכְתִּי
מִמְּקוֹמֵי הַנִּלְ"ל, שָׁכַחְתִּי אֶת הַקִּשְׁתׁ שְׁלִי שָׁם.
הַשִּׁיב הַבַּעַל תְּפִילָּה: אֲנִי רָאִיתִי אֶת הַקִּשְׁתׁ
הַזֶּה, וַיִּדְעֵתִי שֶׁבּוֹדָאֵי הוּא קִשְׁתׁ שְׁלֹךְ,
אֲךָ לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לְמַצֵּא אוֹתָךְ. וְסִפֵּר יוֹתֵר
הַגִּבּוֹר לְהַבַּעַל תְּפִילָּה, שֶׁכְּשֶׁהֲלֹךְ מִשָּׁם, הָיִיתִי
הוֹלֵךְ וּבֹא עַד שֶׁפָּגַעְתִּי בְּהַמְּחַנֶּה הַנִּלְ"ל
וּנְכַנְּסְתִי לְתוֹכָם, כִּי הָיִיתִי רָעֵב מְאֹד, וְהָיִיתִי
רוֹצֵה לֶאֱכֹל, וְתִכַּף כְּשֶׁנְּכַנְּסְתִי לְתוֹכָם קָבְלוּ
אוֹתִי לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם כַּנִּלְ"ל. וְעַתָּה אֲנִי הוֹלֵךְ
לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם, וּכְוֹנֵתִי, אוֹלֵי אוֹכְלֵי לְמַצֵּא אֶת
הַמֶּלֶךְ עִם הָאֲנָשִׁים שֶׁלוֹ הַנִּלְ"ל:

וְדַבֵּר הַבַּעַל תְּפִילָה עִם הַגְּבוֹר: מָה עוֹשִׂים
עִם הָאֲנָשִׁים הַלָּלוּ, דְּהֵינּוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנִּלְלָה
שֶׁנֶּפְלוּ בְּתַאֲוֹת מָמוֹן כָּל כָּךְ, עַד שֶׁבָּאוּ
לְשִׁטוֹתֵיהֶם כָּאֵלוּ, שֶׁבַעֲלֵי הַמָּמוֹן יֵם אֱלֻקוֹת
אֲעֲלֵם, וּשְׂאֵר עַנְיָי שִׁטוֹת שִׂישׁ לְבִנֵי מְדִינָה
זֹאת. עָנָה וְאָמַר הַגְּבוֹר לְהַבַּעַל תְּפִילָה,
שֶׁשָּׁמַע מִהַמְּלָךְ, שֶׁמְכַל הַתַּאֲוֹת אֶפְשָׁר
לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכֶם, אֶךְ מִי שֶׁנּוֹפֵל
לְתַאֲוָה זוֹ שֶׁל מָמוֹן, אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אִפֶּן
לְהוֹצִיאֹ מִשָּׁם, וּבִדְאִי לֹא תִפְעוֹל כָּלֹל
אֲעֲלֵם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיאֵם מִזֶּה כָּלֹל. רַק
שֶׁשָּׁמַע מִהַמְּלָךְ, שֶׁעַל יְדֵי הַדָּרֵךְ שִׂישׁ לְהַחֲרִיב
הַנִּלְלָה שֶׁמִּשָּׁם קִבֵּל גְּבוּרָתוֹ כַּנִּלְלָה, עַל יְדֵי זֶה
יְכוּלִים לְהוֹצִיא מִתַּאֲוָה הַזֹּאת שֶׁל מָמוֹן אֶת
מִי שֶׁנֶּפֶל וְנִשְׁקַע בְּתוֹכָהּ. וַיָּשָׁבוּ יַחַד אֵיזָה זְמַן
הַגְּבוֹר עִם הַבַּעַל תְּפִילָה. וְעַל עַנְיָן הַנִּלְלָה שֶׁל
בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנִּלְלָה, שֶׁבִקְשׁוּ מִהַבַּעַל תְּפִילָה
שִׁיֵּצֵא אֶל הַגְּבוֹר בְּשִׁבְלֵם כַּנִּלְלָה, הִרְחִיבוּ
הַזְּמַן, הֵינּוּ שֶׁהַבַּעַל תְּפִילָה פָּעַל אֶצֶל הַגְּבוֹר
לְהִרְחִיב לָהֶם הַזְּמַן לְבְנֵי הַמְּדִינָה, וְנָתַן לָהֶם
אֶרְכָּא אֵיזָה זְמַן. וּמְסָרוּ סִמְנַיִם זֶה לָזֶה, הֵינּוּ

רלד ספורי מבעל תפילה מעשיות

הגבור והבעל תפילה מסרו סימנים זה לזה,
כדי שיוכלו לידע אחד מהברו, והלך לו
הבעל תפילה לדרכו:

ובדרך הלוכו של הבעל תפילה ראה
שהולכים אנשים ומתפללים, ונושאים
חבורים של תפילות. ונתירא מהם, וגם הם
נתיראו ממנו. ועמד להתפלל, וגם הם
התפללו. אחר כך שאל אותם: מי אתם.
השיבו לו, שבעת שהיה רוח סערה הנ"ל,
שאז נפרדו בני העולם למיניהם, אלה בחרו
בזה ואלו בזה (ככל המבאר למעלה חלוקי הפתות
הנ"ל), אז אנהנו בחרנו לנו לעסק בתפילה
תמיד להשם יתברך, ובקשנו ומצאנו בעל
תפילה אחד ועשינו אותו למלך. כששמע
זאת הבעל תפילה, הוטב הדבר בעיניו מאד,
כי בזה הוא חפץ. והתחיל לדבר עמהם, וגלה
להם סדר תפילותיו וחבוריו ועניניו. כששמעו
דבריו, נפתחו עיניהם וראו גדל מעלתו של
הבעל תפילה הזה, ותקף עשו אותו למלך
עליהם, כי המלך שלהם מחל לו המלוכה,

ספורי מבעל תפילה מעשיות רלה

מחמת שראו שהוא מפלג במעלה יתרה מאד מאד. ולמד עמהם הבעל תפילה הזה והאיר עיניהם, ועשה אותם לצדיקים גמורים גדולים מאד. כי הם היו מתחלה גם כן צדיקים (מאחר שעסקו רק בתפילה כנ"ל), אך זה הבעל תפילה האיר עיניהם עד שנעשו צדיקים נוראים מאד. ושלח הבעל תפילה אגרת להגבור הנ"ל והודיעו איך שזכה ומצא אנשים כאלו ונעשה עליהם מלך:

ובני המדינה של ממון הנ"ל היו עוסקים יותר בעניניהם בעבודתם, ככל הנ"ל. והזמן שהגביל עמהם הגבור הנ"ל היה ממשמש לבוא, ונתפחדו מאד. ועשו עבודתם הנ"ל, והקריבו קרבנות וקטורת ועסקו בתפילות שלהם שהיו מתפללים לאלקותם הנ"ל. ונסכם ביניהם, שהם מכרחים (לקיים עצתם הראשונה, דהינו) לשלח אל המדינה שיש בה עשירות מפלג כנ"ל, אשר לפי דעתם היו כל בני אותה המדינה כלם אלקות כנ"ל, והם יושיעו אותם בודאי כנ"ל, מאחר שכלם הם

רלו ספורי מבצעל תפילה מעשיות

אֱלֹקוֹת כִּנ"ל. וְשִׁלְחוּ שְׁלוּחִים לְשֵׁם, וּבְדַרְדָּךְ
הַלּוֹכִים (שָׁל הַשְּׁלוּחִים) לְשֵׁם תָּעוּ וְהִלְכוּ, וּמֵצֵאוּ
אָדָם שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עִם מִקְל, שֶׁהִמְקִל שָׁלוּ הָיָה
עוֹלָה יוֹתֵר מִכָּל אֱלֹקוֹתָם, הֵינּוּ שֶׁהִמְקִל שָׁלוּ
הָיָה עִם אֲבָנִים טוֹבוֹת יְקָרִים, אֲשֶׁר זֶה הִמְקִל
הָיָה שְׂוֵה יוֹתֵר מִכָּל הָעֲשִׂירוֹת שֶׁל כָּל
אֱלֹקוֹתָם הַנִּל"ל (הֵינּוּ, בֵּין הָאֱלֹקוֹת שֶׁבְּמִדֵּינְתָם וּבֵין
הָאֱלֹקוֹת שֶׁהִלְכוּ אֲצֵלָם, כִּי הִמְקִל הָיָה שְׂוֵה יוֹתֵר מִכָּל
הָעֲשִׂירוֹת שֶׁל כָּלָם). גַּם הָיָה הוֹלֵךְ בְּכוֹבֵעַ, שֶׁקּוֹרִין
'קִאֲפִילִיש', שֶׁהָיָה קְבוּעַ בּוֹ אֲבָנִים טוֹבוֹת
שֶׁהָיָה שְׂוֵה הוֹן רָב. וְתִכְף וּמִיד נִפְלוּ לְפָנָיו
בְּכָרִיעָה וְהִשְׁתַּחֲוִיָּה, כִּי לְפִי דַעְתָּם הָיָה הָאָדָם
הַזֶּה אֵלּוֹק עַל כָּל אֱלֹקִים שֶׁלָּהֶם, מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ
לוֹ עֲשִׂירוֹת מִפְּלֶג כְּזֶה. (וְהָאָדָם הַזֶּה שֶׁפָּגְעוּ הוּא הָיָה
הַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּל"ל):

וַאֲמַר לָהֶם הָאָדָם הַזֶּה: זֶה הוּא חֲדוּשׁ
אֲצֵלְכֶם (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה), בּוֹאוּ עִמִּי וְאִרְאֵה לְכֶם
עֲשִׂירוֹת. וְהוֹלִיךְ אוֹתָם אֶל הָהָר שֶׁהָיָה מְסוּדָר
שֵׁם אוֹצֵר הַמֶּלֶךְ, וְהִרְאָה אוֹתָם אֶת הָאוֹצֵר.
וְתִכְף וּמִיד נִפְלוּ בְּכָרִיעָה וְהִשְׁתַּחֲוִיָּה, כִּי זֶהוּ
אֵלּוֹק עַל כָּל אֱלֹקִים, לְפִי דַעְתָּם (הַסְכְּלָה וְהַנְּבוּכָה,

ספורי מבעל תפילה מעשיות רלו

שָׁהִיָּה אֲצֵלָם עֵקֶר הָאֲמוּנָה הַמָּמוּן וְהַעֲשִׂירוֹת כַּנִּל. אָדָּ
קָרְבָּנוֹת לֹא הִקְרִיבוּ שָׁם (כִּי לְפִי דַעְתָּם הִנֵּן לֵשׁוּא
אֵלֹקִים עַל וְכוּ', בְּנִדְאֵי הָיוּ מִקְרִיבִים אֶת עֲצָמָן לְאֵלֹקִים כְּזֶה, אָדָּ
וְכוּ'), כִּי כִשְׂפָצָאוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלֹחִים, הִזְהִירוּ אוֹתָם
שֶׁבִדְרָךְ לֹא יִהְיוּ מִקְרִיבִים קָרְבָּנוֹת, כִּי חֲשָׁשׁוּ
שָׁאֵם יִרְצוּ בְּדֶרֶךְ לְהִקְרִיב קָרְבָּנוֹת לֹא יִשְׂאֵר
מֵהֶם כְּלוּם, כִּי אֹלֵי יִמְצְאוּ אֵיזָה אוֹצֵר בְּדֶרֶךְ,
אֹלֵי יִלְךְ אַחַד לְבֵית הַכֶּסֶף וְיִמְצֵא שָׁם אוֹצֵר
(וְהוּא אֲצֵלוֹ אֵלֹקִים כַּנִּל), וַיִּתְחִילוּ לְהִקְרִיב אֶת עֲצָמָן
אֵלָיו, וְלֹא יִשְׂאֵר מֵהֶם אַחַד, עַל כֵּן הִזְהִירוּ אֶת
הַשְּׁלֹחִים (הֵינּוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה הִזְהִירוּ אֶת הַשְּׁלֹחִים)
שֶׁבִדְרָךְ לֹא יִקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת כָּלָל, עַל כֵּן לֹא
הִקְרִיבוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלֹחִים קָרְבָּנוֹת לְזֶה הַמְּמֻנָּה
הִנֵּן ל. אָבֵל זֶה הָיָה בְּרוּר אֲצֵלָם, שֶׁהוּא אֵלֹקִים
עַל כָּל אֱלֹקִים, מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוּם
וְרַב כְּזֶה:

וְנִתְיָשְׁבוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלֹחִים: לָמָּה לָהֶם לִילְךְ
אֶל הָאֱלֹקוֹת הִנֵּן ל, דְּהֵינּוּ אֶל הַמְּדִינָה שֶׁהִיוּ
עֲשִׂירִים מִפְּלָגִים מְאֹד, שֶׁהֵם אֲצֵלָם כָּלָם
אֱלֹקוֹת כַּנִּל, כִּי הֵלֹא אֲצֵל זֶה הָאִישׁ בְּנִדְאֵי

רלח ספורי מבעל תפילה מעשיות

יִוָּכְלוּ לְקַבֵּל יְשׁוּעָה, כִּי הֲלוֹא זֶה הָאִישׁ הוּא
אֲלוֹךְ גָּדוֹל עַל כָּלָם (לְפִי דַעְתָּם הָרַעָה הַנַּ"ל), מֵאַחַר
שִׁישׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוֹם וּמִפְּלֵג כָּזָה (כְּפִלֵי כְּפִלִים
יֹוֹתֵר מִכָּלָם), עַל כֵּן בִּקְשׁוּ מִזֶּה הָאִישׁ שִׁילַךְ עִמָּם
לְמַדְיַנְתָּם, וְנִתְרַצָּה לָהֶם וְהִלַּךְ עִמָּם. וּבָא
לְמַדְיַנְתָּם. וְהָיָה אֲצֵל בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁמָּחָה
גְּדוּלָּה שֶׁמָּצְאוּ אֲלוֹךְ כָּזָה, כִּי הָיוּ בְּטוּחִים
שָׁעַל יָדוֹ יְהִיָּה לָהֶם תְּשׁוּעָה בְּיָדָיו, מֵאַחַר
שֶׁהוּא אֲלוֹךְ כָּזָה (לְפִי דַעְתָּם), כִּי יֵשׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת
עֲצוֹם כָּזָה. וְצָוָה זֶה הָאִישׁ (שֶׁהוּא הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ
הַנַּ"ל, שֶׁקִּבְּלוּ אוֹתוֹ בְּנֵי הַמְּדִינָה הַזֹּאת לְאֲלוֹךְ), שֶׁקִּדְּם
שִׁיְהִיָּה סֵדֶר מִתְקֵן וְנִכּוֹן בַּמְּדִינָה לֹא יִקְרִיבוּ
קָרְבָּנוֹת כָּלָל. (כִּי בְּאֵמֶת זֶה הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָיָה צַדִּיק
גָּדוֹל, כִּי הָיָה מֵאַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל שֶׁהָיוּ כָּלָם צַדִּיקִים גְּדוּלִים
מְאֹד וּבְיָדָיו הָיָה מְקַמֵּם מְאֹד בְּכָל הַמְּנַהֲגִים הָרָעִים
וְהַשְּׁפוֹתִים שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה. אֲךָ עֲדִין לֹא הָיָה יָכוֹל לְהָשִׁיב
אוֹתָם מִדְּרָכָם הָרַעָה, אֲךָ צָוָה לָעֵת עֲתָה שָׁעַל כָּל פָּנִים לֹא
יִקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת):

וְהִתְחִילוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ
אוֹדוֹת הַגְּבוּר הַנַּ"ל שֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם. וְגַם הַמְּמַנֶּה
עָנָה: אֲפֹשֶׁר הוּא זֶה הַגְּבוּר (הַיְדוּעַ לוֹ). וְהִלַּךְ זֶה

ספורי מבעל תפילה מעשיות רלט

הממנה ויצא אל הגבור, ובקש מאנשיו של הגבור, אם אפשר להתראות פנים. עמו ואמרו שיודיעו לו וישאלו אותו. והלכו ושאלו אותו, ונתן רשות, ונכנס הממנה אל הגבור. והכירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות ובכיות כנ"ל. ואמר הגבור להממנה: תדע, שגם הבעל תפילה הכשר שלנו ראיתו גם כן, וכבר נעשה מלך (וספרו זה לזה איך נתגלו ובראו לכאן). וספר הממנה להגבור, שהוא עבר על מקום המלך ועל מקום כל האנשים הנ"ל. אך על שניהם לא עבר, הינו על מקום הבעל תפילה והגבור, על (מקום) אותם שניהם לא עבר. ודברו יחד הממנה עם הגבור אודות המדינה הנ"ל, על שנתעו ונבוכו כל כך עד שבאו לשטותים כאלו. השיב הגבור להממנה תשובה הנ"ל שהשיב להבעל תפילה כנ"ל, הינו ששמע מהמלך, שמי שנשקע בתאוה זו של ממון, אי אפשר לו בשום אופן לשוב ולצאת משם כי אם על ידי הדרך שיש להתרם הנ"ל (שמשם מקבל הגבור פת גבורתו), על ידי זה יכולים להוציאם מזה. והרחיבו הזמן

עוד יותר, הינו שהממנה דבר עם הגבור
להרחיב הזמן עם בני המדינה הנ"ל עוד יותר.
ונתן להם הגבור עוד ארכא וזמן:

אחר כך מסרו סימנים זה לזה, הממנה
והגבור, והלך הממנה מן הגבור וחזר הממנה
אל המדינה הנ"ל. (וגם הממנה הזה בודאי הוכיח
אותם על דרכם הרעה, שנתעו ונבוכו כל כך בתאוות ממון,
אף לא הועיל להם כלל, כי כבר נשקעו בזה מאד מאד כנ"ל.
רק מחמת שכבר הוכיחו אותם הרבה, הבעל תפילה וגם
הממנה, בלבלו אותם, והיו אומרים: אדרבא, הוציאו נא
אותנו מטעותנו. אף על פי שהם היו אוחזים בדעתם בחזקה
ולא היו רוצים כלל לשוב מטעותם הרעה, אף היו אומרים
למוכיחיהם הנ"ל: אדרבא, אם הוא בדעתכם, שאנחנו
בטעות ובמבוכה גדולה, אם כן הוציאו נא אותנו מטעותנו).
ונתן להם עצה (הינו הממנה נתן עצה לבני המדינה
הנ"ל): באשר שהוא יודע הכח של זה הגבור,
מהיכן הוא מקבל כח גבורתו; וספר להם ענין
החרב הנ"ל שמשם מקבל הגבור כח גבורתו.
בכך נלך אני ואתם אל מקום החרב, ועל ידי
זה תוכלו להתגבר בנגדו. וכונת הממנה היתה,
שכשיבואו לשם יוכלו לשוב ולצאת על ידי
זה מטעותם כנ"ל (כי על ידי אותו הדרך שיש להחרב

ספורי מבעל תפילה מעשיות רמא

הזאת, על ידי זה יכולים להוציא מתאוות ממוז פנ"ל].
וקבלו דבריו (הינו בני המדינה קבלו עצת הממנה לילך
עמו אל החרב הנ"ל). והלך הממנה. ובני המדינה
שלו עמו את גדולי המדינה, שהם אצלם
אלקות (ובודאי היו הולכים עם תכשיטי כסף וזהב שהיו
תלויים עליהם, כי זה היה העקר אצלם) והלכו יחד:

והודיע הממנה הדבר הזה להגבור: באשר
שהוא הולך עמם לבקש מקום החרב, וכונתו,
אולי יזכה בדרך הלוכו למצא את המלך
ואנשיו. ענה ואמר הגבור: גם אני אילך עמך.
ושנה הגבור עצמו, כדי שלא יבינו אלו
האנשים שהלכו עם הממנה שזהו הגבור
הנ"ל, על כן שנה עצמו, והלך גם כן עם
הממנה. ונתישבו, שיודיעו הדבר להבעל
תפילה. והודיעו לו. ואמר הבעל תפילה, שגם
הוא יילך עמם, והלך אליהם הבעל תפילה.
וצוה הבעל תפילה לאנשים שלו שיתפללו
על זה שיצליח השם דרכם, שיזכו למצא
המלך עם אנשיו הנ"ל, כי תמיד היה הבעל
תפילה מתפלל על זה, והיה מצוה לאנשיו
והיה מתקן להם תפילות שיתפללו על זה,

ועתה הזהיר אותם ביותר, כשהלך אל הממנה והגבור לילך עמם לבקש את המלך ואנשיו כנ"ל, שיתפללו על זה תמיד לזכות למצא אותם. ובא הבעל תפילה אל הממנה והגבור הנ"ל, ובודאי היה ביניהם שמחה גדולה, שמחות ובכיות כנ"ל:

והלכו שלשתן יחד, דהינו הממנה והגבור והבעל תפילה והאלקות הנ"ל, דהינו העשירים גדולי המדינה הנ"ל (שהם נקראים שם במדינתם אלקים כנ"ל) הלכו עמהם. ויתהלכו באשר יתהלכו, ובאו למדינה אחת, והיו שם שומרים סביב המדינה. ושאלו את השומרים על עסקי המדינה, ומי המלך שלכם. השיבו השומרים, שבעת שהיה הרוח סערה הנ"ל, שאז נפרדו בני העולם למיניהם כנ"ל, אז בחרו להם בני המדינה שלהם שעקר הוא החכמה, וקבלו עליהם חכם גדול למלך. וזה מקרוב מצאו חכם גדול מפלג בחכמה מאד מאד, ומחל לו המלך את המלוכה וקבלו אותו למלך, כי אצלם היה העקר החכמה,

ספורי מבעל תפילה מעשיות רמג

וּמֵאַחַר שֶׁמָּצְאוּ חָכָם מִפְּלֶג כְּזֶה, עַל כֵּן קִבְּלוּ
אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ. וְאָמְרוּ אֵלָיו הַשְּׁלֵשָׁה הַנִּ"ל (הַיֵּינוּ
הַמְּמַנֶּה וְהַגְּבוֹר וְהַבֶּעַל תְּפִילָּה), שֶׁנִּרְאִין הַדְּבָרִים
שֶׁזֶהוּ הַחָכָם שֶׁלָּנוּ (וְהַיֵּינוּ הַחָכָם שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל).
וּבְקִשׁוֹ, אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרַאוֹת פָּנִים עִמּוֹ,
וְהַשִּׁיבוּ לָהֶם שִׂיזְדִיעוּ לוֹ וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ. וְהִלְכוּ
וַיִּשְׁאַלוּ, וְנָתַן לָהֶם רְשׁוֹת. וּבָאוּ (אֵלָיו הַשְּׁלֵשָׁה) אֶל
הַחָכָם, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה,
וְהִבִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי הַחָכָם הַזֶּה הָיָה הַחָכָם
שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל. וּבְיַדָּיו הָיָה שֵׁם שְׂמַחָה
גְּדוֹלָה, שְׂמַחֹת וּבְכִיּוֹת כַּנִּ"ל, כִּי בָּכוּ: אֵיךְ
זוֹכִים לְמַצֵּא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם כָּל הַנִּ"ל:

וַיִּשְׁאַלוּ אֶת הַחָכָם אִם אֵינּוּ יוֹדֵעַ מִן הַיָּד
שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְהַשִּׁיב לָהֶם, שֶׁהַיָּד הוּא אֶצְלוֹ, אַךְ
מֵעַת שְׁנַת פְּזוּרוֹ עַל יְדֵי הַרוּחַ סְעָרָה כַּנִּ"ל, שֶׁאֵז
נֶעְלַם מֵהֶם הַמֶּלֶךְ וְכוּ' כַּנִּ"ל, מֵאֵז הוּא אֵינּוּ
רוֹצֵה לְהַסְתַּכֵּל כָּלֹל בְּתוֹךְ הַיָּד, כִּי הֵיא שִׁיכָּה
רַק אֶל הַמֶּלֶךְ; רַק שֶׁחָקַק תַּבְּנִית הַיָּד עַל אֶבֶן
כְּדִי שִׁישֶׁת־מַשׁ בְּזֶה קִצֵּת לְצַרְךָ עֲנִינּוּ, אֲבָל
בְּהַיָּד אֵינּוּ מִסְתַּכֵּל כָּלֹל. וְדָבְרוּ עִם הַחָכָם,
אֵיךְ נִתְגַּלְגַּל וּבָא לְכָאן, וְסִפֵּר לָהֶם, שֶׁמֵּעַת

שְׁהִיָּה הַרוּחַ סְעָרָה הַנִּ"ל, הַלֵּךְ בְּאִשֶּׁר הַלֵּךְ
(וּבְדֶרֶךְ הַלּוּכּוֹ עֵבֶר עַל כָּלָם, רַק עַל אֱלֹהֵי הַשְּׁלֵשָׁה הֵינּוּ הַבְּעַל
תְּפִילָה וְהַגְּבוּר וְהַמְּמַנֶּה לֹא עֵבֶר), עַד שְׂמָצְאוּ אוֹתוֹ
בְּנֵי הַמְּדִינָה אֱלֹהֵי וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ כְּנִ"ל.
וְלֵעֵת עֵתָה הוּא צָרִיךְ לְהִנְהִיג אוֹתָם לְפִי
דְרָכָם, כְּפִי דֶרֶךְ חֻכְמָתָם, עַד אֲשֶׁר בְּרַבּוֹת
הַזְּמַן יֵשִׁיב אוֹתָם אֶל הָאֲמֵת:

וְדַבְּרוּ עִם הַחֻכָּם אוֹדוֹת בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנִּ"ל,
שְׁנַתְּעוּ וְנִבְּוּכוּ כָּל כָּךְ בְּשָׂטוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה שֶׁל
מָמוֹן כְּנִ"ל, וְאָמְרוּ: אֵלֵּמָּלָא לֹא נִתְּבַדְּרָנוּ
וְנִתְּפִזְרָנוּ כִּי אִם בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה
לְהַחְזִיר אוֹתָם לְמוֹטָב, הִיָּה דִי לָנוּ בְּזוּהָ, כִּי
נִתְּפָשׁוּ וְנִתְּעוּ כָּל כָּךְ. כִּי בְּאֲמֵת כָּל הַכֹּתוֹת
הַנִּ"ל, כָּלָם נִתְּעוּ וְנִבְּוּכוּ, וְצָרִיכִים לְתַקְּנָם,
לְהַשִּׁיבָם מִשָּׂטוֹתָם וְלְהַחְזִירָם אֶל הַתְּכֵלִית
הָאֲמֵתִי. כִּי אֲפִילוֹ הַכֹּת שֶׁבָּחָרוּ לָהֶם חֻכְמָה
לְתַכְלִית, גַּם הֵם לֹא הִשִּׁיגוּ הַתְּכֵלִית הָאֲמֵתִי,
וְצָרִיכִין תִּקּוּן וּתְשׁוּבָה, כִּי בָּחָרוּ בְּחֻכְמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת וְאֶפִיקוֹרְסִית; אֵךְ מִכָּל הַטְּעוֹתֵיהֶם
הַנִּ"ל הוּא בְּנִקְלָ יוֹתֵר לְהַשִּׁיבָם מִטְּעוֹתָם

ספורי מבעל תפילה מעשיות רמה

וְלַחֲזִירִים אֶל הָאֶמֶת, אֲכַל אֱלוֹהֵינוּ נִתְעוּ בְּעִבּוּדָה
זָרָה שֶׁל מָמוֹן וְנִשְׁקְעוּ בָּהּ כָּל כָּךְ כְּכֹל הַנִּזְכָּר
עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהִשְׁיבָם מִזֶּה כִּנִּי"ל (וְגַם הַחֶכֶם
הַשֵּׁיב לָהֶם שִׁשְׁמַע גַּם בֵּן מִהַמְּלָךְ, שֶׁמִּכָּל הַתְּאוּת אֶפְשָׁר
לְהוֹצִיא, אֲבָל מִתְּאוּהוּ זֶה שֶׁל מָמוֹן אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי
שֶׁנִּפְּל לְתוֹכָהּ, כִּי אִם עַל יְדֵי הַדֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ לְהַחֲרֵב הַנִּזְכָּר).
וְנִתְרַצָּה הַחֶכֶם גַּם בֵּן לִילָךְ עִמָּהֶם,
וְהָלְכוּ אַרְבַּעַתָּן יַחַד. וְגַם אֱלוֹהֵי הָאֱלֻקוֹת
הַשּׁוֹטִים הַנִּזְכָּר הָלְכוּ עִמָּהֶם גַּם בֵּן כִּנִּי"ל:

וְהָלְכוּ וּבָאוּ לְמְדִינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם בֵּן
אֶת הַשּׁוֹמְרִים עַל עֲנִיַן הַמְּדִינָה וּמִי הַמְּלָךְ
שָׁלָהֶם. הַשֵּׁיב, שִׁמְעֵת שֶׁהָיָה הָרוּחַ סְעָרָה
הַנִּזְכָּר, אָז בָּחֲרוּ לָהֶם בְּנֵי מְדִינָה זֶה שֶׁהִתְכַלִּית
הוּא הַדְּבֹר, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם דְּבָרָן בְּעַל לְשׁוֹן
לְמַלְךְ. אַחַר כֵּן מָצְאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה בְּעַל
לְשׁוֹן וּמְלִיצָה וְדְבָרָן מִפְּלַג מְאֹד מְאֹד, וְקָבְלוּ
אוֹתוֹ לְמַלְךְ, כִּי הַמְּלָךְ מָחַל לוֹ הַמְּלוּכָה,
מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּעַל לְשׁוֹן כִּזְזָה. וְהַבִּינוּ אֱלוֹהֵי
הָאֲרַבְעָה הַנִּזְכָּר, שֶׁבּוֹדָאֵי זֶה הוּא הַמְּלִיץ שֶׁלָּנוּ
(דְּהִינוּ הַמְּלִיץ שֶׁל הַמְּלָךְ הַנִּזְכָּר), וּבִקְשׁוּ גַם בֵּן אִם
אֶפְשָׁר לְהִתְרַאוֹת עִם הַמְּלָךְ הַזֶּה, וְאָמְרוּ

שיודיעו לו ויקבלו רשות. והלכו ושאלו, ונתן להם רשות. ונכנסו אלו הארבעה אצל המלך של מדינה זו, והוא היה המליץ של המלך כנ"ל. והכירו זה את זה, והיה ביניהם גם כן שמחה גדולה ובכיות כנ"ל. והלך המליץ עמם גם כן, והלכו יותר לבקש אולי ימצאו הנשאים, דהינו המלך וכו', כי ראו שה' מצליח דרכם, שהם מוצאים בכל פעם את חבריהם. ותלו כל זה בזכות הבעל תפילה הכשר שלהם, שהוא עוסק תמיד להתפלל על זה, ועל ידי תפילותיו זכו למצא את חבריהם הנ"ל. והלכו יותר, אולי יזכו למצא גם השאר:

והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם כן על ענין המדינה ומי המלך שלהם. השיבו להם, שהם מן הכת שבחרו להם את השמחה ומשטה לתכלית, וקבלו עליהם איזה שכור אחד שהוא בשמחה תמיד להיות מלך עליהם, ואחר כך מצאו איש אחד שהיה יושב בתוך ים של יין, והוטב בעיניהם ביותר, כי זה הוא בודאי שכור מפלג מאד מאד, וקבלו אותו למלך. ובקשו גם כן

ספורי מבצעל תפילה מעשיות רמז

לְהִתְרַאוֹת פָּנִים עִמּוֹ, וְהָלְכוּ וְקִבְּלוּ רְשׁוֹת.
וְנִכְנְסוּ (אלו הַחֲמִשָּׁה חֻבְרִים הַנִּזְכָּרִים) אֶצְלֵי זֶה הַמֶּלֶךְ.
וְהוּא הָיָה הָאוֹהֵב נְאֻמָּן שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָיָה
יּוֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיָּם שֶׁל יִיזן שֶׁנַּעֲשֶׂה מִדְּבָרֵי
הַתְּנַחֲוּמִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ יִיזן, כִּנִּזְכָּר. (וּבְנֵי הַמְּדִינָה זֶה סָבְרוּ
שֶׁהוּא אִישׁ שְׂכּוֹר גָּדוֹל, מֵאַחַר שֶׁיּוֹשֵׁב בְּיָם שֶׁל יִיזן, וְקִבְּלוּ
אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ). וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה בֵּינֵיהֶם גַּם
כֵּן שְׂמֻחָה גְּדוֹלָה וּבְכִיּוֹת כִּנִּזְכָּר. וְהָלְךְ הָאוֹהֵב
נְאֻמָּן עִמָּהֶם גַּם כֵּן:

וְהָלְכוּ יוֹתֵר וּבְאוֹ לְמְדִינָה אַחַת, וּשְׂאֵלוּ אֶת
הַשּׂוֹמְרִים: מִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלְכֶם. הַשִּׁיבּוֹ, שֶׁמֶלֶךְ
שֶׁלָּהֶם הוּא יִפֶּת תַּאֲר, מִחֲמַת שֶׁהִיא מְבִיאָה
אֶל הַתְּכָלִית, כִּי הַתְּכָלִית הוּא יֵשׁוּב הָעוֹלָם,
כְּמִבְּאָר לְעֵיל. וּבְתַחֲלָה הָיְתָה אֶצְלָם אֵיזָה
יִפֶּת תַּאֲר לְמִלְכָּה, אַחַר כֵּן מָצְאוּ יִפֶּת תַּאֲר
מִפְּלָגַת בְּיַפְיָה מְאֹד מְאֹד וְקִבְּלוּ אוֹתָהּ לְמֶלֶךְ.
וְהִבִּינוּ (הִינּוּ אֵלּוּ הַחֻבְרִים הַנִּזְכָּרִים הַבְּיָנוּ) שֶׁהִיא בּוֹדֵאֵי
הַבֵּת מִלְכָּה הַנִּזְכָּר. וּבְקִשּׁוֹ גַּם כֵּן לְהִתְרַאוֹת
עִמָּה, וְהָלְכוּ וְקִבְּלוּ רְשׁוֹת, וְנִכְנְסוּ אֶל הַמֶּלֶךְ
וְהִכִּירוּ כִּי הִיא הַבֵּת מִלְכָּה. וְגִדְּל הַשְּׂמֻחָה

רמח ספורי מבעל תפילה מעשיות

שְׁהִיָּה שָׁם בְּיָדָי אֵינִי לְשַׁעַר. וְשָׂאֲלוּ אוֹתָהּ
אִיךָ בָּאת לְכָאן, וְסִפְּרָה לָהֶם, שְׁמַעַת שָׁבָא
הָרוּחַ סֶעְרָה וְחָטַף אֶת הַתִּינוּק הַיָּקָר (מִן
הָעֲרִיסָה) כְּנ"ל, אָז יֵצְאָה בְּשַׁעַת הַבְּהִלָּה אַחֵר
הַתִּינוּק וְלֹא מֵצְאָה אוֹתוֹ. וְדַחַק אוֹתָהּ הַחֲלָב,
וּמְזָה נַעֲשָׂה יָם שֶׁל חֲלָב. וְאַחֵר כֶּךָ מֵצְאוּ
אוֹתָהּ בְּנֵי מְדִינָה זוֹ וְקִבְּלוּ אוֹתָהּ לְמֶלֶךְ
עֲלֵיהֶם. וְהָיָה שָׁם שְׂמִיחָה גְדוֹלָה:

גַּם בָּכוּ מְאֹד עַל הַתִּינוּק הַיָּקָר הַנ"ל שֶׁנֶּאֱבַד
מֵהֶם, וְעַל אָבִיָּה וְאִמָּה שְׂאִינָה יוֹדַעַת מֵהֶם.
וְהֵינָה נִמְצְאָ שָׁבָא בְּעֵלְהָ שֶׁל הַמְּלָכָה הַזֹּאת
(הֵינּוּ הַבֵּת מְלָכָה שְׂנַעֲשִׂית כָּאֵן מְלָכָה), כִּי הַגְּבוּר הוּא
בְּעֵלְהָ כְּנ"ל, וְעַתָּה יֵשׁ לְהַמְדִינָה מֶלֶךְ. וּבִקְשָׁה
הַבֵּת מְלָכָה (שֶׁהִיא מְלָכָה בְּמְדִינָה זוֹ) אֶת הַבַּעַל
תְּפִילָּה, שְׁיִלֵּךְ בְּמְדִינָתָהּ וְיִטְהַר אוֹתָהּ
מִהַזְהָמָא הַגְּדוֹלָה שָׁלָהּ, כִּי מֵאַחֵר שְׂאִצְלָם
הָיָה עֵקֶר הַתְּכֵלִית עַנְיָן הַיִּפְתַּת תֹּאֵר כְּנ"ל,
בְּיָדָי הָיוּ מְזֻהָמִים מְאֹד מְאֹד בְּתֹאֵוָה זוֹ, עַל
כֵּן בִּקְשָׁה מִהַבַּעַל תְּפִילָּה שְׁיִלֵּךְ וְיִטְהַר אוֹתָם
קָצַת לְעַת עַתָּה, שְׁלֹא יִתְנַשְּׁמוּ לְעַת עַתָּה

ספורי מבעל תפילה מעשיות רמט

בְּזֶהְמָא הַזֹּאת כָּל כָּךְ, כִּי מְלַבֵּד הַתְּנַבְרוֹת
הַתְּאֵוָה, הִיָּה אֶצְלָם כְּמוֹ אֲמוּנָה שְׁזָהוּ
הַתְּכֵלִית, (כִּי כָּל הַכְּתוּת הַנִּ"ל שֶׁבְּחָרוּ לָהֶם כָּל אַחַת
וְאַחַת אֵיזָה מְדָה רָעָה לְתֵכְלִית כַּנִּ"ל, הִיָּה אֶצְל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּמוֹ אֲמוּנָה גְּמוּרָה אוֹתָהּ הַמְּדָה רָעָה), וְעַל כֵּן
בְּוֵדָאֵי הָיוּ מְשַׁקְעִים מְאֹד בְּזָה, עַל כֵּן בִּקְשָׁה
מִמֶּנּוּ שְׁיִלְךְ וַיִּטְהַר אוֹתָם קִצְתָּ לְעֵת עֵתָה:

אַחַר כָּךְ הִלְכוּ בְּלָם לְבִקְשׁ הַשְּׂאָר, וְהָיְנוּ
הַמְּלָךְ וְכוּ'. וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ
גַם כֵּן: מִי הַמְּלָךְ שְׁלָכֶם. הַשִּׁיבוּ, שֶׁהַמְּלָךְ
שְׁלָהֶם הוּא בֶן שָׁנָה, כִּי יֵם מִן הַכֶּת שֶׁבְּחָרוּ
לָהֶם שְׁמִי שְׁיִשׁ לוֹ שְׁפַע מְזוֹנוֹת וְאֵינוּ גְּזוּן
מִמְּזוֹן שֶׁל שְׂאָר בְּנֵי אָדָם הוּא רָאוּי לְהִיּוֹת
מְלָךְ. וְקִבְּלוּ לְפִי שְׁעָה עֲשִׂיר אֶחָד לְמְלָךְ. אַחַר
כָּךְ מָצְאוּ אָדָם שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּיָם שֶׁל הַחֶלֶב,
וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד, כִּי זֶה הָאָדָם הוּא גְּזוּן
כָּל יָמָיו מִחֶלֶב וְאֵינוּ גְּזוּן מִמְּזוֹנוֹת שֶׁל שְׂאָר
הָעוֹלָם, עַל כֵּן קִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמְלָךְ. וְעַל כֵּן נִקְרָא
'בֶּן שָׁנָה', מִחֲמַת שֶׁגְּזוּן מִחֶלֶב כְּמוֹ בֶּן שָׁנָה.
וְהִבִּינוּ שְׁזָה הוּא הַתֵּינֹק הַנִּ"ל. וּבִקְשׁוּ

לְהִתְרָאוֹת פָּנִים עִמוֹ, וְהִלְכוּ וּשְׁאַלוּ וְקִבְלוּ
 רְשׁוֹת. וְנִכְנְסוּ אֶצְלוֹ, וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה,
 כִּי גַם הוּא (הֵינּוּ הַתִּינּוֹק שֶׁנַּעֲשֶׂה מְלָךְ) הִכִּיר אוֹתָם;
 אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה תִינּוֹק קָטָן כְּשֶׁנַּעֲלָם מֵאֲתָם,
 אַף עַל פִּי בֶן מֵאַחַר שֶׁהָיָה חָכֵם גָּמוֹר מֵעַת
 הַנּוֹלָדוֹ, כִּי נוֹלַד עִם חֲכָמָה גָּמוּרָה כְּנִ"ל,
 עַל בֶּן הַכִּיר אוֹתָם. וְהֵם הִכִּירוּ אוֹתוֹ בְּיָדָיו,
 וּבְיָדָיו הָיָה שֵׁם שְׂמֻחָה נוֹרָאָה מְאֹד, וְגַם בָּכוּ
 עֲדִין עַל שְׂאִינָם יוֹדְעִים מֵהַמְּלָךְ וְהַמְּלָכָה.
 וּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ בָּאתָ לְכָאן. וְסִפֵּר לָהֶם,
 שֶׁבָּעַת שֶׁחָטַף אוֹתוֹ הָרוּחַ סְעָרָה, נִשְׂאוֹ
 לְמָקוֹם שֶׁנִּשְׂאוֹ, וְהָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם, וְהָיָה
 מְחִיָּה עֲצֵמוֹ בַּמָּה שֶׁאֶפְשָׁר, בַּמָּה שֶׁמֵצֵא שָׁם.
 עַד שֶׁבָּא אֶל יָם שֶׁל חֲלָב, וְהִבִּין שֶׁזֶה הַיָּם
 נַעֲשֶׂה בְּיָדָיו מְחֲלָב שֶׁל אִמּוֹ, כִּי בְּיָדָיו דָּחַק
 אוֹתָהּ הַחֲלָב, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה זֶה הַיָּם, וַיֵּשֶׁב שָׁם
 בְּאוֹתוֹ הַיָּם שֶׁל חֲלָב. וְהָיָה גְזוּז מִן הַחֲלָב, עַד
 שֶׁבָּאוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה זֶה וְקִבְלוּ אוֹתוֹ לְמְלָךְ:
אַחַר כִּף הִלְכוּ יוֹתֵר, וּבָאוּ לְמְדִינָה אַחַת.
 וּשְׁאַלוּ: מִי הַמְּלָךְ שֶׁלְכֶם. הִשִּׁיבוּ, שֶׁהֵם בָּחֲרוּ
 לָהֶם, שֶׁרְצִיחָה הוּא הַתְּכֵלִית, וְקִבְלוּ עֲלֵיהֶם

ספורי מבַּעַל תַּפִּילָה מְעַשִּׂיּוֹת רנא

לְמַלְךְ רוֹצֵחַ אֶחָד. אַחֵר כִּךְ מָצְאוּ אִשָּׁה אַחַת
שֶׁהִיְתָה יּוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם וְקִבְּלוּ אוֹתָהּ
לְמַלְךְ, מִחֲמַת שָׂרְאוּ שֶׁהִיא בּוֹדֵאֵי רוֹצֵחַ גָּדוֹל
מְאֹד מְאֹד, מֵאַחֵר שִׁיוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם.
וּבִקְשׁוּ גַם כֵּן לְהִתְרְאוֹת פָּנִים עִמָּהּ, וְהִלְכוּ
וְקִבְּלוּ רִשּׁוֹת, וְנִכְנְסוּ אֵלֶיהָ. וְהִיא הִיְתָה
הַמַּלְכָּה הַגִּּיל שֶׁהִיְתָה בּוֹכָה תָּמִיד,
וּמֵהִדְמָעוֹת שֶׁלָּהּ נֶעְשָׂה הַיָּם שֶׁל דָּם כַּגִּיל.
וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה שִׁמְחָה גָּדוֹלָה מְאֹד
בְּוִדְאֵי. וְעַדִּין הָיוּ בּוֹכִים, עַל שֵׁאִינָם יוֹדְעִים מִן
הַמַּלְךְ עַדִּין:

וְהִלְכוּ יוֹתֵר וּבָאוּ לְמִדִּינָה אַחַת, וְשָׂאֵלוּ: מִי
הַמַּלְךְ שֶׁלְכֶם. הִשְׁיבוּ, שֶׁהֵם בָּחָרוּ לָהֶם לְמַלְךְ
אִישׁ מְכַבֵּד אֶחָד, כִּי אֶעְלָם עֵקֶר הַתְּכֻלִּית הוּא
כָּבוֹד. אַחֵר כִּךְ מָצְאוּ שֶׁהָיָה יּוֹשֵׁב בְּשַׁדָּה זָקֵן
אֶחָד וְכֶתֶר עַל רֵאשׁוֹ, וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, כִּי
הוּא מְכַבֵּד גָּדוֹל, מֵאַחֵר שֶׁהוּא יּוֹשֵׁב בְּשַׁדָּה
מְכֻתֶּר בְּכֶתֶר, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ. וְהִבִּינוּ כִּי
בּוֹדֵאֵי זֶה הוּא הַמַּלְךְ (הִינּוּ הַמַּלְךְ שֶׁלָּהֶם הַגִּיל),
וּבִקְשׁוּ גַם כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרְאוֹת עִמּוֹ,

רנב ספורי מבבל תפילה מעשיות

והִלְכוּ וְקִבְּלוּ רִשּׁוֹת (שְׁקוּרִין מֵעַלְדִּיּוּיִן) וְנִכְנְסוּ
 אֲצִלוֹ, וְהַכִּירוּ כִּי הוּא הוּא הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ. וְגָדַל
 הַשִּׁמְחָה שֶׁהָיָה שָׁם, בְּוַדַּאי אֵי אִפְשָׁר לְשַׁעַר
 בְּמַח. וְאֵלוֹ הָאֱלֻקוֹת הַשּׁוֹטִים הַגֵּ"ל (הֵינּוּ
 הָעֲשִׂירִים, גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עַשִּׁירוֹת, שֶׁהָיוּ בְּמְדִינָתָם
 אֱלֻקוֹת) הִלְכוּ עִמָּהֶם, וְלֹא יָדְעוּ כָּלֵל מִחִיּוֹתָם
 מֵהוּ הַשִּׁמְחָה הִלְלוּ:

וְהִנֵּה עַתָּה חֲזָרוּ וּנְתַקְבְּצוּ כָּל הַקְּבוּץ
 הַקְּדוֹשׁ יְחָד, וְשָׁלְחוּ אֶת הַבַּעַל תְּפִילָּה אֶל
 הַמְּדִינּוֹת הַגֵּ"ל (הֵינּוּ הַמְּדִינּוֹת שֶׁל הַכְּתוּבֹת הַגֵּ"ל שֶׁבְּחָרוּ
 לָהֶם מִדּוֹת רַעוּת הַגֵּ"ל לְתַכְלִית) לְתַקֵּן אוֹתָם וְלִטְהַר
 אוֹתָם, לְהִשָּׁבֵם מִשִּׁטּוֹתָם, כָּל מְדִינָה וּמְדִינָה
 מִשִּׁטּוֹת וּמַעוֹת שֶׁלָּהּ, כִּי כָּלָם תָּעוּ וְנִבְּוּכוּ
 כַּגֵּ"ל. וְעַתָּה הָיָה בְּוַדַּאי כַּח בְּיַד הַבַּעַל תְּפִילָּה
 לִילְדֵי אֵלֵיהֶם וְלְהִשָּׁבֵם, כִּי קִבַּל כַּח וּרְשׁוֹת מִן
 הַמַּלְכִּים שֶׁל כָּל הַמְּדִינּוֹת הַגֵּ"ל, כִּי כָּאֵן הָיוּ
 כָּל הַמַּלְכִּים שֶׁלָּהֶם כַּגֵּ"ל (כִּי הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ, שֶׁחָזְרוּ עַתָּה וּנְתַקְבְּצוּ כָּלָם, הָיוּ מַלְכִּים עַל כָּל
 הַמְּדִינּוֹת שֶׁל הַכְּתוּבֹת הַגֵּ"ל, כַּגֵּ"ל):

וְהָלֶךְ הַבַּעַל תְּפִילָּה בְּכַחַם לְטָהָרָם
 וְלַחֲזִירָם בְּתַשׁוּבָה. וְדַבֵּר הַגִּבּוֹר עִם הַמֶּלֶךְ
 אֹדוֹת בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁנִּפְלוּ אֶל הָעֲבוֹדָה זָרָה
 שֶׁל מָמוֹן כִּנ"ל, וְאָמַר הַגִּבּוֹר לְהַמֶּלֶךְ: אֵיךְ
 שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּיכֶם, שֶׁעַל יְדֵי הַדֶּרֶךְ שֶׁישׁ לִי אֶל
 הַחֶרֶב הַנ"ל, עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת מִי
 שֶׁנִּשְׁקַע בְּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל תֵּאוֹת מָמוֹן. הַשֵּׁב
 לוֹ הַמֶּלֶךְ: כֵּן הַדָּבָר. וְהוֹדִיעַ הַמֶּלֶךְ לְהַגִּבּוֹר:
 הֵיזוֹת שֶׁבְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא עוֹלָה אֶל הַחֶרֶב הַנ"ל
 יֵשׁ דֶּרֶךְ מִן הַצַּד, וּבָאִים בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ אֶל הַר
 שֶׁל אֵשׁ, וְעַל הָהָר רְבוּץ אַרְיָה, וְהָאֲרִיָּה
 כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לֶאֱכֹל, הוּא הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל עַל
 הָעֵדְרִים וְלוֹקַח לֹו צֵאן וּבְהֵמוֹת וְאוֹכְלָם.
 וְהָרוּעִים יוֹדְעִים מִזֶּה וְשׁוֹמְרִים מְאֹד אֶת הַצֵּאן
 מִפָּנָיו, אֲבָל הָאֲרִיָּה אֵינוֹ מִשְׁנִיחַ כִּלְלַ עַל זֶה,
 רַק כְּשֶׁהוּא רוֹצֵה לֶאֱכֹל הוּא נוֹפֵל עַל
 הָעֵדְרִים. וְהָרוּעִים הֵם מְכִים וּמְרַעִישִׁים עָלָיו,
 אֲבָל הָאֲרִיָּה אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ זֹאת כִּלְלַ, רַק הוּא
 לוֹקַח לְעַצְמוֹ צֵאן וּבְהֵמוֹת וְהוֹמָה וְאוֹכְלָם.
 וְאוֹתוֹ הָהָר שֶׁל אֵשׁ הַנ"ל אֵינוֹ נִרְאֶה כִּלְלַ:

ועוד מן הצד יש עוד דרך אחר, ובאים
באותו הדרך אל מקום הנקרא 'קעף' (הינו בית
הבשול), ושם באותו הקעף יש כל מיני
מאכלים. ובאותו הקעף אין שום איש כלל,
רק המאכלים מתבשלים על ידי ההר של איש
הנ"ל. וההר של איש הוא רחוק משם הרבה,
רק שהולכים שבילים וצנורות מן ההר של
איש אל הקעף הנ"ל, ועל ידי זה מתבשלים
שם כל המאכלים הנ"ל. וגם הקעף הזאת
אינה נראה כלל, רק שיש סימן, שעומדים
שם צפירים על אותה הקעף, ועל ידי זה
יודעים ששם הוא הקעף. ואלו הצפירים הם
מרחפים בכנפיהם, ועל ידי זה הם מבעירים
האש ומכבים האש, הינו, על ידי הרחיפה
של הצפירים הם מבעירים ומלהיבים האש,
וגם על ידי זה בעצמו הם מכבים האש שלא
יתלהב יותר מדי. והם מלהיבים האש כפי
המאכלים, שלצדך מאכל פלוני צריכים
להלהיב האש כך, ולצדך מאכל אחר צריכים
להלהיב האש כך. הכל כפי המאכל, כן הם
מלהיבים את האש (כל זה הוא דברי המלך אל הנבזר):

בְּכֵן תּוֹלִיךְ אוֹתָם (הֵינּוּ אֶת אֱלֹהֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְוֵי
שֶׁנִּפְּלוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן, שֶׁהֵם הָאֱלֻקוֹת שֶׁל הַמְּדִינָה
שֶׁל עַשִׂירוֹת הַנִּלְוֵי, שֶׁהֲלָכוּ עִמָּהֶם בְּנִלְוֵי) תִּתְחַלֵּךְ נִגְדֵי
הָרוּחַ, כִּדְי שִׁנְיֵיעַ אֵלֵיהֶם רִיחַ הַמֵּאֲכָלִים
הַנִּלְוֵי; אַחַר כֵּן כְּשֶׁתִּתֵּן לָהֶם מִן הַמֵּאֲכָלִים
הַנִּלְוֵי, בְּיָדָי יִשְׁלִיכּוּ תַאֲוָה זוֹ שֶׁל מָמוֹן. וְכֵן
עֲשֵׂה הַגְּבוּר. וְלָקַח אֶת הָאֲנָשִׁים הַנִּלְוֵי, דְּהֵינּוּ
גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עַשִׂירוֹת, שֶׁהֵם אֱלֻקוֹת
בְּמְדִינָתָם בְּנִלְוֵי, כִּי אֱלֹהֵי הָאֱלֻקוֹת הָיוּ בְּכָאֵן,
כִּי בָאוּ עִם הַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת לְכָאֵן, כְּכֹל
הַמְּבַאֵר לְמַעַלָּה. וְכִשְׁיִצְאוּ מִמְּדִינָתָם עִם
הַמְּמַנֶּה בְּנִלְוֵי, נָתְנוּ לָהֶם בְּנֵי הַמְּדִינָה כַּחֲ
וְהִרְשָׁאָה, שֶׁכָּל מָה שִׁיעֲשׂוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים
יְהִיָּה עֲשׂוּי, וְכֹל בְּנֵי הַמְּדִינָה מִכְּרָחִים
לְהִתְרַצוֹת לְכָל מָה שִׁיעֲשׂוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים (שֶׁהֵם
גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה אֱלֻקוֹת שֶׁלָּהֶם) וְלֹא יוּכְלוּ לְשַׁנּוֹת:
וְלָקַח הַגְּבוּר אֶת אֱלֹהֵי הָאֲנָשִׁים, שֶׁהֵם
נִקְרָאִים אֱלֻקוֹת בְּמְדִינָתָם מִחַמַּת עֲשָׂרָם
בְּנִלְוֵי, וְהוֹלִיךְ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַנִּלְוֵי, וְהִבִּיא אוֹתָם
עַד הַקַּעַד שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים הַנִּלְוֵי. וּבִתְחִלָּה

הוֹלִיךְ אוֹתָם כְּנֶגֶד הַרוּחַ, וְהִגִּיעַ לָהֶם הַרִיחַ
שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים, וְהִתְחִילוּ לְבַקְשׁוֹ מְאֹד שְׁיִתֵּן
לָהֶם מִהַמֵּאֲכָלִים הַטּוֹבִים הַלֵּלוּ. אַחַר כֵּן
הוֹלִיךְ אוֹתָם מִכְּנֶגֶד הַרוּחַ, וְהִתְחִילוּ לְצַעֵק
שְׁיִשׁ סְרַחָה גְדוֹלָה. חָזַר וְהִבִּיא אוֹתָם כְּנֶגֶד
הַרוּחַ, וְשׁוֹב הִגִּיעַ לָהֶם הַרִיחַ הַטּוֹב שֶׁל
הַמֵּאֲכָלִים, וְחָזְרוּ וּבִקְשׁוּ אוֹתוֹ שְׁיִתֵּן לָהֶם מִן
הַמֵּאֲכָלִים. חָזַר וְהוֹלִיךְ אוֹתָם מִכְּנֶגֶד הַרוּחַ,
וְחָזְרוּ וְצַעֲקוּ שְׁיִשׁ סְרַחָה גְדוֹלָה מְאֹד. עָנָה
וְאָמַר לָהֶם הַגְּבוּר לְהֶאֱנָשִׁים הַנִּלְלִים: הֲלֹא אַתֶּם
רוֹאִים שְׂאִין כָּאֵן שׁוֹם דְּבַר שְׁיִסְרִיחַ. בְּהִכְרַח
צְרִיכִים לוֹמַר בּוֹדֵאִי, שְׂאִתֶּם בְּעֲצָמְכֶם
מִסְרִיחִים, כִּי בְּכֵאֵן אֵין שׁוֹם דְּבַר שְׁיִסְרִיחַ:
אַחֲרַי כֵּן נָתַן לָהֶם מִן הַמֵּאֲכָלִים הַנִּלְלִים,
וְתַכְףּ בְּשִׂאֲכָלוֹ מֵאֵלּוּ הַמֵּאֲכָלִים, הִתְחִילוּ
תַכְףּ לְהִשְׁלִיךְ וּלְזַרֵק מֵהֶם אֶת כַּסְפָּם וְזָהָבָם,
וְכָל אֶחָד חָפַר לְעַצְמוֹ חֲפִירָה וְקָבַר וְקָבַר אֶת
עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַחֲפִירָה, מִחַמַּת גְּדֹל הַבּוֹשָׁה
שֶׁנִּתְבְּיִשׁוּ עַל יְדֵי שְׁהַרְגִישׁוּ גְדֹל הַסְּרַחּוֹן שֶׁל
הַמָּמוֹן (שֶׁהוּא מִסְרִיחַ כְּמוֹ צוֹאָה מִפִּישׁ), מִחַמַּת
שֶׁטָּעְמוֹ מִן הַמֵּאֲכָלִים הַנִּלְלִים. וְקָרְעוּ אֶת פְּנֵיהֶם

וְקָבְרוּ אֶת עֵצְמֹן, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהָרִים פְּנֵיהֶם כָּלֵל, וְנִתְבַּיֵּשׁ אֶחָד מִחֲבֵרוֹ, כִּי שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם הַמָּמוֹן הוּא הַבוֹשָׁה הַגְּדוּלָה מִכָּל הַבוֹשׁוֹת, וּמִי שְׂרוּצָה לְדַבֵּר דְּבָרֵי בִזְיוֹ לְחֲבֵרוֹ, הוּא אוֹמֵר לוֹ שְׂיֵשׁ לוֹ מָמוֹן, כִּי מָמוֹן הוּא בּוֹשָׁה גְּדוּלָה מְאֹד שָׁם, וְכָל מִי שְׂיֵשׁ לוֹ יוֹתֵר מָמוֹן מִתְבַּיֵּשׁ יוֹתֵר, עַל כֵּן קָבְרוּ אֶת עֵצְמֹן מִגְּדֹל הַבוֹשָׁה, וְכָל אֶחָד לֹא הָיָה יְכוּל לְהָרִים פָּנָיו אֲפִילוֹ בְּפָנֵי חֲבֵרוֹ, מִכָּל שְׂכֵן בְּפָנֵי הַגְּבוּר הַנִּ"ל. וְכָל מִי שֶׁהָיָה מוֹצֵא אֲצִלוֹ עוֹד אֵיזָה דִּינָר אוֹ גְּדוּל, הָיָה מְבַעֵר אוֹתוֹ מִיַּד וּמִשְׁלִיכּוֹ מִמֶּנּוּ לְמַרְחֹק בְּחִפְזוֹן גְּדוּל:

אַחַר כֵּן בָּא אֲלֵיהֶם הַגְּבוּר וְהוֹצִיא אוֹתָם (מִן הַחֲפִירוֹת וְהַקְּבָרִים הַנִּ"ל) וְאָמַר לָהֶם: בּוֹאוּ עִמִּי, כִּי עֲתָה אֵינְכֶם עֲרִיכִים לְהִתְיָרָא עוֹד מִן הַגְּבוּר (שֶׁהָיוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה שָׁל עֲשִׂירוֹת מִתְיָרָאִים מִמֶּנּוּ כַּנִּ"ל), כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא הַגְּבוּר (כַּנִּ"ל). וּבִקְשׁוֹ מִן הַגְּבוּר, שְׂיִתֵּן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים הַלָּלוּ כִּדִּי לְהוֹלִיךְ לְמְדִינַתְם, כִּי הֵם בְּוֹדָאֵי יְהוּי מְמַאֲסִים מְאֹד בְּמָמוֹן, אֵךְ רָצוּ שָׁגֵם כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה יֵצְאוּ מִתְאַוָּה זוֹ שָׁל מָמוֹן. וְנִתֵּן לָהֶם

רנח ספורי מבעל תפילה מעשיות

מאלו המאכלים, והוליכו אל המדינה שלהם.
ותכף כשנתנו להם מאלו המאכלים, התחילו
תכף להשליך את כספם וזהבם כנ"ל, וטמנו
עצמן במחלות עפר מגדל הבושה. והעשירים
הגדולים והאלקות הנ"ל נתבישו ביותר, וגם
הקטנים שהיו נקראים אצלם 'חיות רעות'
כנ"ל נתבישו בעצמן גם כן, על שהיו עד הנה
קטנים בעיני עצמן מחמת שאין להם ממון, כי
עתה נתגלה שאדרבא הממון הוא עקר
הבושה, כי אלו המאכלים הנ"ל יש להם
סגולה זו, שמי שאוכל מהם ממאס בממון
מאד, כי מרגיש סרחון הממון כמו צואה
וטנוף מפש, ואזי השליכו אליי כספם
ואליי זהבם. ואחר כך שלחו לשם את הבעל
תפילה הנ"ל, ונתן להם תשובות ותקונים
וטהר אותם. והמלך הנ"ל מלך בכפה, וכל
העולם שבו אל השם יתברך ועסקו רק
בתורה ותפילה ותשובה ומעשים טובים, אמן
בן יהי רצון. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

ספורי מבצעל תפילה מעשיות רנט

מבאר בפסוק, שיש להקדוש ברוך הוא תנור במקום זה, והאש הוא שם במקום אחר, רחוק מן התנור. כמו שכתוב: (ישעיה לא): "נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים". ועין שם כל הקפיטל הנ"ל, שמדבר מענין כל המעשה הנ"ל: "הוי הירדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו. ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר ולא רוח", הינו בחינת המדינה שסמכו עליה, המדינה של עשירות, שהם יושיעו אותם, כי לפי טעותם סברו שהם כלם אלקות וסוסייהם הם מלאכים, כמבאר לעיל בתוך המעשה, עין שם. וזה שנים הפסוק: "ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר" וכו', והבין:

"וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזר ויחדו כלם יכליון", הינו בחינת היד הנ"ל, כי על היד ראו ששניהם יהיו נכלין, העוזר והעזור, כנ"ל:

"כאשר יהנה האריה והכפיר על טרפו אשר יקרא עליו מלא רעים"; וכו' "כצפרים עפות" וכו', הינו בחינת האריה הנ"ל והצפרים הנ"ל. עין היטב לעיל בתוך המעשה והבין. "כי ביום ההוא ימאסון איש אלילי כספו ואלילי זהבו" וכו':

"ונפל אשור בחרב לא איש וכו', ונס לו מפני חרב וכו' וסלעו ממגזר יעבור" זה בחינת הג' פחות של החרב הנ"ל. "ונפל", "ונס", זה בחינת שני הפחות הנ"ל. "וסלעו ממגזר יעבר", זה בחינת חלי הדאר הנ"ל,

שחולף ועובר חזקו וכחו ממנו, כי 'סלעו' פרושו חזקו. וזה בחינת פת הג' של התרב הנ"ל, עיני היטב והבן. אחר כל זה סים הפסוק: "נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים", הינו התנור והאש הנ"ל, כנ"ל: **ראה והיט והבן, כי בהקפיטל הזה מבאר כל המעשה הנ"ל (כל זה דברי רבנו זכרוננו לברכה). וכך אמר רבנו, זכרוננו לברכה, בפרוש, שכל המעשה בלה מראש ועד סוף היא רמוזה בלה בתוך הקפיטל הנ"ל (הינו ישעיה לא), ואמר שכל הדברים של המעשה הנ"ל בלה יכולים למצא במקראות וכיזא:**

[כגון: "וטמאתם את צפוי פסילי כספך ואת אפדת מסכת זהבך תזרם כמו דוה, צא תאמר לו" (ישעיה ל), וכמו שכתוב(שם ב): "ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו וכו' לחפר פרות וכו' לבוא בנקרות הצרים" וכו', הינו שישליכו תאוות ממוז, שהיא עבודה זרה ממש, ויטמינו עצמן בחפירות וכו', כמבאר במעשה הנ"ל, כי הממוז הוא מסריח כמו צואה ממש, כמו שכתוב: "תזרם כמו דוה, צא תאמר לו", וכן כיוצא בזה יכולים למצא כל דברי המעשה הנ"ל במקראות וכיזא:]

אבל עקר המעשה בלה נאמרה על קפיטל הנ"ל, כי שם היא מבארת ומרמזת בלה, אבל אין אתנו יודע עד מה, כי אם מה שגלה לנו בפרוש (הינו כל המבאר לעיל), אבל שאר

ספורי מבעל תפילה מעשיות רסא

עניני המעשה לא זכינו להשיג איך היא מרמזת בקפיטל הנ"ל, אבל אמר בפרוש שכל המעשה בלה מרמזת שם:

סדר המלך עם אנשיו הנ"ל הוא כך: הבעל תפילה עם הגבור; הממנה על האצרות והחכם; המליץ והאוהב נאמן; הבת מלכה עם בנה; המלך והמלכה. כך הוא הסודר שלהם. והם בחינת עולם התקון, והם עשרה דברים. ולא נחשבו כסדר, הינו שלא נחשבו (אלו העשרה הנ"ל) כפי הסדר המבאר בספרי קבלה, אבל יש דברים בגו. גם מבאר בספרים, שכשהשפעת מדה אחת עוברת דרך מדה אחרת, ששמתעכבת שם זאת ההשפעה, אזי נקראת על שם אותה המדה, הינו שהמדה ששם מתעכבת ההשפעה של מדה אחרת שעוברת דרך שם, היא נקראת על שם אותה המדה שבא ממנה ההשפעה, ובשביל זה נשתנה פאן הסדר. וגם יש עוד כמה ענינים בזה, המבארים להבקיאים היטב בספרים. כל זה אמר רבנו זכרנו לברכה בפרוש. גם הבנתי מדבריו, שמרמז בזאת המעשה מיתת המלכים ותקונם. ובין בבחינת החרבן ובין בבחינת התקון לא נאמרו כסדר העשר בחינות הנ"ל, מחמת הטעמים וענינים הנ"ל:

ועדין הדברים סתומים וחתומים, כי סוד המעשה לא נלה כלל, רק האיר עינינו בפסוקים וענינים הנ"ל, כדי שידע שיש בהמעשה סודות נסתרים, גדולים ונוראים מאד, ואין אתנו יודע עד מה. אשרי מי שיזכה להבין קצת סודות המעשיות הללו המבארים בזה הספר, כי בלם הם חדושים נפלאים ונוראים מאד מאד, עמק עמק מי ימצאנו. מה נאמר, מה נדבר. מי שמע כזאת, מי ראה כאלה:

מַעֲשֵׂה יג

בַּהֲשִׁבָּעָה בְּעֵטְלִירִם

אִסְפֵּר לָכֶם אֵיךְ הָיוּ שְׂמֵחִים:

מַעֲשֵׂה. פַּעַם אַחַת הָיָה מֶלֶךְ וְהָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד, וְרָצָה הַמֶּלֶךְ לְמָסַר הַמְּלוּכָה לְבָנוֹ בְּחַיָּיו. וְעָשָׂה מִשְׁתָּה גָדוֹל שְׂקוֹרִין "בֵּאל". וּבְיָדָיו בְּכָל פַּעַם שֶׁהַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה "בֵּאל" הוּא שְׂמֵחָה גְדוֹלָה מְאֹד, בְּפָרֵט עֵתָהּ, שְׂמֵסֵר הַמְּלוּכָה לְבָנוֹ בְּחַיָּיו. בְּיָדָיו הָיָה שְׂמֵחָה גְדוֹלָה מְאֹד. וְהָיוּ שָׁם כָּל הַשָּׂרִי מְלוּכָה וְכָל הַדְּכָסִים וְהַשָּׂרִים, וְהָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד עַל הַמִּשְׁתָּה. וְגַם הַמְּדִינָה הָיוּ נִהְנִים מְזֵה, שְׂמוֹסֵר הַמְּלוּכָה לְבָנוֹ בְּחַיָּיו, כִּי הוּא כָבוֹד גָּדוֹל לְמֶלֶךְ. וְהָיָה שָׁם שְׂמֵחָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְהָיָה שָׁם כָּל מִינֵי שְׂמֵחָה: "קֵאֲפִנְעֵלְיֵישׁ" (מִקְהִלוֹת) ו"קֵאֲמַעֲדֵיֵישׁ" (מִשְׁחֵקֵי הַצְּנֹת) וְכִיּוֹצֵא מְזֵה כָּל מִינֵי שְׂמֵחָה, הַכֹּל הָיָה שָׁם עַל הַמִּשְׁתָּה:

וּכְשֵׁנֵעֲשׂוּ שְׂמֵחִים מְאֹד, עָמַד הַמֶּלֶךְ
וְאָמַר לְבָנָו: הֲיֹת שְׂאֲנִי חוֹזֶה בַּכּוֹכְבִים, וְאֲנִי
רוֹאֶה שְׂאִתָּה עֲתִיד לַיָּרֵד מִן הַמְּלוּכָה,
בְּכֵן תִּרְאֶה שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָּךְ עֲצָבוֹת כְּשֶׁתֵּרֵד מִן
הַמְּלוּכָה, רַק תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה; וְכִשְׁתִּהְיֶה
בְּשִׂמְחָה. גַּם אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה. גַּם כְּשִׁיִּהְיֶה
לָּךְ עֲצָבוֹת, אֵף עַל פִּי כֵן אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה
עַל שְׂאִין אֶתָּה מֶלֶךְ, כִּי אֵינְךָ רְאוּי לְמְלוּכָה,
מֵאַחַר שְׂאֵינְךָ יְכוּל לְהַחְזִיק עֲצִמְךָ בְּשִׂמְחָה
כְּשֶׁאֶתָּה יוֹרֵד מִן הַמְּלוּכָה. אָבֵל כְּשֶׁתִּהְיֶה
בְּשִׂמְחָה, אֲזִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה יִתְּרָה מְאֹד:

וְקָבֵל הַבֶּן מֶלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה בְּיַד רְמָה,
וְעֲשֶׂה לוֹ שְׂרֵי מְלוּכָה וְדַכָּסִים וְשָׂרִים וְחֵיל. וְזֶה
הַבֶּן מֶלֶךְ הָיָה חָכָם, וְהָיָה אוֹהֵב חֻכְמָה מְאֹד,
וְהָיוּ אֲצֵלוֹ חֻכְמַיִם גְּדוֹלִים. וְכֹל מִי שֶׁהָיָה בָּא
אֲצֵלוֹ עִם אֵיזֶה דְּבַר חֻכְמָה, הָיָה אֲצֵלוֹ
בְּחִשְׁבּוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְהָיָה נוֹתֵן לָהֶם כָּבוֹד
וְעֲשִׁירוֹת בְּשִׁבִיל הַחֻכְמָה, לְכֹל אֶחָד כְּפִי
רְצוֹנָו: מִי שֶׁהָיָה רוֹצֵה מְמוֹן, הָיָה נוֹתֵן לוֹ
מְמוֹן, וּמִי שֶׁהָיָה רוֹצֵה כָּבוֹד, הָיָה נוֹתֵן לוֹ

כבוד הכל בשביל החכמה. ומחמת שהיה
חשוב אצלו החכמה כל כך, היו כלם לוקחים
עצמן אל החכמה, ועסקו כל המדינה
בחכמות. כי זה היה רוצה ממון, כדי שיקבל
ממון על ידי זה, וזה היה רוצה חשיבות
וכבוד. ומחמת שכלם עסקו רק בחכמות, על
כן שכחו שם באותה המדינה טכסיסי
מלחמה, כי היו כלם עוסקין בחכמות, עד
שהיו כל בני המדינה חכמים גדולים, עד
שהקטן שבאותה המדינה, היה במדינה
אחרת חכם גדול מכלם. והחכמים שבאותה
המדינה היו חכמים מפלגים גדולים מאד.
ומחמת החכמות, נתפקרו החכמים של אותה
המדינה, ומשכו גם את הבן מלך הנ"ל
לדעתם, ונתפקר גם כן. ושאר בני המדינה
לא נתפקרו, מחמת שהיה עמקות ודקות גדול
באותה החכמה של החכמים הנ"ל, על כן לא
יכלו שאר בני המדינה לכנס באותה החכמה
ולא הזיק להם אבל החכמים והבן מלך
נתפקרו כנ"ל:

ספורי מה שבָּעָה בְּעַטְלִיר מֵעֲשִׂיּוֹת רִסָּה

וְהַבֵּן מְלֹךְ, מִחַמַּת שְׁהִיָּה בּוֹ טוֹב, כִּי נוֹלַד
עִם טוֹב וְהָיוּ לוֹ מְדוֹת טוֹבוֹת וַיִּשְׁרוּת. הָיָה
נִזְכָּר לְפַעֲמִים הֵיכֵן הוּא בְּעוֹלָם וְמָה הוּא
עוֹשֶׂה וְכוּ', וְהָיָה גּוֹנֵחַ וּמִתְאַנֵּחַ עַל זֶה
עַל שֶׁנֶּפֶל לְמַבּוֹכוֹת כָּאֵלוֹ וְנִתְעָה כָּל כֹּף,
וְהָיָה מִתְאַנֵּחַ מְאֹד. אֲבָל תִּכְרַף כְּשֶׁהִיָּה מִתְחִיל
לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשֶּׁכֶל, חֲזַר וְנִתְחַזַּק אֲצֵלוֹ
הַחֲכָמוֹת שֶׁל אֶפִּיקוֹרְסִית הַנַּ"ל. וְכֵן הָיָה כַּמָּה
פַּעֲמִים, שְׁהִיָּה נִזְכָּר כַּנַּ"ל וְהָיָה גּוֹנֵחַ וּמִתְאַנֵּחַ,
וְתִכְרַף כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשֶּׁכֶל, חֲזַר
וְנִתְחַזַּק אֲצֵלוֹ הָאֶפִּיקוֹרְסוֹת כַּנַּ"ל:

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה בְּרִיחָהּ בְּאַיִזָּה מְדִינָה,
וּבְרָחוֹ כְּלָם, וּבְדַרְךָ בְּרִיחָתָם עָבְרוּ דֶרֶךְ אִיזָה
יַעַר וְאָבְדוּ שָׁם זָכָר וְנִקְבָּה. אֶחָד אֵיבַד זָכָר,
וְאֶחָד אֵיבַד נִקְבָּה. וְעַדִּין הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים בְּנֵי
ד' וְה' שָׁנִים, וְלֹא הָיָה לָהֶם מָה לֶּאֱכֹל. וְצָעְקוּ
וּבְכוּ, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם מָה לֶּאֱכֹל. בְּתוֹךְ כֵּךְ
בָּא אֲצֵלָם בְּעַטְלִיר (קִבְצוֹ) אֶחָד עִם הַשֶּׁקִּים
שָׁלוֹ, שְׁקוֹרִין "טְאֶרְבָּעִים", שְׁנוֹשְׂא בָּהֶם לָחֶם,
וְהִתְחִילוּ אֵלּוֹ הַבָּנִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו וְלִהְיוֹת

כְּרוּכִים אַחֲרָיו. וְנָתַן לָהֶם לֶחֶם לֶאֱכֹל וְאֶכְלוּ.
וּשְׂאֵל אוֹתָם: מֵהֵיכָן בָּאתֶם לְכֹאֵן. הִשִּׁיבוּ לוֹ:
אֵין אָנוּ יוֹדְעִים. כִּי הָיוּ בָנִים קְטַנִּים כַּנְּ"ל.
וְהִתְחִיל לִילֹךְ מֵהֶם, וּבִקְשׁוּ מִמֶּנּוּ שְׂיַקַּח אוֹתָם
עִמּוֹ. וְאָמַר לָהֶם: אֵת זֶה אֵינִי רוֹצֶה, שֶׁתִּלְכוּ
עִמִּי. בְּתוֹךְ כֶּךָ הִסְתַּכְּלוּ וְהִנֵּה הוּא עוֹר,
וְהָיָה אֲצֵלָם פְּלֵא: מֵאַחַר שֶׁהוּא עוֹר, אֵיךְ יוֹדֵעַ
לִילֹךְ. (וּבְאַמַּת הוּא חֲדוּשׁ מַה שֶּׁהָיָה קִשָּׁה לָהֶם זֹאת, כִּי
עַדִּין הָיוּ בָנִים קְטַנִּים, רַק שֶׁהָיוּ בָנִים חֲכָמִים וְהָיָה פְּלֵא
אֲצֵלָם כַּנְּ"ל). וּבִרְכָם (זֶה הַבַּעַטְלִיר הָעוֹר) שֶׁיְהִיוּ
כְּמוֹתָו, שֶׁיְהִיוּ זְקֵנִים כְּמוֹתָו. וְהִשְׁאִיר לָהֶם עוֹד
לֶחֶם לֶאֱכֹל, וְהִלֵּךְ לוֹ. וְהִבִּינוּ אֵלּוּ הַבָּנִים, כִּי
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַשְּׂנִיחַ עֲלֵיהֶם וְהַזְמִין לָהֶם
בַּעַטְלִיר עוֹר בְּכֹאֵן לִתֵּן לָהֶם אֶכֶל:

אַחַר כֶּךָ כָּלָה אֲצֵלָם הַלֶּחֶם, וְשׁוּב הִתְחִילוּ
לַצַּעַק עֲבוּר אֶכֶל. אַחַר כֶּךָ נַעֲשָׂה לִילָה, וְלָנוּ
שָׁם. בְּבִקְרָם גַּם כֵּן לֹא הָיָה לָהֶם לֶאֱכֹל, וְהָיוּ
צוֹעְקִים וּבּוֹכִים. וְחָזַר וּבָא בַּעַטְלִיר שֶׁהָיָה
חֲרֵשׁ, וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר אֵלָיו, וְהִרְאָה לָהֶם
בִּידֵיו וְאָמַר לָהֶם, שְׂאִינוּ שׁוֹמְעִים, וְנָתַן לָהֶם גַּם
כֵּן לֶחֶם לֶאֱכֹל, וְהִלֵּךְ מֵהֶם. וְרָצוּ גַם כֵּן שְׂיַקַּחֵם

עמו, ולא רצה. וברכם גם כן שיהיו כמותו,
והשאיר גם כן להם לחם והלך לו:

וְחָזַר וּכְלָה הַלֶּחֶם אֲצֵלָם, וְחָזְרוּ וַצַּעְקוּ כַּנִּ"ל.
וְחָזַר וּבָא אֲצֵלָם בְּעַטְלִיר, שָׁהָיָה כְּבֵד פָּה.
וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמוֹ, וְהָיָה מִגִּמְגִם בְּלִשְׁוֹנוֹ,
וְלֹא יָדְעוּ מָה הוּא אוֹמֵר. וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ מָה
הֵם מְדַבְּרִים, אֲךָ הֵם לֹא יָדְעוּ מָה הוּא אוֹמֵר,
כִּי הָיָה מִגִּמְגִם בְּלִשְׁוֹנוֹ כַּנִּ"ל. וְנָתַן לָהֶם גַּם כֵּן
לֶחֶם לֶאֱכֹל, וְהָלַךְ לוֹ גַּם כֵּן כַּנִּ"ל, וּבִרְכָם גַּם
כֵּן שִׁיְהִיו כְּמוֹתוֹ וְהָלַךְ לוֹ, הַכֹּל כַּנִּ"ל. וְחָזַר
וּבָא בְּעַטְלִיר, שָׁהָיָה צוֹאֲרוֹ עָקָם, וְהָיָה גַּם כֵּן
כַּנִּ"ל. וְחָזַר וּבָא בְּעַטְלִיר בְּעַל חֲטוּטָרַת,
שְׁקוֹרִין "הוֹקִיר". וְחָזַר וּבָא בְּעַטְלִיר בְּלֹא
יָדַיִם. וְחָזַר וּבָא בְּעַטְלִיר בְּלֹא רַגְלָיִם. וְכָל
אֶחָד נָתַן לָהֶם לֶחֶם, וּבִרְכָם שִׁיְהִיו כְּמוֹתוֹ,
הַכֹּל כַּנִּ"ל:

אַחַר כִּף חָזַר וּכְלָה הַלֶּחֶם אֲצֵלָם, וְהִתְחִילוּ
לִילֵךְ לְיִשׁוּב. עַד שֶׁבָּאוּ לְאִיזָה דֶּרֶךְ, וְהָלְכוּ עַל
אוֹתוֹ, הַדֶּרֶךְ עַד שֶׁבָּאוּ לְאִיזָה. כִּפּוֹר וְנִכְנְסוּ
אֵלָיו הַבָּנִים בְּאִיזָה בַּיִת, וְהָיוּ מְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם

רסח ספורי מה שבְּעָה בַּעֲטָלִים מֵעֲשִׂיּוֹת

וּנְתָנוּ לָהֶם לֶחֶם. וְחָזְרוּ וְנִכְנְסוּ בְּאִיזָה בַּיְתָא,
וּנְתָנוּ לָהֶם גַּם כֶּן. וְהָיוּ מַחֲזִירִים עַל הַפְּתָחִים,
וְרָאוּ שְׂזָה טוֹב לְפָנֵיהֶם. וְעָשׂוּ בֵּינֵיהֶם, שְׂיֵהָיו
תָּמִיד בַּיַּחַד. וְעָשׂוּ לָהֶם שְׂקִים, שְׂקוֹרִין
"טָאָרְבָּעִים", גְּדוּלוֹת, וְהָיוּ מַחֲזִירִים עַל
הַפְּתָחִים, וְהָלְכוּ עַל כָּל הַשְּׂמָחוֹת, עַל סְעוּדָת
בְּרִית מִלָּה וְעַל חֲתָנוֹת. וְהָלְכוּ לָהֶם לְמָקוֹם
אַחַר. וְהָלְכוּ לְעֵירוֹת וְהָיוּ מַחֲזִירִים עַל
הַפְּתָחִים. וְהָלְכוּ עַל הַיְרִידִים וַיֵּשְׁבוּ בֵּין
הַבְּעֲטָלִירֵשׁ, כְּדָרְךְ שְׂיֹשְׁבִים שָׁם עַל
הַ"פְּרִיזְבִּים" (אֶצְטְבָּאוֹת אֲבֹן) עִם הַטְּעָלִיר (עֲלָחַת
לֹאסִיפַת מִטְבְּעוֹת), עַד שֶׁהָיוּ אֵלֹו הַבְּנִים
מִפְּרָסְמִים אֶצֶל כָּל הַבְּעֲטָלִירֵשׁ, כִּי כָּלָם
הַכִּירוּ אוֹתָם וַיִּדְעוּ מֵהֶם, שֶׁאֵלֹו הֵם הַבְּנִים
שֶׁנֶּאֱבָדוּ בַּיַּעַר כַּנִּ"ל:

פַּעַם אַחַד הָיָה יְרִיד גְּדוֹל בְּאִיזָה עִיר גְּדוּלָּה,
וְהָלְכוּ לְשֵׁם הַבְּעֲטָלִירֵשׁ, וְאֵלֹו הַבְּנִים הָלְכוּ גַם
כֶּן לְשֵׁם. וּבָא עַל דַּעַת הַבְּעֲטָלִירֵשׁ, שְׂיֵשְׁדָּכוּ
אֶת אֵלֹו שְׁנֵי הַבְּנִים, שְׂיֵשְׂאוּ זֶה אֶת זֶו. וְתִכְף
שְׂדָבְרוּ זֹאת קֶצֶת בַּעֲטָלִירֵשׁ, הוֹטֵב הַדָּבָר
מֵאֵד בְּעֵינַי כָּלָם וְנָמְרוּ הַשְּׂדוּף. אַבְּל אֵיךְ

רע ספורי מה שבָּעָה בְּעֵטְלִירָם מְעֻשִׂיּוֹת

מִתְּנָה לְדַרְשָׁה, שְׁקוֹרִין "דְּרָשָׁה גִישָׁאֲנָק",
שֶׁתְּהִיוּ זְקָנִים כָּמוֹנִי, כִּי בְּתַחֲלָה בִּרְכַתִּי
אֶתְכֶם בְּזֶה, וְעַכְשָׁיו אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת
בְּמִתְּנָה גְּמוּרָה לְדַרְשָׁה, שֶׁתְּהִיוּ חַיִּים אַרְכִּים
כָּמוֹנִי. וְאַתֶּם סְבוּרִים שְׂאֲנִי עוֹר. אֵין אֲנִי עוֹר
כָּלֵל, רַק שְׂכָל זְמַן הָעוֹלָם כִּלּוֹ אֵינוֹ עוֹלָה אֶצְלִי
כְּהָרָף עֵין (וְעַל כֵּן הוּא נִדְמָה כְּעוֹר, כִּי אֵין לוֹ שׁוֹם
הַסְּתַכְּלוֹת כָּלֵל עַל הָעוֹלָם, מֵאַחַר שְׂכָל זְמַן הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹלָה
אֶצְלוֹ כְּהָרָף עֵין, וְעַל כֵּן אֵין שִׁדָּ אֶצְלוֹ הַסְּתַכְּלוֹת וְרֵאִיָּה בְּזֶה
הָעוֹלָם כָּלֵל), וְאַנִּי זָקֵן מְאֹד, וְעַדִּין אֲנִי יִנִּיק
לְגִמְרִי (הֵינּוּ "יוֹנֵג" [צַעִיר מְאֹד]), וְלֹא הִתְחַלְתִּי עַדִּין
לְחִיּוֹת כָּלֵל, וְאַף עַל פִּי כֵן אֲנִי זָקֵן מְאֹד. וְלֹא
אֲנִי בְּעַצְמִי אוֹמֵר זֹאת, רַק שְׂיֵשׁ לִי הַסְּכָמָה
עַל זֶה מִהַנְּשֵׁר הַגָּדוֹל. וְאַסְפֵּר לָכֶם מְעֻשָׂה (כָּל
זֶה הוּא דְבַרֵּי הָעוֹר הַנַּ"ל):

כִּי פַעַם אֶחָד הָלְכוּ אַנְשִׁים בְּסַפִּינּוֹת הַרְבֵּה
עַל הַיָּם, וּבָא רוּחַ סְעָרָה וְשִׁבַּר אֶת הַסַּפִּינּוֹת,
וְהָאֲנָשִׁים נִצְּלוּ וּבָאוּ אֶל מְגִדָּל אֶחָד. וְעָלוּ אֶל
הַמְּגִדָּל. וּמָצְאוּ שָׁם כָּל הַמַּאֲכָלִים וּמִשְׁקָאוֹת
וּמִלְּבוּשִׁים וְכָל מֵה שְׁצָרִיכִים, וְהָיָה שָׁם כָּל
טוֹב וְכָל הַתְּעֻנּוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם. עָנוּ וְאָמְרוּ,

רעב ספורי מהשבעה בעטלירם מעשיות

אָנִי זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהוֹלִיכּוּ הַגְּרָעִין לְנֹטַע הַפְּרִי.
עָנָה הֵהוּ, שֶׁהָיָה יָנִיק עוֹד יוֹתֵר: אָנִי זוֹכֵר גַּם
הַחֲכָמִים, שֶׁהֵם הָיוּ חוֹשְׁבִים וּמְמַצִּיאים אֶת
הַגְּרָעִין. עָנָה הַשֵּׁשִׁי וְכוּ', שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם אֶת
הַטַּעַם שֶׁל הַפְּרִי, קֹדֶם שֶׁנִּכְנַס הַטַּעַם בְּתוֹךְ
הַפְּרִי. עָנָה הַזֶּה וְכוּ' וְאָמַר, שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם אֶת
הַרִיחַ שֶׁל הַפְּרִי קֹדֶם שֶׁנִּכְנַס בַּפְּרִי. עָנָה הַח' וְאָמַר,
שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם הַמְּרֹאֶה שֶׁל הַפְּרִי קֹדֶם
שֶׁנִּמְשְׁכָה עַל הַפְּרִי. וְאָנִי (הֵינּוּ זֶה הַבַּעֲטָלִיר הָעוֹר
שֶׁמִּסְפָּר כָּל זֶה) הָיִיתִי אֶז תִּינּוֹק לְגִמְרִי, וְהָיִיתִי גַּם
כֵּן שָׁם. וְעָנִיתִי וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אָנִי זוֹכֵר כָּל אֱלוֹ
הַמַּעֲשִׂיּוֹת, וְאָנִי זוֹכֵר לָאוּ כָלוּם. (אִוֵן אֵיךְ
גִּידְעָנְךָ גָּאֵר נִישֵׁט). עָנּוּ וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא
מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה מְאֹד יוֹתֵר מִכֻּלָּם. וְהָיָה חֲדוּשׁ
גָּדוֹל אֶצְלָם, שֶׁהִתִּינּוֹק זוֹכֵר יוֹתֵר מִכֻּלָּם:

בְּתוֹךְ כֵּךְ בָּא נֶשֶׁר גָּדוֹל וְדַפֵּק עַל הַמַּגְדָּל
וְאָמַר לָהֶם: חֲדְלוּ עוֹד מִלְהִיזוֹת עֲנִיִּים, שׁוּבוּ
אֶל הָאוֹצְרוֹת שֶׁלְכֶם וְהָיוּ מִשְׁתַּמְּשִׁים
בְּאוֹצְרוֹת שֶׁלְכֶם. וְאָמַר לָהֶם, שִׁיֵּצְאוּ מִן
הַמַּגְדָּל כְּדָרְךְ זְקֵנוֹתֶם, שֶׁכָּל מִי שֶׁזָּקֵן יוֹתֵר
יֵצֵא תַחֲלָה. וְהוֹצִיא כָלֶם מִן הַמַּגְדָּל. וְהוֹצִיא

ספורי מה שבָּעָה בְּעֵטְלִיר מֵעֲשִׂיּוֹת רעה

הַחֵרֶשׁ, שֶׁחֶתְיָה אוֹתָם וְנָתַן לָהֶם לֶחֶם. וְהָיוּ
בוֹכִים וּמִתְנַעֲנְעִים: אִיךְ לוֹקְחִין לְכָאן אֶת
אוֹתוֹ הַבְּעֵטְלִיר הַחֵרֶשׁ שֶׁחֶתְיָה אוֹתָנוּ כְּנִ"ל.
בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְנַעֲנְעִים אַחֲרָיו, וְהִנֵּה הוּא בָּא
וְאָמַר: הִנְנִי. וְנִפְּלָ עֲלֵיהֶם וְנָשַׁק אוֹתָם, וְאָמַר
לָהֶם: עֵתָה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה, שֶׁתְּהִיוּ
כְּמוֹנֵי, שֶׁתְּחִיו חַיִּים טוֹבִים כְּמוֹנֵי. כִּי בְּתַחֲלָה
בִּרְכָתִי אֶתְכֶם בָּזָה, וְעֵתָה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם חַיִּים
טוֹבִים שְׁלִי בְּמִתְנָה גְּמוּרָה לְהִרְשָׁה. וְאַתֶּם
סוֹבְרִים שֶׁאֲנִי חֵרֶשׁ. אֵין אֲנִי חֵרֶשׁ כָּלָל, רַק
שֶׁכָּל הָעוֹלָם כִּלּוֹ אֵינוֹ עוֹלָה אֶצְלִי לְכִלּוּם,
שֶׁאֲשַׁמֵּעַ הַחֶסְרוֹן שֶׁלָּהֶם, כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת כִּלְּם
הֵם מִן הַחֶסְרוֹנוֹת, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוֹעֵק עַל
חֶסְרוֹנוֹ; וְאֶפִּילוֹ כָּל הַשְּׂמָחוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּלְּם
הֵם רַק מִחַמַּת הַחֶסְרוֹן, שֶׁשֶּׁמַּח עַל הַחֶסְרוֹן
שֶׁחָסַר לוֹ וְנִתְמַלֵּא. וְאֶצְלִי כָּל הָעוֹלָם כִּלּוֹ אֵינוֹ
עוֹלָה לְכִלּוּם, שֶׁיִּכְנָסוּ בְּאֲזְנֵי הַחֶסְרוֹן שֶׁלָּהֶם,
כִּי אֲנִי חַי חַיִּים טוֹבִים שֶׁאֵין בָּהֶם שׁוּם חֶסְרוֹן.
וַיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה שֶׁאֲנִי חַי חַיִּים טוֹבִים.
מִן הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת. וְחַיִּים טוֹבִים שְׁלֹו
הוּא, שֶׁהָיָה אוֹכֵל לֶחֶם וְשׂוֹתָה מַיִם.

רעו ספורי מה שבקעה בעטלירם מעשיות

(וספר להם) כי יש מדינה שיש בה עשירות גדול, שיש להם אוצרות גדולים:

פעם אחת נתקבצו, והתחיל כל אחד להתפאר עם חיים טובים שלו, איך הוא חי חיים טובים. וכן ספר כל אחד ואחד מסדר החיים טובים שלו. ועניתי ואמרתי להם: אני חי חיים טובים, שהם טובים יותר מחיים טובים שלכם. והא ראיה, כי אם אתם חיים חיים טובים, אראה אם תוכלו להושיע את מדינה פלונית. היות שיש מדינה, שהיה להם גן, והיה באותו הגן פרות שהיה להם כל מיני טעמים שבבולם; גם היה שם כל מיני ריחות שבבולם; גם היו שם כל מיני מראה כל הגונן וכל ה"קוויאטין" (פרחים) שבבולם, הכל היה שם באותו הגן. והיה על הגן גנני אחד שקורין "אגראדניק", והיו בני אותו המדינה חיים חיים טובים על ידי אותו הגן. ונאבד שם הגנני, וכל מה שהיה שם באותו הגן, בודאי מכרח להיות כלה ונפסד, מאחר שאין שם הממנה, והינו הגנני. אבל אף על פי כן היו יכולים לחיות מן הספיתים שבגן:

וּבָא עֲלֵיהֶם מְלַךְ אַכְזָר עַל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה,
וְלֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָהֶם דָּבָר. וְהֵלֵךְ וְקִלְקַל
אֶת הַחַיִּים טוֹבִים שֶׁל הַמְּדִינָה, שֶׁהָיָה לָהֶם מִן
הַגִּזְוֹן. וְלֹא שֶׁקִּלְקַל אֶת הַגִּזְוֹן, רַק שֶׁהַשְּׂאִיר שָׁם
בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה ג' כְּתוּת עֲבָדִים, וְצוּה עֲלֵיהֶם
שֶׁיַּעֲשׂוּ מַה שֶׁפָּקַד עֲלֵיהֶם, וְעַל יְדֵי זֶה קִלְקְלוּ
אֶת הַטַּעַם, שֶׁעַל יְדֵי מַה שֶׁעֲשׂוּ שָׁם,
כָּל מִי שֶׁיִּרְצֶה לְטַעַם אֵיזָה טַעַם, יְהִיָּה טַעַם
נְבִלָה; וְכֵן קִלְקְלוּ אֶת הָרִיחַ, שֶׁכָּל הָרִיחוֹת
יְהִיָּה לָהֶם רִיחַ חֲלִבְנָה; וְכֵן קִלְקְלוּ אֶת
הַמְּרֹאֶה, שֶׁהַחַיִּים שִׁכְחוּ אֶת הָעֵינַיִם, כְּאֵלּוּ יֵשׁ
עֵנַנִּים וְעֵבִים (הַכֹּל עַל יְדֵי מַה שֶׁעֲשׂוּ שָׁם, כַּאֲשֶׁר צוּה
עֲלֵיהֶם מְלַךְ הָאֲכָזֵר כַּנִּל). וְעַתָּה, אִם אַתֶּם חַיִּים
טוֹבִים, אֲרֹאֶה אִם תּוֹכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם.
וְאֲנִי אוֹמֵר לָכֶם (כָּל זֶה דְּבָרֵי הַחֶרֶשׁ הַנִּל), שֶׁאִם לֹא
תוֹשִׁיעוּ אוֹתָם, יוֹכְלוּ הַקְּלוּלִים הַנִּל שֶׁל
אוֹתוֹ הַמְּדִינָה לְהִזְיֵק לָכֶם גַּם כֵּן:

וְהִלְכוּ הָעֲשִׂירִים הַנִּל אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה,
וְגַם אֲנִי הִלְכְתִי עִמָּהֶם. וְגַם בְּדֶרֶךְ הַלוֹכָם הָיוּ
חַיִּים גַּם כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיִּים טוֹבִים שְׁלוּ,

רעה ספורי מהשבעה בעטלירם מעשיות

כִּי הָיוּ לָהֶם אוֹצְרוֹת כִּנְ"ל. כְּשָׁבְאוּ סָמוּךְ
לְהַמְדִינָה, הִתְחִיל לְהִתְקַלְקַל גַּם אֶצְלָם הַטַּעַם
וּשְׂאֵר הַדְּבָרִים, וְהִרְגִּישׁוּ בְּעֵצָמָם שְׁנֵתְקַלְקַל
אֶצְלָם. וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אִם עֲתָה, שְׁעַדִּין לֹא
נִכְנָסְתֶם אֶצְלָם, כִּבְרַתְקַלְקַל אֶצְלָכֶם הַטַּעַם
וְכוּ', וְאִיךָ יִהְיֶה אִם תִּכְנָסוּ לָשָׁם, וּמִכָּל שִׁכּוֹן
אִיךָ תֻּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם. וְלִקְחֹתִי לָהֶם שְׁלִי
וּמִים שְׁלִי וְנָתַתִּי לָהֶם, וְהִרְגִּישׁוּ בְּלֶחֶם וּמִים
שְׁלִי כָּל הַטַּעַמִּים (וְכָל הַרִיחוֹת וְכוּ'), וְנִתְתַקֵּן מִה
שְׁנֵתְקַלְקַל אֶצְלָם:

וּבְנֵי הַמְדִינָה הַנִּ"ל, הֵינּוּ הַמְדִינָה שֶׁהָיָה שָׁם
הַגֵּן הַנִּ"ל, הִתְחִילוּ לְפַקֵּחַ עַל תְּקוּן הַמְדִינָה
שְׁנֵתְקַלְקַל אֶצְלָם הַטַּעַם וְכוּ' כִּנְ"ל. וְנִתְיָשְׁבוּ:
הַיּוֹת שְׂיִשׁ מְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת (הֵינּוּ אוֹתוֹ הַמְדִינָה
עֲצָמָה הַנִּ"ל), וְנִרְאָה לָהֶם, שֶׁהַגֵּנִי שֶׁלָּהֶם
שְׁנֵאֲבָד (שֶׁעַל יְדוֹ הָיָה לָהֶם חַיִּים טוֹבִים) הוּא מִשְׁרַשׁ
אֶחָד עִם אוֹתָן בְּנֵי הַמְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת שְׂיִשׁ
לָהֶם גַּם כֵּן חַיִּים טוֹבִים. עַל כֵּן הִיָּתָה עֲצָתָם
לְשַׁלַּח אֶל אוֹתוֹ הַמְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וּבִוְדָאי
יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם. וְכֵן עָשׂוּ, וּשְׁלַחוּ שְׁלוּחִים אֶל
אוֹתוֹ הַמְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וְהִלְכוּ הַשְׁלוּחִים

ספורי מהשבעה בעטלירם מעשיות רעט

וּפָגְעוּ בָהֶם (הֵינּוּ שְׁהַשְׁלוּחִים פָּגְעוּ בְּבְנֵי אוֹתוֹ הַמְּדִינָה עֲצָמָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, כִּי הֵם הָיוּ רוֹצִים לִילֵךְ אֶצְלָם כַּנִּל).
וּשְׂאֵלוּ אֶת הַשְׁלוּחִים: לְהִיכֵן אַתֶּם הוֹלְכִים.
הַשִּׁיבוּ: אָנוּ הוֹלְכִים אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שִׁישִׁיעוּ אוֹתָנוּ. עָנוּ וְאָמְרוּ: אֲנַחְנוּ בְּעֲצָמֵנוּ הֵם בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וְאָנוּ הוֹלְכִים אֶצְלָכֶם. אָמַרְתִּי אֲנִי לָהֶם: (הֵינּוּ הַחֲרַשׁ שֶׁמֶסְפֵּר כָּל זֶה אָמַר לָהֶם): הֲלֹא אַתֶּם עֲרִיכִים אֵלַי, כִּי אַתֶּם לֹא תוּכְלוּ לִילֵךְ לְשֵׁם לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם כַּנִּל, עַל כֵּן אַתֶּם תִּשְׂאָרוּ כָאֵן, וְאֲנִי אֵילֵךְ עִם הַשְׁלוּחִים לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם:

וְהִלְכֹתִי עִמָּהֶם, וְנִכְנַסְתִּי בַּמְּדִינָה בְּאִיזָה עִיר, וּבָאתִי וּרְאִיתִי, שֶׁבָּאִים אֲנָשִׁים וְאוֹמְרִים אִיזָה דְבַר הִלְצָה שְׁקוֹרִין "ווערטייל" (בדיחה), וְאַחַר כֵּךְ מִתְקַבְּצִים עֲלֵיהֶם עוֹד אִיזָה בְּנֵי אָדָם, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אִיזָה קְבוּץ, וְאוֹמְרִים אִיזָה דְבַרִּי הִלְצוֹת (הֵינּוּ ווערטייל), וְהֵם מְחִיכִים וְשׁוֹחֲקִים. וְהִטִּיתִי אָזֶן וְשָׁמַעְתִּי, שֶׁהֵם מְדַבְּרִים נְבוּל פֶּה; וְזֶה אוֹמֵר דְבַרִּי נְבוּל פֶּה, וְזֶה אוֹמֵר בְּדַקּוֹת יוֹתֵר, וְזֶה שׁוֹחֵק, וְזֶה יֵשׁ לוֹ הִנָּאָה וְכִיּוֹצֵא. אַחַר כֵּךְ הִלְכֹתִי לְהִלֵּךְ לְעִיר אַחֲרַת

ספורי מה שבָּעָה בְּעַמְלִירִים מֵעֲשִׂיּוֹת רפא

הַנִּלְ, שְׁיִהְיוּ הוֹלְכִים וּמְקַלְקְלִים אֶת הַמְּדִינָה;
שְׁהִיוּ הוֹלְכִים וּמְדַבְּרִים בֵּינֵיהֶם נְבוּל פָּה,
וְהַכְּנִיסוּ נְבוּל פָּה בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה, וְעַל יְדֵי
נְבוּל פָּה נִתְקַלְקַל הַטַּעַם, שְׁכָל הַטַּעְמִים הֵם
טַעַם נְבִלָה. וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ שִׁחַד בַּמְּדִינָה, וְעַל
יְדֵי זֶה נִחְשָׁכוּ הָעֵינַיִם וְנִתְקַלְקַל הַמְּרֹאֶה, כִּי
הַשִּׁחַד יַעֲזֹר עֵינַי חֲכָמִים. וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ
נִיאוֹף בַּמְּדִינָה, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַלְקַל הָרִיחַ
(וְעֵיז בְּמָקוֹם אַחֵר בְּדַבְּרֵינוּ, שְׁעַל יְדֵי נִיאוֹף נִפְגָּם הָרִיחַ). עַל
כֵּן תִּרְאוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִגְּ עֲבֵרוֹת אֱלֹהִים,
וּלְחַפֵּשׂ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְ וּלְגַרְשָׁם. וְאִז
כִּשְׁתִּתְקַנּוּ גְ עֲבֵרוֹת אֱלֹהִים לֹא יִי שִׁתִּתְקַן
הַטַּעַם וְהַמְּרֹאֶה וְהָרִיחַ, כִּי אִם גַּם הַנְּנִי
שְׁנַאֲבַד יוּכַל גַּם כֵּן לְהַמְצִיא:

וְעָשׂוּ כֵן, וְהִתְחִילוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִגְּ
עֲבֵרוֹת אֱלֹהִים, וְחַפְּשׂוּ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְ. וְהִיוּ
תּוֹפְסִים אֶת אִיזָה אָדָם וְשׂוֹאֲלִין אוֹתוֹ: מִהֵיכָן
בָּאתָ לְכָאן. עַד שֶׁנִּתְבָּרְרוּ אֲעֲלָם הָאֲנָשִׁים שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הָאֲבֹזֵר הַנִּלְ וְגִרְשׂוּ אוֹתָם, וְתַקְּנוּ אֶת
הַמְּדִינָה מֵעֲבֵרוֹת הַנִּלְ:

מִתְּכֹת אַחַר; וְזֶה הָיָה מִתְּפֹאֵר שֶׁהַמְּצִיא
 בְּחֻמְתּוֹ עֲשִׂית כֶּסֶף שֶׁהוּא חָשׁוּב בְּיֹתֵר; וְזֶה
 הַתְּפֹאֵר שֶׁהַמְּצִיא עֲשִׂית זָהָב; וְזֶה הָיָה
 מִתְּפֹאֵר, שֶׁהַמְּצִיא כָּלִי מִלְחָמָה. וְזֶה הָיָה
 מִתְּפֹאֵר, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת אֵלּוּ הַמִּתְּכֹת
 שֶׁלֹּא מֵאֵלּוּ הַדְּבָרִים שֶׁהֵם עוֹשִׂין מֵהֶם אֵלּוּ
 הַמִּתְּכֹת; וְזֶה הָיָה מִתְּפֹאֵר בְּחֻמְוֹת אַחֲרוֹת.
 כִּי יֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁהַמְּצִיא בְּעוֹלָם עַל יְדֵי
 חֻמְוֹת, כְּגוֹן סְאֵלִיטָרֵעַ וּפִילֹוֹיֵר (חֹמֵר גֵּלֵם
 לַעֲשִׂיַת מִתְּכֹת וְחֹמֵר נֶפֶץ) וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה. וְהָיָה כָּל
 אֶחָד מִתְּפֹאֵר בְּחֻמְתּוֹ:

עֲנֵה שֵׁם אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי חָכֵם יוֹתֵר מִכֶּם,
 כִּי אֲנִי חָכֵם כְּמוֹ הַיּוֹם. וְלֹא הִבִּינוּ שֵׁם מֶה זֶה
 שֶׁאֹמֵר שֶׁהוּא חָכֵם כְּמוֹ הַיּוֹם. וְאָמַר לָהֶם, כִּי
 כָּל הַחֻמְוֹת שֶׁלָּהֶם יְכוּלִים לְקַבֵּץ אוֹתָם, וְלֹא
 יִהְיוּ מֵהֶם רַק שְׁעָה אַחַת, אַף עַל פִּי שֶׁכָּל
 חֻמְוָה וְחֻמְוָה הִיא נִלְקַחַת מִיּוֹם אַחַר, כְּפִי
 הַבְּרִיאָה שֶׁהָיָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כִּי כָּל הַחֻמְוֹת
 הַנִּלְיָם הֵם הִרְכָּבוֹת (וְעַל כֵּן הַחֻמְוָה נִלְקַחַת מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם
 שֶׁהָיָה בּוֹ אוֹתוֹ הַבְּרִיאָה שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְרַכְּבָה), אַף עַל פִּי כֵּן
 יְכוּלִים עַל יְדֵי חֻמְוָה לְקַבֵּץ כָּל אֵלּוּ הַחֻמְוֹת

ספורי מה שבָּעָה בְּעֶמְלִיָּם מַעֲשֵׂי־זוֹת רַפָּה

בְּשַׁעַת אַחַת. אֲבָל אֲנִי חָכָם כְּמוֹ יוֹם שָׁלֵם. (כָּל
זֶה הַתּוֹפֵאֵר אוֹתוֹ הַחָכָם הָאֲחֵרוֹן הַנַּ"ל). עָנִיתִי וְאָמַרְתִּי
אֵלָיו (הֵינּוּ זֶה הַכְּבֹד פֶּה הַנַּ"ל אָמַר לְהַחֲכֹם הַנַּ"ל): כְּמוֹ
אֵיזָה יוֹם (הֵינּוּ, כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם אַתָּה חָכָם). עָנָה וְאָמַר
(הַחֲכָם הַנַּ"ל): זֶה (הֵינּוּ זֶה הַכְּבֹד פֶּה) הוּא חָכָם מִמֶּנִּי,
מֵאַחַר שֶׁשׂוֹאֵל 'כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם', אֲבָל כְּמוֹ אֵיזָה
יוֹם שֶׁתָּרְצוּ אֲנִי חָכָם. וְעָתָה יִקְשָׁה: מִפְּנֵי מָה
זֶה שֶׁשׂוֹאֵל 'כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם' הוּא חָכָם יוֹתֵר
מִמֶּנּוּ. מֵאַחַר שֶׁהוּא חָכָם כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם
שִׁירְצָה. אֵךְ יֵשׁ מַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה:

כִּי זֶה הָאִישׁ חָסֵד הָאֵמֶת הוּא בְּאֵמֶת אִישׁ
גָּדוֹל מְאֹד. וְהוּא (הֵינּוּ זֶה הַכְּבֹד פֶּה) הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ
כָּל הַחֲסָדִים שֶׁל אֵמֶת וּמְבִיא אוֹתָם אֶל זֶה
הָאִישׁ חָסֵד הָאֵמֶת. וְעַקֵּר הַתְּהוּוֹת הַזְּמַן (כִּי הַזְּמַן
בְּעֵצְמוֹ הוּא נִבְרָא) הוּא עַל יְדֵי הַחֲסָדִים שֶׁל אֵמֶת.
וְזֶה הַכְּבֹד פֶּה הוּא הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֲסָדִים
שֶׁל אֵמֶת וּמְבִיא אוֹתָם אֶל זֶה הָאִישׁ חָסֵד
הָאֵמֶת כַּנַּ"ל. וַיֵּשׁ הָרָ, וְעַל הָהָר עוֹמֵד אֲבָן, וּמִן
הָאֲבָן יוֹצֵא מַעֵין. וְכָל דְּבָר יֵשׁ לוֹ לֵב, וְגַם
הָעוֹלָם בְּכָלֵּל יֵשׁ לוֹ לֵב, וְזֶה הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם
הוּא קוֹמָה שְׁלֵמָה עִם פָּנִים וַיְדִים וְרִגְלִים וְכוּ',

אֶבֶל הַצְּפָרָן שֶׁל הָרָגֵל שֶׁל אוֹתוֹ הַלֵּב שֶׁל
הָעוֹלָם הוּא מְלָבָב (בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכֶּנֶז:
הָאֶרְצִיקֶעַר) יוֹתֵר מְלָבָב שֶׁל אַחֵר. וְזֶה הָהָר עִם
הָאֶבֶן וְהַמַּעֲיָן הַנִּלְעוֹד עוֹמֵד בְּקֶצֶה אֶחָד שֶׁל
הָעוֹלָם, וְזֶה הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּקֶצֶה אַחֵר
שֶׁל הָעוֹלָם. וְזֶה הַלֵּב הַנִּלְעוֹד עוֹמֵד כְּנֶגֶד הַמַּעֲיָן
הַנִּלְעוֹד, וְכוּסְף וּמַשְׁתוֹקֵק תָּמִיד מְאֹד מְאֹד
לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הַמַּעֲיָן בְּהַשְׁתוֹקֵקוֹת גְּדוֹל מְאֹד
מְאֹד, וְצוֹעֵק מְאֹד לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הַמַּעֲיָן, וְגַם
זֶה הַמַּעֲיָן מַשְׁתוֹקֵק אֵלָיו:

וְזֶה הַלֵּב, יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי חַלִּישוֹת: אַחַת, כִּי
הַחֶמֶה רוֹדֶפֶת אוֹתוֹ וְשׁוֹרֶפֶת אוֹתוֹ (מַחֲמֵת שֶׁהוּא
מַשְׁתוֹקֵק וְרוּצֵה לִילֵךְ וּלְהִתְקַרֵּב אֶל הַמַּעֲיָן); וְחַלִּישוֹת
הַשְּׁנִיָּה יֵשׁ לוֹ לְהַלֵּב, מִן גְּדוֹל הַהַשְׁתוֹקֵקוֹת
וְהַנְּעוּעִים שֶׁהוּא מֵתְנַעֵנֵעַ וְכוּסְף תָּמִיד
וּמַשְׁתוֹקֵק מְאֹד בְּכֻלּוֹת הַנִּפְשׁ אֶל אוֹתוֹ
הַמַּעֲיָן, וְצוֹעֵק וְכוֹי כַּנִּלְעוֹד. כִּי הוּא עוֹמֵד תָּמִיד
כְּנֶגֶד הַמַּעֲיָן הַנִּלְעוֹד וְצוֹעֵק (נָא גִיוּוּ אֵלַי) וְנִשְׁחַדּוּ
וּמַשְׁתוֹקֵק אֵלָיו מְאֹד כַּנִּלְעוֹד, וְכַשְׁאֲרִיךְ לָנוּחַ
קָצֵת, שְׂיִהְיֶה לוֹ אֲרִיכַת הָרוּחַ קָצֵת (שְׁקוֹרִין
"אֵפ-סַאפִּין" וְנִשְׁמֵת רוּחַהֻם), אֵיזִי בַּא צְפוּר גְּדוֹל,

ספורי מהשבעה בעמלירם מעשיות רפז

ופורש בנפיו עליו ומגן עליו מן החמה, ואז יש לו ניהא קצת. וגם אז בשעת ניהא הוא מסתכל גם כן כנגד המעין ומתנגע אליו. אך מאחר שהוא מתנגע אליו כל כך, מפני מה אינו הולך אל המעין. אך בשרוצה לילך ולהתקרב אל ההר, אזי אינו רואה השפוע ואינו יכול להסתכל על המעין; ואם לא יסתכל על המעין, אזי תצא נפשו, כי עקר חיותו הוא מן המעין. וכשעומד כנגד ההר, אזי הוא רואה ראש השפוע של ההר, ששם עומד המעין. אבל תקף בשילך ויתקרב אל ההר, אזי נעלם מעיניו ראש השפוע (זה מובן בחוש), ואזי אינו יכול לראות את המעין, ואזי תצא נפשו, חס ושלום; וכשזה הלב היה מסתלק, חס ושלום, אזי יתבטל כל העולם כלו, כי הלב הוא החיות של כל דבר, ובגודאי אין קיום בלא לב. ועל כן אינו יכול לילך אל המעין, רק עומד כנגדו ומתנגע וצועק כנ"ל:

וזה המעין אין לו זמן, כי זה המעין אינו בתוך הזמן כלל. אך עקר הזמן של המעין הוא רק מה שהלב נותן לו במתנה יום אחד,

רפח ספורי מהשבועה בעטלירס מעשיות

וכשמגיע היום להיות נגמר ונפסק, ואזי כשיגמר היום, לא יהיה זמן להמעיין ויסתלק, חס ושלום, ואזי יסתלק הלב, חס ושלום, ויתבטל כל העולם, חס ושלום, כנ"ל. ואזי, סמוך לגמר היום, אזי מתחילים לטל רשות זה מזה, שקורין "גיועגנין" (איחולים וברכות פרידה), ומתחילין לומר חידות ושירים (שקורין "לידער") נפלאים זה לזה (באהבה רבה והשתוקקות גדול מאד מאד) וזה האיש חסד האמת הנ"ל יש לו השגחה על זה. וכשמגיע היום בסופו ממש להיות נגמר ונפסק, אזי זה האיש חסד האמת הוא נותן במתנה יום אחד להלב הנ"ל, והלב נותן היום להמעיין, ואזי שוב יש זמן להמעיין. וכשזה היום הולך ממקום שהוא בא משם, אזי הוא הולך גם כן בחידות ושירים נפלאים מאד (שיש בהם כל החכמות). ויש שנויים בין הימים, כי יש יום אחד בשבוע ויום שני וכו', וכן יש ראשי חדשים וימים טובים:

וכל הזמן שיש להאיש חסד של אמת, הכל על ידי (הינו הכבוד פה, שמספר כל זה), כי אני הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, אשר מהם

ספורי מהשבעה בעטלירם מעשיות רפט

התהוות הזמן כנ"ל (ועל כן הוא חכם יותר אפילו מהחכם הנ"ל שהוא חכם כמו איזה יום שירצה, כי כל עקר הזמן והימים, כלם נתהווים על ידו, הינו על ידי הכבד פה, שהוא מקבץ החסדים של אמת אשר משם הזמן ומביא אותם אל האיש חסד האמת, והוא נותן יום ללב, והלב נותן להמעין, אשר על ידי זה נתקיים העולם בלו. נמצא שעקר התהוות הזמן עם החידות ושירים שיש בהם כל החכמות, הכל על ידי הכבד פה). נמצא, שיש לי הסכמה מזה האיש חסד האמת, שאני יכול לומר חידות ושירים, שיש בהם כל החכמות (כי כל הזמן עם החידות והשירים נתהווים על ידו כנ"ל). ועתה אני נותן לכם במתנה גמורה לדרשה, שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה מאד (הילוא גיטאן [ביטוי שמחה]):

כשגמרו השמחה של אותו היום ולנו אחרי כן, בבקר חזרו הזוג כנ"ל, והיו מתגעגעים וכו' אחרי הפעטליר שהיה צוארו עקם. בתוך כך והנה הוא בא ואמר הנני וכו', בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה, שתהיו כמוני. ואתם סוברים שיש לי צואר עקם. אין צוארי עקם כלל, אדרבא יש לי צואר שוה מאד,

צֹאֵר יָפֵה מְאֹד; רַק שֵׁשׁ הַבְּלִי עוֹלָם, וְאֲנִי
 אֲנִי רוֹצֵה לְהוֹצִיא שׁוֹם הַבֶּל וְרוּחַ, שְׁקוֹרִין
 "דוֹד" בְּהַבְּלִי עוֹלָם (וּמַחֲמַת זֶה גְדֻמָּה שֶׁצֹּאֵרוֹ עָקָם כִּי
 הוּא מְעַקֵּם צֹאֵרוֹ מִהַבְּלִי עוֹלָם וְאֵינֹו רוֹצֵה לְהוֹצִיא שׁוֹם הַבֶּל
 וְרוּחַ בְּהַבְּלִי עוֹלָם), אֲבָל בְּאַמַּת יֵשׁ לִי צֹאֵר יָפֵה
 מְאֹד, צֹאֵר נִפְלָא מְאֹד. כִּי יֵשׁ לִי קוֹל נִפְלָא
 מְאֹד, וְכָל מִינֵי הַקּוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁהֵם קוֹל
 בְּלֵא דְבוּר, כֻּלָּם אֲנִי יֹכֹוֹל לְהוֹצִיאָם בְּקוֹלִי, כִּי
 יֵשׁ לִי צֹאֵר וְקוֹל נִפְלָא מְאֹד, וְיֵשׁ לִי הַסְּכָמָה
 עַל זֶה מֵאוֹתָהּ הַמְּדִינָה. כִּי יֵשׁ מְדִינָה, שֶׁהֵם
 בְּקִיָּאִים מְאֹד בְּחֻכְמַת הַנְּגִינָה, שְׁקוֹרִין
 "מְאֹזִיקָא", וְכֻלָּם עוֹסְקִים שָׁם בְּחֻכְמָה זֹו,
 וְאֲפִילוֹ בָּנִים קְטַנִּים, וְאֵין שָׁם קָטָן שֶׁלֹּא יֹכֹוֹל
 לְנַיֵן עַל אֵיזָה כְּלִי שִׁיר; וְהַקָּטָן שֶׁבְּאוֹתוֹ
 הַמְּדִינָה הוּא חָכֵם גְּדוֹל בְּמְדִינָה אַחֶרֶת
 בְּאוֹתוֹ הַחֻכְמָה שֶׁל נְגִינָה. וְהַחֻכְמִים וְהַמְּלָךְ
 שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה וְהַ"קֹּאפֶעֶלְיִישׁ" (מִקְהֵלוֹת זֹמֵר)
 הֵם חֻכְמִים מְפֹלְגִים מְאֹד מְאֹד בְּאוֹתוֹ
 הַחֻכְמָה:

פַּעַם אַחַת יֵשְׁבוּ הַחֻכְמִים שֶׁל אוֹתוֹ
 הַמְּדִינָה, וְהָיָה כָּל אֶחָד מֵתַפְאָר בְּנְגִינָה שֶׁלוֹ:

ספורי מה שבְּעָה בְּעַמְלִירִים מַעֲשֵׂי־זוֹת רצא

זֶה הָיָה מִתְּפֵאֵר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְנִיחַן עַל כְּלֵי שִׁיר
פְּלוֹנִי, וְזֶה הִתְּפֵאֵר שִׁיּוֹדֵעַ לְנִיחַן עַל כְּלֵי שִׁיר
פְּלוֹנִי, וְזֶה הִתְּפֵאֵר בְּכָלֵי שִׁיר פְּלוֹנִי, וְזֶה הָיָה
מִתְּפֵאֵר שִׁיּוֹדֵעַ לְנִיחַן עַל כַּמָּה כְּלֵי שִׁיר, וְזֶה
הִתְּפֵאֵר שִׁיּוֹדֵעַ לְנִיחַן עַל כָּל כְּלֵי שִׁיר, וְזֶה
הִתְּפֵאֵר שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ כְּלֵי שִׁיר
פְּלוֹנִי, וְזֶה הִתְּפֵאֵר שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ
כְּלֵי שִׁיר פְּלוֹנִי, וְזֶה הִתְּפֵאֵר שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת
בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ כַּמָּה כְּלֵי שִׁיר; וְזֶה הִתְּפֵאֵר שֶׁיִּכּוֹל
לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ תֵּף מִמַּשׁ, שְׁקוֹרֵין פּוּיק
(תּוֹפִים), כְּאֵלוֹ מְכִין בְּתֵף; וְזֶה הִתְּפֵאֵר שֶׁיִּכּוֹל
לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּאֵלוֹ מוֹרֵין בְּקִנֵי שֶׁרְפָה,
שְׁקוֹרֵין "אוֹרְמָאטִים" (תּוֹתַחִים). וְאֲנִי הָיִיתִי גַם
כֵּן שָׁם. עָנִיתִי אֲנִי וְאִמַּרְתִּי לָהֶם: קוֹלִי טוֹב
יֹתֵר מִקּוֹלוֹת שְׁלָכֶם. וְהֵא רֵאָיָה, כִּי אִם אַתֶּם
חֲכָמִים כָּל כָּךְ בְּקוֹל נְגִינָה, אִם כֵּן הוֹשִׁיעוּ אֶת
אוֹתָן שְׁתֵּי מְדִינוֹת:

וְאֵלוֹ הַשְּׁתֵּי מְדִינוֹת הֵם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה
אַלְף פָּרַסְאוֹת; וּבְאֵלוֹ שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת, כְּשֶׁמְגִיעַ
הַלַּיְלָה אֵין יְכוֹלִין לִישָׁן, כִּי כְּשֶׁנֶּעֱשֶׂה לַיְלָה,
אֲזִי מִתְּחִילִים הַכֹּל לְהִיּוֹת מִיֵּלְלִים בְּקוֹל יְלָלָה,

רצב ספורי מה שבִּעָה בְּעֵמְלִירם מְעִשִׁיֹּת

אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטָרָף. אִם הָיָה מִנָּח שָׁם אָבוֹן,
הָיָה נְמוּחַ, כִּי בְּלִילָה הֵם שׁוֹמְעִים קוֹל יִלְלָה
מְאֹד, וּמִחֲמַת זֶה כָּלֵם מִיִּלְלִים, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים
וְכו'. (וְכֵן מִתְּנַהֵג בְּשֵׁתֵי הַמְּדִינֹת) כִּי בַּמְּדִינָה זֹו
שׁוֹמְעִים הַקּוֹל יִלְלָה וּמִיִּלְלִים הַכֹּל כַּנִּ"ל, וְכֵן
בַּמְּדִינָה אַחֶרֶת גַּם כֵּן, וּשְׁתֵּי הַמְּדִינֹת הֵם
רְחוֹקִים זֶה מִזֶּה אֶלְף פָּרָסָאוֹת. וְעַל כֵּן, אִם
אַתֶּם חֲכָמִים כָּל כָּךְ בְּנִגְיָנָה, אֲרָאָה אִם תּוּכְלוּ
לְהוֹשִׁיעַ אֶת אוֹתָן שְׁתֵּי הַמְּדִינֹת, אוֹ שֶׁתּוּכְלוּ
לְכַוֵּן לַעֲשׂוֹת אֶת קוֹלָם (הֵינּוּ, שֶׁהֵם יִכְוְנוּ לְהוֹצִיא קוֹל
מִכּוֹן כְּמוֹ קוֹל הַיִּלְלָה הַנִּשְׁמָע שָׁם). וְאָמְרוּ לוֹ: (הֵינּוּ
הַחֲכָמִים הַנִּ"ל אָמְרוּ לָזֶה שֶׁצָּוֵאָרוּ עָקָם): הַתּוֹלִיד אוֹתָנוּ
לְשָׁם. וְאָמַר: הֵן, אֲנִי מוֹלִיד אֶתְכֶם לְשָׁם.
וּנְתַעֲזְרוּ כָּלֵם לִילֵךְ לְשָׁם. וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְשָׁם
(הֵינּוּ לְאַחַת מִשְׁתֵּי הַמְּדִינֹת הַנִּ"ל). כְּשָׁבָאוּ לְשָׁם,
כְּשֶׁהִגִּיעַ הַלִּילָה הָיָה כַּנִּ"ל, שֶׁהָיוּ כָּלֵם מִיִּלְלִים
מְאֹד כַּנִּ"ל, וְגַם הַחֲכָמִים הַנִּ"ל גַּם כֵּן הָיוּ
מִיִּלְלִים (וּמִמִּילָא רָאוּ בַּוְדָאִי, שֶׁאֵינָם יְכוּלִים לְהוֹשִׁיעַ אֶת
אוֹתָן הַמְּדִינֹת). וְאָמַר לָהֶם: (הֵינּוּ, זֶה שֶׁצָּוֵאָרוּ עָקָם אָמַר
אֵל הַחֲכָמִים הַנִּ"ל): עַל כָּל פָּנִים תֹּאמְרוּ לִי, מֵהֵיכָן

ספורי מה שבָּעָה בְּעַמְלִירִים מֵעֲשִׂיּוֹת רֶצַג

בָּא זֹאת, שְׁנִשְׁמַע קוֹל יְלָלָה הַנִּ"ל כַּנִּ"ל. אָמְרוּ לוֹ: וְאַתָּה יוֹדֵעַ. הַשֵּׁיב: אֲנִי יוֹדֵעַ בְּיָדַי:

כִּי יֵשׁ שְׁנֵי צַפְרִים, אֶחָד זָכָר וְאַחַת נְקֵבָה, וְהֵם רַק זוּג אֶחָד בְּעוֹלָם, וְנִאֲבָדָה הַנְּקֵבָה, וְהוּא הוֹלֵךְ וּמְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ, וְהִיא מְחַפֶּשֶׂת אוֹתוֹ, וְהֵיוּ מְחַפְּשִׁים הַרְבֵּה זֶה אֶת זֶה, עַד שֶׁנִּתְּעוּ וְרָאוּ שְׂאִינָם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶחָד אֶת חֵבְרוֹ, וְנִשְׂאָרוּ עוֹמְדִים וְעָשׂוּ לָהֶם קָנִים. זֶה הַצֶּפֶר עָשָׂה לוֹ קֵן סְמוּךְ לְמַדִּינָה אַחַת מִשְׁתֵּי הַמְּדִינּוֹת הַנִּ"ל; וְלֹא סְמוּךְ מִמֶּנּוּ, רַק שְׁבָעֵרֶךְ קוֹל הַצֶּפֶר הוּא סְמוּךְ, כִּי יְכוּלִים לְשָׁמַע הַקוֹל שֶׁל הַצֶּפֶר בְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה מִמְּקוֹם שֶׁעָמַד שָׁם, וְעָשָׂה לוֹ קֵן; וְכֵן הִיא עֹשֶׂתָהּ לָהּ גַּם כֵּן קֵן סְמוּךְ לְמַדִּינָה הַשְּׁנֵיטָה. (הֵינּוּ גַם כַּנִּ"ל, שֶׁהוּא סְמוּךְ מִחֲמַת שְׂיְכוּלִים לְשָׁמַע שָׁם הַקוֹל כַּנִּ"ל). וְכִשְׁמַנְיַע הַלְּיָלָה, אֲזִי אֵלּוּ הַזּוּג צַפְרִים מִתְחִילִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְיִלֵּל בְּקוֹל יְלָלָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי כָּל אֶחָד מִיָּלֵל עַל זּוּגוֹ כַּנִּ"ל, וְזֵהוּ הַקוֹל יְלָלָה שְׁנִשְׁמַע בְּאֵלּוּ שְׁתֵּי הַמְּדִינּוֹת (אֲשֶׁר מִחֲמַת אוֹתוֹ הַקוֹל יְלָלָה בְּלֶם מִיָּלֵלִים מְאֹד וְאֵינָם יְכוּלִים לִישֹׁן). אַךְ לֹא רָצוּ לְהֵאֱמִין זֹאת, וְאָמְרוּ לוֹ: הַתּוֹלִיד אוֹתָנוּ

לְשֵׁם. וְאָמַר: הֵן (אֲנִי יָכוֹל לְהוֹלִיךְ אֶתְכֶם לְשֵׁם) אָךְ
אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לָבוֹא לְשֵׁם, כִּי כִשְׁתַּתְּקַרְבוּ
לְשֵׁם לֹא תוּכְלוּ לְסַבַּל אֶת קוֹל הַיְלָלָה, מֵאֲחֵר
שָׁנָם כָּאֵן אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְסַבַּל, וְאַתֶּם
מִכְּרַחִים גַּם כֵּן לַיְלָל כִּנְ"ל, כִּשְׁתַּגִּיעוּ לְשֵׁם,
לֹא תוּכְלוּ לְסַבַּל כָּלֵל:

וּבַיּוֹם (אֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשֵׁם, כִּי בַיּוֹם) אֵי אֶפְשָׁר
לְסַבַּל הַשְּׂמָחָה שְׁיִישׁ שָׁם, כִּי בַיּוֹם מִתְקַבְּצִים
שָׁם עֶפְרַיִם אֶעֱלֵ כָל אֶחָד וְאֶחָד מִהַזּוּג הַנְ"ל,
וְהֵם מְנַחֲמִים וּמְשַׂמְּחִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִהַזּוּג הַנְ"ל בְּשִׂמְחֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד מְאֹד
וְאוֹמְרִים לָהֶם דְּבַרֵי תְנַחֲוּמִין, שְׁעַדִּין אֶפְשָׁר
שֶׁתְּמַצְאוּ זֶה אֶת זֶה; עַד שְׁבַיּוֹם אֵי אֶפְשָׁר
לְסַבַּל אֶת גְּדֵל הַשְּׂמָחָה שְׁיִישׁ שָׁם. וְקוֹל
הָעֶפְרַיִם שְׂמַשְׂמָחִים אוֹתָם אֵינוֹ נִשְׁמָע
לְמֶרְחוּק, רַק בְּשִׂמְנוּעִים לְשֵׁם. אֲבָל קוֹל הַזּוּג
הַנְ"ל שְׂמִיִּלִּים בְּלִילָה, הוּא נִשְׁמָע לְמֶרְחוּק,
וְאֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשֵׁם מִחֶמֶת זֶה כִּנְ"ל. אָמְרוּ
לוֹ (הֵינּוּ הַחֲכָמִים הַנְ"ל אָמְרוּ לְזֶה שֶׁצִּוְאוּ עֲקוּם): וְאַתָּה
יְכוּל לְתַקֵּן זֹאת. הַשִּׁיב: אֲנִי יָכוֹל לְתַקֵּן זֹאת,
כִּי אֲנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת וּלְכוּן כָּל הַקּוֹלוֹת

ספורי מהשבעה בעטלירם מעשיות רצה

שָׁבַע עוֹלָם (הִינּוּ), שָׁכַל מִיַּי קוֹלוֹת שְׁבַע עוֹלָם הוּא יָכוֹל
לְהוֹצִיאָם בְּקוֹלוֹ וּלְכוּן מִמָּשׁ כְּמוֹ אֵיזָה קוֹל שִׁיְהִיָּה). גַּם אֲנִי
יָכוֹל לְהַשְׁלִיךְ קוֹלוֹת, הִינּוּ כִּי אֲנִי יָכוֹל
לְהַשְׁלִיךְ קוֹל, שְׁבַכְאֵן בְּמָקוֹם שְׁאֲנִי מוֹצִיא
הַקּוֹל לֹא יִהְיֶה נִשְׁמָע הַקּוֹל כְּלָל, רַק בְּרָחוֹק
יִהְיֶה נִשְׁמָע שָׁם הַקּוֹל, וְעַל כֵּן אֲנִי יָכוֹל
לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַקּוֹל שֶׁל הַצְּפוּרָה שִׁיִּגִיעַ סָמוּךְ
לְמָקוֹם הַצְּפוּרָה, וְכֵן לְהַשְׁלִיךְ קוֹל הַצְּפוּרָה שִׁיִּגִיעַ
סָמוּךְ לְמָקוֹם הַצְּפוּרָה, וּלְהַמְשִׁיכָם יַחַד עַל יְדֵי
זֶה (וְעַל יְדֵי זֶה יִתְתַקֵּן כָּל הַנִּלְ), אַךְ מִי יֶאֱמִין זֹאת:

וְהוֹלִיךְ אוֹתָם לְתוֹךְ אֵיזָה יַעַר, וְשָׁמְעוּ כְּמוֹ
אֶחָד שְׁפוֹתַח אֶת הַדָּלֶת, וְחוֹזֵר וְסוֹגֵרוּ וְנוֹעְלוּ
בְּבִרְיָח (שְׁקוֹרִין "קְלַאִימָקָא"), וְנִשְׁמָע קוֹל הַהַכָּאָה
שֶׁל (הַקְּלַאִימָקָא), וּמוֹרָה בְּקִנֵּי שִׁרְפָה שְׁקוֹרִין
"בִּיקָם", וְשׁוֹלַח אֶת הַכְּלָב לְחֹטֵף (אֶת הַדָּבָר
שֶׁהִיא מוֹרָה), וְהַכְּלָב הָיָה מִתְחַבֵּט וְגוֹרֵר אֶת
עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַשְּׁלֵג (בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְנַז: גִּיגְרָאזְנִיט אִין
שִׁינִיא). וְכָל זֶה שָׁמְעוּ אֵלּוּ הַחֲכָמִים, וְהִסְתַּכְּלוּ
וְלֹא רָאוּ דָבָר גַּם לֹא שָׁמְעוּ מִמֶּנּוּ (הִינּוּ מִן זֶה
שֶׁצְּוֹאֲרוּ עִקָם) שׁוֹם קוֹל כְּלָל. (רַק שְׁזָה שֶׁצְּוֹאֲרוּ עִקָם הָיָה
מִשְׁלִיךְ קוֹלוֹת בְּאֵלוֹ, וְעַל כֵּן שָׁמְעוּ אֵלּוֹ הַקּוֹלוֹת, וּמִמִּילָא רָאוּ

שהוא יכול לעשות כל הקולות ולכונם ממש, וגם להשליך קולות, ועל כן יוכל לתקן את כל הנ"ל). (ולא ספר יותר בזה הענין, ומובן שד"ג בכאן). נמצא, שיש לי הסכמה מאותו המדינה, שקולי נפלא מאד, ואני יכול לעשות כל מיני קולות שבועולם כנ"ל. ועתה אני נותן לכם זאת במתנה גמורה לדרשה, שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד:

ביום החמישי גם כן היו שמחים, וזכרו הזוג את הבעטליר שהיה לו חטוּטרת שקורין הוקיר (גיבנת), והיו מתגעגעים מאד: איך לוקחים בכאן את הבעטליר ההוקיר, כי אם היה הוא בכאן, הייתה השמחה גדולה מאד. והנה הוא בא ואמר: הנני הנה באתי על החתנה. ונפל עליהם וחבק ונשק אותם, ואמר להם: בתחלה ברכתי אתכם, שתהיו כמוני, ועתה אני נותן לכם במתנה לדרשה, שתהיו כמוני. ואין אני בעל חטוּטרת (הינו הוקיר) כלל, רק אדרבא יש לי כתפים כאלו, שקורין "פלייצים", שהם בחינת מעט מחזיק את המרבה, ויש לי הסכמה על זה. כי פעם אחת

ספורי מה שבָּעָה בְּעֵטְלִירָם מֵעֲשִׂיּוֹת רצז

הָיָה שִׁיחָה וְסִפּוּר, שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים מִתְּפָאֲרִים
עֲצָמָם בְּבַחֲיָנָה זוֹ, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה
מִתְּפָאֵר שִׁישׁ לוֹ בְּחִינָה זוֹ שֶׁל מַעַט מִחֲזִיק אֶת
הַמְּרָבָה. וּמֵאֶחָד מֵהֶם הָיוּ מְחִיכִים וְשׁוֹחֲקִים
מִמֶּנּוּ, וְהַשָּׂאֵר שֶׁהִתְּפָאֲרוּ בְּבַחֲיָנָה זוֹ שֶׁל מַעַט
מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה, נִתְקַבְּלוּ דְבָרֵיהֶם. אֲבָל
בְּחִינַת מַעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה שִׁישׁ לִי, הוּא
גָּדוֹל מִכֻּלָּם:

כִּי אֶחָד מֵהַנִּלְהִיטֵי הַתְּפָאֵר, שֶׁהִמַּח שָׁלוֹ הוּא
בְּחִינַת מַעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה, כִּי הוּא נוֹשֵׂא
בְּמַח שָׁלוֹ אֲלָפִים וְרַבּוֹת אֲנָשִׁים עִם כָּל
הַהֲצַטְרָכוֹת שֶׁלָּהֶם (וְכָל הַתְּנֵהוּגוֹת שֶׁלָּהֶם) וְכָל
הַהֲוִיּוֹת וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁלָּהֶם, הַכֹּל כִּפְאֲשֶׁר לְכֹל
הוּא נוֹשֵׂא בְּמַחוֹ, וְעַל כֵּן הוּא מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת
הַמְּרָבָה, כִּי מַחוֹ נוֹשֵׂא כָּל כֶּךָ אֲנָשִׁים עִם וְכוּ'
כַּנִּלְהִיטֵי. וְשֶׁחֲקוּ מִמֶּנּוּ וְאָמְרוּ, כִּי הָאֲנָשִׁים אֵינָם
כָּלוּם וְהוּא אֵינּוּ כָלוּם. וְנִעְנְהָ אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי
רָאִיתִי מַעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה כְּזֹה. כִּי פַעַם
אֶחָת רָאִיתִי הֵר, שֶׁהָיָה מִנַּח עָלָיו הַרְבֵּה זָבָל
וְטִנּוּף. וְהָיָה חֲדוּשׁ אֶצְלִי: מֵהֵיכָן בָּא עַל הַר
הַזֶּה כָּל כֶּךָ זָבָל וְטִנּוּף. וְהָיָה שָׁם אָדָם אֶחָד

רצח ספורי מהשבעה בעטלירים מעשיות

אָצַל אוֹתוֹ הָהָר, וְאָמַר: כָּל זֶה מִמְּנִי. כִּי אוֹתוֹ
הָאָדָם הָיָה יוֹשֵׁב שָׁם אָצַל אוֹתוֹ הָהָר, וְהִשְׁלִיךְ
שָׁם תָּמִיד עַל אוֹתוֹ הָהָר זָבָל וּפְרָשׁ שֶׁלוֹ
מֵאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה שֶׁלוֹ וְטִיף שָׁם, עַד שֶׁעַל יְדוֹ
נִתְרַבָּה הַזָּבָל וְהִטְנוּף שָׁם עַל אוֹתוֹ הָהָר.
נִמְצָא, שֶׁזֶּה הָאִישׁ הוּא מַעֲט מִחֲזִיק אֶת
הַמְּרֻבָּה, כִּי עַל יְדוֹ נִתְרַבָּה הַזָּבָל כָּל כָּךְ (כִּן
הוּא בְּחִינַת מַעֲט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה שֶׁל הָאִישׁ הַנִּיל
שֶׁהִתְפָּאֵר בְּמַחוֹ שֶׁמִּחֲזִיק בְּמָה אֲנָשִׁים כִּנ"ל):

וְאַחַד הַתְּפָאֵר, שֵׁישׁ לוֹ בְּחִינַת מַעֲט מִחֲזִיק
אֶת הַמְּרֻבָּה, כִּי יֵשׁ (לוֹ) חֲתִיכַת מְדִינָה שֶׁהִיא
מוֹצֵיאָה פְּרוֹת הַרְבֵּה, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁמִּחֲשָׁבִין
אֶת הַפְּרוֹת שֶׁהוֹצֵיאָה הַמְּדִינָה רוֹאִין,
שֶׁהַמְּדִינָה אֵינָה מִחֲזִיקָת מְקוֹם כָּל כָּךְ כְּמוֹ
הַפְּרוֹת, כִּי אֵין בָּהּ מְקוֹם כָּל כָּךְ לְהַחֲזִיק כָּל
כָּךְ פְּרוֹת, נִמְצָא שֶׁהִיא בְּחִינַת מַעֲט מִחֲזִיק
אֶת הַמְּרֻבָּה. וְהוּטְבוּ דְבָרָיו, כִּי בְּאֵמַת בּוֹדָאי
הוּא בְּחִינַת מַעֲט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה:

וְאַחַד אָמַר, שֵׁישׁ (לוֹ) פְּרִדָּם נִפְלָא מְאֹד
שֵׁישׁ שָׁם פְּרוֹת וְכוּ', וְנוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה וְכַמָּה
בְּנֵי אָדָם וְשָׂרְרוֹת, כִּי הוּא פְּרִדָּם נָאָה מְאֹד,

ספורי מהשבעה בעטלירם מעשיות רצט

ובקייץ נוסעים לשם כמה בני אדם ושָררות
לְטִיל שָם. ובאמת אין בהפּרִדּוֹס מָקוֹם כָּל כָּךְ
שִׁיחֻזִיק כָּל כָּךְ אֲנָשִׁים, ועל כֵּן הוּא מַעֲט
מחזיק את המרבה. והוטבו דבריו גם כן:

ואחד אָמַר שֶׁהַדְּבוּר שְׁלוֹ הוּא בְּחִינַת מַעֲט
מחזיק את המרבה. כי הוא בעל סוד (שְׁקוּרִין
"סַעְקֶרֶעֶטִיר") אֶצֶל מַלְךְ גְּדוֹל, וּבֵאֵין אֶצְלוֹ כְּמָה
וְכֵמָה בְּנֵי אָדָם, זֶה בָּא עִם שְׂבָחִים לְהַמְלִיךְ,
וְזֶה בָּא עִם בְּקָשׁוֹת וּכְיֹצֵא בָּזָה; וּבִוְדָאי אֵי
אֶפְשָׁר לְהַמְלִיךְ לְשִׁמְעַת אֶת כָּלֶם. וְאֲנִי יְכוּל
לְקַבֵּץ אֶת כָּל דְּבָרֵיהֶם בְּתוֹךְ אִיזָה דְּבוּרִים
מַעֲטִים וְלִסְפֹּר לְפָנַי הַמְּלִיךְ אֶלוֹ הַדְּבוּרִים
מַעֲטִים, וְיִהְיֶה כָּלוּל בָּהֶם כָּל הַשְּׂבָחִים
וְהַבְּקָשׁוֹת שְׁלֵהֶם וְכָל דְּבָרֵיהֶם כְּלָם בְּתוֹךְ
אִיזָה דְּבוּרִים מַעֲטִים שְׁלִי. נִמְצָא, שֶׁהַדְּבוּר
שְׁלִי הוּא מַעֲט מחזיק את המרבה:

ואחד אָמַר, שֶׁהַשְּׂתִיקָה שְׁלוֹ הִיא בְּחִינַת
מַעֲט מחזיק את המרבה, כי יש עליו
מַקְטְרָגִים הַרְבֵּה וּבַעֲלֵי לְשׁוֹן הָרַע שְׂמֻל־שִׁנַּיִם
עָלָיו הַרְבֵּה מְאֹד; וְכָל מָה שְׂמֻל־שִׁנַּיִם

וְדוֹבְרִים וּמְקַטְרְגִים עָלָיו בְּלִשׁוֹן הָרַע הַרְבֵּה,
 הוּא בְּשִׁתְיָקְתוֹ מְתַרֵץ הַכֹּל, עַל יְדֵי מַה שֶּׁהוּא
 שׁוֹתֵק לְבַד (כִּי הוּא עוֹשֶׂה רַק אִיזָה שִׁתְיָקָה, וְהוּא תְרוּץ
 עַל הַכֹּל). נִמְצָא, שִׁשִּׁתְיָקְתוֹ הוּא מַעֲט מַחֲזִיק
 אֶת הַמְרֵבָה:

וְאַחַד אָמַר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַעֲט מַחֲזִיק אֶת
 הַמְרֵבָה, כִּי יֵשׁ עָנִי אֶחָד וְהוּא סְגִי נְהוֹר, (עִיּוּר)
 וְהוּא (הֵינּוּ הָעָנִי) גָּדוֹל מְאֹד, וְהוּא (הֵינּוּ זֶה שֶׁהִתְפָּאֵר
 וְסִפֵּר זֹאת) קָטָן לְגַמְרִי, וּמוֹלִיךְ אוֹתוֹ. הֵינּוּ, שְׁזָה
 שֶׁהִתְפָּאֵר בָּזֶה הוּא, קָטָן וּמוֹלִיךְ אֶת הָעָנִי
 הַסְּגִי נְהוֹר, שֶׁהוּא גָּדוֹל מְאֹד, נִמְצָא שֶׁהוּא
 מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֵבָה, כִּי הַסְּגִי נְהוֹר הִיָּה
 יָכוֹל לְהַחֲלִיק וְהִיָּה יָכוֹל לְפַל, וְהוּא מַחֲזִיק
 אוֹתוֹ עַל יְדֵי שְׁמוֹלִיכוֹ, וְעַל כֵּן הוּא מַעֲט
 מַחֲזִיק אֶת הַמְרֵבָה, כִּי הוּא קָטָן, וּמַחֲזִיק אֶת
 הַסְּגִי נְהוֹר הַגָּדוֹל בְּנִ"ל. וְאַנִּי (הֵינּוּ זֶה הַהוֹקֵיר
 שְׁמִסְפֵּר כָּל זֶה) הִיִּיתִי גַם כֵּן שֵׁם וְאַמְרָתִי: הָאֵמֶת
 הוּא, שֵׁשׁ לָכֶם בְּחִינַת מַעֲט מַחֲזִיק אֶת
 הַמְרֵבָה, וְאַנִּי יוֹדֵעַ כָּל מַה שֶּׁכּוֹנְתֶם בְּדַבְרֵיכֶם
 (הֵינּוּ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ כּוֹנֵת כָּל הַנִּ"ל שֶׁהִתְפָּאֵרוּ בְּבְחִינַת מַעֲט
 מַחֲזִיק אֶת הַמְרֵבָה שְׁלָהֶם), וְזֶה הָאֲחֵרוֹן, שֶׁהִתְפָּאֵר

אילן כזה אשר בצלו ישכנו כל החיות, שכל
 החיות יהיו בוחרים ויתרצו לשכן בצל אותו
 האילן, ועל ענפיו (של אותו האילן) ישכנו כל
 צפרי שמיא. וחקרו, שנמצא אילן כזה. ורצו
 לילך לשם אל אותו האילן, כי הענג המפלא
 שיש שם אצל אותו האילן, אין לשער, כי יש
 שם כל העופות וכל החיות, ושם אין שום הזק
 משום חיה, וכל החיות וכו' מערבים שם,
 וכלם משחקים שם, ובודאי הוא תענוג מפלא
 מאד להיות שם אצל אותו האילן. וחקרו,
 לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו
 האילן, ונפל מחלקת ביניהם על זה ולא היה
 מכריע ביניהם, כי זה אמר שצריכים לילך
 לצד פלוני למזרח, וזה אמר למערב, וזה אמר
 לכאן וזה לכאן וכו', עד שלא היו יכולים
 להכריע לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל
 אותו האילן:

ובא חכם אחד ואמר להם: למה אתם
 חוקרים באיזה צד לילך אל האילן, חקרו
 מתחלה, מי ומי האנשים שיכולים לבוא אל
 אותו האילן, כי אל אותו האילן לאו כל אדם

ספורי מהשבעה בעטלירם מעשיות שג

יכול לבוא אצלנו, כי אם מי שיש לו המדות של האילן. כי זה האילן יש לו ג' שרשים: שרש אחד הוא אמונה, והב' הוא יראה, והג' הוא עניות, ואמת הוא גוף האילן, ומשם יוצאים ענפים. ועל כן אי אפשר לבוא אל האילן, כי אם מי שיש בו מדות הללו הנ"ל: **ואלו** הכת הנ"ל היה ביניהם אחדות גדול מאד ולא רצו להתפרד זה מזה, שקצתם ילכו אל האילן וקצתם ישארו, כי לא היו כלם ראויים לבוא אל האילן, כי לא נמצא ביניהם כי אם קצתם שהיו בהם מדות הנ"ל, אבל השאר לא היו בהם אלו המדות. ועל כן נתעכבו כלם, עד שיהיו יגיעים וטורחים שאר אנשי הכת הנ"ל, עד שיהיו בהם גם כן המדות הנ"ל, כדי שיהיו כלם ראויים לבוא אל האילן. וכן עשו. ויגעו וטרחו, עד שבאו כלם לאלו המדות הנ"ל, ואזי בשבאו כלם לאלו המדות הנ"ל, אזי באו כלם על דעת אחת והסכימו כלם על דרך אחת לילך באותו דרך אל האילן הנ"ל, והלכו כלם. והלכו איזה זמן, עד שיהיו רואים (מרחוק) את

הָאֵילָן. וְהִסְתַּכְּלוּ וְרָאוּ, וְהִנֵּה אֵין הָאֵילָן עוֹמֵד
בְּמָקוֹם כָּלֵל, כִּי אֵין לָאֵילָן מָקוֹם כָּלֵל, וּמֵאַחַר
שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם, אֵיךְ אֶפְשָׁר לָבוֹא אֵלָיו:

וְאָנֹכִי (הֵינֵנו זֶה הַהוֹקֵיר) הָיִיתִי גַם כֵּן שֵׁם עִמָּהֶם,
וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אֲנִי יְכוֹל לְהַבִּיא אֶתְכֶם אֶל
הָאֵילָן, כִּי זֶה הָאֵילָן אֵין לוֹ מָקוֹם כָּלֵל, כִּי הוּא
לְמַעַלָּה מִהַמָּקוֹם לְגַמְרִי, וּבְחִינַת מַעַט מַחְזִיק
אֶת הַמְּרֻבָּה הוּא עֵדִין בְּמָקוֹם, כִּי עַל כָּל פְּנִים
יֵשׁ לוֹ מָקוֹם מַעַט, רַק שֶׁהוּא מַעַט מַחְזִיק אֶת
הַמְּרֻבָּה, אֲבָל עֵדִין יֵשׁ לוֹ מָקוֹם מַעַט עַל כָּל
פְּנִים. וּבְחִינַת מַעַט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה שִׁישׁ
לִי (הֵינֵנו לְבַעַל הַחַטּוּטָרַת) הִיא בְּחִינַת סוּף הַמָּקוֹם
לְגַמְרִי, שֶׁמִּשָּׁם וּלְמַעַלָּה אֵין מָקוֹם כָּלֵל, עַל כֵּן
אֲנִי יְכוֹל לְשֵׂא אֶת בְּלִכְּם אֶל הָאֵילָן, שֶׁהוּא
לְמַעַלָּה מִהַמָּקוֹם לְגַמְרִי (כִּי זֶה בַּעַל הַחַטּוּטָרַת הוּא
כְּמוֹ בְּחִינַת מְמַצֵּעַ בֵּין הַמָּקוֹם וּבֵין לְמַעַלָּה מִן הַמָּקוֹם לְגַמְרִי,
כִּי יֵשׁ לוֹ בְּחִינָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל בְּחִינַת מַעַט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה,
שֶׁהִיא בְּחִינַת סוּף הַמָּקוֹם מִמֶּשׁ, שֶׁמִּשָּׁם וְהִלָּאָה אֵין נִמְצֵא
תַּבַּת מָקוֹם כָּלֵל, כִּי מִשָּׁם וּלְמַעַלָּה הִיא בְּחִינַת לְמַעַלָּה מִן
הַמָּקוֹם לְגַמְרִי. וְעַל כֵּן הוּא יְכוֹל לְשֵׂא אוֹתָם מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם
לְבְּחִינַת לְמַעַלָּה מִן הַמָּקוֹם, וְהַבִּין). וְלִקְחֹתִי אוֹתָם,
וְנִשְׂאֹתִי אוֹתָם לְשֵׁם אֶל הָאֵילָן הַנִּ"ל. נִמְצֵא,

ספורי מה שבָּעָה בְּעֵטְלִירָם מֵעֲשִׂיּוֹת שֶׁה

שֵׁישׁ לִי הַסִּכָּמָה מִהַנִּ"ל, שֵׁישׁ לִי בְּחִינָה
עֲלִיּוֹנָה שֶׁל מַעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה (בְּשִׁבִיל זֶה
הָיָה גְדָמָה כְּבַעַל חֲטוּטְרָת, כִּי הוּא נוֹשֵׂא עָלָיו הַרְבֵּה, כִּי הוּא
בְּחִינַת מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה כַּנִּ"ל). וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן
לָכֶם זֹאת בְּמַתָּנָה, שְׂתִהְיוּ כָמוֹנִי. וְנַעֲשֶׂה שָׁם
שְׂמֻחָה גְדוֹלָה וְחֲדוּה רַבָּה מְאֹד:

בַּיּוֹם הַשְּׂשִׁי הָיוּ גַם כֵּן שְׂמֻחִים, וְהָיוּ
מִתְנַעְנְעִים: אֵיךְ לֹקְחִין בְּכָאֵן אֶת אוֹתוֹ שֶׁהָיָה
בְּלֹא יָדִים. וְהֵיכָה הוּא בָּא וְאָמַר: הִנְנִי, הֵיכָה
בָּאתִי אֲצִלְכֶם עַל הַחֲתָנָה. וְאָמַר לָהֶם גַּם כֵּן
כַּנִּ"ל, וְנִשְׁקוּ אוֹתָם וְאָמַר לָהֶם: (אַתֶּם סְבוּרִים שְׂאֵנִי
בַּעַל מוֹם בְּיָדִי) אֵין אֲנִי בַּעַל מוֹם כָּלֵל עַל יָדִי, רַק
בְּאַמַּת יֵשׁ לִי כַח בְּיָדִי, רַק שְׂאֵין אֲנִי מִשְׁתַּמֵּשׂ
עִם הַכַּח שֶׁבְּיָדִי בְּזֵה הָעוֹלָם, כִּי אֲנִי צָרִיךְ אֶת
הַכַּח לְעֵנִין אַחֵר. וַיֵּשׁ לִי הַסִּכָּמָה עַל זֶה מִן
הַמְּבַצָּר, שְׁקוֹרִין "שְׁלֵאִם", שֶׁל מַיִם (פּוֹן דְּעַם
וְאֲשִׁירִיקִין שְׁלֵאִם):

כִּי פַעַם אַחַת יִשְׁבְּנוּ יַחַד אֵיזָה אֲנָשִׁים, וְהָיָה
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִתְּפֹאֵר בְּכַח שֶׁבְּיָדֵיו. זֶה
הַתְּפֹאֵר שֵׁישׁ לוֹ גְבוּרָה זוֹ בְּיָדֵיו, וְזֶה הַתְּפֹאֵר
שֵׁישׁ לוֹ גְבוּרָה פְּלוּגִית בְּיָדֵיו, וְכֵן כָּל אֶחָד

הַתְּפִאָר בְּגִבּוֹרָה שְׁיֵשׁ לוֹ בְּיָדָיו. (הֵינּוּ) כִּי אֶחָד
הָיָה מִתְּפִאָר שְׁיֵשׁ לוֹ כַּחַ וּגְבוּרָה כְּזוֹ בְּיָדָיו,
שֶׁכְּשֶׁהוּא מוֹרָה חֵץ הוּא יָכוֹל לְחַזֵּר וּלְמַשְׁכָּה
אֵלָיו, כִּי יֵשׁ לוֹ כַּחַ כְּזֶה בְּיָדָיו, שְׂאֵף עַל פִּי
שֶׁהוֹרָה כְּבָר הַחֵץ, עֲדִין יָכוֹל לְהַחְזִירָה
וּלְמַשְׁכָּה אֵלָיו. וְשֶׁאֲלֵתִי אֹתוֹ: אֵיזָה חֵץ אֲתָה
יָכוֹל לְהַחְזִיר. כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי חֲצִים, כִּי יֵשׁ
עֲשָׂרָה מִיְּנֵי סְמִים. הֵינּוּ, כִּי בְּשֶׁרוֹצֵין לִירוֹת
חֵץ, מוֹשְׁחִין אֹתָהּ בְּאֵיזָה סָם; וַיֵּשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי
סְמִים, שֶׁכְּשֶׁמוֹשְׁחִין אֹתָהּ בְּסָם זֶה הִיא מְזַקֶּת
כֶּדֶ, וְכְשֶׁמוֹשְׁחִין בְּסָם שֵׁנִי הִיא מְזַקֶּת יוֹתֵר.
וְכֵן יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי סְמִים, שֶׁכָּל אֶחָד גָּרוֹעַ
יוֹתֵר (הֵינּוּ שְׁמוֹזִיק יוֹתֵר), וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי
חֲצִים, כִּי הַחֲצִים הֵן מִין אֶחָד, רַק מִחֲמַת שְׁנוֹי
הַסְּמִים שְׁמוֹשְׁחִין אֶת הַחֵץ בָּהֶם, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה
מִיְּנֵים כַּנִּ"ל, עַל כֵּן נִקְרָאִים עֲשָׂרָה מִיְּנֵי חֲצִים.
וְעַל כֵּן שָׁאֵל אֹתוֹ: אֵיזָה מִן חֵץ אֲתָה יָכוֹל
לְהַחְזִיר. גַּם שָׁאֵל אֹתוֹ, אִם קֶדֶם שֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ
לְאֹתוֹ שֶׁזָּרְקָה לוֹ הוּא יָכוֹל לְהַחְזִירָה, וְאִם גַּם
אַחַר שֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ עֲדִין יָכוֹל לְהַחְזִירָה. וְעַל זֶה
הַשִּׁיב: אֲפִילוֹ כְּשֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ, עֲדִין יָכוֹל

ספורי מהשבעה בעמלירם מעשיות שז

לְהַחְזִירָהּ. אַךְ אֵיזָה מִיִּן חַיִּן הוּא יְכוּל לְהַחְזִיר
וְכוֹ כַּנְּ"ל. הַשֵּׁיב: מִיִּן חַיִּן פְּלוּנִי הוּא יְכוּל
לְהַחְזִיר. אֲמַרְתִּי לוֹ (הֵינּוּ זֶה שֶׁהוּא בְּלֹא יָדַיִם, שְׁמִסְפָּר
כָּל זֶה, אָמַר לָזֶה שֶׁהִתְפָּאֵר בְּעֵינֵי חַיִּין כַּנְּ"ל): אִם כֵּן, אֵינ
אֶתָּה יְכוּל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מִלְּכָה; מֵאַחַר
שֶׁאֵינ אֶתָּה יְכוּל לְחַזֵּר וְלִמְשֹׁךְ כִּי אִם מִיִּן חַיִּין
אַחַד, עַל כֵּן אֵינ אֶתָּה יְכוּל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת
מִלְּכָה:

אַחַד הָיָה מִתְּפָאֵר, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח כְּזֶה בְּיָדָיו,
שֶׁאֵצֶל מִי שֶׁהוּא לוֹקַח וּמְקַבֵּל מִפְּנֵי, הוּא נוֹתֵן
לוֹ (פְּרוּשׁ, שֶׁכְּזֶה בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא לוֹקַח וּמְקַבֵּל, כְּזֶה הוּא נוֹתֵן,
כִּי קִבְּלוּתוֹ הִיא נְתִינָה), וּמִמִּילָא הוּא בְּעַל צְדָקָה.
וְשֶׁאֶלְתֵּי אוֹתוֹ: אֵיזָה צְדָקָה הוּא נוֹתֵן (כִּי יֵשׁ
עֲשָׂרָה מֵיַיִ צְדָקָה). הַשֵּׁיב, שֶׁהוּא נוֹתֵן מֵעֵשֶׂר.
אֲמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן, אֵינ אֶתָּה יְכוּל לְרַפְּאוֹת
אֶת הַבַּת מִלְּכָה, כִּי אֵינ אֶתָּה יְכוּל כָּלֵל לָבוֹא
לְמְקוֹמָהּ, כִּי אֵינ אֶתָּה יְכוּל לְכַנֵּס כִּי אִם
בְּחוּמָה אַחַת (בְּמְקוֹם שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם), וְעַל כֵּן
אֵינְךָ יְכוּל לָבוֹא לְמְקוֹמָהּ:

אֶחָד הַתְּפֹאֵר, שֵׁישׁ לוֹ כַּח כְּזָה בְּיָדוֹ, כִּי
 יֵשׁ מְמַנִּים בְּעוֹלָם, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ חֲכָמָה, וְיֵשׁ
 לוֹ כַּח בְּיָדוֹ, שֶׁעַל יְדֵי יָדוֹ הוּא יְכוּל לְהִתֵּן לָהֶם
 חֲכָמָה, עַל יְדֵי שְׂמִסְמִיךְ אוֹתָם בְּיָדוֹ. שְׁאַלְתִּי
 אוֹתוֹ: אֵיזָה חֲכָמָה אַתָּה יְכוּל לְהִתֵּן בְּיָדֶיךָ, כִּי
 יֵשׁ עֲשָׂרָה קַבִּין חֲכָמָה. הֵשִׁיב: חֲכָמָה פְּלוֹנִית.
 אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן, אֵיךְ אַתָּה יְכוּל לְרַפְּאוֹת
 אֶת הַבַּת מְלָכָה, כִּי אֵיךְ אַתָּה יוֹדֵעַ הַדְּפֶק
 שְׁלָהּ, כִּי אֵיךְ יְכוּל לֵידַע כִּי אִם דְּפֶק אֶחָד, כִּי
 יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי דְּפִיקִין (וְאַתָּה אֵיךְ יְכוּל לֵידַע כִּי אִם
 דְּפֶק אֶחָד, מֵאַחַר שְׁאִינוֹ יְכוּל לְהִתֵּן בְּיָדוֹ רַק חֲכָמָה אַחַת):

אֶחָד הַתְּפֹאֵר, שֵׁישׁ לוֹ כַּח כְּזָה בְּיָדוֹ,
 כְּשֵׁישׁ רוּחַ סְעָרָה הוּא יְכוּל לְעַכְּבוֹ בְּיָדוֹ
 וְלַעֲשׂוֹת בְּיָדוֹ לְרוּחַ מְשָׁקַל, שְׂיִהְיֶה הָרוּחַ
 בְּמִשְׁקַל כְּרָאוֹי. שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ: אֵיזָה רוּחַ אַתָּה
 יְכוּל לְאַחֵז בְּיָדֶיךָ, כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי רוּחוֹת.
 הֵשִׁיב: רוּחַ פְּלוֹנִי. אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן, אֵיךְ
 אַתָּה יְכוּל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מְלָכָה, כִּי אֵיךְ
 יְכוּל לְנַגֵּן לְפָנֶיהָ כִּי אִם נִגּוֹן אֶחָד. כִּי יֵשׁ
 עֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה, וְהַנְּגִינָה הִיא הַרְפּוּאָה

שִׁיר סְפוּרֵי מִהַשְׁבָּעָה בְּעֵמְלִיָּם מַעֲשֵׂי־זוֹת

הַפֶּסֶד גָּדוֹל, כִּי לֹא נִזְכָּה לְשִׁמְעָה עוֹד עַד
שִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ בְּמִהְרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן:

גַּם אָמַר: אֱלוֹ לֹא יִדְעֵתִי שׁוּם עֵנִין אַחֵר, כִּי
אִם זֹאת הַמַּעֲשֶׂה, הִנֵּה גַם כֵּן חֲדוּשׁ גָּדוֹל
מְאֹד. כִּךְ אָמַר בְּפִרוּשׁוֹ. כִּי זֹאת הַמַּעֲשֶׂה הִיא
חֲדוּשׁ נִפְלָא מְאֹד, וַיֵּשׁ בָּהּ מוֹסַר הַרְבֵּה מְאֹד
וְתוֹרָה הַרְבֵּה, כִּי יֵשׁ בָּהּ כַּמָּה תוֹרוֹת. גַּם
מִדְּבָרֵת מִהַרְבֵּה צַדִּיקִים קְדֻמוֹנִים, מְדוּד
הַמְלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, כִּי דוּד הַמְלֶךְ, עָלָיו
הַשְּׁלוֹם, עָמַד בְּקִצָּה הָאָרֶץ וְצָעַק אֶל הַמַּעֲזִין
הַיּוֹצֵא מִן הָאָבֶן שֶׁעַל הַהָר, כִּנֵּ"ל, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "מִקִּצָּה הָאָרֶץ אֵלָיִךְ אֶקְרָא בְּעֵמֶף
לְבִי, בְּצוֹר יְרוּם מִמֶּנִּי תִנְחַנֵּי": (כָּל זֶה שֶׁמַּעֲנֵנוּ
מִפִּי בְּפִרוּשׁוֹ. וְהַמּוֹבֵן מִדְּבָרָיו, כִּי דוּד הַמְלֶךְ,
עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הוּא בְּחִינַת לֵב כְּמוֹבָא, וְעָלָיו
מִרְמוֹ בַּמַּעֲשֶׂה עֵנִין הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁעוֹמֵד
בְּקִצָּה הָאָרֶץ כְּנֶגֶד הַמַּעֲזִין וְצוֹעֵק וּמְשִׁתַּקֵּק
אֵלָיו תָּמִיד וְכוּ'. וְעַדִּין הַדְּבָרִים סְתוּמִים.
אֲשֶׁרִי מִי שִׁיזְכָּה לְהַשְׁיֵג סוּדוֹת הַמַּעֲשֶׂה):

שיחות שאזור ספורי המעשיות

מעשה: אחד הלך מאביו והיה במדינות אחרות ימים רבים אצל אחרים, ולזמן בא לאביו והתפאר בעצמו שלמד שם אמנות גדול, לעשות מנורה התלויה, שקורין הענג לייכטער, וצוה אביו להתאסף כל בעלי אמניות הנה והוא יראה להם חכמתו בזה האמנות. וכן עשה אביו, וקבץ כל הבעלי אמניות הזאת לראות גדלת הבן, מה שפעל בכל הימים האלו שהיה ביד אחרים. והבן הוציא מנורה אחת שעשה, והיתה מגנה מאד בעיני כלם, ואביו הלך אצלם ובקש מאתם שיגלו לו האמת, והכרחו להודיע לו האמת, שהיא מגנה מאד. והבן התפאר: הלא ראיתם חכמת אמנותי. והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כלם. השיב לו הבן: אדרבא. בזה הראיתי גדלתי, כי הראיתי לכלם חסרונם, כי בזאת המנורה נמצאים החסרונות של כל אחד מהבעלי אמנות הנמצאים כאן. הלא

שיח ספורי שיחות מעשיות

תראה שאצל זה מגנה חתיכה זו, אבל חתיכה אחרת יפה אצלו מאד, ואצל אחר להפך; אדרבא, זאת החתיכה, שהיא מגנה אצל חברו, היא יפה ונפלאה בעיניו, רק זאת החתיכה מגנה. וכן אצל כלם, מה שרע בעיני זה היא יפה בעיני חברו, וכן להפך. ועשיתי מנורה זאת מהסרונות לבדם, להראות לכלם שאין להם שלמות, ויש לכל אחד חסרון, כי מה שיפה בעיניו, הוא חסרון בעיני חברו, אבל באמת אני יכול לעשות כתקוננו:

אם היו יודעים כל החסרונות והנמנעים של הדבר, היו יודעים מהות הדבר, אף שלא ראו אותו מעולם:

גדולים מעשי השם. אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם הראשון, הינו בתבת "אדם" לבד היו נכללין כל הצורות הקלון, וכן בשאר דברים. כל המאורות היו נכללין בתבת "אור" לבד. וכן כלם, הינו כל

ספורי שיחות מעשיות שיט

מעשה בראשית. ואפילו העלין של האילן אין
אחד דומה לחברו וכו'.

והאריך בענין זה הרבה מאד, ואמר אז
שיש חכמות בזה העולם שיכולים להיות עם
החכמות לבד בלי שום אכילה ושתיה.
והאריך אז בשיחה נפלאה ונוראה:

לענין שהיו מספרים מאחד, שהיה אז
בדרך גדול של עירות העובדי כוכבים,
ונתעבב שם הרבה, מחמת שנדמה לו בכל
פעם שעכשו יפעל, וכן בכל פעם, עד
שנתעבב הרבה שם. ואמר שכן הדרך,
כשבאין למקומות כאלו, שנדמה בכל פעם:
עתה אפעל, עתה אפעל וכו' וכו'. וספר
מעשה:

שהיה איש אחד, שלא האמין בפה
שאומרים העולם, שיש יצים מסטרא אחרא,
שבאים לפעמים ומטעין בני אדם, כמו שארע
במה פעמים, והוא לא האמין בזה. פעם אחד

ספורי שיחות מעשיות שכל

עם הסוס להשקותו, והיה שם פלומפ (משאבה) שמשם משקין, וקפץ הסוס לתוך הפלומפ ונתעלם ואיננו. (הינו שנדמה לו כך, כי היה מעשה לצים כל הענין של הסוס). וצעק מאד על זה, ונתקבצו אליו בני העולם לקול זעקתו, ושאלו אותו: מה אתה צועק. השיב שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ, והכו אותו הבה ופצוע כי נדמה למשגע כי נקב הפלומפ צר מאד, ואיך אפשר שיקפץ הסוס לשם. וראה שמכין אותו והוא נראה כמשגע, ורצה לילך משם. בתוך שרצה לילך משם, והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו מתוך הפלומפ, והתחיל לצעק שנית: אהה! אהה! מחמת שנדמה לו שיש שם סוסו. ונתקבצו שוב אצלו בני העולם, והכו אותו שנית, כי הוא משגע כנ"ל, ורצה שוב לילך משם. כיון שרצה לילך, והנה מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ, והתחיל לצעק עוד כנ"ל, ונתקבצו שוב אליו והכוהו כנ"ל:

כך הסטרא אחרא מטעה את האדם בכל פעם על לא דבר בשקר גמור שאין בו ממש,

וְהוּא נִסְתַּ אַחֲרֶיהָ וְהוֹלִיךְ אַחֲרֶיהָ, וְנִדְמָה לוֹ
 בְּכֹל פַּעַם שִׁירוֹיָהּ יוֹתֵר וַיִּמְלֵא תַאֲוֹתָיו יוֹתֵר,
 וְרִץ אַחֲרֵיהֶם כַּמָּה עֵתִים, וּפְתָאם נִתְעַלְמוּ,
 וּבִזְרָחִים וּמִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַתַּאֲוֹת,
 כַּאֲשֶׁר מִזְדַּמֵּן לְפַעַמִּים, שֶׁהַתַּאֲוֹת מִסְתַּלְקִים
 קִצָּת, וּכְאֲשֶׁר הָאָדָם רוֹצֵה לְפָרֵד מֵהֶם, אֲזִי
 חוֹזְרִים וּמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם, וְהוּא חוֹזֵר וְרוֹדֵף
 אַחֲרֵיהֶם, וְכֵן מִתְנַהֵג לְהִלָּךְ, שֶׁתִּכְרַף
 שִׁמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם הוּא חוֹזֵר לְרֹדֵף אַחֲרֵיהֶם.
 (וְלֹא בִּיֵּאֵר הָעֲנִין יוֹתֵר, וְהֵבֵן הַיֵּטֵב):

מַעֲשֵׂה בַּצַּדִּיק אַחַד, שֶׁהָיָה צַדִּיק גָּדוֹל
 מְאֹד שִׁיַּעַז מִתַּאֲוָה הַיְדוּעַ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי
 כְּרָאוּי בְּשִׁלְמוֹת וְעָלָה לְעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים,
 וְרָאָה שְׂמִנָּה בְיֹזְרָה חֲתִיכוֹת בְּשָׂר וְעִצָּמוֹת,
 וְשָׂאֵל: מַה זֹּאת. וְהִשִּׁיבוּ לוֹ, שֶׁזֹּאת הִיְתָה
 אִשָּׁה יָפָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל כֵּן מִחַמַּת שֶׁהִיְתָה
 מִחַמַּמַּת גּוֹפָה לְעִבְרָה, עַל כֵּן מִחַמַּמִּין אוֹתָהּ
 כָּאֵן. וְרָצָה לְרֵאוֹתָהּ, וּמָסְרוּ לוֹ שִׁמוֹת שֶׁתַּחֲזוֹר
 וְתַתְּחַבֵּר כְּבִתְחִלָּה, וְרָאָה שֶׁהִיְתָה יִפֹּת תַּאֲר
 גָּדוֹלָה מְאֹד. וּמָזָה רָאוּי לְרֵאוֹת גְּנוֹת הַתַּאֲוָה

ספורי שיחות מעשיות שכג

הזאת, אם חותכין אותה לְחִתִּיכוֹת חֲתִיכוֹת,
האם יהיה שִׁיךְ הַתְּאֹה וכו':

יְדוּעַ שֶׁעֲצֵבוֹת הִיא מְדָה מְגִנָּה מְאֹד, וְצָרִיךְ
לְהִתְרַחֵק מִמֶּנָּה מְאֹד, וְרְאוּי לְחִיּוֹת וּלְהָרִים
עֲצָמוֹ. כִּי יֵדַע שֶׁכָּל תְּנוּעָה וְהֶעֱתָקָה שֶׁאָדָם
מֵנִיעַ וּמֵעֵתִיק עֲצָמוֹ כְּשֶׁנִּכְנָס לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם,
הִיא יִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם, אֲפִילוֹ הוּא מֵנִיעַ
עֲצָמוֹ רַק כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה, כִּי מִחֲמַת שֶׁהָאָדָם
הוּא בְּגוֹף בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה, קָשָׁה מְאֹד עָלָיו כָּל
תְּנוּעָה וְהֶעֱתָקָה, עַל כֵּן הִיא יִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי
הַשֵּׁם:

וּמֵעֲשֵׂה הָיָה בְּצַדִּיק אַחַד, שֶׁנִּפְּלַ עָלָיו
עֲצָבוֹת וּכְבִדּוֹת גְּדוֹל, (וְהֶעֱצָבוֹת וְהַכְּבִדּוֹת,
כְּשֶׁמִּתְנַבְּרַת עַל הַצַּדִּיק, הִיא קָשָׁה מְאֹד עָלָיו,
כִּי עָלָיו מִתְחַזְּקַת יוֹתֵר וְיוֹתֵר) עַד שֶׁנִּפְּלַ עָלָיו
עֲצָלוֹת וּכְבִדּוֹת כָּל כָּף, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר
לוֹ כָּלֵל לְזוֹז מִמְּקוֹמוֹ מִמָּשׁ מִחֲמַת גְּדוֹל
הַכְּבִדּוֹת וְהֶעֱצָבוֹת, שֶׁהִתְנַבְּרָה עָלָיו מְאֹד,
וְרָצָה לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ וּלְהָרִים עֲצָמוֹ, וְלֹא הָיָה
אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׂוֹם דָּבָר לְשַׁמַּח וּלְהָרִים עֲצָמוֹ, כִּי

שכד ספורי שיחות מעשיות

בְּכָל דְּבַר שֶׁרָצָה לְשַׂמְחַת עַצְמוֹ, מָצָא לוֹ הַבַּעַל
דְּבַר בְּתוֹכּוֹ עֲצוּבוֹת, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ
בְּשׁוֹם דְּבַר לְשַׂמְחַת אֶת עַצְמוֹ, כִּי בְּכָל שִׂמְחָה
שֶׁרָצָה לְשַׂמְחַת וּלְהָרִים עַצְמוֹ, מָצָא לוֹ עֲצוּבוֹת
בְּתוֹכָהּ. וְהִתְחִיל לְשַׂמְחַת עַצְמוֹ בְּשִׂמְחַת שֶׁלֹּא
עֲשֵׂנִי גוֹי, וְזֶה בְּיַדֵּי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה, שֶׁאֵין לָהּ
שְׂעוֹר, כִּי אֵין לְשַׁעַר הַהֶפְרָשׁ וְהַהִבְדֵּל אֶלֶף
אַלְפֵי אֶלְפִים הַבְּדִלוֹת, שֶׁיֵּשׁ בֵּין קִדְשֵׁי
יִשְׂרָאֵל הַפְּחוֹת שֶׁבַּפְּחוֹתִים לְבֵין זֵה־מַת
טַמְאַת הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְכִשְׂיִזְכֹּר הַיָּטֵב הַסֹּד
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו, שֶׁלֹּא עָשָׂהוּ גוֹי, בְּיַדֵּי
רְאוּי שֶׁתִּגְדֵּל שִׂמְחָתוֹ מְאֹד, וְהָיָא שִׂמְחָה
שֶׁאֵין עָלֶיהָ עֲצוּבוֹת, כִּי בִשְׁלֵמָה בְּשִׂמְשִׂמְחָה
עַצְמוֹ בְּדָבָר שֶׁעָשָׂהוּ הוּא עַצְמוֹ, עַל זֶה אֶפְשָׁר
לְמַצֵּא עֲצוּבוֹת עַל כָּל שִׂמְחָה, כִּי יִמָּצָא לוֹ
חֶסְרוֹנוֹת בְּכָל דְּבַר, כִּי־יֵשׁ לְהַנִּיחוֹ לְהָרִים
וְלְשַׂמְחַת עַצְמוֹ, אֲבָל בְּזֶה שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי, שֶׁהוּא
רַק מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָשָׂה כֹּד
וְחִמְל עָלָיו, וְלֹא עָשָׂהוּ גוֹי, אֵיךְ אֶפְשָׁר לְמַצֵּא
חֶסְרוֹן בְּזוֹ הַשִּׂמְחָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא רַק מַעֲשֵׂה
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּיַדֵּי אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, עַל כָּל

ספורי שיחות מעשיות שכה

פנים הוא הפרש גדול בינו לבין עובדי כוכבים, אשר אין שעור וערך. והצדיק הנ"ל התחיל לשמח עצמו בזה, והתחיל לשמח ולהרים עצמו מעט מעט, ובכל פעם הרים ושמח עצמו ביותר, עד שבא לשמחה גדולה כל כך, עד שהגיע להשמחה שהיה למשה רבנו עליו השלום בעת שעלה לקבל הלוחות. ובתוך שהרים ושמח עצמו, פרח בעולמות כמה וכמה אלפים פרסאות, ובתוך כך הביט בעצמו, והנה הוא רחוק מאד ממקום שהיה בתחלה, והיה לו צער גדול, כי היה סבור שיפל לאיזה מקום אחר, ויהיה תמיכה גדולה עליו, שנעלם פתאם, והצדיק חפץ תמיד להיות הצנע לכת, והשמחה התחילה לפסק, כי השמחה יש לה גבול שמתחלת עצמה ומסימת עצמה, וכשהתחילה השמחה לפסק, פסקה מעט מעט, ונשפל מעט מעט. וכשחזר וירד ונשפל ממקום שפרח לשם בשעת השמחה, לא חזר תחלה למקומו הראשון שפרח משם, בדרך פריחתו, רק שיירד מיד למטה במקום שפרח לשם, ועל כן היה

פְּלִיאָה גְּדוּלָה עַל שְׁמָצָא אֶת עֲצָמוֹ אַחַר
שִׁירָד לְמַטָּה בְּמִקְוָמוֹ הָרֵאשׁוֹן, (וְהַבֵּן הַיָּטִב)
עַד שֶׁחִזַּר לְמָקוֹם שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה, וְהַבֵּיט
בְּעֲצָמוֹ, וְרָאָה שֶׁהוּא מִמָּשׁ בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה
בַּתְּחִלָּה וְלֹא נִעְתַּק מִמְּקוֹמוֹ כְּלָל, רַק אֶפְשָׁר
כְּחוּט הַשְּׁעָרָה שְׂאִי אֶפְשָׁר לְאָדָם לְשַׁעַר, רַק
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהָיָה תְּמִיּה גְּדוּלָה בְּעֵינֵי הַצַּדִּיק
שֶׁפָּרַח כָּל כֶּךָ בְּעוֹלָמוֹת, וְכֹאֵן לְמַטָּה לֹא
נִעְתַּק כְּלָל, וְהֵרְאוּ לוֹ, שֶׁכָּל כֶּךָ יָקָר בְּעֵינֵי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּנוּעָה וְהַעֲתָקָה קִטְנָה שֶׁאָדָם
מֵעֲתִיק עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֶפִּילוֹ פְּחוֹת מְחוּט
הַשְּׁעָרָה, עַד שֶׁאֵין כִּדְאִי נֶגֶד זֶה כִּמָּה וְכִמָּה
אֲלָפִים עוֹלָמוֹת וּפְרָסְאוֹת:

וּלְהַבִּין זֶה, כִּי יְדוּעַ שֶׁהָעוֹלָם הַנִּשְׁמִי הַזֶּה
הוּא רַק נִקְדַּת הַמֶּרְכָּז בְּתוֹךְ הַגְּלִגְלִים,
כְּמִבְּאֵר לְבַעֲלֵי תְכוּנָה, וּמְכַל שֶׁכֵּן נֶגֶד
עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים בְּיִדְאֵי אֵינָה נֶחֱשָׁבֶת כָּל
הָאָרֶץ יוֹתֵר מִנִּקְדָּה. וְיְדוּעַ שֶׁכָּל הַקְּוִיִּם
שֶׁתְּמַשֵּׁךְ מִנִּקְדַּת הַמֶּרְכָּז, הֵינָה הֵם אֲצֵל
הַנִּקְדָּה סְמוּכִים כָּל הַקְּוִיִּם זֶה לָזֶה, וְכָל מֵה
שֶׁמִּתְרַחֵקִים מִהַנִּקְדָּה, הֵם מִתְרַחֵקִים זֶה מִזֶּה

יותר. וכן כשיִתְּרַחֲקוּ הַקּוּיִם הַרְבֵּה מְאֹד
מִהַנְּקֻדָּה, יִתְּרַחֲקוּ גַם כֵּן הַקּוּיִם זֶה מִזֶּה מְאֹד,
אִף שְׁלֹמֶטָה אֶצֶל הַנְּקֻדָּה הֵם סְמוּכִים זֶה לָזֶה
כִּזֶּה:

נִמְצָא אִם יִשְׁעַר בְּדַעְתּוֹ קוּיִם נִמְשָׁכִים
מִהָאָרֶץ הַתְּחַתּוֹנָה, אֲפִילוּ רַק עַד הַגְּלִגְלִים,
נִמְצָא אֲפִילוּ אִם אֵינוֹ הוֹלֵךְ מִמְּקוֹמוֹ רַק
כְּמֵלֵא הַחוּט, אִף עַל פִּי כֵן בְּמָקוֹם הַגְּלִגְלִים
נִתְּרַחֵק מִמָּקוֹם שֶׁהָיָה נֶגֶד רֵאשׁוֹ תְּחִלָּה,
נִתְּרַחֵק עִתָּה כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים פָּרְסָאוֹת,
לְפִי עֵרֶךְ גִּדְלֵי הַגְּלִגְלִים הָעֲלִיּוֹן נֶגֶד הָאָרֶץ
הַתְּחַתּוֹנָה כִּידוּעַ, כִּי שָׁם קְבוּעִים כּוֹכְבֵי אֵין
מִסְפָּר, וְכָל כּוֹכֵב הוּא בְּעֵרֶךְ גִּדְלֵי זֶה הָעוֹלָם
וְיֹתֵר, מְכָל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן כְּשִׁישְׁעַר בְּדַעְתּוֹ
הַקּוּיִם נִמְשָׁכִים עַד עוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים, אֲשֶׁר כָּל
הַגְּלִגְלִים נִגְדָּם אֵינָם נֶחְשָׁבִים כְּלוּם:

נִמְצָא שְׂאִין שְׁעוֹר לְהִרְחוֹק שֶׁנִּתְּרַחֵק שָׁם
בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים, עַל יְדֵי הִרְחוֹק כָּל שֶׁהוּא
אֲפִילוּ פָחוֹת מִחוּט הַשְּׁעָרָה, שֶׁנִּתְּרַחֵק וְהָלַךְ
מִמָּקוֹם שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה, כִּי אִף שֶׁבְּכָאן,

בְּהָאָרֶץ הַתְּחִתּוֹנָה, לֹא נִתְרַחַק, וְהַלֵּךְ רַק פְּחוֹת מְחוּט הַשְּׁעָרָה, שְׁבַע עֵינָיו לֹא נִתְרַחַק כְּלוּם, כִּי זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. עִם כָּל זֶה שָׁם בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים נִתְרַחַק כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים עוֹלָמוֹת וּפְרָסָאוֹת, מִכָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ פְּרָסָה אִו כַּמָּה פְּרָסָאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, עֵינַי לֹא רָאִיתָה וְכוּ':

דַּע שֵׁשׁ שָׁנִי מִיָּנִי פְּלִטִין, וּשְׁנַיִם הַפְּלִטִין דּוּמִין זֶה לָזֶה. בְּאַחַד דָּר בּוֹ מְלֻךְ, וּבַהֲשָׁנִי דָר עֶבֶד. וּבְיָדָאֵי בְּאַמַּת הוּא חֲלוּק גְּדוּל בֵּין הַפְּלִטִין שֶׁל מְלֻךְ לְפְלִטִין שֶׁל עֶבֶד, רַק אֵף עַל פִּי כֵן אֶפְשָׁר לְטַעוֹת בֵּינֵיהֶם, כִּי יֵשׁ קָשָׁר שְׂמֵתִקְשָׁרִין הִרְבֵּה נְפֹשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם בַּיִת וּפְלִטִין, כִּי מִתְקַשָּׁרִין אֶחָד בְּאַחַד וְאַחַד בְּאַחַד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם יְסוּד, וְאַחַר כֵּן נַעֲשֶׂה אֶהֱל, עַד שֶׁנִּבְנֶה מֵהֶם בַּיִת וּמְדוּרָה, וְזֶה הַמְדוּרָה הוּא מְדוּרָה לְאַמַּת, וּכְשֶׁצָּרִיכִין לְבַקֵּשׁ אַמַּת מוֹצֵאִין שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמְדוּרָה, הֵינּוּ בְּתוֹךְ הַקָּשָׁר שֶׁל הַנְּפֹשׁוֹת הַנִּל, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה מְדוּרָה לְהַאֲמַת כַּנִּל. וְעַל כֵּן צִוְּתָה הַתּוֹרָה "אַחֲרֵי

ספורי שיחות מעשיות שכט

רבים לְהַטוֹת" (שמות כג), כִּי מֵאַחַר שָׂרְבִים
נִתְקַשְׂרוּ כְּאֶחָד, בְּיִדָּאֵי שָׁם הָאֹמֶת כִּנֵּ"ל, וְזֶה
בְּחִינַת: "כָּל הַנְּפֹשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב"
(בראשית מו), הֵינּוּ שְׂמֵהֶנְפְּשׁוֹת נַעֲשֶׂה בֵּית
יַעֲקֹב, הֵינּוּ בֵּית מְדוּר לְאֹמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת
יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "תִּתֵּן אֲמֶת לְיַעֲקֹב" (מיכה
כ). אֲבָל דַּע שֵׁישׁ כַּנְּגֹד זֶה קֹשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים,
שְׂמֵתֶקְשָׁרִין יַחַד הַרְבֵּה נְפֹשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים,
וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם בֵּית וּמְדוּר לְשָׂקֶר, וְעַל זֶה הַזְּהִיר
הַנְּבִיא: "לֹא תֹאמְרוּן קֹשֶׁר לְכֹל אֲשֶׁר יֹאמֵר
הָעָם הַזֶּה קֹשֶׁר" (ישעיה), כִּי קֹשֶׁר רְשָׁעִים אֵינּוּ
מִן הַמְּנִיץ, וְעַל זֶה כְּתִיב: "לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי
רַבִּים לָרַעַת" (שמות כג). וְהִנֵּה בֵּין שְׁנֵי הַבָּתִּים
הַנֵּ"ל אֶפְשָׁר לְטַעוֹת, הֵינּוּ בֵּין הָאֹמֶת וְהַשָּׂקֶר,
כִּי הַשָּׂקֶר מְדַמֶּה עַצְמוֹ לְהָאֹמֶת, כִּי גַם שָׁם יֵשׁ
קֹשֶׁר מִנְּפֹשׁוֹת רַבִּים, וְאֶפְשָׁר לְאָדָם לְטַעוֹת,
וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ הֵיכָן הָאֹמֶת וְלִהְיֹכֵן יִקָּרֵב עַצְמוֹ.
וְדַע שֶׁעַל יְדֵי מַצּוֹת פְּדִיוֹן שְׁבוּיִים זוֹכֶה לְהִבָּן
בֵּין שְׁנֵי הַבָּתִּים הַנֵּ"ל בֵּין אֹמֶת לְשָׂקֶר, בֵּין
מְלֹךְ לְעֶבֶד, כִּי הַשָּׂקֶר הוּא בְּחִינַת עֶבֶד,

של ספורי שיחות מעשיות

בְּחִינַת אָרוּר, בְּחִינַת: "אָרוּר כְּנֻעַן, עֶבֶד
עֲבָדִים" וְכוּ' (בראשית ט):

וְדַע שֵׁישׁ שְׁנַי שְׂכָלִיּוֹת, וְהֵם בְּחִינַת אַחֲזָר
וְקָדָם, הֵינּוּ שֵׁישׁ שְׂכָל שְׂמֹנֶיעַ לְאָדָם לְפִי
הַזְּמַן, וְכָל מָה שֶׁנֶּזְקָן וּבָא בְיָמִים יוֹתֵר, הוּא
יודֵעַ יוֹתֵר, בְּבְחִינַת: "יָמִים יִדְבְּרוּ" (איוב לב),
וְזֶה הַשְּׂכָל הוּא בְּחִינַת אַחֲזָר, שְׂבָא בְּאַחֲזָר
הַזְּמַן, כִּי לְזֶה הַשְּׂכָל צָרִיךְ זְמַן. אֲבָל יֵשׁ שְׂכָל
שְׂבָא לְאָדָם בְּשַׁפְּע גְּדוֹל בְּמִהִירוֹת גְּדוֹל,
בְּפָחוֹת מְרַנֵּעַ, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, וְאִין
צָרִיךְ שׁוֹם זְמַן לְזֶה הַשְּׂכָל, וְזֶה הַשְּׂכָל הוּא
בְּחִינַת פָּנִים, וְהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת
אַמֶּת, בְּבְחִינַת: "מִבְּקֻשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סָלָה"
(תהלים כד):

אַחַר שַׁבַּת פָּרָשַׁת וַיְחִי אָמֵר" בְּ"שֶׁלֶשׁ
סְעֻדוֹת" זֶה נוֹדַע לִי סְגֻלָּה לְפָאקִין (אבעבועות),
לְקַח קְרִייד (נתר), וְשֶׁלֶשׁ פְּעָמִים כְּמוֹ מִשְׁקָל
הַקְּרִייד יִקַּח וַיִּיף (סבון) וַיַּעֲשֶׂה מִשְׁנִיָּהֶם מְרַחֵץ
לְרַחֵץ הַתֵּינוֹק, (שְׂקוֹרִין בָּאֵד), וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת
תְּכַף וּמִיד כְּשֶׁמֶתְחִיל הַתֵּינוֹק לְהַתְחַמֵּם

שלב ספורי שיחות מעשיות

מסכן למות חס ושלום כמו עכשו, וזה נעשה
מחטא הנ"ל:

גם נרמז קצת בירמיה (ב, כב), נזכרים כלם
בפסוק אחד: "גם כי תכבסי בנתר ותרבי לך
בורית נכתם עונך לפני". פירש רש"י על עוון
העגל. נתר פרוש בלעז קרייד; בורית – זיף.
(נמצא שמרמז כאן סוד הסגלה הנ"ל לחלי
הנ"ל, הבא מחטא העגל, דהינו לכבס בנתר,
שהוא קרייד, ולהרבות בורית, שהוא זיף)
והבן נפלאות:

מימי ילדותו. פעם אחת באו אליו עם פדיון
להתפלל על ילדה שרה אסתר בת יהודית,
ואמר שתמות, וכן הוה. ואמר שידע זאת
מהתורה הקדושה, שראה אז פסוק: "והדגה
אשר ביאר מתה ויבאש" (שמות ז), ובאלו
התבות "מתה" "ויבאש" נתגלה לו זאת.
מ'ת'ה וי'ב'א'ש' – ראשי תבות שרה אסתר
בת יהודית וי מתה. ה' ישמרנו:

שלד ספורי שיחות מעשיות

מתלוצץ מזה. ועקר כוננתו היה שהאדם צריך לבלי להתפחד ולהתירא כלל מדברים כאלו, ולבלי לחשב מחשבות כלל בענין זה, רק יהיה כגבור חיל לעמד כנגד תאוותו ויסיח דעתו מזה לגמרי, ואל יתפחד כלל. וה', הטוב בעיניו יעשה עמו, מה שהוא יתברך חפץ:

ורמו בדבריו, שיה בחינת פנים של דוד המלך עליו השלום בבית שבע וכו', ולא באר הדבר היטב. ומאד מאד צריכין להתחזק בשמחה תמיד, ואל יפל בדעתו כלל משום דבר שבעולם, אף אם יעבר עליו מה. ואם יהיה חזק בדעתו, ולא יתפחד כלל, ולא יחשב מחשבות כלל (שקורין איבער טראכטין), וילך בתמו בשמחה, יזכה לסוף לעבר על הכל בשלום. ודברים כאלו אי אפשר לבאר בכתב, וערום יבין לאשורו:

עוד מה שספר בשבת חנוכה ונשכח מכן
מלך שנתרחק מאביו וכו' והיה מתגעגע מאד
מאד וכו' וכו' והגיע לו כתב מאביו והיה
משתעשע בו מאד מאד והיה מתגעגע עד
מאד והיה מתגעגע על כל פנים שישויט לו יד
ואם היה מושיט לו יד, היה מתבקה ומנשקה
אחר כך ישב עצמו: הלא זה הכתב הוא כתב
יד המלך בעצמו ואם כן הוא יד המלך וכו'
וכו' [כל זה לא נכתב כראוי כי נשכח כי לא
נכתב בזמנו] תם ונשלם שבת לאל בורא
עולם ברוך הנותן ליער פת ולאין אונים
עצמה ירבה:

מעשה מבטחון

שספרה רבנו הקדוש זצוק"ל ליל ד' אלול תקס"ו פ"ק
ענה ואמר, עוד סיפרתי מעשה מבטחון וזו היא:

מלך אחד אמר בליבו מי ימצא שלא יהיו
לו לדאג יותר ממני, כי יש לי כל טוב ואני
מלך ומושל, והלך לחקר אחר זה. והיה הולך
בלילה והיה עומד אחורי הבתים להקשיב
ולשמע את דברי העולם. והיה שומע דאגות
כל אחד, שזה אינו הולך לו בסדר בחנות,
ואחר כך הלך לבית אחר, ושמע שיש לו
דאגה שהוא צריך להמלכות, וכן שאר כל
הדאגות של כל אחד ואחד. אחר כך הלך
וראה בית אחד נמוך עומד בתוך הקרקע
והחלונות למטה סמוכים ממש להארץ והגג
נופל ונשבר. וראה ששם יושב אחד ומניגן על
הכנור שצריך להקשיב מאד כדי לשמע את
הקול והוא שמח מאד וקדירה עם משקה
עומדת לפניו והמשקה היה יין ומאכלים
עומדים לפניו והוא שמח מאד מלא שמחה
בלא דאגה כלל. הלך ונכנס לתוך הבית
ושאל בשלומו, והשיבו. וראה הקדירה עם

ספורי מעשה מבטחון מעשיות שלו

הַמְשַׁקָּה לְפָנָיו וְהַמֵּיְנִי מֵאֲכָלִים וְהוּא רַק מָלֵא
שְׂמֵחָה, וְכִבֵּד אֶת הַמֶּלֶךְ לְשִׁתּוֹת וְשָׂתָה אֵל
הַמֶּלֶךְ וְהָיָה הַמֶּלֶךְ שׂוֹתָה גַם בֵּן לְמַעַן
הַאֲהַבָּה, אַחַר כֵּן שָׁכַב (שָׁם הַמֶּלֶךְ) לִישָׁן,
וְרָאָה שֶׁהוּא אֵךְ שְׂמֵחַ בְּלִי שׁוּם דְּאַנָּה וּבְבִקָּר
עֶמֶד הַמֶּלֶךְ וְגַם הוּא עֶמֶד וְלוֹהָ אֶת הַמֶּלֶךְ
וְשָׂאֵל הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ מֵאִין אַתָּה לוֹקֵחַ זֹאת
וְהַשִּׁיב לוֹ אֲנִי יָכוֹל לְתַקֵּן כָּל תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים
שְׁנֵתְקַלְקְלוּ (שְׁקוֹרִין נֶאֱפָרִיּוּקִים) כִּי מְלֹאכָה
שְׁלִימָה אֵינִי יָכוֹל רַק תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים
שְׁנֵתְקַלְקְלוּ, וְאֲנִי יוֹצֵא בְּבוֹקֵר וְאֲנִי מְתַקֵּן
אֵיזָה דְּבָרִים וּכְשֶׁאֲנִי מְקַבֵּץ מִזֶּה אֵיזָה סֵךְ
חֲמִשָּׁה שָׁשָׁה זְהוּבִים אֲנִי קוֹנֶה לִּי כָּל אֵלוֹ
הַדְּבָרִים שֶׁל אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. כְּשֶׁשָּׁמַע הַמֶּלֶךְ
זֹאת, אָמַר בְּלִבּוֹ אֶקְלָקֵל לוֹ זֹאת.

הַלֵּךְ הַמֶּלֶךְ וְנָתַן כְּרוֹז שְׁכָל מִי שִׁיְהִיָּה לוֹ
דְּבַר לְתַקֵּן לֹא יִתֵּן לְשׁוּם אָדָם לְתַקֵּן, רַק יִתַּקֵּן
בְּעַצְמוֹ אוֹ יִקְנֶה לוֹ הַדְּבָר הַזֶּה חֲדָשָׁה. בְּבִקָּר
הַלֵּךְ לְשָׂאֵל אַחַר תְּקוּנֵי הַדְּבָרִים וְאָמְרוּ לוֹ
שֶׁגִזַּר הַמֶּלֶךְ שְׂלֵא לִיתֵן לְשׁוּם אָדָם לְתַקֵּן שׁוּם
דְּבַר וַיִּרַע בְּעֵינָיו אֵךְ בָּטַח בָּהּ. וְהַלֵּךְ וְרָאָה

שלח ספורי מעשה מבטחון מעשיות

גְּבִיר אֶחָד שְׁחוּטֵב עֵצִים, וְשָׂאל אוֹתוֹ: לָמָּה
אֶתָּה חוּטֵב עֵצִים, הֲאֵם זֶה כְּבוֹדְךָ? אָמַר לוֹ,
חֲזַרְתִּי אַחֲרַי אִישׁ שִׁיחֵטוֹב עֵצִים וְלֹא מִצְּאֵתִי
וְהוֹכַרְתִּי לַחֲטוֹב בְּעֵצָמִי. אָמַר לוֹ, הֲתַן לִי וְאַנִּי
אֶחֱטוֹב עִמָּךְ, וְחֹטֵב הָעֵצִים וְנָתַן לוֹ הַגְּבִיר
זֶהָב אֶחָד, רָאָה שְׂזֵה טוֹב וְהִלֵּךְ לַחֲטוֹב עוֹד
עֵצִים עַד שֶׁקִּבֵּץ שְׂשֵׁה זְהוּבִים וְקָנָה שׁוֹב כָּל
הַסְּעוּדָה (וּבְזֶה הַלְּשׁוֹן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "אִין
דִּיא סְעוּדָה אִיז גִּיוּוען אַ סְעוּדָה"), וְהָיָה שְׂמִיחָה.
וְהַמֶּלֶךְ הִלֵּךְ שׁוֹב אַחֲרָי חֵלוֹן בֵּיתוֹ לְרֹאוֹת
וְרָאָה שְׂזֵה יוֹשֵׁב וְהִמְשִׁיקָה וְהִמְאַכְלִים לְפָנָיו.
וְהוּא שְׂמִיחַ מְאֹד, הִלֵּךְ הַמֶּלֶךְ וְנִכְנַס לְתוֹךְ
הַבַּיִת וְרָאָה כְּנִ"ל וְשָׁכַב גַּם כִּן שֵׁם כְּמוֹ הַלִּילָה
הָרֵאשׁוֹן וּבְבִקָּר עָמַד הָאִישׁ וְלָוָה אֶת הַמֶּלֶךְ,
וְשָׂאל לוֹ: מֵאִין אֶתָּה לּוֹקֵחַ זֹאת כִּי זֶה צָרִיךְ
לְהוֹצִיא עָלָיו מָמוֹן? וְהֵשִׁיב לוֹ, דְּרַכִּי הָיָה
לְתַקֵּן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ וְאַחֲרַי כִּי גִזַּר
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹא לְתַן לְשׁוֹם אָדָם לְתַקֵּן וְחֹטְבֵתִי
עֵצִים עַד שֶׁקִּבַּצְתִּי מָמוֹן לָזֶה כְּנִ"ל, וְהִלֵּךְ
הַמֶּלֶךְ מֵאֵתוֹ וְגִזַּר שְׁלֹא לְתַן לְשׁוֹם אָדָם
לַחֲטוֹב עֵצִים.

ספורי מעשה מבטחון מעשיות שלט

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּא אֶל הָאָדָם לַחֲטוֹב עֲצִים
וַיֵּשִׁיב לוֹ שְׁגֹזֵר הַמֶּלֶךְ גִּזֵּר דִּין שְׁלֵא לְתַן
לְשׁוּם אָדָם לַחֲטוֹב עֲצִים, וַיִּרַע בְּעֵינָיו כִּי אִין
כְּסָף. אַךְ בְּטַח בָּהּ. וְהִלֵּךְ וַרְאָה אֶחָד מְנַקָּה
הַדִּיר, וְשָׂאל אוֹתוֹ: מִי אַתָּה שְׂתַנְקָה הַדִּיר ?
הַשִּׁיב לוֹ, חֲזַרְתִּי וְלֹא מָצֵאתִי מִי שְׂיַנְקָה לִי
וְהוֹכַרְתִּי לְנִקּוֹת בְּעֲצָמִי, אָמַר לוֹ: תַן לִי וְאֲנִי
אֲנַקָּה. עָמַד וְנָקָה אוֹתָהּ וְנָתַן לוֹ שְׁנֵי זְהוּבִים
וְקָנָה שׁוּב כָּל הַסְּעוּדָה הַנִּ"ל, וְהִלֵּךְ לְבֵיתוֹ
(וְהַסְּעוּדָה הִיא סְעוּדָה) וְהָיָה שְׂמֵחַ מְאֹד.

הִלֵּךְ הַמֶּלֶךְ שׁוּב לְרֵאוֹת וַרְאָה שׁוּב כָּכָל
הַנִּ"ל וְנִכְנַם לְבֵית כְּנִ"ל. וְאַחַר כֵּךְ בִּבְקָר לְוָה
עוֹד אֶת הַמֶּלֶךְ וְשָׂאל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ שׁוּב כְּנִ"ל,
וַיֵּשִׁיב לוֹ כָּל הַנִּ"ל. הִלֵּךְ הַמֶּלֶךְ וְגִזֵּר שְׁלֵא לְתַן
לְשׁוּם אָדָם לְנִקּוֹת דִּיר. בִּבְקָר הִלֵּךְ הָאִישׁ
לְחִזּוֹר לְנִקּוֹת דִּירִים וַיֵּשִׁיבוּ לוֹ שֶׁהַמֶּלֶךְ גִּזֵּר עַל
זֶה כְּנִ"ל. הִלֵּךְ הָאִישׁ וְהַשְּׂכִיר לְאִישׁ חֵיל אֲצֵל
הַמִּינִיסְטֵר שְׁלוֹקַת חֵיל לְמֶלֶךְ כִּי יֵשׁ חֵיל
שְׁלוֹקַחִין אוֹתָם בְּזָרוּעַ מַה שְׂמַגִּיעַ לוֹ
מִהַמְדִינָה וַיֵּשׁ חֵיל שְׁשׁוֹכְרִין אוֹתָם וְהִלֵּךְ הוּא
וְהַשְּׂכִיר עֲצָמוֹ לְאִישׁ חֵיל וְהִתְנָה עִם

המיניסטער שאינו משכיר עצמו לעולם כי אם לזמן ובכל יום ויום בבקר יתן לו שכרו והמיניסטער הלביש אותו תיכף בבגדי אנשי חיל ותלה לו חרב בצדו ושלה אותו למקום שצריך, אחר כך לעת ערב כשעשה כל פעולתו השליך הבגדים מעליו וקנה לו כל הסעודה הנ"ל והלך לביתו (והסעודה היא סעודה) והיה שמח מאד.

הלך המלך שוב לראות וראה שהכל מוכן לפניו והוא שמח מאד כנ"ל ונכנס לביתו ושכב כנ"ל, ושאל אותו כנ"ל, וספר לו ככל הנ"ל. הלך המלך וקרא למיניסטער וצוה עליו שלא ירים את ידו לשלם מהקאסע (מהקפה) לשום אדם באותו היום. בבקר הלך להמיניסטער שישלם לו שכרו עבור היום ולא רצה, ושאל לו: הלא התנית עמך שתשלם לי בכל יום? השיב לו, שהמלך גזר שלא לשלם לשום אדם היום. וכל מה שטען עמו לא הואיל, והשיב לו מוטב אשלם לך מחר בעד שני ימים והיום אי אפשר לשלם לך. מה עשה? הלך ושבר חתיכה מהחרב

ספורי מעשה מבטחון מעשיות שמא

וְתִקַּן שָׁם עֵץ בַּמְּקוֹמָהּ וְלֹא הָיָה נִרְאָה וְנִכָּר
מִבַּחַיִּץ כָּלָל, וְהִלֵּךְ וְהִשְׁכִּין אוֹתָהּ וְקָנָה שׁוּב
כָּל הַסְּעוּדָה הַזֶּה"ל (וְהַסְּעוּדָה הַיָּא סְעוּדָה).

הִלֵּךְ שׁוּב הַמֶּלֶךְ וְרָאָה שֶׁהַשְּׂמֵחָה בְּשִׁלְמוֹת
כְּמִקְדָּם וְנִכְנָס שׁוּב לְבֵיתוֹ וְשָׁכַב שָׁם כַּנִּ"ל,
וְשָׂאֵל אוֹתוֹ כַּנִּ"ל, וְסִפֵּר לוֹ כְּכֹל הַנִּ"ל שֶׁהוֹכֵרַח
לְשִׁבוֹר הַלְּהַב שֶׁל הַחֶרֶב מִן הַקֶּתֶא וְהִשְׁכִּין
אוֹתָהּ כִּדְי לְקָנוֹת לוֹ צָרְכֵי הַסְּעוּדָה, וְאַחַר כֵּךְ
כְּשֶׁאֶקְבַּל מְעוֹת בְּעַד אוֹתוֹ הַיּוֹם אֶפְדָּה וְאֶתְקַן
אֶת הַחֶרֶב וְלֹא יִהְיֶה נִכָּר כָּלָל, כִּי אֲנִי יָכוֹל
לְתַקַּן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ (וְלֹא יִגִּיעַ שׁוּם
חֵיזוּק לְהַמֶּלֶךְ) הִלֵּךְ הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ וְקָרָא אֶת
הַמִּינִיסְטֵעַר וְצָוָה עָלָיו בְּאֲשֶׁר שֵׁישׁ חֵיב
מִיתָה, בְּכֵן תִּקְרָא אוֹתוֹ הָאִישׁ חֵיל שֶׁשְׂכָרְתָּ
שִׁיְהִיָּה אִישׁ חֵיל וְתִצָּוָה אוֹתוֹ דִּיקָא שֶׁהוּא
יַחַתוּךְ רֵאשׁוֹ שֶׁל הַחֵיב מִיתָה הִלֵּךְ
הַמִּינִיסְטֵעַר וְעָשָׂה כֵן, וְקָרָא אוֹתוֹ וּבָא לְפָנָי
הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ צָוָה שִׁיתְאַסְפוּ כָּל הַשָּׂרִים כִּדְי
לְרֵאוֹת הַשְּׂחוּק הַזֶּה שֶׁנִּמְצָא אִישׁ שֶׁנֶּעַץ
חֲתִיכַת עֵץ בַּמְּקוֹם הַחֶרֶב וְהוּא בָּא לְפָנָי
הַמֶּלֶךְ וַיִּפֹּל לְפָנָי רִגְלָיו וְשָׂאֵל לוֹ, אֲדוּנִי הַמֶּלֶךְ

שמב ספורי מעשה מבטחון מעשיות

על מה נקראתי? אמר לו, בדי לחתוך הראש של החיב מיתה. השיב לו והתחנן לפניו, באשר שמעולם לא שפך דם בכך יקרא אחר לזה. והמלך השיב לו שהוא דוקא מוכרח עתה לשפוך דמו, אמר להמלך וכי יש פסק ברור על זה אולי אין הדין ברור שהוא חיב מיתה ואני לא שפכתי דם מעולם מכל שכן שאשפוך דם שאינו ברור אם הוא חיב מיתה. השיב לו המלך בודאי הדין ברור שהוא חיב מיתה, כי בודאי יש פסק על זה (שקורין: דעקריט) ועתה מוכרח שאתה דוקא תשפוך דמו. ראה שאי אפשר לפעול אצל המלך פנה עצמו אל השם יתברך ואמר: "אל שדי אני לא שפכתי דם מעולם ובאם זה האי ש אינו חיב מיתה יהיו נעשה מהברזל עץ" והטף החרב ושלפה מתערה וראו הכל שהוא עץ ונעשה שם שחוק גדול. ראה המלך שהוא איש נאה כזה ופטרנו לשלום:

סיפורים זודעים

א

פעם אחד היה איש אחד, שהיה עשיר גדול והיה יושב בחנות עם כמה סחורות בדרך החנונים, ובאו אליו גנבים, וגנבו ממנו הוננו ורכושו ונתדלדל הרבה. והלך וקבץ את יתר הפלטה, ועשה לו מעמד, וחזר וקנה סחורות, ושוב נעשה חנוני, וחזרו ובאו אליו גנבים, וגנבו את יתר הפלטה והוננו הנשאר גם כן ממנו. וחזר שוב וקבץ ממעט פלטה הנשארת לו ומהתכשיטין של אשתו, וחזר ועשה לו איזה מעמד בחנות לפרנס את, ביתו וחזרו ובאו אליו גנבים, וגנבו את יתר הפליטה הנשארת, עד שנתדלדל מאד ונשאר ביתו ריקן מכל:

והלך וקבץ לאיזה סך מועט מאד וקנה לו סחורות קטנים והלך על הכפרים, בדרך העניים שנושאים חבילות עם מחטין וצנורות וכיוצא בזה דברים קטנים, והיה הולך על הכפרים כדי לתת להם לביתו. והיה מחליף עם הערלים מחטין על עופות וביצים וכיוצא בדרך העניים כאלו:

פַּעַם אַחַד הָיָה הוֹלֵךְ מִן הַכְּפָרִים וְנָשָׂא עִמּוֹ מֵעֵט סְחוּרְתּוֹ וְאִיזָה מִיָּנִי מֵאֲכָל, וּפָנַע בּוֹ שׁוֹדֵד אַחַד רוֹכֵב עַל הַסּוּם וְנָשָׂא אֶצְלוֹ שְׁתֵּי חֲבִילוֹת גְּדוּלוֹת וְרָצָה לְגַזְלוֹ. וְהִתְחִיל לְבָכוֹת וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו, וְהוּא לֹא הִשְׁגִּיחַ עַל זֶה וְגַזַּל מִמֶּנּוּ גַם זֶה הִמְעֵט שֶׁהָיָה לוֹ, וְנִשְׂאָר רִיקוֹן מְכָל וְכָל. וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבּוֹכָה מְאֹד וְנִפְשׁוּ מָרָה לוֹ מְאֹד, כִּי לֹא הָיָה דִּי בַּצָּרוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, שֶׁנִּתְדַלְּדַל כָּל כֶּף מֵעֲשִׂירוֹת כְּזֶה, גַּם מֵעֵט חֵיוֹתוֹ בְּצִמְצוּם טָרְפוֹ מִמֶּנּוּ. בְּתוֹךְ כֶּף הַבַּיִט וְרָאָה, וְהִנֵּה נֶפֶל הַשׁוֹדֵד הַנַּ"ל מִן הַסּוּם וְהָיָה רוֹצֵה לָקוּם, וְעָמַד עָלָיו הַסּוּם וּדְרָסוֹ בְּרַגְלָיו עַל רֵאשׁוֹ, וְנֶפֶל שָׁם הַשׁוֹדֵד וְנִהְרַג. וְהִלֵּךְ הָאִישׁ הַנִּגְזָל לְשָׁם וְרָאָה, שֶׁהַגְּזָלָן שָׁלוֹ נוֹפֵל מִת אֶרְצָה, וּפָתַח אֶת הַחֲבִילוֹת שֶׁל הַגְּזָלָן וּמָצָא שָׁם כָּל סְחוּרוֹתָיו וְהוֹנּוֹ וּרְכוּשׁוֹ, שֶׁנִּגְנְבוּ מִמֶּנּוּ מִתְחַלָּה וְעַד סוּף, וְחָזַר בְּשָׁלוֹם לְבֵיתוֹ וְנִעְשְׂהָ עֲשִׂיר כְּבִתְחִלָּה:

זֶה הָעֵנֶן לֹא שָׁמַעְתִּי בְּעֶצְמִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ, רַק מִפִּי אֲחֵרִים בְּשֵׁמוֹ. וְאִם אָמְנָם בּוֹדְאֵי אֵינִי זּוֹכָה לְהַבִּין רְמִיזוֹתָיו, מֵה שֶׁכִּוֵּן בְּזֹאת הַמַּעֲשֶׂה, עִם כָּל זֶה מֵה שֶׁנִּרְאָה לְפִי עֲנִיּוֹת דַּעְתִּי בְּזֶה הוּא שֶׁמֶרְמוֹ בְּזֶה הִתְחַזְּקוֹת גְּדוּל לְכָל אָדָם בְּפָרֵט וּבְכָלָל,

ספורי סיפורים חדשים מעשיות שמה

שָׂאף עַל פִּי שְׁעוּבָר עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוּבָר עָלָיו
בִּימֵי חַיָּו, שְׁגוּזָלִין אוֹתוֹ וְטוֹרְפִין מִמֶּנּוּ, וְכָל מֵה
שְׁמֵת־חֵזֶק לְהַחֲיוֹת נַפְשׁוֹ בְּיַתֵּר הַפְּלִטָּה חוֹזְרִין
וְאוֹרְבִין עָלָיו, עַד שְׁגוּזָנְבִין מִמֶּנּוּ גַם זֶה הַמַּעַט, וְכֵן
כִּמָּה פְּעָמִים בְּלִי מִסְפָּר, אָף עַל פִּי כֵן אֵל יִתְיַאֲשׁ
עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים, כִּי אִם יִתְלָה עֵינָיו לְמָרוֹם
וַיִּבְכֶּה וַיִּצְעַק בְּכָל פֶּעַם אֱלֹהֵי יִתְבַּרְךָ, שְׂיִרְאֶה
בְּעֵינָיו וְעֲמָלוֹ, אֲזִי סוֹף כָּל סוֹף יִפֹּל הַשׁוֹדֵד מִפְּלָה
שְׂאִין לָהּ תְּקוּמָה, וַיָּשׁוּב וַיִּקְבֵּל וַיּוֹצִיא מִמֶּנּוּ כָּל
הַקְּדָשׁוֹת וְכָל הָעֲבוֹדוֹת וְכָל הַטּוֹב שֶׁנִּבַּע וְנָזַל
מִמֶּנּוּ, וַיָּשׁוּב לְעֲשִׂירוֹתָיו וְטוֹבוֹ הִנְצַחֵי:

ב

מַעֲשֵׂה בְּמֶלֶךְ אַחֵר, שֶׁבָּנָה לְעֲצָמוֹ פְּלָטִין (ארמון)
וְקָרָא לְשָׁנֵי אֲנָשִׁים וְצוּה אוֹתָם שְׂיִצְיָרוּ אֶת
הַפְּלָטִין שְׁלוֹ, וְחָלַק לָהֶם אֶת הַפְּלָטִין לְשָׁנֵי
חֲלָקִים, הֵינּוּ שְׂמַחֲצָה הַפְּלָטִין יִהְיֶה מְטָל עַל
הָאֶחָד לְצִירוֹ וּמַחֲצָה הַשְּׁנֵי יִהְיֶה מְטָל עַל הַשְּׁנֵי
לְצִירוֹ. וְקָבַע לָהֶם זְמַן, שְׁעַד אוֹתוֹ הַזְּמַן מְחִיבִים

שמו ספורי סיפורים חדשים מעשיות

הם לְצִירוֹ. וְהִלְכוּ לָהֶם אֵלֹהֵי הַשָּׁנִי אֲנָשִׁים. וְהִלְךְ אֶחָד מֵהֶם וַיִּגַע וַיִּטֶּרַח מְאֹד וּלְמַד עֲצָמוֹ זֹאת הָאֲמָנוֹת שֶׁל צִיּוֹר וְכִיּוֹר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, עַד שֶׁצִּיּוֹר אֶת חֶלְקוֹ שֶׁהָיָה מִטָּל עָלָיו, בְּצִיּוֹר יָפָה וְנִפְלָא מְאֹד, וְצִיּוֹר שָׁם חַיּוֹת וְעוֹפוֹת וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה בְּצִיּוֹרִים נִפְלְאִים וְנָאִים מְאֹד. וְהַשָּׁנִי לֹא שָׁם אֶל לְבוֹ גְּזֵרַת הַמֶּלֶךְ וְלֹא עָסַק בָּזֶה כְּלָל, וְכֹאֲשֶׁר הִגִּיעַ סָמוּךְ לְזִמְנֵי הַמֶּנְבֵּל שֶׁהָיוּ צָרִיכִין לְגַמֵּר מְלֹאכֶתָם, הִנֵּה הָרֵאשׁוֹן כָּבֵר גָּמַר מְלֹאכֶתוֹ וְאֲמָנוֹתוֹ בְּחֶלְקוֹ בְּצִיּוֹר נָאִה וְנִפְלָא מְאֹד, וְזֶה הַשָּׁנִי הִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ מַה זֹאת עָשָׂה, שֶׁכֻּלָּה הַזִּמְנֵי בְּהֶבֶל וָרִיק, וְלֹא חָשׂ לְגִזְרַת דְּמֶלֶכָא (לא השגיח לגזרת המלך), וְהִתְחִיל לַחֲשֹׁב מִחֲשָׁבוֹת מַה לַּעֲשׂוֹת, כִּי בְּיָדָיו בָּאוּ הַיָּמִים הַמוֹעָטִים הַסְּמוּכִים לְזִמְנֵי הַמֶּנְבֵּל אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן עוֹד לְלַמֵּד לַעֲצָמוֹ וְלַעֲשׂוֹת אֲמָנוֹת הַצִּיּוֹר לְצִיּוֹר חֶלְקוֹ בָּזֶה הַזִּמְנֵי הַמוֹעָט, כִּי הָיָה סָמוּךְ מְאֹד לְמוֹעֵד הַקְּבוּעַ לָהֶם. וְנִתְיָשַׁב בְּדַעְתּוֹ וְהִלְךְ וְהִטִּיחַ כָּל חֶלְקוֹ בְּמִשְׁיַחַת סָמָנִין (שְׁקוֹרִין פְּאֲקִיסֵט נִמִּין זַפֵּת מִבְּהִיקָן) וְעָשָׂה פְּאֲקִיסֵט שָׁחוֹר עַל כָּל חֶלְקוֹ, וְהַפְּאֲקִיסֵט הָיָה כְּמוֹ אֶסְפֶּקְלָרִיא (מֵרֵאחַ) מִמָּשׁ, שֶׁהָיוּ יְכוּלִּין לְהִתְרַאוֹת בּוֹ כְּמוֹ בְּאֶסְפֶּקְלָרִיא מִמָּשׁ. וְהִלְךְ וְתָלָה וַיִּלּוֹן לְפָנָיו חֶלְקוֹ, לְהַפְסִיק בֵּין חֶלְקוֹ וּבֵין חֶלְקֵי חֵבְרוֹ:

ספורי סיפורים חדשים מעשיות שמז

וַיְהִי כִּי הִגִּיעַ מוֹעֵד הַקְּבוּעַ, שֶׁקִּבַּע לָהֶם הַמֶּלֶךְ,
הֶלֶךְ הַמֶּלֶךְ לְרֵאוֹת תְּבִנִית מְלֹאכְתָּם אֲשֶׁר עָשׂוּ
בְּאֵלוֹ הַיָּמִים, וְרָאָה חֵלֶק הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהוּא מְצִיר
בְּצִיּוּרִים נָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד וּמְצִירִים שֶׁם בְּחֵלְקוֹ
עֲפָרִים וְכוּ' בְּדַרְכֵי נִפְלְאִים מְאֹד, וְחֵלֶק הַשֵּׁנִי
הָיָה תְלוּי בְּוִילוֹן וְחֲשֵׁךְ תַּחְתּוֹ, וְאֵין רוֹאִין שֶׁם
מְאוּמָה, וְעָמַד הַשֵּׁנִי וּפָרַשׂ אֶת הַוִּילוֹן, וְהִזְרִיחַ
הַשֶּׁמֶשׁ, וּבָאוּ וְהֵאִירוּ כָּל הַצִּיּוּרִים הַנִּפְלְאִים כֻּלָּם
בְּחֵלְקוֹ, מִחֲמַת שֶׁהָיָה שֶׁם הַפְּאִקִּיסֵט, שֶׁהָיָה מְאִיר
כְּמוֹ אֶסְפֶּקְלָרִיא, עַל כֵּן כָּל הַעֲפָרִים הַמְצִירִין
בְּחֵלֶק הָרֵאשׁוֹן וְשָׂאָר כָּל הַצִּיּוּרִים הַנִּפְלְאִים, כֻּלָּם
נִרְאוּ בְּתוֹךְ חֵלְקוֹ, וְכָל מֶה שֶׁרָאָה הַמֶּלֶךְ בְּחֵלֶק
הָרֵאשׁוֹן רָאָה גַם כֵּן בְּחֵלְקוֹ שֶׁל זֶה, וְנוֹסֵף לָזֶה,
שֶׁגַם כָּל הַכְּלִים הַנִּפְלְאִים וְכָל הַקְּרִידָנֶצֶן (רְהִיטִים)
וְכוּיָצֵא, שֶׁהַכְּנִים הַמֶּלֶךְ לְתוֹךְ הַפְּלָטִין, כֻּלָּם נִרְאוּ
גַם כֵּן בְּחֵלֶק הַשֵּׁנִי, וְכֵן כָּל מֶה שֶׁיִּרְצֶה הַמֶּלֶךְ
לְהַכְּנִים עוֹד כְּלִים נִפְלְאִים לְתוֹךְ הַפְּלָטִין יִהְיוּ
כֻּלָּם נִרְאִים בְּחֵלְקוֹ שֶׁל הַשֵּׁנִי, וְהוּטַב הַדָּבָר לְפָנֵי
הַמֶּלֶךְ וְכוּ'. (וַיּוֹתֵר מִזֶּה אֵינִי זוֹכֵר). כָּל זֶה שָׁמַעְתִּי מִפִּי
הַקְּדוֹשׁ בְּעֶצְמִי:

מעשה במלך אחד, שהיה קטן, וכבש אותו
מלך גדול ונעשה נכנע אליו. והמלך הגדול כבש
עוד מלכים ומדינות. לאחר זמן נתחזק המלך
הקטן ונתעורר עם שאר מלכים נגד המלך הגדול
שכבש אותם, וחזרו וכבשו את ארצם מידו, וגם
אצלו כבשו מדינות. ונתישב המלך הקטן הנ"ל,
מאחר שרואה שהנלגל חוזר; לפעמים זה כובש
ולפעמים חוזר חברו וכובש אצלו, ומי יודע מה
ילד יום, אולי יחזר ויתהפך הדבר. והלך ועשה
חומה אצל הים וגנז שם בתוך אותו המבצר כל
ההון והממון שקבץ מכל מדינתו, ועשה שם
חדרים חדרים, ובכל חדר וחדר גנז שם מטבע
מיחדת, ותלה דף (שקורין טאבליצע) על הפתח, והיה
כתוב שם המטבע המנחת בתוך אותו החדר,
והפתח של כלל המבצר היה נעשה שם באמנות,
שקורין "מאשין" (מכונה), שלא היה אפשר לכנס
לשם, מחמת שמי שלא היה יודע הדרך והנתיב
והנטיה לכל צד בשעת הכניסה, היה המאשין
חותך את ראשו. והיה תלוי שם טאבליצע, שהיה
כתוב עליה בכמה לשונות הדרך והחכמה איך

ספורי סיפורים חדשים מעשיות שמט

לְכַנֵּם לְשֵׁם וְאִיךְ לְנִטּוֹת לְכֹל צַד בְּאִפְּן שְׂיֻכָּל
לְכַנֵּם וְלֹא יִזְיֵק לוֹ הַמַּאֲשִׁין הַנִּ"ל:

לְאַחַר זְמַן שֶׁטַּף הַיָּם אֶת הָאִי עִם הַמְּבַצֵּר
הַנִּ"ל, וְנִשְׁתַּכַּח הַדָּבָר. לְאַחַר כַּמָּה מְאוֹת שָׁנִים
חָזַר מֶלֶךְ אֶחָד וְכָבַשׂ אוֹתוֹ הָאֱקָלִים וְנִתְּנָה הָאִי
הַנִּ"ל. וְהַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה קָטָן וְרָצָה לַעֲשׂוֹת שֵׁם
יָשׁוּב, וְהִלֵּךְ וְהוֹשִׁיב שֵׁם מִן הַיְּהוּדִים וּמִן שְׂאֵר
אֲמוֹת, וּמִן הַסֵּתֵם נִתְּיָשׁבוּ שֵׁם עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים
בְּדֶרֶךְ הַמְּקוֹמוֹת הַחֲדָשִׁים. וְהָיָה שֵׁם עֲנִי אֶחָד,
שֶׁעָשָׂה לַעֲצָמוֹ בֵּית קָטָן אֵצֶל הַיָּם, וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁשָּׂאִי
הִלֵּךְ לַחֲפֹר טֵיט וּמָצָא הַטַּאבְּלִיַּעַת הַנִּ"ל, וְלֹא הָיָה
יֹדֵעַ מַה כָּתוּב בָּהּ. וְהִלֵּךְ וְשָׂאֵל וְחָקַר אֵצֶל
הָעֵרְלִים הַזְּקֵנִים אִם יוֹדְעִים אִם הָיָה שֵׁם אֵיזָה
פְּעַם יָשׁוּב, וְלֹא הָיָה אֶחָד מֵהֶם שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ וְזוֹכֵר
אִם הָיָה שֵׁם יָשׁוּב. וּבָא עֲנִי אֶחָד, שֶׁהָיָה צָרִיךְ
לְבַקֵּשׁ לוֹ מְקוֹם לֶאֱכֹל בַּשַּׁבָּת, וְהִלֵּךְ אֵצֶל הָעֲנִי
הַנִּ"ל, וְסִפֵּר לוֹ אֶת אֲשֶׁר מָצָא הַטַּאבְּלִיַּעַת
וְאִין יוֹדֵעַ מַה כָּתוּב בָּהּ. הִשְׁיִב לוֹ: אֶקְרָא אֶת מַה
שֶׁכָּתוּב בָּהּ. וְנָתַן לוֹ וְקָרָא כָּל הַכָּתוּב בָּהּ,
וְהִלֵּךְ הָעֲנִי הַיְּהוּדִי הַזֶּה וּלְקַח כָּל הָאוֹצְרוֹת וְהַהוֹן
שֶׁהָיָה שָׁם:

ד

שָׁמַעְתִּי בְשֵׁמוֹ, לְעֵינַי הַמְּפָרָסִים בְּעֵלֵי מוֹפֵת
 סֵפֶר מַעֲשֵׂה, שְׁמֹלֶךְ אֶחָד הָיוּ לוֹ שְׁנֵי בָנִים; אֶחָד
 הָיָה חָכָם, וְאֶחָד הָיָה שׁוֹטָה, וְעָשָׂה אֶת הַשׁוֹטָה
 מִמְּנָה עַל הָאוֹצְרוֹת, וְהַחֲכָם לֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם
 הַתְּמִנּוֹת, רַק יָשָׁב אֶצֶל הַמֶּלֶךְ תָּמִיד. וְהָיָה קָשָׁה
 לְהַעֲוֹלָם מְאֹד, שָׁזָה שְׂאִינוֹ חָכָם יֵשׁ לוֹ כָּל
 הַתְּמִנּוֹת, וְהַכֹּל בָּאִין וְנִכְנָסִין אֶצְלוֹ לְהַכְנִים אוֹ
 לְהוֹצִיא מִן הָאוֹצְרוֹת, וְזֶה הַחֲכָם אִין לוֹ שׁוֹם
 הַתְּמִנּוֹת כָּלֵל. וְהַשֵּׁיב לָהֶם הַמֶּלֶךְ: וְכִי זֶה הוּא
 מַעֲלָה מָה שֶׁהוּא לוֹקַח אוֹצְרוֹת מוֹכְנִים וְחוֹלְקִים
 לְהַעֲוֹלָם, כִּי זֶה הַחֲכָם יוֹשֵׁב אֶצְלִי וְחוֹשֵׁב
 מִחֲשָׁבוֹת וּבָא עַל עֵצוֹת חֲדָשׁוֹת, שְׂאִינִי יָכוֹל
 לָבוֹא עֲלֵיהֶם, וְעַל יְדֵי אֵלוֹ הָעֵצוֹת אֲנִי כּוֹבֵשׁ
 מְדִינּוֹת שְׁלֹא הָיִיתִי יוֹדֵעַ מֵהֶם כָּלֵל, אֲשֶׁר מֵאֵלוֹ
 הַמְּדִינּוֹת נִמְשָׁכִים וּבָאִין כָּל הָאוֹצְרוֹת שְׁלִי, אֲבָל
 זֶה הַמְּמַנֶּה לוֹקַח אוֹצְרוֹת מוֹכְנִים וּמְחַלְקִים
 לְהַעֲוֹלָם, עַל כֵּן בְּיָדַי גְּדֹלָה וְשִׁנְיָה מְאֹד מֵעַלְת
 הַחֲכָם עַל הַמְּמַנֶּה אֶף עַל פִּי שִׁנְרָאָה שְׂאִין לוֹ שׁוֹם
 הַתְּמִנּוֹת, כִּי מִמֶּנּוּ נִמְשָׁכִים כָּל הָאוֹצְרוֹת הַנִּל:

ה

שָׁמַעְתִּי בְשֵׁמוֹ שֶׁסִּפֵּר: בִּירוּשָׁלַיִם יֵשׁ בֵּית
הַכְּנֶסֶת, שְׂמֵבִיאִין לְשֵׁם כָּל הַמֵּתִים שְׂבָעוּלָם,
וְתַכְף שְׂמֵת אֶחָד בְּעוּלָם, מִבִּיאִין לְשֵׁם תַּכְף אוֹתוֹ
הַמֵּת, וְשֵׁם דָּנִין אוֹתוֹ הַיְכֵן יִהְיֶה מְקוֹמוֹ, כִּי יֵשׁ
מֵתִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁנוּשְׂאִין אוֹתָן לְחוּץ לְאֶרֶץ,
וְכֵן לְהַפְדָּ, כַּמּוֹבָא (וַוהר תרומה קמא). וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ בֵּית
הַכְּנֶסֶת, יוֹשְׁבֵי־ן הַבַּיִת דִּין שְׂדֵנִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד
וְנוֹתְנִין לוֹ מְקוֹמוֹ הַרְאִי לוֹ, וַיֵּשׁ אֶחָד שְׂדֵנִין אוֹתוֹ
שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם מְקוֹם וַיִּהְיֶה נֶאֱבָד וְנִשְׁלָךְ בְּכַף
הַקְּלָע. וּכְשֶׁמִּבִּיאִין אֶת הַמֵּת לְשֵׁם, אַזִּי מִבִּיאִין
אוֹתוֹ בְּמַלְבוּשִׁים, וַיֵּשׁ אֶחָד שְׁחָסֵר לוֹ מִהַמְּלָבוּשׁ
שְׁלוֹ אֵיזָה חֲסָרוֹן, כְּגוֹן לְאֶחָד נְחָסֵר בֵּית יָד אֶחָד
מִהַמְּלָבוּשׁ שְׁלוֹ, (שְׁקוֹרִין אַרְבִּיל), וַיֵּשׁ אֶחָד שְׁחָסֵר לוֹ
חֶלֶק אֶחָד מִכַּנֶּף בְּגָדוֹ, (שְׁקוֹרִין פְּאֵלַע), וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה
הַכֹּל לְפִי מַעֲשֵׂה הָאָדָם (שְׁכַן זוֹכָה לְלְבוּשֵׁין אַחַר מוֹתוֹ),
כִּידוּעַ (וַוהר ח"א רכט, ח"ב רי, ח"ג קא). וְכִּפִּי הַלְּבוּשֵׁין שְׁלוֹ, שְׂמֵבִיאִין
אוֹתוֹ לְשֵׁם, כֵּן דָּנִין אוֹתוֹ וְנוֹתְנִין לוֹ מְקוֹמוֹ כַּנִּ"ל:

פַּעַם אַחַת הִבִּיאוּ לְשֵׁם מֵת אֶחָד עָרוּם לְגִמְרֵי
בְּלִי שׁוּם לְבוּשׁ רַחֲמָנָא לְעֲלֹן, וְדָנוּ אוֹתוֹ שְׂיִהְיֶה
נִשְׁלָךְ וְנֶאֱבָד בְּכַף הַקְּלָע רַחֲמָנָא לְעֲלֹן, כִּי הָיָה
עָרוּם לְגִמְרֵי; וּבֵא עַדִּיק אֶחָד וּלְקַח מִלְבוּשׁ אֶחָד

שנב ספורי סיפורים חדשים מעשיות

ממלבושין שלו והשליך עליו. ושאלו אותו הבית
דין דשם: למה אתה נותן לו מלבוש שליך,
והקפידו על זה, כי מדוע יתלבש זה המת וינצל
על ידי לבוש שאינו שלו. השיב הצדיק הנ"ל: אני
צריך לשלח זה האיש למחוז הפני, ובשביל זה
יש לי רשות להלבישו במלבוש שלי; וכי לא
ראיתם, שלפעמים שר גדול שולח את עבדו
לאיזה שר אחר, ונתעבב העבד קצת מלייך
בשליחותו, ושאל אותו השר: מדוע לא הלכת
עדין בשליחותי. השיב העבד: כי אין לי מלבוש
הראוי לייך בו לאותו השר, כי הוא שר גדול, ואני
אפשר לייך לשם במלבוש בזוי. ענה השר ואמר:
קח מהרה מלבוש אחד ממלבושי ולבוש אותו,
ורוץ מהרה להשר בשליחותי. כך, מחמת שאני
צריך לשלח זה המת בשליחותי, על כן אני נותן
לו אחד ממלבושין שלי. והציל הצדיק את המת
מענש המר של כף הקלע. וספר זאת לענין עצם
כח הצדיק האמת להציל אנשיו בעלמא דקשוט:

פַּעַם אחת הָיָה מֶלֶךְ אֶחָד, וְנָסַע הַמֶּלֶךְ לְמְדִינָה אַחַת, וְרָאָה שָׁם בְּנֵינִים נְאִים מְאֹד, שְׂקוֹרִין פִּאֲלֵאֲעֵן (ארמונות), וְהוֹטְבוּ בְּעֵינָיו הַבְּנֵינִים מְאֹד, וְנָסַע לְבֵיתוֹ וְשָׁכַר תִּכְרָף בְּעַלֵי מְלָאכּוֹת, שִׁיבְנוּ לוֹ פִּאֲלֵאֲעֵן כְּמוֹ שֶׁרָאָה בְּמְדִינָה הַנַּ"ל. וּבְנוּ לוֹ אוֹתָם הַפִּאֲלֵאֲעֵן וְצִירוּ אוֹתָם בְּצִיּוּרִים נְפִלְאִים מְאֹד. וְאַחֵר כֶּךָ, כְּשֶׁבְנוּ אוֹתָם וְצִירוּ אוֹתָם, עָשָׂה מְשֻׁתָּה גְדוֹל מְאֹד, וְשָׁלַח גִּיּוֹעֲטִין (הודעות, הזמנות) בְּכָל מְדִינָתוֹ, שֶׁכָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְרַאֲוֹת אוֹתָן הַפִּאֲלֵאֲעֵן, יֵלֶךְ וְיִרְאֶה. וְנָסְעוּ מְכָל הַמְדִינָה לְרַאֲוֹת:

וּמַעִיר אחת נִתְחַבְּרוּ יַחַד שְׁנֵי אֲנָשִׁים; אֶחָד הָיָה יְהוּדִי וְאֶחָד הָיָה עֶרְלִי, שְׂקוֹרִין שְׁלֵאֲחֻטְעִין (אדון חשוב); וְנָסְעוּ יַחְדָּו לְרַאֲוֹת אוֹתָן הַפִּאֲלֵאֲעֵן שֶׁבְנָה הַמֶּלֶךְ. וּכְשֶׁבָּאוּ לְהַשְׁעֵר שָׁל הַפִּאֲלֵאֲעֵן, רָאוּ שֶׁמַּצִּיר שָׁם דֶּרֶךְ עַל הַשְׁעֵר שָׁל הַפִּאֲלֵאֲעֵן, דֶּרֶךְ נְפִלְאָ מְאֹד, וּמִשְׁנֵי הַצְּדָדִים שָׁל הַדֶּרֶךְ עוֹמְדִים מַעֲיָנוֹת עִם מַיִם, וְעַל כָּל מַעֲיָן וּמַיִם מְמַנָּה מִלְּאֵךְ אֶחָד. וּמַצֵּד הַדֶּרֶךְ הוֹלֵךְ בְּעֵטְלִיר (קבצין) אֶחָד, וְהַבְּעֵטְלִיר הָיָה צָמֵא לַמַּיִם מְאֹד מְאֹד, וְהַמַּמְנִים הַנַּ"ל לֹא רָצוּ לָתֵן לוֹ מַעֲט מַיִם לְשִׁתוֹת. וּבְאַמְצַע הַדֶּרֶךְ נָסַע אֲדוֹן אֶחָד עִם עֲגָלָה אַחַת, עִם

עגלת צב, ואמר להממנה, שיתן לו מעט מים על ידיו. והלך ממנה אחד ונתן לו, והלך הממנה השני ונתן להבעטליר הנ"ל מים לשתות, והלך הממנה, שנתן מים להאדון הנ"ל, ונתן רמץ (אפר) על הממנה שנתן מים להבעטליר הנ"ל:

כל זה ראו השנים הנ"ל, הינו היהודי והשלאחטציין. ואמר השלאחטציין על זה: קעפסטווע (אינו הונן). ונתן לו היהודי הכאה על הלחי (שקורין פאטש), ונעשה שם גישלעג (קטטה), עד ששמע המלך מזה. ושלה המלך אחריהם ושאל בתחלה את היהודי: מפני מה הכית אותו על הלחי. השיב: באשר שיאמר על מעשה המלך: קעפסטווע. אמר המלך להערל השלאחטציין: מפני מה אמרת כך. והשיב: וכי זה הוא לא קעפסטווע, שזה רוצה לשתות, ואינם רוצים לתן לו לשתות, וזה רצה שיתנו על ידו, ונתן לו. ויתר שאת; כשהלך השני ונתן לו לשתות, נתן עליו רמץ זה שנתן להאדון מים על ידיו. אחר כך אמר שוב המלך ליהודי: ולמה הכית אותו. ואמר היהודי שכל, למה היו נותנין מים להאדון, ולהבעטליר לא נתנו, כי לזה צריך לתן, הינו להאדון, ולהבעטליר לא צריך לתן. ותו לא אמר,

ספורי סיפורים חדשים מעשיות שנה

הִינוּ הַשֶּׁכֶל שֶׁאָמַר הַיְהוּדִי, שְׁלֹזָה צָרִיךְ לִתֵּן וְלֹזָה
לֹא צָרִיךְ לִתֵּן. וְאַחַר כֵּן עָנָה וְאָמַר, שְׂאִישׁ צָרִיךְ
לֵילֵךְ בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת כָּל הָאֲרָבָעָה עוֹלָמוֹת, הִינוּ:
עֲשִׂיָה, יְצִירָה, בְּרִיאָה, אֲצִילוֹת. וְעוֹלָם הָעֲשִׂיָה
לְבַד קָשָׁה מְאֹד לֵילֵךְ וּבְפֶרֶט וְכוּ'. כָּל זֶה סֵפֶר
פַּעַם אַחַת בְּלַיִל שַׁבָּת אַחַר בְּרַכַּת הַמוֹצֵיא:

**מַעֲשֵׂה בְּעֵנִי אַחַד שֶׁהִתְפָּרַנְס עֲצָמוֹ מִחֲפִירַת
טֵיט לְמִכָּר. פַּעַם אַחַת חָפַר טֵיט, וּמָצָא בַּמָּקוֹם
שֶׁחָפַר אֶבֶן טוֹב שֶׁהָיָה שְׁוִיוֹ הוֹן רַב מְאֹד, וְלֹא יָדַע
שְׁוִיוֹ. וְהֵלֵךְ לְאַמֵּן שִׁיאֲמִיד אוֹתָהּ בְּשְׁוִיוֹ, וְעָנָה לוֹ
שְׂאִין בְּזֶה הַמְּדִינָה שְׁיוֹכֵל לְשֵׁלֶם שְׁוִיוֹ, וְצָרִיךְ
לִיסַע לְלוֹנְדוֹן לְעִיר הַמְּלוֹכָה. אָבֵל הוּא הָיָה עָנִי
וְלֹא הָיָה לוֹ כֶּסֶף לִיסַע. וְהֵלֵךְ וּמָכַר כָּל אֲשֶׁר לוֹ,
וְהֵלֵךְ מִבֵּית לְבֵית בְּשִׁבִיל הַנְּדָבוֹת, עַד שֶׁהִסְפִּיק
לוֹ לִיסַע עַד הַיָּם. וְרָצָה לְעֵלוֹת עַל הַסְּפִינָה וְלֹא
הָיָה לוֹ מָעוֹת, וְהֵלֵךְ לְהַקְאֵפִיטָאן (רַב הַחֹבֵל) וְהִרְאָה
לוֹ הַמְּרַגְלִית. וְלָקַח אוֹתוֹ תִּכְף הַקְאֵפִיטָאן עַל
הַסְּפִינָה בְּכָבוֹד גָּדוֹל וְאָמַר לוֹ אַתָּה בְּטוֹחַ גָּדוֹל.**

וְנָתַן לוֹ חֶדֶר מִיַּחַד עֲרֻשְׁטַע קָלָאָם (מחלקה ראשונה)
 וּבְכָל הַתַּעֲנוּגִים בְּאַחַד מֵהַנְּגִידִים הַגְּדוֹלִים.
 וְהַחֶדֶר שָׁלוֹ הָיָה לוֹ חֵלוֹן לְתוֹךְ הַיָּם, וְהוּא הָיָה
 תָּמִיד מְתַעֵלֵם וּמְשַׂמֵּחַ נִפְשׁוֹ עִם הַדִּימְעָנִט (הִיהָלוּם),
 וּבְפֶרֶט בָּעֵת הָאֲכִילָה, שְׁעַל יְדֵי הַשְּׂמִיחָה וְהַרְחֵבֶת
 הַלֵּב טוֹב וּרְפוּאָה שְׂיִתְעַכֵּל הַמֶּאֱכָל בְּנִקְלָה. וּפְעַם
 אַחַת יָשָׁב לְאֹכֹל וְהַדִּימְעָנִט הָיָה מֵנַח עַל הַשְּׁלֶחָן
 לְהַתַּעֵלֵם בּוֹ וַיִּשֶׁן. בֵּינֵתִים בָּא הַמְּשִׁירַת וְלָקַח
 הַמֶּפָּה וְהַפִּירוּרִים וְלֹא יָדַע מֵהַדִּימְעָנִט וְהַשְּׁלִיף
 הַכֹּל לַיָּם. וּכְשֶׁהִקִּיץ מֵהַשְּׁנָה וְהִבִּין כָּל זֶה הָיָה לוֹ
 צַעַר גְּדוֹל, כִּמְעַט שְׂיִצָּא מֵהַדַּעַת וּמָה יַעֲשֶׂה,
 וְהַקִּפִּיטָאָן הוּא גִזְלָן שְׂיַהֲרוֹג אוֹתוֹ בְּעַד מְחִיר
 נְסִיעֵת הַסְּפִינָה. עַל כֵּן עָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ שְׂמִיחַ כְּאִלוֹ
 לֹא יָדַע. וְדַרְךְ הַקִּפִּיטָאָן הָיָה בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר אִיתּוֹ
 אִיזָה שְׁעוֹת, וְכֵן בָּא בַּיּוֹם הַזֶּה וְהוּא עָשָׂה אֶת
 עֲצָמוֹ שְׂמִיחַ עַד שְׁלֹא הִכִּיר בּוֹ שׁוֹם שִׁנּוּי. וְאָמַר לוֹ
 הַקִּפִּיטָאָן, הֲלֹא אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאִתָּה חָכָם וַיִּשֶׁר לֵב,
 וְאֲנִי רוֹצֵה לְקַנּוֹת תְּבוּאָה הַרְבֵּה לְמִכּוֹר בְּלוֹנְדוֹן,
 וְאוֹכֵל לְהַרְוִיחַ הַרְבֵּה וְאֲנִי יָרָא שְׁלֹא יֵאמְרוּ שְׂאֲנִי
 גּוֹנֵב מֵאוֹצַר הַמֶּלֶךְ, עַל כֵּן יְהִיָּה הַקִּנְיָן עַל שְׂמִיחָה,
 וְאֲנִי אֲשַׁלֵּם לָךְ בְּמִיטָב. וְהוֹטֵב בְּעֵינָיו וְעָשׂוֹ כֵּן.
 הִכְרָה כְּשֶׁבָּאוּ לְלוֹנְדוֹן, מֵת הַקִּפִּיטָאָן וְנִשְׁאַר הַכֹּל
 אֲצֵל זֶה הָאִישׁ, וְהָיָה כְּפֹל כְּפֹלִים מֵהַשְּׁוִיוֹן שֶׁל

ספורי סיפורים חדשים מעשיות שנו

הדימֶענט. וְסִים רַבֵּנוּ ז"ל שְׁהַדִּימֶענט לֹא הָיָה שְׁלוֹ, וְהָא רֵאָיָה שְׁנֶאֱבַד מִמֶּנּוּ. וְהַתְּבוּאָה הָיָה שְׁלוֹ, וְהָא רֵאָיָה שְׁנֶשְׂאֵר אֶצְלוֹ. אִזְן וּוּאָם עָר אִיז גְּעֻקֻּמֶען צו זײַן זַאךְ אִיז נֶאר ווִיל עָר הָאט זײַךְ דֶּער הֶאלְטִין (וְכָל מַה שְׁהַגִּיעַ לְעֵינֵינוּ, הוּא רַק כִּי הַחֲזִיק מֵעַמֵּד) וְכוּ'.

זז

מַעֲשֵׂה מִמָּטָר, מֵעֵינֵין שְׁה' יִתְבָּרַךְ יִכְבוֹשׁ הַמְּלַחְמָה רַק עִם הַפְּשׁוּטִים אֹמְרֵי תְּהִלִּים בְּפִשִּׁטוֹת וְכוּ' וְלֹא עִם הַהוֹלְכִים בְּהַכְּמוֹת. סֵפֶר רַבֵּנוּ ז"ל מְשַׁל מִמְּלֶךְ שְׁהַלֵּךְ לְצוּר חֵיזוֹת (נֶאוּלוֹאוֹי) וְנִסֵּעַ לְבוֹשׁ כְּאִישׁ פְּשׁוּט, כִּדִּי שְׁיִהְיֶה נֶקֶל לְצוּר. וּבְאַמְצֵעַ פְּתֹאֹם יֵרֵד מִטָּר גְּדוֹל מִפֶּשׁ מִבוֹל מַיִם, וְכָל הַשָּׂרִי מְלוֹכָה נִתְּפָזְרוּ אֶחָד לְאַחַד וְכוּ'. וְהַמְּלֶךְ הָיָה בְּסִכְנָה גְּדוֹלָה, וְחַפֵּשׁ עַד שְׁמַצָּא בֵּית כְּפָרִי אֶחָד. וְהָיָה שָׁם אִישׁ כְּפָרִי, וְלָקַח אֶת הַמְּלֶךְ וְהִלְבִּישׁוּ, וְנָתַן לוֹ אֶכֶילָה שְׁלוֹ גְּרִיִּין (מֵרַק גְּרִיִּים) וְכוּ', וְהִסִּיק אֶת הַתְּנוּרָה, וְהִנִּיחוֹ לִישׁוֹן עַל הַפִּיעֶקְלִיק (סִמוּךְ לַתְּנוּרָה) וְכוּ'. וְכָל כֶּף הָיָה עָרֵב וּמְתוּק לְהַמְּלֶךְ, שְׁמַעוּלָם לֹא טַעַם טַעַם עָרֵב כְּזֶה, כִּי הָיָה עֵיף וַיִּגַע

וכו'. והשָׂרִי מְלוּכָה חִפְּשׁוּ אֶת הַמֶּלֶךְ עַד שֶׁבָּאוּ
לְשָׁם, וְרָאוּ שֶׁהוּא יָשֵׁן. וְרָצוּ שִׁיחֲזוֹר הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ
עִמָּהֶם. וְאָמַר לָהֶם, כִּיּוֹן שִׁאַתֶּם לֹא הִצַּלְתֶּם אוֹתִי
וְכָל אֶחָד נִתְּפֹזֵר לְהִצִּיל אֶת עַצְמוֹ, וְזֶה הִצִּיל אוֹתִי,
וּפְהַ טָעַמְתִּי טַעַם מְתוּק כְּזֶה, עַל כֵּן הוּא יָבִיא
אוֹתִי בְּעִנְיָה שְׁלוֹ וּבֵאלוֹ הַמְּלָבוּשִׁים, וְהוּא יָשֵׁב
אוֹתִי עַל כִּסֵּא הַמְּלוּכָה. וְסִיִּים עַל זֶה רַבְּנֵנוּ ז"ל
בְּאֲשֶׁר מוּבָא שֶׁבְּעִקְבוֹת מְשִׁיחָא יְהִיָּה מְבוּל מְעַן
וְעַט שִׁיסְעֵן מִיט אֶפִּיקוֹרְסוֹת (יִירוֹ עִם אֶפִּיקוֹרְסִיּוֹת) לֹא
שָׁל מַיִם, רַק שָׁל מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת. וַיְכּוֹסוּ כָּל הַהָרִים
הַגְּבוּהִים, וְאֶפִּילוֹ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא הָיָה מְבוּל,
רַק מַחְמַת שֶׁהֶלֶךְ בְּכַח נִתְּזוּ שָׁם הַמַּיִם, דָּאִם
הִיִּסְט עִם וְעַט אֶרֶץ אֶרֶץ שֶׁפְּרִיצֵעַן אֶפִּילוֹ אִין דִּי
כְּשֶׁרָה הָעֶרְצָעֵר (הֵינּוּ שִׁיתִּיזוּ גַם בְּתוֹךְ הַלְּבָבוֹת הַכְּשֵׁרִים).
וְעַם חֲכָמוֹת לֹא יוּכְלוּ לְתַן עֲצָה, וְכָל שָׂרֵי הַמְּלוּכָה
נִיתְּפֹזְרוּ וְכָל הַמְּלוּכָה לֹא יִתְחַזֵּק עַל עַמְדוֹ, וְעַט
זִיד נִיט דְּעַר הָאֵלְטֵן נָאֵר (לֹא יִחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד רַק) פְּשׁוּטִי
יִשְׂרָאֵל שֶׁאֲזַמְּרִים תְּהִלִּים בְּפִשְׁטוֹת וְכוּ'. עַל כֵּן
שֶׁבְּשִׁיבָא מְשִׁיחָא הֵם יִתְּנוּ הַכֶּתֶר מְלוּכָה בְּרֵאשׁוֹ.

ט

פַּעַם אַחַת חָלַם לְאִישׁ אֶחָד מֵעִיר אַחַת שְׁבַעִיר וּוַיָּנָה תַּחַת הַגֶּשֶׁר נִמְצָא שָׁם אוֹצֵר וְנָסַע לְשָׁם וְנִעְמַד אֶצֶל הַגֶּשֶׁר וְחִפֵּשׂ עֵצוֹת אִיךָ לְחַפּוֹר שָׁם כִּי בַיּוֹם אֵינּוּ יָכוֹל מִחֲמַת הָעוֹבְרִים וְשָׁבִים וְעָבַר שָׁם אִישׁ חֵיל וְשָׂאֵל אוֹתוֹ מָה אַתָּה עוֹמֵד וְחוֹשֵׁב ? וְחָשַׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁטוֹב שִׁסְפֹּר לוֹ חֲלוֹמוֹ כִּדִּי שֶׁהוּא יִסְיִיעוּ וַיִּתְחַלְקוּ וְסִפֵּר לוֹעֲנָה וְאָמַר לוֹ אוֹי יְהוּדִי טַפֵּשׂ מַה אַתָּה שָׁם לֵב לְחֲלוֹמוֹת [הֲלֹא גַם אֲנִי בַחֲלוֹמֵי חֲלֹמְתֵי שֵׁשׁ אוֹצֵר מִתַּחַת הַתְּנוּרָה בְּבֵית שֶׁל יְהוּדִי אֶחָד שֶׁגַר כֹּאן וְכֹאן] וְהִזְכִּיר הָעִיר שֶׁל הָאִישׁ וְשָׁמוֹ שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה [הִיעֵלָה עַל דַּעַתְךָ שֶׁאִסַּע עַד לְשָׁם בְּשִׁבִיל הָאוֹצֵר ? הַשְׁתּוֹמֵם הִיְהוּדִי וְנָסַע לְבֵיתוֹ וְחָפַר בְּהַמְגִיזָאן [תַּחַת הַתְּנוּרָה] שָׁלוֹ וְנִמְצָא הָאוֹצֵר. אַחַר כֵּן אָמַר הִיְהוּדִי, [הֵייתִי מוֹכֵרָה לְנִסּוּעַ עַד וּוַיָּנָה כִּדִּי לְדַעַת שֵׁשׁ אֶצְלִי אוֹצֵר בְּבֵית]. כֵּן בְּעֵנֶיךָ עֲבוֹדַת ה', שֶׁהָאוֹצֵר הוּא אֶצֶל כָּל אֶחָד בְּעֵצְמוֹ אוֹלָם לֵידַע מִהָאוֹצֵר מוֹכֵרָה לְנִסּוּעַ לְהַצְדִּיק. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים שְׂרִימּוֹ רַבְּנוֹ לְחִסְרוֹן הַדָּבָר שֶׁאֵין צָרִיךְ לְנִסּוּעַ לְמִרְחָקִים וְלַעֲשׂוֹת דְּבָרִים מוֹפְלָאִים כִּדִּי לְמַצּוֹא אֶת הָאוֹצֵר אֲלֵא כָּל

אחד במקומו אצלו נמצא האוצר אלא שרק רבו
הלבושים וצריך להפשו היטב.

מעשה מאיש אדון אחד שנסע עם בעל עגלה
לבערלין ושאר עירות הגדולות והלך האדון
לעשות צרכיו ונשאר בעל העגלה ששמו היה
איוואן עם העגלה באמצע השוק ונגש אליו איש
אחד ושאלו מדוע עומד הוא באמצע הרחוב
ושאלו האיש חיל מי אתה בגרמנית, ווער דא
והוא חשב ששואלו את שמו ואמר לו איוואן
והכה אותו האיש חיל כי לא הבין את שפת
העגלון וצעק לו שוב ווער דא והוא ענה לו שוב
איוואן והכה אותו שוב וצעק ווער דא עד שלקחו
עם העגלה לאיזה רחוב מן הצד כשבא האדון
אחר עשית צרכיו חפשו עד שמצאו ואמר לו
איוואן היכן היית ענה לו בלחש ובפחד אל
תאמר כאן איוואן אלא ווער דא כי חשב כיון

ספּוּרֵי סִפּוּרִים תְּדוּשִׁים מַעֲשֵׂי־זוֹת שׁוּא

שְׁהָאִישׁ חֵיל הִכָּה אוֹתוֹ עַל אוֹמְרוֹ "אִיוּאן"
אַחַר כֵּךְ כְּשִׁיבָאוּ מִהָעִיר אָמַר לוֹ הָעֶגְלוֹן
עָתָה שׁוּב אֵתָה יְכוּל לְקַרְוֹא אוֹתִי אִיוּאן
וְסִיִּם רַבְנֵי ז"ל, כְּשִׁנְמָצָא הָאָדָם אֶצְלֵי הוּא
בְּבַחֲיִנַת "מִי הוּא" אוֹלָם כְּשִׁיבָאוּ מִמְּנֵי שׁוּב הוּא
כְּאוֹתוֹ אִיוּאן הַמְּגוּשָׁם:

ספּר רבנו משל לעניין שטות העולם הזה
שכל בני העולם עובדים ומשתדלים בשביל
פרנסתם ונדמה להם שרק מחמת השתדלותם
הם חיים וקיימים. ובאמת מקבלים פרנסתם רק
מידו הרחבה יתברך. שפעם דרו בבנין אחד שני
עשירים אחד קמצן גדול ואחד בעל מכנים
אורחים ובעל צדקה גדול. פעם בא עני אחד אל
הקמצן ובקש ממנו נדבה עבור כדי שיוכל
לשבור את רעבונו. אמר לו העשיר: הנה יש לי
עצים שצריך לחתכם לחתיכות קטנות ובכך עבוד
אצלי ואתן לך אחר כך לאכול עבור עבודתך.
בלית ברירה עבד אצלו העני עבודה מפרכת זו.
כשסיים עבודתו אמר לו העשיר שיפנה לבית

שכנו העשיר הנדבן השוכן בבנין ושם יתנו לו מבוקשו. הלך העני לתומו לבית הכנסת האורחים כי סבר שהעשיר שעבד אצלו משלם עבור אכילתו. ותיכף בהיכנסו קבלו העשיר בעל הצדקה בכבוד גדול ונתן לו לאכול כדרכו. באמצע האכילה שמע המכנים אורחים איך שהעני מתאנה ואומר אני עבדתי היום קשה שאלו המכנים אורח על עסק עבודתו וספר לו כל המעשה שעבד אצל העשיר השכן ושלחו תמורת עבודתו לאכול כאן. נענה לו המכנים אורח ואמר לו "רבי יהודי עבדת בחינם ואתה אוכל בחינם ואמר רבנו "פרנסה נותן הקב"ה ובני העולם אוכלים בחינם אולם עובדים הם בגלל עוונותיהם".

שפּעֵם אחת אמר המלך לאוהבו, השני למלך באשר אני חוזה בכוכבים רואה אני שכל התבואה שיגדל בשנה זו מי שיאכל ממנה יהיה נעשה משוגע אם כן יטכס עצה. וענה לו: שעל כן יכינו בעדם תבואה שלא יצטרכו לאכול מתבואה הנ"ל. וענה לו המלך: אם כן כשאנחנו

שהינדיק אינו יכול לילך עם כתונת, יכולים להיות לבושים כתונת ואף על פי כן יהא הינדיק, ולבשו שניהם הכתונת. ואחר זמן רמז והשליכו להם מכנסיים. ואמר לו גם כן כנ"ל: אתה חושב שעם מכנסיים לא יכולים להיות הינדיק וכו' עד שלבשו המכנסיים וכן עם שאר הבגדים. ואחרי כן רמז והשליכו להם מאכלי אדם מהשולחן ואמר לו: אתה חושב שאם אוכלים מאכלים טובים אוז מען שוין קיין הינדיק ניט, מען קען עסין און אויך זיין הינדיק (כבר לא נקראים הינדיק, אפשר לאכול ולהמשיך להיות הינדיק) ואכלו. ואחר כך אמר לו: אתה חושב שהינדיק מוכרח להיות דווקא תחת השולחן, יכולים להיות הינדיק ולהיות אצל השולחן. וכן התנהג עמו עד שריפא אותו לגמרי. והנמשל מובן למבינים.

(אמר המעתיק: יכולים לומר שהאדם רוצה להתקרב לעבודת השם הלא הוא הינדיק מלובש בחמריות וכו', ובדרך זה יכולים מעט מעט לקרב את עצמו לעבודת השם עד שנכנסים לגמרי. וכן בהתקרבות אנשים על דרך זה. ודי לחכימא)
